C

(1)

1975-01-04.

Exkursion med Inga och med Nils Åke Andersson. Start från Lund 1020. I Skattebergakurvan fann vi en nyöverkörd fasan ♂, den togs och överlämnades till Görgen Göransson i Revinge (som arbetar med fasaner),. Vid Revinge sågs över ett fält 75 fiskmåsar, varav mycket juv, och 15 skrattmåsar. Därefter 1 + 1 + 1 + 1 ormvråkar på en kort sträcka, och över översvämningar vid Revingehed minst 120 måsar varav i sin tur minst 70 procent fiskmås. (flock på) 5 skrattmåsar också sedd.

Efter stopp i Harlösa fortsatte vi på vägen mot Öved och tittade ut över de väldiga översvämningarna. Avståndet var för långt för att se fåglar på vattnet (OBS: se väderlek, nedan), men hitom vattnet på åkrar och plöjnader gick minst 400 gäss, alla som kunde bestämmas var sädgäss; därtill, öster om ladan, ytterligare minst 400 gäss. 2 ad och 4 juv sångsvan också sedda (åldersangivelse kanske något approximativ?). Vi fortsatte till Vombsjöns NV hörn (Hjälmaröd); här sågs 250 gräsänder, 100 sothöns, 1 havstrut ad, 1 gråtrut ad, 1 häger samt några viggar. Inga och NÅN såg knipa. Utanför södra sidan sågs stora flockar obestämbara fåglar (på långt håll, måste det varit).

Översvämningarna V om Vombsjön: 250-270 svanar ad, båda arter, men idag troligen mest knölsvan. Mycket få ungsvanar sedda, men det blåste småspik!

Vombs ängar: ej [redacted] en rovfågel, men väl c 250 gäss S om vägen, därav 30-40 bläsgäss ad, kanske flera.

På betesmarken omedelbart Ö om Silvåkrakärret sågs en hel del fiskmås samt ett par gråtrutar flygande. Enstaka skrattmåsar, och 1 ormvråk.

Stugan och tornet: full storm, sjön rök. Ibland regn,, ibland halvklar himmel och fin sikt. Fågel: knölsvan 2 ad och 2 juv. [redacted] Obestämd svan c 4 ad. Storskrak ofta sedd flygande. Salskrak ideligen sedd flygande, flera ♂♂ ad och flera andra ex. Oro på änder: gräsand flera hundra, vigg approx. 150 sedda, knipa högst 25, brunand 1 ♂ ad, kricka 1 ex, tyvärr ej helt säkert. Måsar: på håll [redacted] flera tiotal, antagligen mest fiskmås. Gråtrut flera ad och flera juv, havstrut 1 eller 2 adad samt 2 vix ad. Häger 4 ex på vassholme vid svanarna. Sothöns: trots stormen sågs att stora flockar låg kvar. Även innanför vassarna, alldeles nedom huset, låg sothöns. Hus-tornfalken sedd! Mycket gråtrut, (nu) säkert 8-10 ad och 20 juv (vilke är en mycket hög siffra för Krankesjön. GR). Ytterligare havstrut också, men inga [redacted] andra måsar. Blåmes i vassen.

Klockan c 1300: hela sjön rök, delvis i virvlar.

" c 1400: nytt vindmaximum. Delvis blå himmel. Utmärkt sikt.

=0 Därefter rundfart: vid Vombsjön en osäker örn; ej bergsäkert att det var en örn. Här fanns vidare knipa, och vid Öved strömstare på vanliga platsen i bäcken. Flock av bergfink och bofink, summa 25 ex. 1 mörk ormvråk + ännu 1 mörk ormvråk + 1 ormvråk med vit undersida och vingar åtminstone delvis vita med "märken" (kladd ej tydligt formulerad). 1 kungsörn. Flock [redacted] på 350 starar. Kråkfågel och gäss sedda. Vid Silvåkra 1 ormvråk.

På hemfärden (först) en stark by med snöblandat regn. Vi for hem via Tvedöra-S Sandby. Mycket mås, mest fiskmås, sågs till höger om vägen.

OBS: efter hemkomsten ringde jag Fröken Väder, som meddelade att vinden [redacted] växlat mellan 14 och 20 meter/sekunden men att Sturup klockan 1300 hade 30 sekundmeter i en by! Vi stod i tornet just då (och det blåste hiskligt, full storm var det utan tvivel).

SLUT

18

Lördag januari 1975 kl 1215 - 1355 gick jag från vår bostad på Klostergården först upp till Kl:s centrum, sedan ner till järnvägen och därefter längs järnv. över bron över Höjeå, sedan förbi Flackarps gamla kyrkogård, ut på en stubbåker några 100 m, vände så och gick ner till ån, följde den uppströms, under järnvägsbron och fram till landsvägen som korsar ån ett par tre hundra m uppströms järnvägsbron. Sedan hem. Gick sakta hela tiden. Bra väder, måttlig vind, växlande molnighet, uppehåll, solglimtar ett par ggr. Flera grader varmt (men ej mer än c 5° C).

Arter:

1 häger 1 ex vid stora dammen (reningsdammen) närmast nedströms järnvägsbron

2 knölsvan 2 ad och 4 juv i samma damm. Rätt glest spridda

3 gravand 1 ex, säkert hanne, låg i dammen nedströms föreg. Ensam. Låg fritt. Lyfte när jag kom på c 150 m håll och flög bort. Det är mycket sällsynt med gravand i inlandet i januari, jag tror inte jag någonsin sett det förut

4 gräsand 1 hanne här, ej flera

5 knipa 2 ex här, inte hannar ad

6 tornfalk 1 ex först vid badhuset och kringliggande marker, flög sedan västerut

7 fasan 1 höna uppskrämd

8 skrattmås c 55 ex i "svandammen", därav säkert 8-10 icke utfärgade Enstaka flygande ex flerstädes dessutom

9 fiskmås: inga vid dammarna. Men på hemvägen såg jag först 1 juv och sedan 1 ad

10 gråtrut: enstaka sedda

11 havstrut: 3 ad sedda, kretsade rätt nära över åkrarna, gled österut, föreföll bli skrämda av ett tåg och kom nära mig igen men forts sedan österut lågt. Jag tyckte först att vingarna såg misstänkt spetsiga ut, men näbben var jättegrov, och alla 3 ex var helt utfärgade.

12 sånglärka 2 ex på stubbåkern, där jag gick ut just i hopp att få se sånglärka. De lyfte med c 75 m mellanrum och flög bort helt lågt.

13 koltrast allmän Klostergårdens centrum som vanligt. Såg samtidigt 5 + 5 + 5 ex på gräsmattorna samt 2 eller 3 förbiflygande ex.

14 snöskata flock 6 ex på marken (2 ex) och telefontråd (4 ex) vid stubbåkern där lärkorna skrämdes upp. Snöskatorna sågs sedan flera ggr

15 grönfink 1 ex vid ån. Här var väldiga vinterståndare av kardborrar på en stor yta, men inga andra fåglar skrämdes upp eller sågs där.

16 grönsiska flock 5 ex flög medströms när jag gick hemåt, nära järnvägsbron

17 pilfink 1 ex på nära håll i häck vid Flackarps kyrkogård

18 skata sedd flera ggr, bl a vid kanten av reningsdammarna enst ex.

19 kaja flera ggr förbiflygande, parvis eller (delvis på rätt stor höjd) ett par mindre flockar på c 10 ex; därtill flera ex, bl a flock på 4 ex, provianterande på gräsmatta nära reningsdammarna

20 råka ganska många sedda på fält och gräsmattor både vid Klostergården och reningsverket, samt överflygande. Nog c 20 ex inalles, men fler kan mycket väl ha funnits

21 kråka rätt allmän. Flera i trädtoppar vid Flackarps kyrkogård (resp. vid gården som ligger där), flera andra på gräsmattorna vid reningsverket och dess dammar samt på avstånd i träd bortåt Trolleberg etc. Säkert 20-30 ex sedda men inte flera.

Skön vandring, men jag märker tydligt att jag blir tröttare än förr. Dock, detta är oundvikligt och ingenting att sörja över.

19 ③

Söndag januari 1975 kl 1100 startade Inga och jag från Sunnanväg 18 L, hämtade Lisen och Henrik och fortsatte via S Sandby - Silvåkra till stugan vid Krankesjön. På utvägen 1 tornfalk i Lund alldeles vid Dalbykarusellen, 1 ormvråk nära avtagsvägen till Måryd, 1 ormvråk ett par km längre österut, 2 ormvråkar i Silvåkra allé (inte sittande men flygande i närheten), 1 tornfalk på telefontråd därstädes. Sedan ner till stugan och tornet. Grått, mulet, disigt men dock c 3-4 km sikt. Uppehållsväder. Senare blev det bättre sikt och några solglimtar. På hemvägen snabbt mulnande och litet duggregn.
En hel del folk, mest obekanta, i eller vid tornet. Från tornet och i närheten av stugan sågs, mellan kl c 1200 och 1400, följande:

1 häger hela tiden 3-4-5 på vassbankar i sjön, rätt nära, och därtill ofta enst ex flygande, 2 ex lyftande nära varandra för att sedan åter slå ner etc. 1-2 ex stod länge vid en gammal knölsvan på vassbank c 400 m utanför tornet

2 sädgås några smärre flockar flög över, c 6 + 10 + 25 etc + några som bara hördes. Därtill en gång massuppbrott från trakten vid Silvåkrakärret, stor kör hördes och minst 3-400 ex sågs flyga ut över Vombs ängar. Se även nedan

3 bläsgås hörd tydligt i en flock men inte sedd

4 knölsvan 1 ad på vassbank utanför närmsta klarvatten, 1 annan ad ett par 100 m därifrån i vassen, och 2 juv alldeles intill varandra på vattnet nära kanalens mynning.

5 sångsvan hördes flyga över alldeles nära, jag såg dem inte men Inga och Lisen och Henrik såg dem, det var en flock på 2 ad och 4 juv.

~~6~~ obestämd svan: minst 8 ad låg långt borta ungefär vid sjöns avlopp. Inte ens i tub möjliga att bestämma till arten säkert

6 gräsand: mycket få på närhåll i Krankesjön. Eftersom en motorbåt med 2 man var ute på sjön här, låg vattenfågeln samlad huvudsakligen långt i V delen, därtill ett par 100 sothöns i NO och längs N sidan långt borta. - Ej ens tillnärmelsevis kunde jag avgöra vad majoriteten av fågel i V delen av sjön bestod av, utom såtillvida som att sothönan tydligen var allmän. Men efter lång stund i tornet såg jag my långt i NV en örn komma flygande västerifrån. Ut över sjön kom den och skrämde upp massor av fågel. Det var en havsörn, vilket syntes lätt. Men i det dåliga ljuset trodde jag först att det var en juv; efter lång stund när den flög på långt håll uppe i N såg jag dock att den var vitstjärtad ad. De uppskrämda änderna (m m) bestod till my stor del av gräsand, säkert lyfte 800 eller kanske 1000 gräsänder. Därtill andra änder, se nedan. Totala antalet befintliga gräsänder osäkert, kan ha varit betydligt högre.

7 vigg: endast sedd flygande i ringa antal

8 knipa: enstaka rundflygande samt på håll ett par mindre flockar, bl a en flock c 15 ex och en på c 6-7 ex, enbart hannar ad. Antagligen rätt allmän.

9 storskrak: långt borta i V och Nv rätt allmän, många tiotal sedda, därav hög procent hannar ad. Delvis uppskrämda av örnen, och en del av dessa kom närmare och fällde i NO

10 salskrak endast 1 ensamt ex sett flygande, ej hanne ad.

11 ormvråk 1 ex kretsande över Silvåkraskogen. Normalfärgat.

12 havsörn 1 ad flög långsamt österut, ibland kretsande; sågs my bra och länge men kom aldrig nära utan flög långt norr om tornet. Se ovan.

13 tornfalk: vår "hustornfalk" kvar på vanliga platsen bakom huset.

14 sothöna: mycket allmän i sjön, dock endast något tiotal sedda på kortare avstånd än 300-500 m från tornet räknat. Låg däremot i N, NO och ute på sjön samt - allra mest - långt i V och NV. Totalantal sedda my osäkert, men säkert fanns tusentals. Redan innan örnen kom, hade jag skattat att antalet på sjöns yta synliga simfåglar var 2000-2500 varav uppenbart en hög procent sothöns. Se även ovan under gräsand etc.

15 fiskmås åtskilliga sedda över sjön, enstaka eller i små glesa flockar. Inga massuppträdanden här; dock var sikten särskilt i början för dålig för att se sådana arter på långt håll. Både ad och juv sedda. SE även nedan.

16 gråtrut några ad sedda, bl a 1 nära. Ingen säker juv sedd idag här.

17 havstrut 1 ad över sjön, sedd flera ggr. Dessutom kom 1 ad från öster, nästan säkert annat ex.

18 sparvuggla: ej sedd från tornet, men jag mötte vid huset ett sällskap på 4 danskar som berättade att de sett sparvuggla på 2½ meters avstånd i litet träd vid järnvägen bortom kanalen. Jag gick dit men såg ingenting av ugglor. Men på återvägen (jag gick hela tiden på järnvägen) satt min själ sparvugglan i en halvhög buske alldeles vid järnvägen. Jag fann den först när den var helt nära. Den flög bort men fällde knappt 100 m längre borta, i den nu översvämmade alskogen vid stranden, strax V om kanalen. Där satte den sig på en gren c 4 m över marken (vattnet) och 1 - 1½ m utifrån huvudstammen, så att den var my lätt att se även på avstånd. Jag berättade för ett par sällskap att den fanns där. En gärdsmyg varnade i närheten, men inga mesar fanns att se eller höra då.

19 gröngöling inte sedd av mig men av Inga, Lisen och Henrik på deras rundvandring.

20 mindre hackspett precis som föregående.

21 gärdsmyg: se sparvugglan ovan. Ytterligare 1 ex hördes samtidigt på avstånd, ute i den översvämmade alskogen, tydligen satt den vid någon trädbas eller i något litet halvt översvämmat snår.

22 snöskata några sedda överflygande

23 blåmes 1 eller 2 ex sedda i buskarna i vattnet utanför stugan just när vi kom. Senare inga mesar sedda.

24 grönsiska: en my stor flock, nog c 150 ex, i alarna när vi kom. Flög snart bort. Sedan flera ggr flockar på 15 - 50 ex förbiflygande eller kortvarigt fällande, och en gång en tät förbiflygande flock på minst 200 ex.

25 vinterhämpling ej sedd av mig men flock sedd uppe på sandmarken vid allmänna vägen av Inga och Lisen och Henrik.

26 stare först 2 ex förbiflygande vid Silvåkra allé. En stund senare en flock på c 25 ex, kanske flera, förbiflygande.

27 kråka flera sedda

28 kaja sedd

29 skata flera ex sedda vid huset, över "Ivans backe" etc.

Tillägg till denna lista: När vi satt och fikade inomhus omkr kl 1320 kom 2 ormvråkar flygande över sjön mot SV ungefär.

Det var livlig trafik av folk och bilar. Jag talade med många för mig okända personer, därtill med några som jag kände till utseendet; och just när vi skulle fara kom Elmelid. Han hade sett bl a 4 gravänder på Vombs översvämningar förutom massor av gäss och svanar där. Andra personer rapporterade bl a 1 havsörn juv på Vombs ängar och 2 kungsörnar juv där samt bland gässen kanadagäss förutom sädgäss. Allt detta tror jag var OK. En okänd person rapporterade fjällgås från ängarna, vilket jag inte är beredd att acceptera.

obs

obs

Inga, Lisen och Henrik hade sett 1 örn, uppenbarligen kungsörn, i en av lövdungarna på norra delen av ängarna väster om Norregården.

Klockan 1405 startade vi från stugan och for via Silvåkra by - "oljevägen" - över Vombs ängar (stopp här en gång) - sedan Vombs by-Vombsjöns V sida (stopp på två platser); sedan, med start från Hjälmaröd omkring kl 1530, direkt hem via Harlösa - Revingeby - Sandby. Det blev ~~mörkt~~ och delvis duggregn på hemvägen.

mycket djupare mörkt

Det blev visserligen en tämligen hastig rundfärd över ängarna och längs Vombsjöns V sida. Ljuset blev åter sämre, dock ej hopplöst. Det var milt som vanligt, och vinden var så pass stark att det var svårt att använda tub på långa håll. Men trots en viss ytlighet i undersökningen var rundturen mycket givande. Översvämningarna väster om Vombsjön hade sjunkit betydligt, stora ytor som förra gången var översvämmade voro nu blottlagda. Mest rörde det sig om jordig, naken mark, d v s sådan som plöjts innan den översvämmats. Fågel på rundturen, från Silvåkra by till Harlösa men ej längre:

1 häger sedd över ängarna och 1 ex stående vid översvämning

2 sädgås mycket talrik. Förutom några flygande flockar (inte stora) sågs en del på Vombs ängar, däribland minst 30-40 på Johnnys och min provyta och på avstånd flockar i olika riktningar. Men huvudmängden, minst 900 ex, stod på den höstsäd som låg norr om stora översvämningen, alltså söder om vägen Hjälmaröd - Harlösa, ungefär där vägen tar av mot Rolsberga. Endast en ringa del av gässen kunde granskas kritiskt, men jag såg bara sädgäss och hörde bara sädgäss.

3 sångsvan: på översvämningarnas södra del låg en rätt tät flock på c 120 svanar, alla utom 2 eller 3 var vita. Många hade huvudet dolt, men en ensam person gick där långt ute, och svanarna sträckte delvis hals för honom. Säkert såg jag 30-40 av dessa svanar väl i tuben, och det var sångsvan alltihop. På annat håll längs översvämn:s norra strand, nära de betande gässens huvudstyrka (och även längre bort västerut) låg mer svan, säkert 70-80 till, så att totalantalet blev 200 eller gärna för mig ännu mer. Artbestämning här osäker. 2 ungsvanar flög över oss och fällde i NV hörnet av Vombsjön. Jag tror det var sångsvan men blev inte säker trots att de kom nära

4 gravand: de 4 gravänder som Elmelid sett fann även jag, de låg på översvämn ett par tre hundra m väster om "fiskar Bergströms" (d v s huset vid Kävlingeåns utlopp ur Vombsjön). Utomordentligt sällsynt med gravand i januari i Skånes inland. Jämför gårdagens obs vid reningsverket i Lund

5 knipa 1 hanne ad i Vombsjön

6 storskrak 1 ex överflygande. - Ingen närmare granskning skedde av Vombsjön

7 ormvråk 1 ex i my intressant dräkt vid Vombs södergård. Rygg gråvit eller ljust askgrå, stjärt av ungefär samma färg, så att den (stjärten alltså) verkade orent vit utan skarpa färgkontraster mellan bas och spetshalva. För övrigt var fågeln inte extra ljus, huvudet var dock täml avstickande, men övre vingtäckarna var inte särskilt ljusa och inte undersidan heller. - Ytterligare 1 ormvråk, ungefär normalfärgad, sågs på rätt nära håll vid Vombs by - Bysjön.

8 fjällvråk 1 ex satt på stolpe på ängarna, och en kvart senare flög 1 ex över dungen vid Norregården, säkert ett annat ex.

9 blåhök: 1 hona eller juv flög lågt över sandbacken vid Silvåkra by Och 1 praktfull hanne ad flög över ängarna nära Klingavälsån c 250 - 300 m norr om "oljevägen". Syntes länge och studerades med intresse.

10 tornfalk 1 ex hanne ad, ljus mantel, satt på stolpe vid vägen öster om Norregården. Säkert samma ex som vi sett här förut; hade samma ljusa mantel som Inga observerat tidigare.

11 skrattmås: minst ett par tiotal sedda över översvämn och Vombsjöstranden. Även juv sedda. Se följande art.

12 fiskmås: på ängarna fanns massor av mås på avstånd, och allra flest fanns i kanten av översvämningarna. De flesta på avsevärt håll, men ett par gånger skedde massuppflog, och några tiotal kom ner över oss där vi höll vid Vombsjöstranden. Där av var mest fiskmås, några skrattmåsar. Totalantalet sedda måsar på ängarna och vid översvämningarna var säkert mellan

500 och 800, kanske uppåt 1000, och det råder faktiskt intet tvivel om att fiskmåsen var den dominerande arten. Jag skulle tro att 80 % eller kanske 90 % av totalantalet var fiskmås. Men denna siffra är approximativ. Både gamla och unga fiskmåsar sågs; ungfåglar var i själva verket vanliga. - Ett par överflygande måsflockar - summa c 30-35 ex, och de flög högt mot N eller NO - var nästan säkert också fiskmås.

13 gråtrut: några få sedda på håll, men antalet kan ha varit större; det kan rentav ha funnits flockar. Dock inte så att det nämnvärt påverkar den ovan angivna procentsiffran för fiskmås

14 domherre: 1 hanne sedd i parken vid Vombs södergård; jag tror Inga såg flera ex där.

15 kaja sedd i rätt stort antal. Stora svartfågelflockar på avstånd utgjordes delvis av kaja, och småflockar, delvis tillsammans med kråkor, kom bl a österifrån över Vombsjön till området vid översvämningarna. Många tiotal sedda, antagligen 100-tal på avstånd.

16 kråka: påfallande allmän. På Vombs ängar nära "oljevägen" kanske ett 30-tal eller flera sedda, men vid översvämningarna och på kringliggande marker, t ex ängarna vid talldungen vid Norregården, var den påfallande allmän och satt flerstädes i täta flockar. Säkert 100-150 ex sedda, därtill svartfågel i flockar på avstånd, ej närmare granskade men säkert innehållande kråkor i avsevärt antal.

17? råka nästan säkert sedd på ängarna, däremot inte vid översvämningarna

Hemresan, efter passerandet av Harlösa kl c 1535. Bara viktigare arter:
En flock ringduva på c 12 ex flög söderut strax V om Harlösa.
Svartfågel flera flockar; kråka allmän, kajflock sedd, råka däremot inte med säkerhet sedd.
Måsar: inte mycket nu; fiskmås och skrattmås och 1 gråtrut ad sedda
I Kävlingeån norr Revingeby låg tydligen en viggflock, jag såg den inte men Lisen gjorde det. Ån hade mycket vatten, men översvämningarna utefter ån hade minskat avsevärt sedan förra weekenden.
Vid Fågelsångsdalen 1 ormvråk. Molntäcket mörknade starkt, det blev delvis duggregn.

Diverse tillägg: på utresan, mellan S Sandby och Tvedöra, sågs mängder av mås (mest fiskmås) och stora flockar kaja och kråka.

Elmelid meddelade att han och några andra sett 1 vadare vid Vombsjön innan vi träffade honom vid tornet. Han visste att enkelbeckasin vore ett relativt rimligt tips vid den här årstiden (fast naturligtvis även den arten är my sällsynt i januari i Sverige); men fågeln hade antagligen inte haft lång nähb. Han berättade också att Andell och hans kolleger hade haft märkliga ting vid Bjärred och fågeltornet vid Löddeåns mynning nyligen, bl a 1 brushane och 1 grönbena!!! Vi hann inte tala mycket om detta, ty vi måste starta från stugan just när han kom.

- - - - - -

Lisen och Henrik följde med hem till oss och åt middag.

Lördag 25 jan 1975. Inga och jag for ut från Lund c 1115, till stugan vid Krankesjön 1140. På utvägen bara 1 sparvhök just i östra utkanten av Lund; Inga såg den invid bilen, jag tittade just åt andra hållet. Inga måsar på utvägen! Härligt, soligt, milt väder, måttlig vind omkring V eller SV; några små, drivande, låga moln.

Jag stod i tornet 1145-1305. Rätt mycket folk där, kända och okända. Mot slutet väldigt mycket folk, säkert 10-15 på marken samtidigt väntande att få plats i tornet, som bara får ha 5 personer samtidigt
Det mulnade snabbt omkring kl 1300 och var mulet en timme, sedan lättade det igen delvis, men framförallt avtog vinden och det blev praktiskt taget vindstilla, det var skälet till att jag gärna ville fara hem via Vombs ängar och Vombsjöns V sida och titta ut öve sjön noga. Så skedde också. Vi fikade i stugan c 1310-1335, Inga gjorde sedan en del trädgårdsjobb, medan jag gick en kort runda resp tittade på fågel från tomten.

Omkr. 1410 for vi via Vombs ängar (stopp) till Vombsjöns SV hörn (stopp på backen och grundlig granskning av sjön), sedan nytt stopp vid P-platsen några 100 m söder om åns avflöde. Sedan ej mera stopp, jag brydde mig inte om att granska svanarna i vad som var kvar av översvämningarna, vid dessas N kant. Vi for tillbaka till Lund via Harlösa - Hunneberga - Revingeby - S Sandby. Åter i Lund omkring 1550, vi for via Zootis och hämtade posten, forts. därefter direkt till Sunnanväg 18 L.

Krankesjön var my. rik på fågel, men de låg utanför "yttersta vassruggarna" i N (c 700 synliga sothöns + litet storskrak + my litet vigg och gräsand etc), utanför den tunna vassen vid N sidan (högst 200-250 sothöns), och framförallt i V delen, alltså lång borta (minst 1500 synliga fåglar varav nog 600-900 vigg, antagligen 500 sothöns, några tiotal storskrak, my få synliga gräsänder); därtill långt ute på klarvattnet i sjön bl a en flock på minst 150 knipor varav massor av gamla hannar. Utanför sydsidans vassar litet sothöns (några tiotal synliga) och litet vigg (också ng tiotal synliga kanske) samt 10-20 storskrakar. På närhåll från tornet bara några få sothöns alldeles nedanför, vid gamla ruckliga bryggan, och kanske 10-15 sothöns utanför kanalmynningen. Därtill rätt nära 2 knölsvanar ad, först låg de 100-200 m åtskils men slöt sig sakta tillsammans. Tillägg: långt i NV 2 svanar, nästan säkert knölsvanar; de var ad. Fler svanar låg inte i sjön. Se f ö artlistan nedan.

In Aktiviteten på rovfågel var måttlig eller snarare låg både för kl 1300, när det ännu var fint väder, och senare då det blivit mule, men när vi c 1420-1500 studerade Vombs ängar och översvämningarna samt Vombsjön var det nog litet bättre aktivitet; vädret blev ju då åter klarare med sol framskymtande litet, men å andra sidan blev det praktiskt taget vindstilla vilket inte brukar öka rovfåglarnas aktivitet, åtminstone när förhållandena i övrig gör att det inte blir termikvindar (och det blev det näppeligen idag förstås).

På grund av det milda vädret sågs flera roliga saker, tidsmässigt mycket ovanliga för att inte säga exceptionella. Även i övrigt var fågelfaunan intressant.

Förkortningar i det följande: Kr = Krankesjön (SO= sydost, d v s inom c 400-500 m från Silvåkratornet; övr områdesangivelser i Kr också som vanligt). Vä = Vombs ängar (om inte annat säges gjordes obsarna norr om "oljevägen"). Vö = Vombs översvämningar väster om Vombsjön; dessa översv hade idag ytterligare sjunkit undan men var inte borta, och de hade kvarlämnat stora ytor av våt naken jord, dä det fanns fullt med fågel. Vs = Vombsjön.

Artlista med kommentarer.

1 skäggdopping. Vs: noggrann granskning med tub gav my fågel på den lugna ytan (se gräsand), däribland summa 7 skäggdoppingar. Alla i vinterdräkt. Minimisiffra. Låg spridda, bara på ett ställe 2 ex intill varandra; däremot ofta bredvid eller inuti gräsandflockar (som dock oftast var glesa). Januaridata mycket sällsynta, särskilt i inlandet.

2 häger. Kr summa minst 12 ex, ngt ex vid Silvåkrakanalen, 1 ex

25 jan. 1975 forts.

flyg. över Vombs ängar, minst 3 ex på långt håll vid Vö, och 1 ex sett flygande över Vs.

Lustig obs vid Kr. kl c 1215. En ormvråk drog fram norrifrån mycket lågt över vassen. Den skrämde upp en ensam häger som stått osynlig i vassen, den lyfte med halsen utsträckt precis som den brukar göra för örn. Ormvråken fortsatte lugnt framåt och kom efter 150-200 m till en liten vassholme c 400- - 500 m utanför fågeltornet, på vilket det stod minst 7 hägrar Dessa hade jag sett sedan en lång stund. Dessa hägrar, av vilka de flesta var i fin dräkt med klara färger och mycket markerade svarta vinghörn, lyfte inte för vråken, som kom på max 7-8 m höjd rakt över. Istället intog alla hägrarna en egendomlig stel attityd med näbben snett (brant) uppåt mot vråken. Vråken gjorde naturligtvis ingen ansats till trakasserier utan flög bara vidare. Jag kom i efterhand att tänka på rördrommens "pålställning". - Efter detta kom, med långa mellanrum, hägrar, en och en, och från olika håll, till den lill "vassbanken", så att slutligen, när jag gick ner från tornet, minst 11 ex stod där, alldeles nära varandra eller med 2-3-4 m inbördes avstånd.

obs

3 sädgås mycket allmän. Småflockar över Kr ett par ggr, bl a flock c 35 - 40 (minst) som fällde långt ute på ytan, rätt livligt kacklande, men strax lyfte igen och for bort. - Vä: ng små överflygande flockar, resp flyg på avstånd. Men därtill på markerna utanför Nygård säkert c 300-400 sedda betande tills m bläsgäss (se nedan). Detta såg vi när vi spanad från oljevägen. Uppenbart rastade det dock mycket flera här, eller alldeles i närheten, ty när vi en kort stund senare stod vid Vs SV hörn, blev det väldigt gås-uppbrott på ängarna, och stora mängder flög norrut väster om Norregården. De fällde tydligen någonstans vid VÖ. Säkert 800-1000 sädgäss, dock knappast över 1000, och därtill först ett antal insprängda bläsgäss (många tiotal tillsammans) och bland de sista flockarna mängder av bläsgäss, nog skattningsvis summa 100-150 bläsgäss sedda, kanske 200.

4 bläsgås. Från oljevägen sågs bland sädgässen fina flockar beta på avstånd, nog såg Inga och jag då c 50 ex. Jag såg bara ad. Det blev emellertid klart att antalet totala var mycket större, se föregående art.

5 knölsvan. I Kr SO 2 ad, se inledningen. I Kr V eller NV 2 ad, långt håll men nästan bergsäkra. Över Kr 3 ex flygande mot Ö, alla hade tydligt brunt i dräkten och alla hade, såvitt det gick att se i fält på 500 m och i gott ljus, alldeles likadan dräkt. - Sedan Vs SV: jag hörde plötsligt vingsus av knölsvan, vände mig om och såg 1 ad och 2 juv flyga norrut parallellt m Vs V sida. Skillnaden i dräkt var mellan ad och juv var jättestor och lättsynlig så länge fåglarna var inom synhåll, och det var de nog c 2 km. Jag tror de fällde i Vs NV hörn uppe vid Hjälmaröd.

6 sångsvan: stor flock låg på Vö, långt borta och åtminstone mest i dessas kant, norr om strömfåran. Inte granskade närmare idag, men nog låg där över 100 ex, kanske betydligt fler. Inte sedd f ö.

7 gräsand. Inte synlig i stort antal i Kr. Kanske några tiotal sedda. Men fingranskning av de täta vattenfågelflockarna i V och NV var inte möjlig, dock skall sägas att mycket däri kunde bestämmas, och det var vigg mest och sothöns och därtill brunand, knipa, storskrak, några salskrakar men bara ringa tal av gräsand. Ute bland sothöns m m på sjöns yta också bara ng småflockar, . Aldrig uppskrämda i stor skala egendomligt nog, därför inte möjligt att ge ens en approximati

~~Resten förlorad. Ingen kladd heller i behåll~~

→ (vänd bladet !)

Söndag 26 januari 1975 kl 1215 - 1320 vandrade jag från hemmet på Sunnanväg 18 L ut till järnvägen, följde denna (som vanligt), gick över bron över Höjeå, fortsatte längs järnvägen c 500 m förbi första vägkorset vid Flackarp, vände sedan, gick tillbaka först längs järnvägen igen men sedan på landsvägen och landsvägsbron över Höjeå, förbi den numera rivna gården, där det nu ligger en massa lövhögar etc etc. Träden är fortfarande kvar också. Sedan hem. Det var mulet, mestadels svagt men piskande regn, hård kuling till halv storm omkring V, och c 4 plusgrader. Fågel:

knölsvan: 4 ad och 4 juv i, resp. på stranden av, den reningsdamm som är närmast järnvägen. Där har länge hållit till 2 ad 4 juv.
gravand: 1 ex på stranden därstädes, vilande invid svanorna. Här fanns 1 gravand även förra lördagen eller söndagen.
ormvråk: 1 ex flygande invid en gård i närheten.
skrattmås: spridda ex, både ad och juv, flög förbi över åkrarna, m 1 m tydligt mot V. Högst 6-8-10 sedda. Vid reningsverket och -dammarna nästan inga måsar sedda idag. Men naturligtvis kan de vara kvar fast de satt stilla i detta busväder.
gråtrut: enstaka flygande ex sedda, både ad och juv.
rödhake: 2 ex vid rivna gården, på lövhögarna bland buskar och träd.
talgoxe: 1 sedd där.
bofink: 2 hannar sedda där.
skata: flera ex sedda
kaja: några få par förbiflygande
kråka: flera ex sedda vid reningsverket etc.

1975-02-22, lördag.

Lund 1215-1330. (Vandring nedom reningsdammarna, fast detta inte angivits i kladden). Såg: knölsvan 3 ad och 5 juv, gravand 2, skrattmås totalt över 200 ex vid reningsverket, varav c 105 på bra håll. 50 ex av dessa granskades noga, och minst 45 av dem var juv. Rapphöns 3. Sånglärka flera ex överflygande, sedda och/eller hörda. Skata, kaja, råka och kråka sedda men ej närmare studerade. Fint väder.

1975-02-23, söndag.

Kl 1215-1345 samma runda som igår. Såg: knölsvan 3 ad och 5 ju skrattmås totalt nog 200 - 250 ex sedda. Av c 120 ex som granskades noga var nästan alla juv, i den meningen att de had mer eller mindre kvar av ungfågelfjädrar. Gråtrut några ex. 1 fiskmås juv. 1 tornfalk; 13 sädgäss mot Ö; 34 ringduvor; flera överflygande sånglärkor. En ensam stare flög över! Skata, kaja, råka, kråka sedda. Fint väder.

1975-02-26, onsdag.

Besökte stugan vid Krankesjön 1300-1535 i härligt väder, det var strålande klart. På utvägen i Lund vid Dalbykarusellen 1 sparvhök, väster om Revingeby 1 fjällvråk, och nära Revinge 1 kretsande ormvråk och några sånglärkor sedda.

Krankesjön: 1 havsörn ad, 1 duvhök ad, ormvråk kretsande 10 + 3 ex och senare flera: 3 + 2 + 1 + 3 etc, också dessa kretsande, delvis my högt. Tornfalk ej sedd, men hustornfalken med röd "flagga" (=vingmärke) hade setts vid Silvåkra by av en man jag mötte i tornet. Gärdsmyg, bofink hanne men bara 1 ex; lärkor överflygande flera ex, grönsiska c 10 + 1 ex, snöskata flock c 30 ex, senare flock c 60 ex. Kråkor enstaka ex, skata sedd.

Vidare: sothöns c 1900 ex, gräsand c 1200, vigg c 130, knipa minst 100, storskrak också minst 100, salskrak c 25, sångsvan 4 ad 4 juv, obestämd svan 3 ex, knölsvan juv 2 ex, brunand c 35, stjärtand 3 ex.

Min första snabbräkning av arterna fr o m vigg t o m stjärtand gav ett totalt individantal av c 320 ex, men senare gjorde jag en räkning och kom till att antalet ex av dessa arter måste vara minst 400, kanske 500. Siffrorna för de enskilda arterna har därför korrigerats upp enligt dagbokens uppgift så att det sammanlagda individantalet blir c 400. Siffrorna är i alla fall försiktiga.

Vidare: 11 sädgäss flög mot öster. Fler sågs inte, men stora flockar hördes neråt ängarna. 6 hägrar på isen i SO hörnet av sjön. Sånglärkor rätt ofta. 1 skrattmås ad, 3 gråtrutar varav 2 ad, och 1 havstrut ad. Däremot sågs inga vipor eller andra vadare.

S L U T

Torsdag 27 febr. 1975 lämnade jag Zootis omkring kl 1415. Lena Tihkan hämtade mig; vi hade bestämt att åka en helt kort runda väster om staden. Det var jättegrant väder, strålande klart, molnfritt, utmärkt sikt, svag vind, och några plusgrader. Vi for ut via "Bjärredskarusellen" men stannade efter några få kilometer, innan vi kommit till Fjelie, och gjorde en rundspaning. Då inträffade något högeligen märkligt: i det starka motljuset kom en fågel på låg höjd söderifrån, flyghöjd bara c 5 - 10 m. De första sekunderna studerade jag den inte särskilt noga; ljuset var nämligen mycket dåligt. Men jag fäste mig vid att en tornfalk kom bakom fågeln, på ett skattat avstånd av 75 eller högst 100 m och på c 15 - 20 m höjd.

Den främre fågeln var stor och spetsvingad och förde vingarna sakta, åtminstone relativt sakta. Utan att reagera för den täta trafiken fortsatte den ungefär vinkelrätt över vägen, dock steg den härvid kanske 10 - 15 meter högre upp. I samma sekund kom den också i utmärkt ljus. Och en som reagerade kvickt, det var jag,. Ty fågeln var en jaktfalk! Rakt över bilen kom den, mäktig att skåda. Den var utan starka färgkontraster, gråspräcklig, hade inga mörka teckningar på huvudet, åtminstone inga som syntes nämnvärt i fint ljus på bara c 30 m avstånd. Undersidan var ljus, översidan obetydligt mörkare, men skillnaden var ringa. Stjärten var lång, tydligt längre än hos pilgrimsfalk, och jag tyckte mig se att övergumpen eller stjärtbasen var något ljusare grå än resten av översidan. Vingarna var spetsiga, men jag hann se att formen var i något hänseende skild från pilgrimsfalkens; jag fick intrycket att spetsen inte var riktigt lika skarp som hos en pilgrim. Vingslagen var påfallande långsamma, mycket olika pilgrimsfalkens.

Fågeln flög lugnt norrut. Tornfalken gjorde detsamma, men jag släppte den ur sikte för att istället kika så mycket noggrannare på jaktfalken. Det var en mycket förnämlig observation. En underlig slump att den skulle komma förbi precis vid rätt tid, på rätt plats, i rätt ljus!

Observera att fågeln var ganska ljust grå men att det på intet sätt var fråga om någon vit fas, ej heller fläckig på vit botten eller dylikt.

Vi for tillbaka till Lund. Lena lämnade av mig vid bostaden på Sunnanväg 18 L. Resten av dagen jobbade jag med fågelanteckningarna från Gambia.

SLUT

12

~~4~~

1975-03-01, lördag.

Inga och jag var vid stugan vid Krankesjön c 1430-1630. Mulet, men svag vind och ett par plusgrader och ganska god sikt: många km. Johnny Karlsson och Göran Högstedt kom också ut. Göran fikade med Ing och mig i stugan.

Krankesjön: mer än halva sjön öppen. Vikarna mellan vassarna i SO-hörnet var isbelagda flera 100 m ut, [redacted] likaså låg is nära stranden i Ö och stora isfält i NV, därjämte någon "tunga" av is mellan öppna vatten.

Totalt sågs mellan 3000 och 3500 fåglar i sjön, fördelade sålunda:

häger 9 ex på isen i SO. Dessutom flög hägrar ideligen över åt olika håll, ofta ropande; även över sjön, vid kanalen etc. Summa säkert 15-20 ex sedda

sparvhök 1 ex flög mot N över sjön

knölsvan: 2 juv i SO-hörnet i öppna vattnet vid kanalmynningen, liksom i onsdags; vidare 2 + 1 ad ute i sjön. Ett ex spände med vingarna, de jagade varandra etc. Långt ute ännu ett knölsvanpar; [redacted] och se nedan

sångsvan 2 ad och 3 juv i SO-hörnet utanför vassen

Obestämda svanar: minst 16-18 ex låg på iskant långt borta, de sov och visade aldrig huvudet

sädgås några små överflygande flockar på 2 + 6 + 10 ex etc, därtill låg c 10 + 12 ex i sjön. Dessutom mycket på hemvägen, se nedan.

gräsand nog c 1000 ex synliga

(kricka ej sedd av mig, men Göran såg[redacted] troligen 1 ex)

gravand: 3 ex stod på isen mitt i stor gräsandflock!

brunand: tät flock på säkert 150-200 [redacted] ex i vattnet i S delen

vigg: spridda par etc, men bara få sedda, under 25 ex inalles!

OBS att massor av vattenfågel låg långt uppe i NV, ~~p~~ ungefär vid Ålabäcks utlopp. Dessa fåglar kunde ej bestämmas väl, även om det mesta var sothöns.

storskrake: spridda eller parvis eller småflockar, summa sedda 30-40.

salskrake: låg flerstädes, ofta 1-2-3 ex bland sothöns. Ofta också uppe och flög. Säkert såg jag 20 salskrakar, men troligen fanns mycket fler i sjön

knipa enstaka ex sedda

sothöns nog 2000 ex, inclusive en del osäkra

obestämd simfågel 500 ex

havstrut 1 ad

gråtrut 1 ad

snöskata flock c 50 ex på samma sätt som sist

grönsiska flög över.

Vråk (säkert ormvråk) hörd bakom träden. På utresan sågs 1 fjällvråk nära Revingeby. På hemvägen minst 1 ormvråk, 1 obestämd vråk och 2 tornfalkar.

Sandby mosse: mycket stor gåsflock, summa c 800-900 ex. Jag granskade minst 500-600 av dem i tub, resten var för långt bort för detaljstudier. Av dessa 500-600 [redacted] ex var den förkrossande majoriteten sädgås, men jag såg 1 + 1 bläsgäss ad och 1 spetsbergsgås, dessa sågs fint.

Göran och JOhnny hade sett kungsörn på f m, exakt plats ej klar. Hustornfalken ej sedd av mig, ej heller av Inga idag, men väl av Göran En mycket upplysande dag, ej minst beträffande svanarna.

SLUT

1975-03-08, lördag.

Mulet och regnigt på morgon och f m, men ungefär som väderleksprognosen meddelat blev det uppehållsväder och ljusare luft och bättre si från c 1300, och c 1400 klarnade det vid horisonten i S-SV. Inga och jag for till stugan vid Krankesjön, start 1415, ankomst dit 1445. På vägen nära Revingeby 1 tornfalk med blå plastflagga i vänster vinge, där i närheten 1 ormvråk i träd, och 1 blåhök hanne ad sågs my fint ett par 100 m norr om Ålabäcks utflöde ur sjön.

Jag var i tornet 1445 - c 1515 och c 1545 - 1615. Det blev snabbt klarare väder, delvis blå himmel, vårlikt och grant, men tyvärr blåst det samtidigt upp, inte starkt men så att man knappast kunde bestämma vattenfågel på långt håll på sjön. Fågel vid sjön:

häger flera ex flygande, delvis rätt högt. Som vanligt även häger i flera ex vid kanalen från Silvåkra by till sjön. Nog 5-6-8 ex sedda inalles, men vanligen bara 1-2 samtidigt

sädgås sågs på avstånd. Några tiotal flög bortom Silvåkra by, över ängarna. Se även nedan för hemresan

knölsvan: i vassarna i Ö och SÖ delarna av sjön låg 2 eller troligen tre par. Ungfåglar sågs inte idag. De gamla var redan aggressiva och jagade varandra några ggr. Dessutom i NÖ sjön en flock på jämnt 10 ad. De låg en god stund, lyfte så plötsligt mot (den ungefär västliga) vinden, flocken glesnade, men inom kort vände de mot Ö och försvann, dock ej i samlad flock.

obestämd svan: minst 6 ex i NV-V delen av sjön, troligen knölsvan. Bar ad, inga ungsvanar sedda idag

gräsand rätt allmän, medelstora flockar flerstädes på öppna vattnet; var också uppe och flög men i ringa antal

brunand rätt allmän, nog sågs 100 ex inalles. De flesta som sågs låg rätt samlade

vigg sedd, smärre flockar eller enstaka

knipa sedd men bara ett eller ett par ex

storskrak sedd simmande och flygande i ringa antal, c 10-15 ex

salskrak sedd flerstädes, vanligen enstaka ex insprängda bland sothöns. Några hannar ad, några få andra.

På grund av blåsten avstår jag från att ge siffror, de skulle bli svårt missvisande. Långt bort i V delen av sjön låg mycket änder, mest obestämda, samt sothöns.

ormvråk: flera ex sedda, 2-3 kretsande och m 1 m parningsflygande öve Silvåkraskogen. Några ex, (åtminstone) 2, sågs flygande högt mot N, enstaka ex sedda även i Ö och annorstädes

duvhök 1 ex på avstånd över Silvåkra allé; senare 1 ex länge kretsand över Krankesjön, den skrämde upp alla skrattmåsarna

obestämd örn: 1 ex upptäcktes kretsande och glidande i söder, delvis under goda obs-betingelser, fritt och i hyggligt eller bra ljus, (dock) delvis bakom björkarna och på minst 250 m höjd och 500 m avstånd. Översida brun, relativt ljus; intet vitt på stjärten; undersida brun, men kroppens undersida var tydligen delvis ljus om ock ej enfärgat ljus. Vingarnas undersidor hade ett stort men ej skarpt avgränsat ljust område, se skissen. Handpennorna spärrade mycket mindre än på en kungsörn även när fågeln kretsade. Storlek: mycket tydligt större än ormvråk men mycket mindre än kungsörn. Oklar. Jag tror knappt på större skrikörn; fågeln var inte tillräckligt stor, och vingarna och färgen stämde inte heller bra. (Jag vidhåller detta men har inte djup-pejlat alla dräkter. GR vid renskrivningen 1981-07-20).

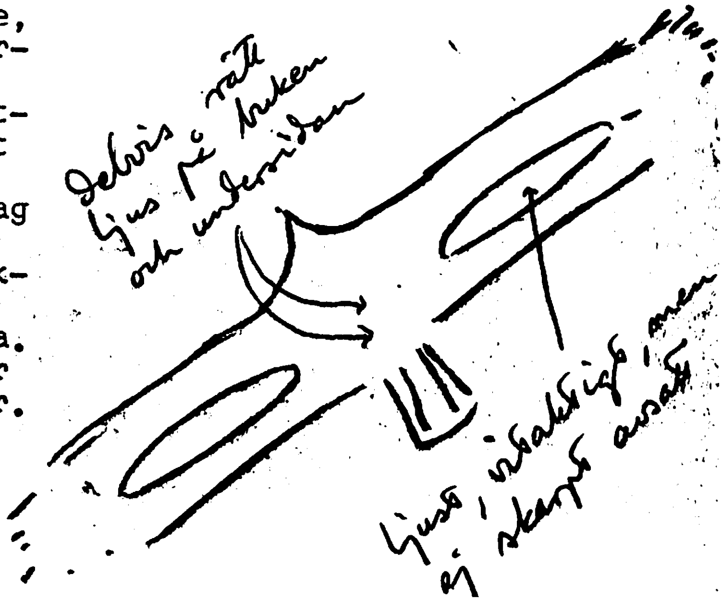
Delvis rätt ljus på buken och undersidan
Ljust, vitaktigt men ej skarpt avsatt

1975-03-08 forts.

tornfalk 1 ex nära sandtaget, säkert var det hustornfalken trots att vi i motljuset inte kunde se det röda plastmärket

fasan hanne sedd vid sandtaget

sothöna sågs i Krankesjön med i påfallande ringa antal ~~p~~ i SO delen, och även längs Ö sidan och i NO var my. få synliga. Långt i N mot obs Lottagården låg rätt stora flockar, men över 200-300 bestämbara såg jag inte. Dock kan mycket fågel ha legat inne i vassarna nu, eftersom sjön var isfri, och därtill låg mycket fågel, kanske 500-1000 eller fler, längst bort i sjön räknat från Silvåkratorne (Dessa) kan mycket väl ha varit mest sothöns.

vipa sågs i måttligt antal flera ggr, över betesmarken enstaka ex, över sjön dito, etc. Inga flockar sedda

enkelbeckasin 1 ex flög över sjön förbi tornet på håll, flög bortåt men vände lyckligtvis och kom förbi på 100-150 m håll, följdes i kikare säkert en flygsträcka på 1000 m eller mer. Utomordentligt tidigt datum.

skrattmås: hade kommit. Just när vi körde ner till stugan var c 200 e uppe i krets över sjön, och från tornet såg jag sedan dels några tiotal flygande på håll, dels - och samtidigt - två flockar ligga på sjön, de var på c 90 och 200 ex. Vid andra besöket i tornet fick jag uppfattningen att minst 400-450 eller kanske 500 skrattmåsar fanns i sjön. Trevligt. Alla ~~p~~ som sågs bra, och det var 100-tals, hade svarta huvuden. Ingen säker juv sågs.

fiskmås 1 juv kom flygande över huset

gråtrut ett par ex på avstånd på sjön, senare några ex ad och juv sedda flygande över sjön, bl a krets på minst 5-6 ex. Se även havstrut. Inalles såg jag nog 15-20 gråtrutar, delvis flög de m 1 m högt mot V. Detta sågs även på utvägen mellan Lund och S Sandby

havstrut 1 ad kretsade över sjön ihop med gråtrutar på e m. Kanske ~~g~~ fanns mer än en havstrut

ringduva: flock c 30 ex flög över sjön. Dessutom ett par ensamma duvo

sånglärka sedd överflygande

entita hörd vid stugan

talgoxe sedd och hörd vid stugan

sävsparv: Inga såg 1 hanne, och jag hörde~~t~~ locklätet

?hämpling hördes troligen flyga över, men ej klart

domherre~~r~~ flera ex i träd i Silvåkra by nära kyrkan

stare enstaka eller par eller helt små flockar på 5-6 ex sedda ng ggr

kråka flög över sjön flera ggr

kaja sedd flyga parvis på håll över Silvåkra by. -

Hemvägen togs via Tvedöra. Mellan Tvedöra och foderplatsen för kreatur sågs på håll c 150 gäss i gott ljus. Bespanades med tub, men vi såg bara sädgäss.

Lund: vi körde nerom Lisen och Henrik. Här pilfink och ringduva, och en rödhake knäppte i buskarna.

Råka sedd på ut- och hemvägen

Kråka likaså

Skata sedd på utvägen.

Några danskar som jag mötte i tornet rapporterade att det fanns mycke gäss på Vombs ängar, "sädgäss och bläsgäss, och ett~~p~~ par tre svenskar som de hade mött hade sett en spetsbergsgås".

Därtill en del kul uppgifter från Göran Högstedt på kvällen.

OBSERVERA uppgifterna om sothöns här. De är visserligen försiktiga men likväl intressanta ~~[illegible]~~ med hänsyn till vad som hände senare i sjön detta år.

SLUT

C

(15) ~~6~~

? M

l n

1975-03-09, söndag.

Start från Lund 0945 med Göran Högstedt. På utvägen: c 1 km V om Revingeby 1 ljus och 1 mörk ormvråk sittande, 1 fjällvråk sittande. 45 sädgäss N vägen, 100 sädgäss S vägen, 1 mörk ormvråk på stolpe, [redacted] 1 annan ormvråk sittande, ännu 1 annan ormvråk kretsande. 1 tornfalk utan "flagga". Vipor mångenstädes. c 75 snöskator fällde i allé, mest i trädtopparna. 2 storspovar flög österut!!

Vi passerade Harlösa och fortsatte till Vombsjöns NV hörn (Hjälmarö Där sågs: 3 + 1 graväner, mycket gräsand, 50-100 viggar, 1 sångsvan juv, 1 ad och 3 juv knölsvanar, 1 tornfalk, 50-100 sothöns, 1 ormvråk med jättetydligt vitt bröstband, mörkt [redacted] därframför.

Vi forts. via Svansjö och Övedskloster men stannade ej här utan for -satte till Öveds f d station och gick ner ~~t~~till sjön S om Björkaåns [redacted] inflöde. [redacted] Härlig vårdag, dimmorna hade skingrats, [redacted] solen sken sikten var god om ock något disig på långa håll; och det var varmt. Vi såg ut över sjön. Mycket fågel nästan överallt, men de låg inte i täta flockar utan i m l m glesa förband, t ex gräsänder ofta med 10-20 m mellan varje individ eller varje par. En viggflock på c 25-30 ex var dock rätt tät. Fågelarter se nedan. - Vi hörde plötsligt stort gåskack österifrån; en mycket stor gåsflock uppskrämd här, nog 1000-1200 ex, de flög delvis bort mot S, några få småflockar (dock) över oss m l m västerut. Se nedan.

Efter granskning av Ö Vombsjön for vi upp för att se på gässen. Vände sedan, for samma väg tillbaka [redacted] norr om sjön och svängde ner [redacted] vid Hjälmaröd. Vombsjöns V del hyste inte mycket fågel, åtminstone ej nära stranden. Översvämningarna bara små rester kvar på plöjnader etc. Vid tuv-området vid Vombs Norregård en del gäss, kricka, vråk etc. For sedan via Vombs by ut på ängarnA och korsade dem mot V. På provytan, eller delvis utanför dess norra kant, c 1400 gäss. därav få bläsgäss, högst 10 sedda. På kontrollytan inga gäss, den ligger för nära vägen; men massor av gåsskit fanns där som visade att där gått mycket gäss, antagligen samma morgon innan trafiken av folk kommit igång. Men strax norr om kontrollytan gick c 750 gäss varav c 225 bläsgäss ad; detta är minimisiffror. Längre norrut uppåt lövdungarna uppskrämdes av okänd [redacted] orsak c 250 sädgäss. Se nedan.

Vi fortsatte vanliga vägen via Silvåkra by till stugan vid Krankesjön. Inga var här. Mycket folk. Vi gjorde en grundlig rundtitt från tornet över sjön. Se nedan. Sedan satt vi i stugan och drack kaffe oc åt smörgås och kakor och tittade ut över sjön. Ovanligt mycket folk i rörelse, både i tornet och på marken. Omkring kl 1400 körde Göran iväg för att studera sina tornfalkar m m, och snart därefter for Inga och jag hem via Revinge. Vi for till Zootis och arbetade där c 1445-1800; sedan for vi hem.

För artlista i tabellform se följande sidor!

1975-03-09 forts.

art	Vombsjöns Ö sida samt Öveds stn	Vombsjöns V sida samt väster därom	Vombs ängar	Krankesjön från Silvåkratornet
skäggdopping	2 täml.långt ute, var i praktdräkt sedd	-	-	1 ex i praktdräkt
häger		1 ex vid sjöns N sida	-	3-4 ex sedda
sädgås	c 1000-1200, men ej vid sjön. Se ovan	tuvmarken vid Norregd c 100 ex	c 500 N om vägen och c 1400 S om vägen. Se ovan	ett par småflr överflyg., c 5 + 5 + 5 ex
bläsgås	-	-	c 250 N om vägen+högst 10 S om vägen	-
knölsvan	ett par	-	-	c 3 par sedda
obest. svan	c 7 långt upp, [redacted] N stranden	-	-	6 ex längst i NV, alla ad
gravand	säkert 30-40 ex i par el. småflockar	-	-	-
kricka	-	c 10 ex i pöl på tuvmarken, Vombs Norregd	-	-
gräsand	högst 200-300, spridda	få på närhåll men trol. allm. långtute	-	allm., men högst c 100 sedda
brunand	ingen men ng få ex dammen	-	-	allm, säk.100-150 hannar och skattat 30-40 honor, S sjön spridd men rätt allmän, nog 100 ex
vigg	flock c 30-40 ex + spridda ex eller par	få	-	
(ejder)	-	1 sedd av Åke Persson	-	-
knipa	flera spridda hannar + flock 3 ha 1 ho, etc, total max 15	kanske enstaka ex	-	flera sedda; kanske fanns många långt ute
storskrak	många småsällskap+långt ute småflr, total 50-75	ingen eller enstaka ex	-	spridd flerstädes men inga saml.flr, total max c 25
salskrak	1 hanne flyg.	-	-	flera hannar nära, spridda ex på längre håll
glada	1 + 1 krets, trol. olika ex	-	-	-
sparvhök	1 krets	-	1 krets	-
ormvråk	my. allmän hela vägen, kretsade ofta parvis, delvis i parningsflykt. Överallt sågs ormvråk, säkert 30-40 inalles, delvis my. högt. Skruvar på över 4 ex sågs däremot icke.			

1975-03-09 forts.

art	Vombsjöns Ö sida samt Öveds stn	Vombsjöns V sida samt väster därom	Vombs ängar	Krankesjön från Silvåkratornet
fjällvråk	-	1 Norregård, sittande	1 ängarna, sittande	ingen vid Kr. men 1 krets. Revingeby på hemvägen
havsörn	-	1 ad över ängarna mot Kr.	-	-
blåhök	-	-	1 Silv-kärret, ej hanne ad, mobb.av kråka	1 krets Kr SO, ej hanne ad
tornfalk	1 + 1, ena ex flög my exalt.	minst 1+2 ex sedda	minst 1+1	troligen ej sed
sothöna	ej sjön men ng få Dammen	ng få i SV hörnet	-	sedd & hörd men föreföll my fåtali- gare än förr.
vipa	dansade över fälten, t.allm.	flock c 450 på plöjnad och stubb	uppskrämd flock över 200 ex	smärre flr, bl a c 15 lågt mot Ö över sjön
skrattmås	c 75–100 på översv.äng; c 25–30 % ej utfärgade	-	-	allm. men högst c 600; säkert 90–95 % utfärgade, eller ännu mer
fiskmås	ng få ad	-	-	enstaka
gråtrut	2 ad samt 1 + några juv	-	-	några högt kretsande trutar sedda
havstrut	-	-	-	1 ad sedd
ringduva	sedd, bl a flög 5 högt mot N–NO	-	-	sedd flera ggr. Göran såg en flock
skogsduva	2 troligen förbiflyg.	-	-	-
sånglärka	överflyg.+ sjungande	sedd, ~~å~~och hörd sjunga	sedd, och hörd sjunga	flera överflygand
	helhetsintryck: allmänt kommen, sågs även på utvägen och hemvägen etc			
ängspiplärka	-	-	-	1 el 2 ex sedda oc hörda från tornet
koltrast	sedd	-	-	sedd, även hemväge
entita	-	-	-	2 vid stugan, en sjöng; de flög till hålet där de bodde förra året!
gulsparv	c 5 ex uppskr. nära vägkanten	-	-	-
sävsparv	hörd	-	-	sjöng; 1 + 2 hanna sedda
pilfink	ng ex tfn-tråd	-	-	-
stare	fåtaligt sedd	-	bl a flock över 300 ex	sedd men ej i floc se tillägg
kråka	sedd	flera sedda	se blåhök	flera överflygande
råka	-	-	-	Revinge etc hemväg
kaja	sedd	-	-	sedd flera ggr.

se även tilläggen nästa sida

1975-03-09 forts.

Följande tillägg skall göras:

a) vid Krankesjön sågs på långt håll även flock c 20 gäss, flygande, art oklar
b) sothöns i Krankesjön enligt tabellen. Föreföll my. fåtaligare än förr, och mera spridd och mer dold i vassen. Dock viss reservation, ty det är osäkert vad som låg långt bort i NV och N. Men säkert var individantalet färre än förut
c) betr. stare var helhetsintrycket att den sågs hela vägen, hade tydligen anlänt i avsevärt antal, men bara en stor flock sedd
d) råka sågs flerstädes på hemvägen som togs via Revinge
e) kaja sågs i flockar exempelvis norr om Vombsjön; fåglarna flög parvis i flockarna som vanligt
f) över Vombs Norregård sågs en stor svartfågelflock, som dock ej studerades närmare
g) vid Bysjön vid Vombs by sågs följande fåglar: ett par gravand , ett par gräsand, c 4 viggar, flera brunänder samt några få sothöns
h) Heljesjön undersöktes ej idag.

Det var en mycket härlig dag, en underbar vårdag.

Långfredag 28 mars 1975 var Inga och jag vid stugan vid Krankesjön omkr kl 1130 - 1615. Mulet och ett par plusgrader, men sikt god. Jag var i tornet dels c 1140-1220, dels c 1530-1600. F ö arbete i trädgården. Inga krattade och rensade, jag högg upp det gamla staketvirket m m som togs bort i smbd med att vi, tack vare hjälp från Johnny och Görgen, fick upp den nya spaljén i somras. - Göran Högstedt kom omkr 1330 och var med oss en god stund när vi hade matrast. Fågel: sjön var öppen, och jag granskade den grundligt i ett par omgångar. 3-4 båtar, varav minst 1 motorbåt, var på sjön, varför rätt mycket fågel låg nära norra stranden (särskilt sothöns, som de ofta brukar). Fågellivet inte extra rikt, individantalet var måttligt, även om naturligtvis många ligger dolda i vass, bakom vasskanter etc. Och bestämning av fågel längst bort i NV delen är bara delvis möjlig, även om man har tub.

Skäggdopping: fåtalig, i SÖ delen och (ungefär) östra halvan av sjön såg jag bara 4-5-6 ex. Ett nära sammanhållande par sågs.

Häger: bara 1 ex sågs flyga över sjön

Gäss: inga bestämbara, men långt bort i V-NV sågs ett par flockar flyga

Knölsvan: 1 + 1 + 1 + 2 + 1 + 2 + 2 ad sågs inom c 800-1000 m från tornet. Därtill på långt håll summa 6 obest svanar. - Senare granskning gav mindre antal sedda, därav dock en flock 6 flygande knölsvanar.

Sångsvan: 1 ex i ungdräkt fällde i SO delen av sjön på e m

Gravand: 2 ex på vassbank några 100 m ut från tornet

Gräsand: fåtalig, inga flockar, bara några par och några små sällskap på 3-4 ex sedda, simmande och flygande. Änder i stort sett fåtaliga (med reservation för vad som fanns långt i V-NV), men de som sågs var rätt mycket uppe och flög.

Kricka: liten flock på c 8 ex och senare ett fåtal par sedda

Brunand: ensamma flygande hannar och några små sällskap på 3-5 ex sedda

Vigg: första genomgången gav my få ex, men senare ofta sedd flyga i små sällskap på 2 - 6 ex över sjön, och vid andra besöket i tornet hade minst 18-20 ex fällt i klarvattnet närmast utanför tornet

Knipa: flera små sällskap. Vid ett tillfälle sågs samtidigt tre flygande sådana sällskap, vardera bestående av 2 hannar ad och 1 hona. Även flockar på 5-6 ex sedda, jämte något par. Däremot inte en enda större flock, liksom ej heller ifråga om vigg etc.

Storskrake sedd först omkr kl 1610, då 2 hannar ad och 1 hona flög förbi mot SO nära stugan

Salskrake: endast 1 ex sett, det flög över sjön och slöt följe med 2 knipor, alla gjorde en runda nära utanför stugan. Salskraken var inte hanne ad.

Sparvhök 2 ex sedda. Första obsandet från tornet gav 1 ex mycket högt kretsande, anträffat av en slump. På e m kom sedan 1 ex, uppenbart en gammal fin hanne, alldeles lågt över vassen utanför stugan, flygande mot NO.

Ormvråk: 2 ex sågs kretsa och visa m l m tydliga tendenser till parningsflykt. De var långt borta i NV, över skogen rätt nära kvarnen. Därutöver ingen ormvråk sedd, däremot satt 1 ex med brett ljust bröstband på en staketstolpe nära Skatteberga på hemvägen.

(Tornfalk ej sedd i området, men 1 ex flög rakt över S Sandby centrum när vi var på väg ut)

Sothöna: i SO delen av sjön nära tornet låg den spridd eller i m l m tydliga par. Även mycket nära stranden. Viss aktivitet, de jagade varandra etc, dock my måttligt. - Nära N stranden låg däremot mycket sothöns i långsmal flock. Jag räknade och skattade antalet till c 500 ex., men därutöver sågs naturligtvis sothöns i något antal även f ö i sjön, och jag vet inte hur mycket som kan ha legat dolt resp längst bort i V-NV. Dock förefaller det mig tydligt att antalet sjunkit långt under vad som fanns innan jag gjorde min Norgeresa.

Vipa: allmänt kommen. Just där vi vistades sågs inte så många, men hela vägen ut och hem sågs den, delvis i flockar, och även över sjön kom en flock på c 20 ex norrut på låg höjd.

28 mars 1975 forts.

Storspov: spelade ett par gånger på nära håll, tydligen över marken mellan stugan och Silvåkra by.
Skrattmås: glest spridd över fjolårets koloni-plats. En del skrik, men i det stora hela dämpat. Många satt på vassbankar. Jag skattade först antalet till c 150, men senare på dagen lade sig skrattmåsarna väl samlade på vattnet norr om kolonin, och då blev det drygt 300 ex. Viss rörelse i luften förekom under dagen, och det kan hända att en del fåglar verkligen kom till sjön då.
Gråtrut: 2 ad i sällskap flög över sjön på middagen
Ringduva sedd många ggr, men bara enst ex, inga flockar
Skogsduva: 2 ex i sällskap flög lågt över sjön mot NO omkr kl 1215
(Turkduva ej sedd vid sjön, men 1 ex flög över S Sandby på återresan)
Gröngöling hördes - det där rätt mjuka "gly gly gly gly...". Den var rätt ihärdig och lät höra sig både f m och e m
Ängspiplärka hörd, överflygande
Rödvingetrast också hörd några ggr
Snöskata: ej vid sjön, men rätt stor flock på öppna marken vid Tvedöra. Säkert 100 ex. Rätt mycket starar på samma fält.
Talgoxe sedd vid stugan
Sävsparv ett fåtal ex sedda flygande över vassen. Ingen sång hörd.
Stare sedd i rätt stort antal på utvägen (se ovan: snöskata, t ex). Även sedd vid sjön flera ggr, men inga samlade flockar.
Skata 2 ex på granntomten. Göran. som var hos oss då, konstaterade att det var hanne och hona och att den ena fågeln var märkt av honom som bo-unge förra året någonstans helt nära.
Kaja summa 1 ex flög över sjön.
Kråka sedd sittande i buskar ute i sjön etc. Även ett par, eller kanske flera fåglar, helt nära på granntomten.

Eftersom vi sysslade mycket på tomten med trädgårdsjobb, och då vi inte gick någon runda nära stugan och inte heller for via ängarna och Vombsjön tillbaka, blev artlistan blygsam. Men vi fick en rätt klar bild av sjöns fågelliv.

På e m, när Göran ännu var kvar, kom 3 yngre män och började prata fågel med Inga, som jobbade i trädgården. De berättade att de hade sett jaktfalk vid Stenshuvud. Det lät ju spännande, och vi fortsatte samtalet. Då fick vi höra häpnadsväckande ting. Vid Vallkärra hade de helt nyligen sett, dels en flock på 16 snöfinkar, dels ett sträck bestående av fyra fjällvråkar, några ormvråkar, en bivråk och tre ormörnar. Jojo, det finns folk som verkligen upplever saker. Jag lyssnade artigt på både snöfinkarna och ormörnarna men när bivråken nämndes, sade jag att arten knappt var känd från Europa vid den här tiden på året och att de säkert inte skulle få obsen godkänd. Jag yttrade då också, naturligtvis, skepsis inför de övriga märkvärdigheterna. Men de var löjligt säkra på sin sak, fast de enligt egen uppgift ringt Staffan Ulfstrand om snöfinkarna och inte blivit trodda. Och vad bivråken beträffar, var saken klar, tillkännagav de kategoriskt. De hade stor vana på vråk, och de hade sett den i tub och allting hade stämt. Göran och Inga lämnade diskret sällskapet och gick in i stugan, men jag stannade kvar ett slag och fortsatte snacket. De utgjorde ett utmärkt exempel på okunniga och samtidigt självsäkra personer, visserligen med ett rätt hyfsat sätt och uppträdande. Skall bli kul att se om de lämnar in någon skriftlig rapport om sina upplevelser till Rapportkommittén. I så fall kommer den förstås också i sinom tid till Raritetskommittén.

Påskafton 29 mars 1975. Tjockt snötäcke, säkert 20 cm, och det snöade fortfarande. Rätt hård vind omkr V; mycket stora drivor men också förstås en del mark renblåst. Marken var mjuk och blöt, ej frost. Vi for inte ut till stugan, men jag gick kl 1305 - 1355 en runda nerom järnvägsbron - upp till landsvägen närmast därbortom och så på vägen tillbaka, alltså via landsvägsbron uppströms järnvägen, nära badanläggningen. Det var delvis snö, och sikten på håll var dålig. Från järnvägsbron kunde jag se och bestämma fåglarna i närmaste dammen nedströms - där fanns idag bara ett gräsandpar i vattnet -, men dammen därbortom var fågelrik med måsflock, en hel del änder etc. Trots att avståndet väl bara var c 400-500 m, var dessa fåglar svårbestämda; måsflocken bestod dock rimligen av skrattmåsar. Sedda arter:

1 gräsand: ett par i närmaste dammen, ng ex till längre bort
(vigg: nästan säkert flock c 7-8 ex i bortre dammen)
2 tornfalk 1 ex ryttlade vid järnvägsbrons fäste. Den stod mot vinden, som blåste mot vallen, och steg lodrätt uppåt ungefär till 10 m, där den blev "hängande".
3 strandskata 1 ex på kanten av dammen. Den första jag sett inne i landet i år, men jag tror jag hörde den häromdagen från bostaden.
4 vipa fanns på renblåsta områden, plockade i jorden eller stod stilla. Ofta flera ex nära varandra, men inga täta flockar. Ensamma ex var ibland uppe och flög och ropade. Intet återsträck sågs; fåglarna torde nog klara sig, åtminstone på kort sikt, eftersom marken är så mjuk och som sagt vissa områden renblåsta trots den myckna snön.
5 skrattmås ofta sedd, strök över husen och fälten som de brukar göra. Flera juv (fjolårsfåglar) sedda, vilket jag sett även tidigare dagar; men naturligtvis består majoriteten av gamla fåglar med svart huvud.
6 gråtrut 1 ad flög västerut. Efter promenadens slut sågs ett par ex till med liknande beteende.
7 ringduva rätt ofta sedd flygande, mest enstaka ex. De (åtminstone flera ex) föreföll att i flykten hålla fötterna "knutna" eller ev framåtlagda på ett sätt som jag annars inte brukar se. Kanske på grund av att de fått fötterna tjockt nersmorda med lera eller våt jord. Sådant har jag sett på måsar, bl a idag.
8 stare: flock inne på renblåst liten yta inne på badhusområdet. Nog c
9 30 - 40 ex. Tillsammans med dem, på samma yta, gick några kråkor och
10 några råkor, några skrattmåsar samt 1 vipa.
11 sävsparv: 2 hannar fällde i träd vid järnvägsbron
12 ängspiplärka 3 ex lyfte från marken där, på det område invid järn-
13 vägen som utfyllts med avfall och jord (där det förr stod en liten rad
14 träd).

Påskdagen 30 mars 1975 reste Inga och jag åter ut till stugan vid Krankesjön. Vi vistades där omkr kl 1130 - 1440. Det var mest sol, men c en halv eller trekvarts timme omkr kl 13 var det mörkt och molnigt och det föll snö, en stund ganska tätt. F ö svag vind, god sikt och ett par plusgrader. Det starka snöfallet natten till lördagen och delvis på lördagen hade visserligen förvandlat landskapet fullständigt, men marken blev inte frusen, åtminstone inte nämnvärt, och förvånande mycket snö hade redan smält bort. På vägen Lund - Krankesjön minst 50 % barmark, vid Krankesjön mest barmark. Inget sträck västerut av vipor eller lärkor eller andra fåglar sågs när vi for ut eller när vi var därute. På utvägen sågs dock på 3-4 ställen enstaka vipor stående helt invid vägen. De lyfte inte när vi passerade. Den enda vipflock vi såg på utvägen bestod av c 9-10 ex som i kastande och "lekande" flykt reste österut!

Jag gjorde rätt långvariga studier från tornet i ett par omgångar, och även f ö studerades fågellivet nästan oavbrutet. Det blev en rätt intressant dag. Göran Högstedt kom ut en kort stund, och senare kom Johnny Karlsson ett slag för att tala om vårens arbete och arbetsfördelning på Vombs ängar. Även andra bekanta träffade jag, dock vet jag i regel inte namnen på dem nu, särskilt inte på den yngre generationen. Därtill förstås många obekanta. När vi kom ut stod Peder Weibull + bror i tornet.

Fågelliv ganska artrikt. Arter:

Skäggdopping: bara några få sedda, ej fler än i fredags

Sädgås: först intet sett, trots att Peder Weibull meddelade att han på Vombs ängar sett mycket gäss, c 1500 säd och minst 150 bläs. Gässen hade stått både norr och söder om ängsvägen, mest söder. Så småningom kom några helt små flockar sädgäss över sjön, och omkring kl 1315 och senare kom både många och stora flockar, säkert 500 ex inalles, och de allra flesta kom från Vomb-hållet och flög mot NV ungefär. Jag tyckte jag hörde bläsgås bland dem ett par ggr, men såg ingen säkert och är inte helt övertygad om att jag hörde rätt. Se ovan om Vombs ängar. En pojke som jag känner igen men ej känner till namnet kom senare och sade att han också sett mycket gäss på Vombs ängar, dock inte på långt när så många som för c 8 - 14 dagar sedan. Då fanns där flera tusen gäss och minst c 500 bläsgäss, påstod han.

Tillägg: H. se sist.

(Bläsgås: se ovan)

Grågås: omkr kl 1415 kom plötsligt 3 grågäss flygande nära förbi huset ungefär från VNV. Antagligen hade de legat i sjön; Peder sade när vi kom att det låg 3 gäss långt borta i NV och att han misstänkte det var grågäss.

Knölsvan: 2 ad låg längst uppe i NO hörnet, f ö sågs i rimlig närhet av tornet ytterligare c 2 par och några ensamma ex. Ej fler än i fredags

Gräsand: fåtaligt sedd, bara något par på vattnet och enstaka par flygande då och då. Högst ett par tiotal eller kanske 30 ex sedda. Man undrar hur många som döljer sig.

Kricka sågs ofta, dels några enstaka ex, dels några flygande par, dels flera flockar på 10, 18, och en gång c 33 ex. Jag kan naturligtvis inte bevisa att det var olika individer alltigenom, men säkert är att jag såg my. fler krickor än gräsänder.

Stjärtand: först såg jag 3 granna hannar flyga i solen. Ett par timmar senare sågs åter 3 flygande ex men därav minst 1 hona.

Bläsand: Sista halvtimmen innan vi for hem såg jag upprepade ggr ett bläsandpar flyga över sjön, i regel rel. högt, c 50-100 m upp. Det var en fint utfärgad hanne och en hona

Vigg: my måttligt antal på rimligt avstånd från tornet, men på långt håll både uppåt N stranden och långt bortåt Almen låg flockar. Totalsiffra högst oviss och föga värd att ange, men nog såg jag 50-75 ex

Brunand: sedd i my. måttligt antal. Några enstaka flygande hannar, och vid ett tillfälle 6 flygande ex i flock varav 5 hannar

Knipa: sedd flyga åtskilliga ggr, men bara ensamma ex eller 2 i sällskap. Därtill några liggande långt ute. Antal sedda betydligt lägre än i fredags

Storskrake: bara ett par sett, det låg vid Ö stranden utanför vassen

-

Salskrake: flock 4 ex varav 1 hanne ad sedd flyga över sjön på f m. Ett par timmar senare sågs en ensam hanne ad ligga utanför vassen vid Ö stranden, några hundra m norrut från tornet, och sedan sågs ytterligare c 1 + 3 ex flyga varav 1 hanne ad. Kan delvis ha varit samma förstås, men säkert såg jag 5 ex eller fler.

ormvråk sågs ofta men ej i större antal än 4 samtidigt. I regel långt bor över Silvåkraskogen, ibland flitigt "dansande". Även närmare, bl a 1 ex högt i krets, också delvis "dansande".

fjällvråk 1 ex flög alldeles förbi tornet och ut över sjön kl c 1230. Höj c 25 m. Stjärtens bashalva skarpt vit, och sedan ett par svarta tvärband innan den helsvarta (eller tillsynes helsvarta) ytterdelen tog vid.

brun kärrhök: ny för året. Precis när vi kom ner till stugan, flög 1 hona mycket nära förbi över vassen. Trevligt. Ljus framdel, övre små armtäckare (och kanske fler fjädrar därinvid) vita.

blåhök: på samma ställe flög 2 timmar senare en blåhök förbi över vassen. Det var säkerligen en hona ad, av dräkten att döma.

Tornfalk ej vid stugan, men på hemvägen alldeles vid Stensoffa vägskäl satt 1 ex på telefontråd. Den hade vit "flagga" på höger vinge, lätt synlig. - Vår "hustornfalk" som av Göran försetts med en ljusröd plastflagga redan någon gång omkr början av oktober och sedan varit regelbunden (nästan) nära stugan, har inte setts de sista gångerna.

sothöns: inte mycket i SO delen, även om den ständigt sågs och ofta hörde där. Men långt uppe längs N stranden låg en stor och långsträckt flock kvar, dock var flocken inte ~~särskilt~~ tät jämfört med vinterflockarna. Grovt skattat såg jag nog 500 sothöns på långt håll, därav de flesta i denna flock, men en del låg också långt i V bortåt Almen etc.

trana: 4 ex kom flygande längs S stranden mot NV. De första för oss i år, men Johnny, som var med och såg dem, hade en flock härute (jag tror på Vombs ängar) redan förra söndagen, vilket är my. tidigt.

vipa sedd flyga på håll, men ingen aktivitet, inte flyglekar men heller inte sträck eller retursträck

storspov 2 ex drog förbi huset mot N-NV. Nära.

skrattmås. Vid ankomsten hade jag intrycket att högst 500 ex vistades vid kolonin. Men c 2 timmar senare när jag räknade fåglarna, kom jag till drygt 1000 ex. Mer än jag trott, men de var tysta, och de flesta låg på vattnet, relativt glest fördelade, eller stod på några vassbankar. — se fotnot x)

fiskmås: troligen 1 ad sedd vid sjön. Men på hemvägen, när vi stannade vid familjen~~s~~ Nyström i Tvedöra för att önska Glad Påsk och ge barnen varsitt påskägg, kom 1 ung fiskmås lågt förbi.

gråtrut enstaka ad sedda.

ringduva sedd

(sparvuggla inte sedd, men Peder Weibull hade fått besked att 1 ex satt nära andra fågeltornet, borta vid Almen. Och någon timme senare sade en annan besökare, att sparvugglan satt därborta och visslade regelrätt som den gör på våren!)

gröngöling hörd idag också

sånglärka sedd på utvägen, några ex, men jag tror knappt jag såg ett enda ex över Krankesjön.

---

x) OBS: det skall tilläggas, att skrattmåsar, ofta i många tiotal samtidigt, men ej i hundraden, kretsade över sjön åtminstone när det var solsken. Varje gång jag såg ormvråk sågs också skrattmåsar, en del på måttliga höjder men somliga mycket högt.

30 mars 1975 forts.

sädesärla: 1 ex hört och sett, flög förbi. Årets första för mig, men jag har hört rykten om någon obs för ett par tre dagar sedan.
koltrast sedd ofta, bl a var 2 ex ute i buskarna i vassen utanför stugan. Även i övrigt flera ex sedda.
gärdsmyg 1 ex hört i vassen. Inga och Johnny såg 1 ex också.
talgoxe sedd
blåmes sedd
entita sedd
bofink ej sedd vid stugan, men i skogen vid Stensoffa (den skog där gladorna gjorde m l m häckningsförsök förra året) på hemvägen
stare bara enstaka ex sågs flyga förbi, inga flockar, och ingen aktivitet vid holkar eller trädhål.
kråka sedd flera ex, även nära
kaja sedd, bara 2 ex flygande mot S över sjön
skata sedd

Tillägg:

i missad första etc.

rördrommen hördes ur vassen idag flera ggr. Mycket tydligt, och uppenbart bara några 100 m från tornet, men ljudstyrka mycket dämpad, tyckte jag nog. Senare, när jag talade med folk, hörde Inga och Johnny drommen, tydligen var den då mycket [illegible] närmare, ty de hade hört de hesa "inandningarna" före tutandet.

Bland negativa konstateranden må nämnas att inga pilfinkar sågs vid vårt hus eller grannhuset (Anderssons). Detta noterat därför att arten häckade i holk här i fjol och åtminstone någon vinter brukat ses av mig m l m regelbundet nära denna boplats.

25

1975-03-24, måndag.
Omkring kl 1600 kom en flock på 40 ejdrar över Lund mot öster. Vädret var mulet men sikten etc var OK.

1975-03-31 [redacted].
Kl 1650 kom en flock, likaledes på c 40 ejdrar över Lund mot NO. Den flög relativt högt. Det var lättande himmel och svag vind.

1975-04-12, lördag.

Jag inventerade provytan och kontrollytan på Vombs ängar. Gjorde noggranna anteckningar men hade inte de vanliga kartorna, och inte heller ser det ut som om jag i efterhand lagt in obsarna på sådana kartor. Nedanstående renskrift, gjord 1981-07-25, upptager samtliga observationer men ej alltid obs-platserna inom respektive ytor.

Prov-ytan

Provytan granskades 1155-1310. Rastande på ytan, eller fällande där, eller ryttlande däröver, eller genom sång markerande att de åtminstone för tillfället var bundna till ytan var följande fåglar:

1 NV delen 400 sädgäss, i NO hörnet 2 sädgäss; vidare 2 ryttlande fjällvråkar, 1 ormvråk, 1 passerande eller jagande brun kärrhök. Vidare i NO delen 10 vipor, 30 starar; ungefär i mitten 7 strandskator och i S sjungande sånglärka. I ytans Ö kant 3 rådjur och i V kanten 5 rådjur. 2 ringduvor samt enstaka kråkor. I dammen nere i S änden 2 gravänder. Sjungande sånglärka på ytterl. 2 ställen. Ännu 1 fjällvråk, den kretsar men stannar upp och ryttlar.

Ängarna är mycket torra.

Väder: sol, men snabbt mulnande. Skönt i solen, kallt i skuggan, måttlig SV vind. Torrt. God sikt.

Inget vatten leddes ut i diket längs Ö kanten, och bara litet vatten i diket parallellt med åfåran; allt detta leddes sedan ner i "mittdiket

50 starar överflygande men fällde delvis inom ytan. 2 strandskator vid dammen i söder. 1 sävsparv lyfter vid dammen i norr. 3 snöskator fäller i träden längst ner i S änden. Härinvid även 1 sädesärla. Ytterl några sädesärlor nära S änden. Storspov hörd. 1 sparvhök flyger över mot V. Ny sånglärka. 1 ängspiplärka lyfter för mig. 1 tornfalk hanne ryttlar mitt över området. OBS: inga revirfasta eller spelande vipor!

Ängsmarken är bränd, ej hundraprocentigt men överallt runt tuvor på stort område, (varje enskild avbränning är) 1 - 15 kvadratmeter, men (bränning har skett på) hundratals ställen.

2 + 1 sånglärkor. - Rikligt med gås-exkrementer, även färska , över stora delar av ytan. 1 fjällvråk lyfter från kontrollytan och kommer in på provytan. 1 storspov spelar på ytans mitt.

Överflygande sågs: 8 + 1 + 2 + 5 tranor mot N. 2 obestämda vråkar också mot N. Senare sågs 2 ormvråkar och 1 sparvhök och 3 skrattmåsar kretsa på jättehöjd, och ännu högre kretsade flera obestämbara måsar. 2 + 1 kajor överflygande, så ock 1 ringduva och de ovan nämnda 50 stararna. 2 hämplingar flög mot S. 15 starar och 8 vipor flyger över, är ej fasta på området. 1 ormvråk högt mot NV. 40 tranor högt tämligen mot NV. 1 fjällvråk flyger lågt mot N över ytans västra kant.

1 häger ad flyger över. 2 krickor likaså. 2 spetsbergsgäss sedda, beteende ej angivet men de [illegible] anföras här.

Överflygande utan att komma över provytan: först 24 tranor högt, sedan 70 tranor i krets jättefint, båda dessa flockar öster om mig, och slutligen 18 tranor till, de"drar lågt över (men) berör knappast ytorna".

På det s k mellanstycket, d v s den ängsbit som ligger mellan provytan och kontrollytan, sågs 6 strandskator, 1 rödspov, 1 rödbena, 3 vipor och 100 starar. Detta mellanstycke hade flera rätt stora men mycket grunda, våta områden men var f ö torrt.

Kontroll-ytan

Kontrollytan genomgicks 1320 - (c 1400; se nedan). På östra fjärdedelen [illegible] 1 + 1 sjungande sånglärkor. Massor av gås-spillning, delvis ej färsk. 2 storspovar lyfter. 1 ängspiplärka ungefär mitt på kontrollytan. Längre mot V ännu 1 sånglärka och 1 ängspiplärka. 2 sånglärkor komma sjungande in över ytan. 1 fasantupp lyfter. Ungefär 80 gäss nära ån, därav 1 bläsgås (och resten sädgäss).

Kontrollytan har några små dammar i mitten, men här finns ingen fågel. Ej en vipa!! Ännu 1 sånglärka nära ån. Ytans V del var fuktig; stora ansvämmade bankar av växtdelar visade att här stått vatten nyligen.

FORTS

(27)

1975-04-12 forts.

1 fjällvråk, kajor samt mycket stare sågs också, men ovisst om de rastade eller bara var på m l m direkt passage. 2 vipor kommer nu in över ytan, de jagar varandra. → se härnedan.

Överflygande sågs dels 1 + 1 gråtrutar ad som flög mot V, dels 8 tranor, som kom kl 1355, kretsade [illegible] och sedan fortsatte mot NV.

Norr om kontrollytan sågs 2500 gäss varav 350-500 var bläsgäss. De nyssnämnda fåglarna, en fjällvråk, kajor samt mycket stare, bör också nästan säkert anföras här och inte på kontrollytan.

Inga kom och hämtade mig kl 1400. På väg härifrån passerade vi Silvåkrakärret och såg där: 1 blåhök, ej hanne ad; 1 brun kärrhök hanne ad, samt 1 + 1 + 1 ormvråkar.

Vi träffade pojkar som sett glada här nyss.

För iakttagelser vid Krankesjön
se nästa sida.

1975-04-12 och 13.

28

	Krankesjön 1975-04-12	Krankesjön 1975-04-13	Vombs ängar + Vombsjön 1975-04-13
skäggdopping	några få i SO delen	några få i SO delen (bestämn. omöjlig på längre håll)	2 parningsspel Hjälmaröd, därtill enst ex därstädes
rördrom	tutade i SO	ej hörd	-
häger	-	2 flyg. i V änden	-
sädgås	-	1 ensamt ex flygande	mycket allmän, men flockar delvis ej analyserade
bläsgås	-	-	c 25 sedda; jfr föreg.
grågås	3	-	-
knölsvan	2 par i SO	2 eller 3 par i SO	ett par + 1 ad + 5 juv
gravand	-	-	2 + 2 ängarna V om sjön
gräsand	högst 3-4 sedda	högst 30 sedda	några överflygande
kricka	-	-	drygt 10 kärrhörnet
bläsand	2	4	drygt 25 Hjälmaröd
skedand	-	-	flock drygt 20 + enst.e
brunand	några få ex	flock 25 ex + trol. ng	drygt 40 Hjälmaröd
vigg	högst 10 sedda	nog 30 - 40 sedda	4 vid V sidan samt några vid Hjälmaröd
knipa	-	-	1 ♀ Hjälmaröd
glada	-	-	1 ex väster om sjön
sparvhök	inga utöver dagboksant.	1 flög mot N	1 vid "oljevägen"
ormvråk	" " "	1 sträckande, och enstaka ex sedda	1 ex på ängarna
blåhök	" " "	♀ vid Lottagården	-
brun kärrhök	2 ♂♂ ad och 1 ♀	1 ♂ ad och 1 ♀	1 ♂ ad och 1 ♀
trana	storsträck, se dagbok	6 ex långt bort	-
sothöna	få, bara några tiotal	få. OBS vinden	få i Vombsjön
vipa	?	1 mot N, och enst. ex	fåtalig
storspov	1 + 1 vid SO delen	-	flerstädes
skrattmås	osäker siffra, max 1000	nog max 1000	enstaka, Revinge likaså
fiskmås	1 ad och 1 juv	enstaka ad~~d~~	-
gråtrut	?	-	-
havstrut	-	-	1 ad kärrhörnet
ringduva	?	sedd	sedd
spillkråka	1 Silvåkraskogen	-	-
sånglärka	knappt sedd?	-	flerstädes
sädesärla	-	4 vid stugan, 9 på Ö sidan, 1 på N sidan	sedd
talgoxe	-	sedd vid stugan	-
blåmes	sedd	flera sedda i vassen	
sävsparv	några få sedda	några sedda vid stugan	-
stare	se dagboken	bara enstaka sedda	flockar, måttliga
skata	-	2 sedda vid stugan	-
kaja	-	några få sedda	fåtaligt sedd
råka	-	sedd Revingeby etc.	troligen ej sedd
kråka	några i vassen etc	några sedda	några sedda ängarna etc
korp	-	1 ex kom lågt över stugan!	-

Väder 12 april: begynnande regn, men sikt OK.
13 " vid Krankesjön: mycket hård vind, sol, utmärkt sikt.
13 " vid Vombsjön/ängarna: hård vind, sol, utmärkt sikt.

OBS: (a) beträffande brun kärrhök är särskilt noterat: minimisiffror!
(b) storspov sågs även på vägen.
(c) detsamma gäller sånglärka.

29

Fåglar sedda vid Krankesjön lördag 26 april och vid Krankesjön och på Vombs ängar söndag 27 april 1975

26 april obsar från tornet vid stugan från kl 1120 och sedan, dels från tornet och dels från marken vid stugan, några timmar framåt. Bra väder. Ej kvällsobsar.

27 april obsar från c 1100 en stor del av dagen från tornet och stugan. På e m gick jag österut ner till Vombs ängar , inte längs vägen utan förbi den stora talldunge ner till [illegible] Klingavälsån någon km norr om den plats där "oljevägen" korsar ån. Omkring kl 1400-1530, när jag gjorde denna vandring, var det delvis måttlig till dålig sikt och mycket fint duggregn; f ö var det bra väder. Jag åkte med Göran till Lund omkr kl 1930, vi for via Sandby mosse. Inga stannade kvar i stugan, hon har semester från nu

Dagböksanteckningar my. kortfattade, gäller mest svan och skrattmås. Artlista därför antagligen ofullständig.

	Art	26 april Kr etc	27 april Kr resp Vombs änga
	skäggdopping	flera ex och par	flera ex och par Kr
	häger	1 sedd flygande	1 + 1 sedda flygande Kr
i	rördrom	hörd Kr SO utanför stugan	hörd Kr som föreg dag, och därtill 1 ex hört Silvåkrakärret. Inga såg 1 ex lyfta ur vassen utanför stugan
	gräsand	my fåtaligt sedd	fåtaligt sedd Kr
K	vigg	spridd hela sjön, men bara enst el parvis och ngn liten flock	som föregående dag Kr, se kommentar
	brunand	ofta sedd, vanl 3-4-5 ex tills flygande, och flerstädes liggande	ungefär som föreg dag, även flock på c 10 ♂♂ 3 ♀♀ Kr SO
	grågås	2 ex troligen sedda flyg över sjön	2 ex i sällskap sågs flyga över sjön, delvis nära. Såg flera ggr.
	sädgås	flock 16 ex flög över sjön mot NO el NNO, rätt högt	ej sedd Kr, däremot fanns den del avängarna, som jag kunde överskåda, minst 350 ex, glest spridda el i rel glesa flockar. Neråt vägen inga gäss.
	bläsgås	-	inblandade i sädgåsflockarn sågs minst 10 ex, antaglige flera, men ljuset dåligt just då. Alla hade stora bläsar, och alla som kunde studeras väl hade t.my. sva på u.s.
K	knölsvan	sedd i sjön, se kommentar och skiss	sedd i sjön, se kommentar och skiss
	ormvråk	sedd över Silvåkraskogen	1 ex över nedlagda sandtage
K	brun kärrhök	minst 2 ♂♂ och 2 ♀♀. Båda ♂♂ my ljusa och granna, den ena har påfallande ljust, nästan vitt, huvud.	Ungefär som föreg.dag. Antagl. finns 3 ♂♂, och kansk 3 ♀♀ också. Se kommentar.
	tornfalk	1 ex Revinge på utvägen	1 ex flög över Kr på e m
	fasan	-	hörd
	rörhöna	-	hörd ett par ggr
	sothöna	par, och små el täml små glesa sällskap fördelade över sjön, även långt ute på klarvattnet. Totalantal: ung. ss följ. dag.	ungefär som föreg.dag. Tota antal sedda kanske 75-100, dock inräknas ej vad som ligger längst i V bortåt nya tornet (Almtornet). Äv NV delen av sjön för långt bort för detaljstudier.

26-27 april 1975 forts

Art	26 april Kr etc	27 april Kr resp Vombs ängar
vipa	enstaka sedda	sedd flygande över sjön, och åtskilliga sedda på ängarna
enkelbeckasin	-	tickade rätt livligt i Silvåkrakärret, trol.mer än 1 ex.
storspov	sedd och hörd	1 ex flög västerut över sjön, och vid Klingavälsån och på ängarna sågs ng få ex. Även spel.
skrattmås	kolonin utanför tornet var nu välbesatt. Rätt noggrann räkning resp. skattning gav c 4000 ex	Kolonin ungefär som föreg.dag Men över sjön på avstånd fann rätt rikligt med skrattmåsar, också säkert 100-tals, och p e m och kvällen kom många hundra till sjön från olika håll; antagligen kom 1000 ex. Vi reste innan alla kommit.
gråtrut	1 ex sett över sjön; det var ej utfärgat	-
ringduva	sedd rätt ofta	sedd rätt ofta
gröngöling	-	hördes på e m vid Kr Ö si
sånglärka	sedd och hörd	sedd och hörd
ladusvala	1 sedd	3 eller 4 sedda Kr, från toms
backsvala	-	1 sedd Kr
kråka	flera flygande över Kr eller sittande i buskar	ungefär som föreg.dag
råka	sedd	-
kaja	några få sedda	enstaka ex sedda
skata	sedd	sedd
nötskrika	-	1 ex flög mot NO över Kr e m
talgoxe	sedd	sedd
blåmes	sedd och hörd	sedd och hörd
entita	sedd och hörd	sedd och hörd
taltrast	- (?)	1 ex hört vid Stensoffa när vi for hem
koltrast	sedd	sedd
lövsångare	hörd	flera sedda och hörda
järnsparv	-	sjöng nära kanalmynningen
ängspiplärka	ovanligt stort och tätt sällskap på ängsmarken där vägen tar av (vid sandtaget). Säkert 50-70 ex, bland de största och mest samlade flockar jag sett på många år	ej sedd på gårdagslokalen, me rätt många i kanten av Vombs ängar, markerna nedanför talldungarna ner till ån. Inalles c 20 - 25 sedda, approximativ
sädesärla	sedd bl a vid stugan	2 ex vid stugan, hade börjat bygga på samma ställe som föregående år!
gulärla	-	hörd från tornet på middagen, och 1 ex sågs och hördes nära Silvåkrakärret på e m när jag gick tillbaka från rundan.
stare	sedd i ringa antal	ett par vid holk på tomten, ett par tycktes vara intresserat av tornets stålkonstrukti (där häckade starar förra året Några smärre flockar på e m, men stor ansamling alls ej se
hämpling	-	hörd på vandringen mot ängarn
bofink	småflockar sedda på sträck	sedd, kanske något sträck ocks
sävsparv	sedd och hörd ofta,	vid Kr sedd och hörd ofta; även sedd Vombs ängar

slut på artlistan, men se kommentar nästa sida

Kommentarer till några arter.

vigg: inga stora flockar sedda. Bara enst ex eller par, och några små flockar på högst c 5 ex. Låg i närmaste klarvatten, låg också i ett par ex nära kanalens mynning, sågs f ö i alla delar av sjön incl långt ute på klarvattnet. På flera ställen låg exemplaren glest, delvis nära sothöns.

knölsvan: lördag 26 april låg (de synliga) svanarna såhär (ungefärligt, naturligtvis):

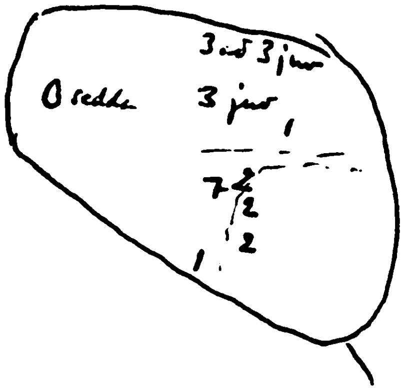

Där ålder ej utsatts, är fåglarna ad.

[redacted]

söndag 27 april låg de ungefär såhär:

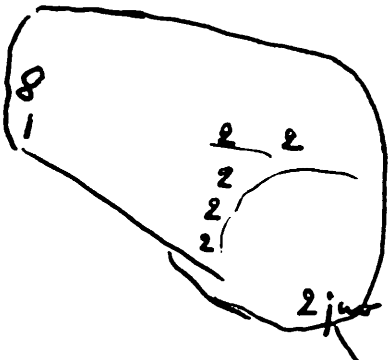

alla ad utom de som betecknats juv.

brun kärrhök: det ser ut som om ett par byggde i SO hörnet, ett par 100 m (m l m) väster om kanalens utlopp, ute i vassen. Ett annat par tycks ha börjat bygga i vassen i sjöns NÖ "hörn", mycket nära den plats där ett par höll till förra året. Åtminstone har jag sett både ♂ och ♀ gå ner i vassen däruppe, rätt nära land, just där vassen är svårtillgänglig på grund av att tjocka buskar etc växer i strandkanten. Dessutom finns säkerligen ett par i västra ändan på sjön, bortåt Stensoffa alltså. Ytterligare par kan finnas i sjön, och kanske finns ett par i Silvåkrakärret, men detta inte klart ännu.

allmän kommentar: artlista nog praktiskt taget fullständig, i varje fall intet viktigt utelämnat. Individantal etc. närmare studerat endast för några få arter. OBS bl a att ingen enda sävsångare sågs eller hördes. Att antalet sedda starar var så lågt beror naturligtvis åtm till stor del på att jag ej var kvar för att se kvällsansamlingen (Hans Källander har sagt mig att han nyligen haft skattningsvis 20 000 starar i sjön på kvällen).

32

32

15

1975-04-30, onsdag.

Inga hämtade mig vid Zootis kl 1530. Ut till stugan! Efter mycket vacker dag blå det nu plötsligt upp, sanden rök, det blev matt solsken och senare mulet. På kvälle ett par ggr my. litet regn. Det blev kyligt. Vinden var ett par timmar på e m och kvällen mycket stark, så att det riste i huset. Dock ej skador på träd och örter.

Fågel: vid passagen över Ålabäck flög 2 grågäss förbi rätt nära. Vid stugan tuta rördrom ett par ggr, och 2 fisk/silvertärnor stod mot vinden, steg starkt, och flög österut. 1 + 1 fiskmåsar juv + 1 fiskmås ad sedda. F ö bara det vanliga: knölsvan, vigg, brunand, gräsand, sothöns, skäggdopping, skrattmås, sävsparv, stare (men av denna bara få ex sedda på kvällen), vidare brun kärrhök, kråka, sädesärla, talgoxe, blåmes, entita, lövsångare etc. Ej närmare studerade.

(33)

33

1975-05-01, torsdag.

Vi var vid stugan hela dagen. Fint väder, sol och grant, men ganska kyligt, och vinden på morgonen svag, senare måttlig till frisk. Efter frukost kom Hjalmar Dahm och pratade länge; på e m kom Göran Högstedt och fick middag. Vi åt middag rätt tidigt, omkr 1700-1730. Jag studerade fågellivet en stor del av dagen, dels från tornet, dels från tomten. Gick på middagen en tur till talldungen (den unga och risiga och av militären ofta använda skog som ligger närmast V om Klingavälsån) och tittade grundligt ut över Vombs ängar, särskilt efter gäss. Tog en del insekter i skyttegravar och liknande gropar som de värnpliktiga grävt i [redacted] sandmarken. Mest var det en liten tenebrionid, som jag känner väl igen, men dess namn har jag glömt f n. (Vid renskrivningen dyker det upp, Melanimon tibiale, tror jag. GR 1981-07-20).

Jag ger här en fullständig artlista för dagen, med korta kommentarer.

1 skäggdopping: spridda ex och par i Krankesjön. Jag gjorde på f m en granskning med tub av alla de fåglar som låg på långt håll, d v s utanför närmsta klarvatten och vassarna som avgränsar detta. Dopp:a låg spridda eller glest fördelade, ibland förstås parvis eller i små flockar. Det blev c 200 vattenfåglar, därtill skall dock läggas en del längst i NV, troligen 30-40 ex, obestämda och härnedan ej medräknade. Av de 200 var ungefär 20 skäggdoppingar, 5 brunänder, 50 viggar, 80 sothöns och resten osäkra, men i realiteten sothöns och vigg mest.

2 häger bara 1 ex kretsande högt över sjön på middagen, och senare 1 ex flygande på avstånd

3 rördrom hörd i vassen i SO. Ljudstyrka måttlig eller låg, och rop-intensitet också låg, tycker jag. Även på natten hörd när jag vaknade ett par ggr. Bara 1 ex hört i Krankesjön, men besökare berättade att 1 ex tutat i Silvåkrakärret, liksom jag själv hörde häromkvällen.

4 gräsand ses nu my. fåtaligt, enstaka ♂♂ eller 2 ex tillsammans eller flockar på högst 3 ♂♂ 1 ♀. Blott ngt tiotal eller högst 15 ex sedda på hela dagen, skulle jag tro.

5 kricka: på morgonen flög [redacted] 2 ex runt över SO delen, delvis tillsammans med en årta ♂

6 årta, 1 ♂, se föreg

7 skedand: 2 ♂♂ i sällskap, flygande över sjön

8 vigg snarast allmän, ofta sedd flyga enstaka eller några tillsammans. Många tiotal finns i sjön, men i vad mån de är parade och ämnar häcka vet jag inte. Se även skäggdopping

9 brunand: enstaka ex eller småflockar på 2-5 ♂♂ och enstaka ♀♀ sedda flygande eller liggande. Verkar fåtalig. Mer än 10-15 ex knappast sedda. Se ock skäggdopp.!

10 knölsvan: några par sedda, även något bortåt Almen, och därtill några enstaka ex. Alla sedda har varit ad utom 2 ex som på [redacted] midd. kom flygande från Ö; de hade vingläte men verkade inte helt utfärgade. Dock försiktighet, ålder kanske ej bergsäker. Arten f ö inte närmare studerad idag

11 sädgås: ett par småflockar på 5 och 9 ex flygande över sjön vid olika tillfällen. Jag gick till ängarna för att se hur mycket gäss som var kvar. Svar: först noll trots noggrann spaning, sedan kom 9 sädgäss och fällde. Lyfte efter 1/2 timme, troligen för en räv som sprang i närheten, och flög bort mot Vombsjön.

12 ormvråk: flera ex sedda, de flesta normala i färgen incl 1 eller 2 ex som är ljusare än genomsnittet; det ena har en askgrå ton på översidan. Ofta dansande, en gång 3 ex tillsammans. Uppåt Harlösa såg jag 1 normalfärgat ex och 1 ex med den mycket sällsynta ljusa men rätt kraftigt orangegula färgen i stort fält på vingarnas översida. Mycket grant ex!

13 glada 1 ex kretsande över sjön och Silvåkraskogen, förföljt av kaja

14 brun kärrhök sedd magnifikt hela dagen. [redacted] Minst 2 my ljusa ♂♂, därav 1 som bor i SO-hörnet. Minst 1 normalfärgad eller snarast mörk ♀ och en annan ♀ som är oerhört ljus på huvudet, nästan helvit (där), och har my stora vitaktiga fält på vingarnas framkant. På långt avstånd bortåt Stensoffa uppenbarligen minst ett par till; kanske finns ännu fler. Skall granskas närmare

15 fiskgjuse 1 ex fiskade på f m i sjön och kom delvis my nära. - Sent på kvällen c kl 1930 kom åter 1 ex över sjön. Skrämde upp stora skrattmåskolonin på f m. Första (gjuse) jag sett i år

16 tornfalk 1 ex ryttlande över Vombs ängar nära vägen, och 1 ex flög ungefär söderut över sandtaget på middagen. Inga märken (d v s färgmärken eller dylikt) kunde ses

17 sothöns: ett fåtal i närmsta klarvatten och ända upp bland alarna, ty det är högt vatten! Dessa ex är delvis aggressiva och jagar varandra etc. Men många är de inte. Se f ö under skäggdopping. Någon god föreställning om totala antalet par i sjön har jag inte.

1975-05-01 forts. II

(18) vattenrall nästan säkert hörd en gång

19 vipa enstaka ex över sjön; och rätt många på Vombs ängar, jag såg väl 15-18 ex på begränsat område, troligen uppskrämda av räv, som visserligen inte syntes just då men som setts i närheten strax innan

20 storspov fåtalig på ängarna; och 1 ex sett över sjön

21 småspov: 1 ex flög runt över sjön på f m när Hjalmar Dahm var med. Nära håll, sågs fint, näbbform och vingslag! Men intet läte. - Några timmar senare sågs ånyo 1 ex över sjön

22 drillsnäppa 1 ex utanför stugan på e m. Årets första

23 brushane: flock 7 ♂♂ över sjön på f m. 1 med vit krage och massor av vitt på kroppen, 1 annat ex med vitaktig krage men mycket mindre vitt f ö; annat ex med blåsvart krage, några med grå eller rostaktiga kragar. Alla var ♂♂ i praktdräkt.

24 skrattmås: kolonin fulltalig, nog 4000 ex, vilket även Hjalmar Dahm trodde. Hördes [redacted] nästan hela natten

25 fiskmås på morgonen ej sedd, men på kvällen c kl 1930 kom 19 ex över sjön mot O-NO, rakt över skrattmåskolonin, men ingen reaktion förmärktes. Alla eller nästan alla var ad

26 dvärgmås: 3 ex ad anträffades av mig på f m vid tub-granskning av sjön från tornet. Flög utanför S vassen rätt nära Almen till. - Flera timmar senare, när Göran var hos oss, fann han 1 ex igen, och det befanns att minst [redacted] 3 ex var där fortfarande.

27 fisk/silvertärna på e m minst 2 ex ute över sjön

28 ringduva sedd flera ggr men bara enstaka eller parvis

29 gröngöling hörd f m

30 sånglärka sedd och hörd från stugan och på vandringen till ängarna

31 ladusvala spridda ex sedda flera ggr, men aldrig mer än 3-5 tillsammans

32 kråka sedd flera ggr. De ex jag såg bra hade inga vingmärken

33 råka bl a sedd flyga över sjön i 2 ex morgonen, och på middagen flög 1 ex österut med fylld kräva

34 kaja sedd i enstaka ex, bl a 1 ex förbiflygande med välfylld kräva på middagen

35 talgoxe: ett par på tomten tycks ha tagit en holk i besittning

36 blåmes: ett par på tomten eller i dess närhet. Syns ideligen

37 entita: ett par på tomten, tycks intressera sig särskilt för en alstubbe alldeles utanför tomten

38 koltrast sedd flyga förbi

39 sävsångare: Inga hörde 1 ex på morgonen V om kanalmynningen, och en stund senare sjöng 1 ex alldeles utanför stugan

40 lövsångare flerstädes, hördes sjunga ideligen

41 ärtsångare 1 ex i buske på tomten, upptäcktes p g av svagt läte som Göran kände till men som vi andra varken hörde eller visste om

42 järnsparv sjöng flera ggr

43 sädesärla bygger på stugan

44 gulärla ett enda ex fällde på dyn nedanför huset: utsökt ♂ av flava flava!

45 stare, 2 eller 3 par alldeles vid huset, och 2 par tycks bosätta sig i fågeltornet, kanske flera. - På kvällen mycket måttliga mängder sedda, bara parvis eller enstaka eller flockar på 3-10 ex samt därtill ett par flockar på c 30-40 ex. Ingen ansamling skedde inom synhåll från [redacted] huset

46 hämpling sedd och hörd överflygande några ggr

47 bofink sedd och hörd i enstaka ex

48 [redacted] sävsparv allmän i vassen och buskarna utanför stugan. [redacted] Ibland in på tomten, bl a ♀ förföljd av ♂, som hårdhänt högg henne i stjärten och sedan parade sig med henne, alldeles invid huset.

Dessutom skall antecknas, att jag på Vombs ängar såg 1 räv och två flockar rådjur på 6 resp. 9 ex = summa 15 ex.

1975-05-02, fredag.

Vistades i stugan hela dagen. Inga har semester denna vecka men måste in till Lund för att arbeta och för att förbereda sin resa till Camargue som startar söndag morgon. Hon reste in c 1040 och återkom c 1540. - Jag tittade ut över sjön en stor del av dagen och såg allt det vanliga som noterades igår. Därför ger jag idag en artlista men korta notiser endast om anmärkningsvärda arter (eller obsar!):

FORTS.

1975-05-02 forts. H

skäggdopping
häger 1 + 1
rördrom endast hörd
gräsand få
brunand
vigg
sädgås: överflygande flock på 4 ex
sedd av Inga
knölsvan
ormvråk
glada: 1 ex över Silvåkraskogen, morgonen
brun kärrhök mycket ofta sedd
fiskgjuse 1 ex kom till sjön från Ö på e m
fasan: en tupp utan halsring men med
sändare på ryggen stod på järnvägen alldeles vid huset c kl
1930. (En av Görgen Göranssons
fåglar!)
sothöna
vipa
skrattmås [illegible] massvis
fiskmås 1 ad sedd
gråtrut 1 vix ad = nästan utfärgad , och
1 juv = fjolårsfågel sedda
dvärgmås: 7 ex varav 1 juv (d v s fjolårsfågel) med svart Z-format vingband! De vistades utanför vassen
öster om (f d) Almen på begränsat
område.
fisk/silvertärna: 2 eller 3 ex på
samma ställe
svarttärna 1 ex också på samma ställe
ringduva
[illegible] | 1 ex sett på närhåll på vägen
gröngöling | till Saltkråkan
sånglärka
ladusvala några ex
~~b~~backsvala
kråka
råka
kaja
talgoxe ett par vid stugan
blåmes " " " "
entita " " " "
koltrast ♂ sedd
lövsångare ofta sedd och hörd
sävsångare hörd utanför stugan
järnsparv sjöng nära stugan
sädesärla bygger under taket
stare: troligen bygger 3 par på (eller i
fågeltornet
hämpling överflygande
bofink
sävsparv ideligen sedd utanför stugan;
även satt 1 ♂ ett slag i syrénbusken 1 meter från stugknuten.

Denna kväll var Britt-Marie Peterson hos oss på middag c 1730-2200. Jätterar flicka!

Tillägg: mindre hackspett ej sedd idag, men Inga har sett 2 exemplar tidigare;
det var bara 2-3 dagar sedan.

1975-05-03, lördag.

Jag inventerade provytan och kontrollytan på Vombs ängar. Se särskilt protokoll! Väder fint, sol, svag vind, relativt rikliga cumuli som orsakade kortvarig skugga några ggr. Kyligt i skuggan, skönt i solen. - Jag gick via sandbackarna och tallskoge tillbaka till stugan (efter inventeringen av Vombs ängar). Obsar över sjön ej grundliga denna dag. Utöver det vanliga sågs [illegible] resp. hördes:
rördrom ofta hörd
häger: 2 ex flög över på kvällen
ormvråk bl a 4 ex i krets och "lek" över sandytan uppåt Marlösa. - Enstaka ex av
obestämbara vråkar sågs kretsa på jättehöjd.
svarthätta: 1 ex sjöng en gång när jag vaknade i gryningen omkring 0430
steglits: 2 ex fällde i alarna alldeles vid stugan på e m
grönfink 1 ex sett vid stugan.

Inga for in till staden c 1015 för att på söndagen fortsätta till Camargue.
På kvällen vattnade jag alla rabatter och plantor. På kvällen såg jag av fladdermöss dels en liten art som flyger bland träden vid huset och flugit flera kvällar, dels flera ex av Nyctalus noctula ute över vattnet och vassen.

1975-05-04, söndag.

Upp 0540, lagade morgonmåltid, rakade mig, diskade etc. Det hade överenskommits sedan länge - och annonserats i Anser - att Inga och jag skulle stå till förfogande i Silvåkratornet kl 0800-1300. Eftersom Inga rest bort, kom Johnny Karlsson istället. Tidigt på morgonen var det sol och alldeles stilla, sedan blev det mulet och delvis småregn och en visserligen ganska svag vind men dock långtifrån vindstilla. Grått, avgjort kyligt. Kl 0700 var det +6° C, kl 1400 var det +9° C på vår termometer. Högre temp. än +9° har det säkert inte varit idag.
Jag var i tornet 0720-1300 med korta avbrott; Johnny kom 0750 och var med nästan hela tiden. Det kom rätt mycket folk, inte bara sådana som är med i SkOF utan även många andra, bl a två busslaster danskar. Många familjer med småbarn. Per Andell,

1975-05-04 forts.
Peter Öhrström och ett par av deras kolleger kom ett slag på morgonen.

Det blev måttlig eller låg aktivitet på de flesta fåglar, men artlistan blev dock rätt god:

1 skäggdopping rätt allmän
2 häger 1 ad överflygande
(rördrom: jag tror jag hörde den ett par ggr tidigt på morgonen, men efter 0700 hördes den icke, tyvärr.)
3 gräsand mycket få, maximalt sågs flock på 6 ex varav 5 ♂♂
4 vigg mycket få sedda, ett par flög förbi, annars bara enstaka ex på avstånd
5 brunand ofta sedd, ett par ggr ♂♀ flygande, eljes ensamma ♂♂ eller flockar på upp till c 12 ex varav 1 ♀. Man kunde i regel leta upp några ♂♂ liggande på vattnet när folk ville se sådana
6 grågås: c kl 1130 flög 1 ex österut på håll, och omedelbart därefter sågs ett annat ex flyga lågt över sjön; detta ex syntes flera ggr
7 knölsvan sågs hela tiden men verkade inte riktigt normalt etablerad. På morgonen c kl 0730 låg svanarna enligt bifogade skiss: Alla är ad utom de 2 som markerats som juv. Det inringade exemplaret hade just kommit från Ö och fällt. - Senare på dagen låg fåglarna delvis i tydligare par, och en del angrepp sågs: ett ex lyfte och anföll annat par eller ett ex av annat par. Ett par ggr sågs 3 ex flyga tillsammans. En gång c kl 1130 kom 3 ad från Ö och fortsatte över hela sjön, fällde eventuellt bortåt Stensoffa. - De 2 juv i SO-hörnet rörde sig bara ett par tiotal meter på hela tiden. De förtärde vasstoppar, enligt Johnny.

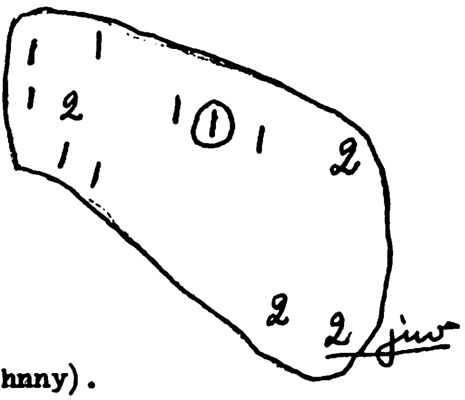

- (sångsvan fanns i västra änden av sjön igår, enligt Johnny).
8 ormvråk sedd några ggr i enstaka ex. Mycket få obsar.
9 brun kärrhök sedd påfallande få gånger, kanske 5-6 ggr på 5 1/2 timmar (fem och en halv timmar); och alltid var det en ♂, säkert samma ex hela tiden, som var uppe och kretsade rätt lågt, c 50-150 m, för att snart försvinna. Inte en enda annan fågel sedd, inte en enda gång sågs någon flyga lågt över vassen, och inte en enda gång på 5 1/2 timmar blev skrattmåskolonin uppskrämd av kärrhök. Egendomligt. Kylan och den dåliga termiken orsaken?? Eller andra skäl?? Något flygande med bomaterial sågs i varje fall inte.
10 glada 1 ex på morgonen kretsande över Silvåkraskogen
11 tornfalk 1 ex dito dito på f m
12 rörhöna 1 sedd på den trasiga ekan i SO-hörnet
13 sothöns sedda i mycket måttligt antal
14 vipa enstaka ex överflygande vid 2 tillfällen
15 storspov 1 ex överflygande
16 skrattmås: kolonin fulltalig och föga störd. Många ex flög med bomaterial, ofta rakt över tornet. Ibland långa strån, ibland små luckra "tussar" av gräs. Rätt ofta tappade de materialet. 1 ex med svart bakkant på stjärten, något oren färg på manteln och svartspräckligt men övervägande mörkt huvud flög förbi och tappade en lätt grästuss som drev bort i vinden. Måsen cirklade flera ggr över den men gjorde intet försök att ta den på nytt.
17 dvärgmås: på långt håll över sjön sågs inalles minst 4-5 ex varav 2-3 ad och 2 ungfåglar med svart Z-band på vingarna. Kom aldrig nära.
18 gråtrut enstaka ex flög över ett par ggr, bara ad; en gång 3 ad i sällskap.
19 fisk/silvertärna 2-3-4 ex på långt håll över sjön, nära dvärgmåsarna
20 ringduva: enstaka eller parvis överflygande några ggr
21 sånglärka hörd sjunga flera ggr
22 ladusvala fåtaligt sedd. Men mot middagen upptäcktes att rätt många ex, i varje fall flera tiotal, flög lågt över sjön på begränsat område nära yttersta vassruggarna
23 backsvala: 1 + 1 + 1 sedda förbiflygande
24 kråka enstaka ex sedda rätt ofta. Intet äggröveri sågs, trots att kråkor flera ggr flög förbi skrattmåskolonin
25 kaja enstaka förbiflygande några ggr, även parvis ett par ggr
26 talgoxe ett par

1975-05-04 forts.

27 blåmes ett par, tycks nu ta i besittning hålet i alen, där entitan bodde förra året.
28 entita hörd
29 snöskata 1 ex flög förbi tornet på f m
30 koltrast: en förbiflygande ♂ sedd några ggr
31 sävsångare sjöng ibland i vassen utanför tornet; men inte långvarig oavbruten sång
32 lövsångare sedd och hörd ibland
33 grönsångare sjöng flera ggr, minst 5-7 ggr, omkring kl 0900, sedan ej mer. Min första för året
34 järnsparv sjöng flera ggr
- (trädpiplärka: jag tror jag hörde sången en gång. Osäkert)
35 sädesärla paret som vanligt (det par som bor under stugtaket)
36 gulärla ett ex överflygande, ej flera
37 stare: bobyggande par i tornet som vanligt. Maximalt var 5-6 ex att se samtidigt. För övrigt knappt sedd. Inga flockar sedda.
38 grönfink 1 ♂ ad fällde i al nära tornet, flög snart bort
39 bofink sedd och hörd
40 sävsparv ideligen sedd från tornet. Däremot ingen sång hörd idag, och knappast igår heller, tror jag.
41 gravand skall tilläggas, ♂♀ förbiflygande på f m.

Efter 1300 lagade jag litet mat, skrev dagbok etc. Rätt mycket folk i tornet och/eller vandrande förbi längs sjön.

obs

42 Omkring 1540 kom en svartkråka flygande ut över sjön, svängde, syntes länge, anfölls av en skrattmås. En grå kråka anslöt, allt syntes utmärkt. Göran Högstedt och flera kamrater till honom var nu i tornet, de hade också sett svartkråkan.
43 Dessutom hade de sett 1 svarttärna (men den såg inte jag).

Jag talade en stund med dem c 1610-1645. Vi tittade på fågellivet men såg intet nytt. Kl 1640 blev det plötsligt stor oro bland skrattmåsarna: bruna kärrhöken ♂ flög över. Kl 1700 ny oro, brun kärrhök ♂ och ♀ flög över. Långt bort mot Almen sågs nu ännu 1 ♀.

44 Kl 1705 uppskrämdes, eller åtminstone lyfte, c 20 ängspiplärkor från ängen bakom huset. Väder nu: mulet, svag vind, torrt, kyligt, temp. är nu 9 1/2 grader C. Molntäcket bryter upp en aning.

45 På kvällen 1 skata och 6 kajor på sandmarken (=det nedlagda sandtaget).
46 " " [redacted] också 2 hämplingar, de fällde kortvarigt i träd vid järnvägen.
Kl 1740 kom Bo Svensson med fru och sonen Anton, just när jag vattnade trädgården. Mycket trevliga människor.
Kl 1845 [redacted] var temp. fortfarande 9 1/2 grader C. Det är lugnt, torrt och helt mulet utom ljus rand lågt i NV-N. Mycket chironomider flyger, bl a en mycket storvuxen art, som enligt Bo Svensson troligen tillhör släktet Chironomus.
Svärmningen av "chirrar" på kvällen var avsevärd och omfattade flera arter. Talrikast var inte den nyssnämnda mycket stora arten utan en medelstor form.

SLUT

1975-05-03 kl. 1025-1125. Sol, svag vind, täml. my. cumuli, kyligt i skuggan, skönt i solen.

(38)

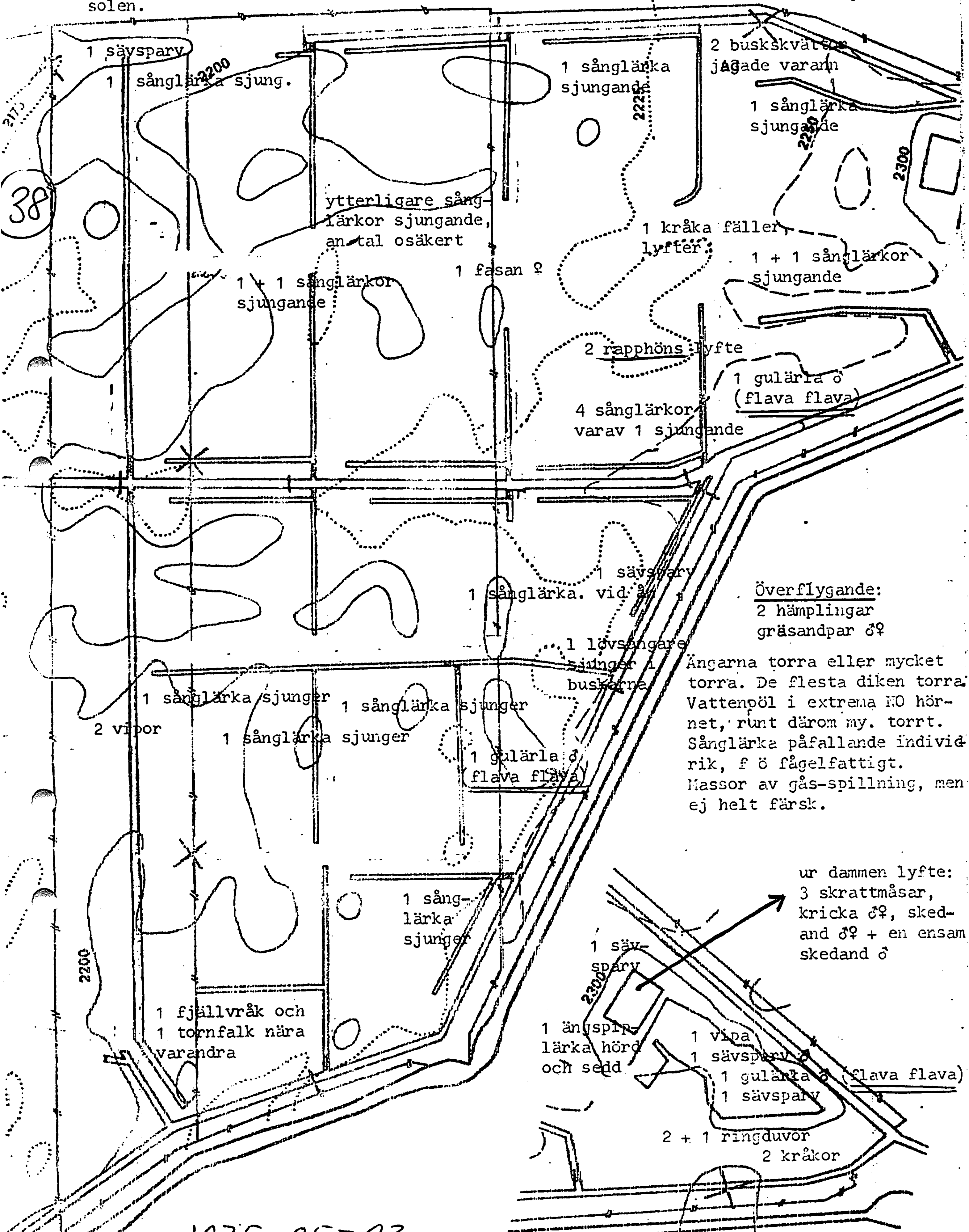
1 buskskvätta sitter i gränsen
1 sävsparv
1 sånglärka sjung.
2200
1 sånglärka sjungande
2220
2 buskskvättor jagade varann
1 sånglärka sjungande
2200
2300
38
ytterligare sånglärkor sjungande, antal osäkert
1 kråka fäller, lyfter
1 + 1 sånglärkor sjungande
1 fasan ♀
1 + 1 sånglärkor sjungande
2 rapphöns lyfte
1 gulärla ♂ (flava flava)
4 sånglärkor varav 1 sjungande
1 sävsparv
1 sånglärka. vid å
1 lövsångare sjunger i buskarna
1 sånglärka sjunger
1 sånglärka sjunger
2 vipor
1 sånglärka sjunger
1 gulärla ♂ (flava flava)
1 sånglärka sjunger
2200
1 fjällvråk och 1 tornfalk nära varandra
1 säv-sparv
2300
1 ängspiplärka hörd och sedd
1 vipa
1 sävsparv ♂
1 gulärla ♂ (flava flava)
1 sävsparv
2 + 1 ringduvor
2 kråkor

Överflygande:
2 hämplingar
gräsandpar ♂♀

Ängarna torra eller mycket torra. De flesta diken torra. Vattenpöl i extrema NO hörnet, runt därom my. torrt. Sånglärka påfallande individrik, f ö fågelfattigt. Massor av gås-spillning, men ej helt färsk.

ur dammen lyfte:
3 skrattmåsar,
kricka ♂♀, skedand ♂♀ + en ensam skedand ♂

1975-05-03

1975-05-03 kl. 1135-1200

39

Väder: sol endast stundvis. Rikligt med cumuli. Svag vind. Kyligt i skuggan.

Ytan torr, delvis mycket torr.

Överflygande:

1 gulärla
15 starar
3 ringduvor
2 ormvråkar kretsar på jättehöjd, den ena "dansar"

Fågelfattigt!
Mycket gås-spillning, men den är ganska gammal.

I västligaste fjärdedelen ses fortfarande massor av tistlar (Cirsium lanceolatum), som sprutades ihjäl 1974.

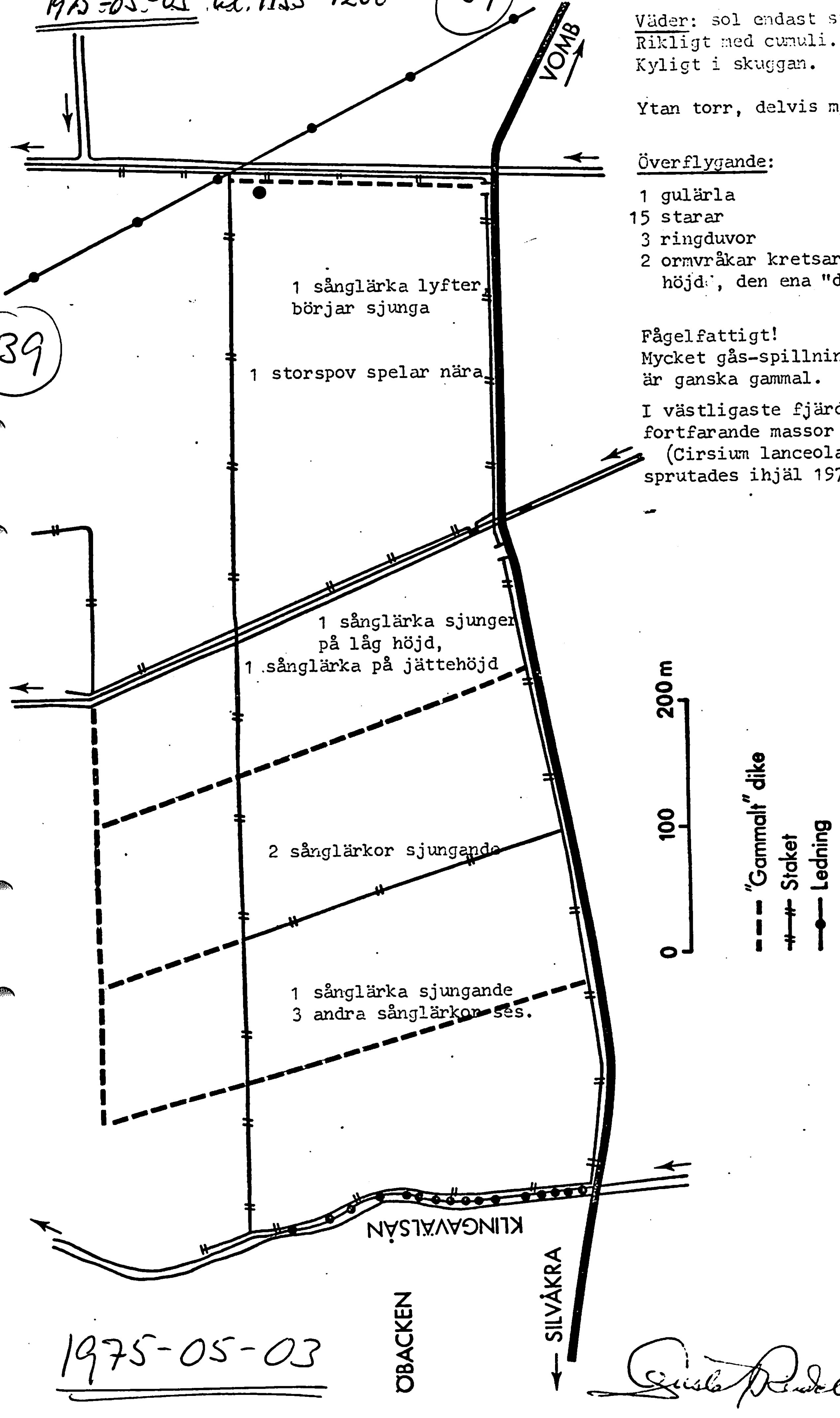

1975-05-03

Gisela Rudebeck

1975-05-05, måndag.

Härlig morgon, molnfri, ovanligt ren luft. Jag granskade sjön c 0700-0810 med ett par korta avbrott. 1 svartvit flugsnappare ♂ fällde i mynningen på den holk som tidigare inspekterats av blåmes, talgoxe och stare. Den är för trång för stare. Flugsnapparen kröp aldrig in i holken. Ärtsångare sjöng flera ggr. Skrattmåsar kom upp i mängder, 20-30-40 ex fällde alldeles intill varandra på den lilla gräsmarken mellan P-platsen och vår stuga, innanför vassen. Plockade mycket ivrigt strån och grästussar. Långt ute över sjön minst en dvärgmås [illegible] juv (=fjolårsfågel), minst 4 svarttärnor och 5-6-7 fisk/silvertärnor.

Johnny hämtade mig 0815. Jag var på Zootis större delen av dagen, delvis i sammanträde med Bengt Olof Landin, Per Douwes och Reinhold Charpentier angående amanuens- och assistenttjänster.

Var hemma i bostaden 1600-1705 och skötte om Rustippa, ordnade~~e~~ post, hämtade kläder etc. Reste sedan buss till Silvåkra, avg 1740, ank 1815. Oerhört klar luft, stark sol, verandan sommarvarm trots avstängt element, temp. inomhus 22° C, temp i solen utomhus var 18° C kl 1845, men (i skugga) kl 2015 var den bara 8 1/2 grader C.

Vid ankomsten sågs avsevärda chironomidsvärmar bl a över tomten.

2020 flera Nyctalus flyger, och några ex av den lilla arten också

2030-2035 Nyctalus flyger ute över sjön i betydande antal, ofta ses 6-8 ex samtidigt. Det är nu djup skymning och ej möjligt att se djuren på långthåll, trots det synnerligen klara och stilla vädret. Fasan ♂ ropar. En tärna ute över sjön flyger efter en Nyctalus flera hundra meter, men fladdermusen kastar obs skarpt och klarar sig lätt undan. Skrattmåsar kommer till sjön i avsevärt antal, bl a från S - SO.

SLUT

Tisdag 1975-05-06 obsade jag från tornet kl 0550-0815. Det hade överenskommits att jag skulle stå till förfogande där för en Zootiskurs, ledd av Anders Dahm. En del av kursen kom kl 0615, andra delen obsade istället från Almtornet och kom aldrig till oss. Urban Emanuelsson deltog. Karin Dahm med dotter var också med. Det var underbart väder hela morgonen, ovanligt klar luft, först nästan lugnt, sedan svag vind omkring NO.

Fågel i korthet:

1 skäggdopping flera

2 häger endast 1 ex överflygande

3 rördrom före kl 0600 hörde jag ett par svaga stötar. Sedan ej hörd. Har varit förvånande tyst sista dagarna. Kanske något kritiskt stadium i fortplantningscykeln?

4 knölsvan: ett par låg i närmsta klarvatten, andra fåglar - dock ej förenade i tydliga par - sågs på långt håll, bl a 4 ex långt borta i NV. Även låg 1 juv i SO-hörnet nära kanalmynningen. Mycket anmärkningsvärt med denna svaga parbildning. Det verkar som om någonting "gått på tok", och det skall bli spännande att följa utvecklingen

5 gravand hanne och hona i liten vattenyta på gräsängen N om Silvåkra allé när vi reste hem mot Lund kl 0825.

6 gräsand: några få hannar syntes, bl a 4 i sällskap i SO-hörnet, därtill bara enstaka andra

7 årta en finfin hanne kom och fällde vid ett par gräsandhannar i SO hörnet. Alla fick se den utmärkt.

8 brunand sågs ofta. Några hannar kunde hela tiden ses på vattnet, om man letade, och enstaka ex (allra mest hannar) eller smärre flockar syntes flyga flera ggr, en gång 6, en gång 9, en gång 11 ex, idel hannar utom i största flocken där en hona medföljde.

9 vigg fanns på vattnet hela tiden men sågs i betydligt mindre antal än föreg. Några par sedda, och vid ett tillfälle flög 1 vigghanne i sällskap med 2 brunandhannar

10 fiskgjuse ett ex kom omkr 0730 och började flyga sakta över sjön, ibland ryttlande. Flera ggr kom den över skrattmåskolonin (helt eller delvis), då gick en del mås tillväders, och kanske ett tiotal förföljde gjusen, dock föga intensivt. Vi beskådade gjusen länge, den slog i vattnet bara en gång men missade då.

11 glada 1 ex som ruggade rätt starkt i vingarna drog förbi på avstånd kl 0600. Vi den tidpunkten hade endast en deltagare kommit; jag erfor senare att han hette Leif Nilsson och var son till fiskaren vid Vombsjön. Han var påtagligt hemma både på trakten, dess fågelliv och fisket i Vombsjön. OBS: ej samma Leif Nilsson som arbetar med andfågel!

12 brun kärrhök: hannen som håller till i SO hörnet sågs några ggr, delvis nära. Flög med bomaterial. Fällde två ggr i en c 3 m hög buske i vassen nära boplatsen; detta ses inte ofta. Inga andra bruna kärrhökar sågs.

13 tornfalk 1 ex flög förbi utanför tornet.

14 lärkfalk 1 ex över Silvåkraskogen just när folket hade lämnat tornet. Jag såg den med blotta ögat och satte genast tuben på den. Jättefin, kretsade snabbt i solskenet. Den första för mig i år.

15 fasan hörd

16 sothöna sedd i mycket måttligt antal. Men jag granskade idag inte klarvattnet i norra delen av sjön, åtminstone inte noga. På närmaste klarvattnet och utanför kanalmynningen låg endast helt få ex, antagligen högst 10-15 sedda.

17 vipa några få ex flög över sjön mot N

18 skrattmås: kolonin fulltalig. Många ex tidigt på morgonen inne på gräsmarken just utanför P-platsen och plockade grästussar. När folket kommit, skrämdes de bort härifrån, men talrika överflygande ex bar strån (ofta långa) eller tussar av gräs. Jag observerade till min förvåning att fåglarna ganska ofta tappade sådana grästussar, de singlade ner bredvid tornet flera ggr.

1975-05-06 forts

19 gråtrut 4 ad drog mot O eller NO över sjön på morgonen. Senare 1 ad sedd

i (20 dvärgmås ej sedd av mig, men sedd av Hjalmar Dahm och flera andra från Almtornet)

21 silvertärna: sällsynt iakttagelse. Precis rakt över tornet, med snarast nordlig kurs, och på högst 40 m höjd, kom en flock på 17 silvertärnor i utmärkt ljus omkring kl 0715. Jag såg på minst 2 ex att näbben var kort och absolut helröd, och stjärten tedde sig mycket lång. Läte hördes också ett par ggr, ett "kitt" el dyl med behaglig och silverklingande klangfärg; detta kan jag dock knappast anföra som artkaraktär, ty visserligen lät det inte som fisktärnan brukar låta, men jag är inte fin på dessa båda arters läten.

i (22 svarttärna ej sedd av mig men sedd av Hjalmar Dahm m fl från Almtornet)

23 ringduva sedd flera ggr överflygande

24 skogsduva omkr kl 0555 kom 2 ex norrut över sjön

(25 nästan samtidigt därmed hörde jag flera ggr ett kraftigt hackspettläte alldeles nära. Jag såg dock aldrig fågeln, men rimligen var det väl större hackspett)

26 ladusvala fåtaligt sedd överflygande

27 sädesärla bygger på stugan, sågs ofta

28 gulärla hörd överflygande, dock bara 2 ggr

29 sävsångare sjöng då och då nedanför tornet, dock bara 1 ex tror jag

30 lövsångare sedd och hörd ganska ofta

31 koltrast sedd flyga förbi ett par ggr

32 talgoxe sedd

33 blåmes: båda fåglarna ofta sedda vid bohålet i alen eller därinvid

34 entita sedd

35 35 sävsparv fanns hela tiden i vassen nedanför tornet, sågs ideligen men sjöng föga, tyckte jag

36 hämpling flög förbi en gång

37 bofink sågs några ggr, sjöng också i närheten

38 stare: de som bygger i tornets metallkonstruktion sågs ofta. Däremot inga flockar eller andra ex

39 nötskrika 1 ex flög förbi i närheten, fällde i alarna i strandkanten men forts norrut efter kort uppehåll

40 kaja enstaka sedda

41 kråka ofta sedd, men bara enst ex, oftast över sjön

TILLÄGG: söndag e m hördes mindre hackspett flera ggr från stugan.
måndag morgon, d v s igår, hördes steglits vid stugan igen.

A

8 maj 1975. Kristi Himmelsfärdsdag. Obsade från stugan och tornet på morgonen och förmiddagen. Artlista med kommentarer endast till mera anmärkningsvärda arter:

skäggdopping
gräsand
skedand hannar sedda
vigg flera tiotal
brunand rätt allm men färre än föreg.
knipa: på klarvattnet i NO låg på morgonen 11 ex, varav c 5 ♂♂. Anmärkningsvärd observation. Viggflock låg alldeles nära.
knölsvan
ormvråk
brun kärrhök
sothöna
vipa
storspov
skrattmås kolonin
gök hörd 0445, min första i år
ringduva
ladusvala
backsvala flera sedda, bl a kom ng små sällskap över det nu nedlagda sandtaget, där de häckade förra året. Nu är det "jämnat" och helt odugligt som häckplats för denna art.
kråka
råka
kaja
koltrast
sävsångare hörd utanför stugan, sågs också, gjorde nämligen livlig "spelflykt" flera ggr
ärtsångare hörd
lövsångare hörd och sedd
svartvit flugsnappare en fin ♂ slog till på holken på tallen invid ~~ds~~ stugan. På samma holk har talgoxe och [illegible] blåmes varit, och en dag stare; den sistnämnda kommer dock inte in.
trädpiplärka sjöng
sädesärla häckar på stugan
[illegible]
[illegible]
bofink
sävsparv.

1975-05-08. tillägg

Det skall tilläggas, att jag stannade vid stugan till c 1500. Därefter [redacted] färd till Ystad. Men alla fågelobsar gäller området vid stugan och Krankesjön. Obsarna är renskrivna på föregående sida.

1975-05-09.

Rundtur Ystad - Ållskog - Baldringe - Högestad - Fyledalen - Ilstorp - Björka - vägen genom Vombs Fure - Vombs Ängar - stugan vid Krankesjön, men bara helt kort, därefter till Lund, ankomst dit c 1600. Fågelobsar blev det, visserligen rätt ytliga men en artlista kommer här:

häger 1 sedd i Fyledalen
gravand 1 sedd vid Högestad
knölsvan flock vid Hjälmaröd i
Vombsjöns NV hörn
ormvråk sedd i Fyledalen
lärkfalk " " Vombs Fure
fasan hörd
sothöna sedd Högestad
vipa sedd
storspov sedd Vombs ängar
fiskmås 1 ad sedd Silvåkra
skrattmås: en koloni vid Högestad,
därtill kolonin i Krankesjön
som vanligt
gök ofta sedd och hörd
ringduva ofta sedd
turkduva sedd i Ystad
sånglärka massvis
hussvala: flera sedda på sträckan
Ystad-Baldringe
kråka sedd

råka sedd flerstädes
kaja " "
nötskrika sedd Baldringe, Fyledalen, Vomb
talgoxe sedd
blåmes "
entita ofta sedd på rundturen
gärdsmyg sjöng vid Högestad
koltrast sedd
näktergal hörd i Fyledalen
ärtsångare hörd
lövsångare ofta hörd
grönsångare flera ex hörda i Fyledalen
och på andra ställen
trädpiplärka sjöng mycket allmänt på
hela rundan
sädesärla sedd
stare allmän
hämpling påfallande allmän, sedd på
ungefär 25 olika platser
bofink sedd och hörd
gulsparv sedd flerstädes: Högestad,
Baldringe, Fyledalen
gråsparv sedd
pilfink sedd

Inga ytterligare kommentarer finnas.

1975-05-10, lördag.

Jag var i Lund fram till 1610, då jag tog buss ut till Kvinnevad, gick sedan ner till stugan. Det tog 35 minuter,. Fin kväll. Staffan Ulfstrand kom per cykel efter [redacted] en stund men stannade också bara en stund. Sedan kom Göran Högstedt per bil; vi satt tillsammans rätt länge och pratade, [redacted] medan mörkret föll.

Det var mycket stor aktivitet på fladdermöss: Nyctalus ute över sjön och allmänt sett "i fri rymd", medan en liten art flög alldeles inpå stugan och i gläntan från stugan mot sjön, nästan alltid lågt, mycket under trädhöjd. Så länge det var ljust var det också svärmning av en storvuxen chironomid; ja, den svärmningen kan förstås ha fortsatt även sedan det blivit mörkt.

På kvällen efter mörkrets inbrott kom en rätt kraftig regnskur. Det var en varm kväll, temp kl 2100 var +11° C. Fågelobsar i korthet; jag såg skäggdopping, gräsand, vigg, brunand, knölsvan; 2 - 3 bruna kärrhökar; 1 lärkfalk vid stugan på kvällen. Fasan sedd Revingehed, sothöna sedd. Storspov 1 flög förbi tornet. Glutt 1 hörd på kvällen från stugan. Rödbena spelade vid kanalen. Fiskmås 1 ad sedd på kvällen. Skrattmås: kolonin; svarttärna minst 17 över sjön på kvällen! Gök ofta hörd, en sedd. Skogsduva 2 ex flög förbi nära Saltkråkan. Ringduva sedd. Ladusvala och backsvala: på kvällen såg Göran och jag säkerligen c 3000-5000 svalor över Krankesjön, mest ladu, men procentuella andelen oklar. Kråka sedd, råka sedd, talgoxe sedd. Blåmes: det par som bor i alen. Stenskvätta ♂ ad sedd Kvinnevad. Näktergal hörd både av Staffan och Göran men inte av mig. Sävsångare hörd i sjön, rörsångare antagligen hörd men ej säker. Ärtsångare och lövsångare hörda, och grönsångare hördes nära Saltkråkan etc. Järnsparv sjöng. Trädpiplärka sedd och hörd flera ggr, eller kanske rättare ganska många ggr på den 35 minuter långa vandringen från Kvinnevad till stugan. Sädesärla sedd på stugan. Gulärla hörd. Stare: kvällsansamling: några flockar. Grönfink [redacted] sjöng, ♂ sågs också, Hämpling sedd

(45)

1975-05-10 forts.
mellan Kvinnevad och stugan, och sävsparv sågs förstås från stugan, vid kanalmynningen etc. Därtill skall sägas, att jag på kvällen hörde ett läte som jag ej blev klar över, kanske var det rörhöna, men säkert är det rakt inte.
Även må tilläggas, ~~arr~~ turkduva sågs i Lund idag.

att

1975-05-11, söndag.
Morgonobsar från tornet; tid 0645-0710:
skäggdopping många; gräsand mycket få ex, bl a ♂♀ vid kanalmynningen. Bläsand 8 ♂♂ ad på klarvattnet. Skedand minst 5 + 8 ♂♂ samtidigt. Vigg flera tiotal, ♂♂ i mycket stark majoritet. Brunand relativt många sedd, ♂♂ också här i stark majoritet. Småskrake: långt ute på öppna sjön låg 2 ♂♂ och 2 ♀♀. OBS att denna art är en raritet i sjön, och så har det tydligen varit mycket länge, se Swanbergs bok av 1931. Knölsvan på morgonen summa 21 ex synliga i sjön, därav 1 juv. Man kunde se 3 eller 4 tydliga par, f ö enstaka ex samt en gles flock på 5-6 ex borta i väster. Brun kärrhök ♂ morgonen. Sothöna sedd, men mycket få ex på klarvattnet. Skrattmåskolonin. Svarttärna c 10-15 ex sedda på morgonen. Fisk-eller silvertärna minst 4-6 ex sedda över sjön. Kråka sedd, talgoxe hörd, sävsångare hörd, rörsångare 1 ex hördes nu i sjön! Lövsångare hörd, trädpiplärka sjöng vid huset, sädesärla sågs på tomten och huset, och sävsparv i vassen nedanför stugan som vanligt. Dessutom hörde jag nu på morgonen samma läte som igår kväll; art oklar!

var

OBS att pilfinken inte ses i år här vid stugan och tornet; förra året häckade den i "holkarna vid Anderssons" (för att citera ordalydelsen i kladden. Jag minns att jag såg ett par regelbundet vid en holk på ett av de stora träden på Anderssons tomt, men huruvida det fanns mer än ett par har jag glömt.)

Senare på morgonen noterades följande: gök ofta hörd, näktergal sjöng; det var min första säkra obs i år. 7 grönbenor flög lågt över sjön. 1 brun kärrhök ♂ uppe, den anföll en ormvråk som kom nära. Senare sågs 1 glada, icke ruggande, över Silvåkraskogen.

Morgonen solig och stilla, sedan blev det molnigare, skugga av nästan obrutet molntäcke, men ljust och fortfarande nästan vindstilla, och varmt. Kl 1015 var det drygt 16° C. Mycket skrattmåsar uppe och seglade högt. Vidare:

1017 1 gråtrut i tredje året flög österut, rätt lågt och nära

1020 1 gråtrut i ungefär likadan dräkt flyger mot OSO mycket högt. 2 fiskmåsar kretsar

1025 2 gråtrutar ad mot öster. En del skrattmås kretsar mycket högt. Chironomider (en storvuxen art) svärmar

c 1040 Hjalmar Dahm kom med c 20 barn och ungdomar. De hade redan c 0815 i morse satt in sin matsäck i vår källare.
Det blev skuggigt och betydligt svalare. Omkr 1130 bara 12° C, men 1210 var det 15° C. Fortfarande lugnt och torrt.

1235 svagt regn börjar. En icke ruggande glada kretsar över sjön, sjunker brant, försvinner, återses, flyger lågt över vassen, förföljd av 8-10 skrattmåsar men blir föga störd; gladan fäller i vassen. Svagt regn.

1250-1310 i tornet. Årets första törnsångare sjunger. På klarvattnet flock 7 brunänder, som verkar "stressade", ibland dyker alla 7 samtidigt. På annat håll, nära NO hörnet av sjön, ses c 12 + 15 viggar, och ute vid yttersta busken i sjön ses mycket änder, det är nog c 40 viggar och 20 brunänder, dessutom ligger där 10 skäggdoppingar, svan m m.
Folk berättar att de från Almtornet (=Stensoffatornet) sett bl a smådopping och småtärna idag.
Själv ser jag glada, brun kärrhök ♂ och ♀ samt många svarttärnor på håll.

Jag var vid stugan hela dagen. På middagen kom Göran Högstedt och senare Sören Svensson med dottern Vanja. Vi satt och pratade en god stund, jag bjöd på kaffe och saft, och Göran på kakor. Ett par omgångar uppe i tornet. Nedanstående anteckningar om fågel gäller endast nytillkommande arter och anmärkningsvärda obsar; och allt gäller Krankesjön eller stugan med närmaste omgivning:
häger 1 + 1 sedda förbiflygande
(OBS att rördrommen var helt tyst!)

1975-05-11 forts.

gräsand ringa antal flygande ♂♂
brunand: ett par täta flockar på c 10 och 13 ex flygande över sjön. Flockarna innehöll nästan bara ♂♂
gravand: 3 flygande över sjön, därtill ett par ♂♀ liggande i SO delen
knölsvan: viss oro, vid olika tidpunkter på e m var 1 ex, resp 2 ex, resp 3 ex, uppe och flög över sjön. Alla dessa var ad
brun kärrhök,: paret i SO-hörnet ofta sett. ♀ har lucka i handpennorna i vänster vinge. Även paRet vid sjöns östra sida, uppåt NO hörnet, sågs
glada sedd igen, ej ruggande, bortåt Almen
(fiskgjuse sedd av andra men ej av mig)
fasan hörd
strandskata 4 ex kom från Ö över sjön
vipa enstaka ex över sjön
dvärgmås 2 ad över närmsta klarvatten, länge, jättefint. Deras rosa anflog på undersidan var mycket tydligt. Sören såg också en ettåring. Se även följande!
svarttärna: en gång steg 12 ex uppåt rätt tätt och brant men torde ej ha rest bort. Senare sågs bl a 3 ex stiga uppåt ett par ggr; vid ett tillfälle följde de 2 gamla dvärgmåsarna med; men tärnorna störtade tillbaka igen på m l m stela vingar. Även dvärgmåsarna blev kvar. Göran såg ytterligare 3 dvärgmåsar på håll. Summan sedda svarttärnor säkert 15-18 ex, och vi trodde att totalantalet vid sjön kunde ligga vid 25-30-40 ex.
ringduva sedd några ggr
gök ofta sedd och hörd
sånglärka
svarta kråkfåglar; troligen svartkråka: 2 + 1 ex. Vi var bergsäkra på att det ensamma exemplaret, som ruggade i stjärten, inte var råka.
råka sedd
kaja 3 ex sedda
ärtsångare sjöng
rörsångare 1 ex sjöng
sävsångare sjöng
sädesärla: Göran trodde att paret på stugan hade ungar
stare sedd. Bl a sågs omkring kl 1930 en stor flock på minst 1000 ex på jätteavstånd över västra delen av sjön. (Därborta ses ofta starar. Vissa perioder stor ansamling där för natten. Flockarna kan ses om man är uppmärksam, men skattningen av individantalet blir mycket approximativ. GR vid renskrivningen 1981-07-23)
hämpling sedd och hörd
bofink sedd
sävsparv sedd ideligen.

På kvällen omkring kl 1930 såg jag 2 ad och 1 juv dvärgmås på nära håll, de steg uppåt, och möjligen flög de sedan österut.

OBS: när jag i dessa anteckningar använder förkortningarna ad och juv menar jag följande: ad betyder fågel som ser ut att vara utfärgad gammal fågel när man ser den i fält under goda eller hyggliga betingelser. Och juv betyder att fågeln, sedd under liknande betingelser, uppenbart inte bär en utfärgad gammal fågels dräkt. Om dräkten är en ren ungdräkt eller ett m l m tydligt mellanstadium mellan ren ungdräkt och gammalfågelsdräkt, därom säger beteckningen juv ingenting. Oftast är det förstås en tydlig ungfågeldräkt, men termen juv använder jag i dessa anteckningar även för "äldre ungfåglar" hos sådana arter som tar lång tid innan de anlägger den "definitiva" dräkten. Ibland, men inte alltid, kommenterar jag dräkten ytterligare. Om dräkten bär endast ringa spår av ungdräkt, använder jag beteckning vix ad, och om dräkten är tydligt "intermediär", d v s klart skild från både ungdräkten och gammalfågelsdräkten, använder jag (stundom) termen med.
(GR 1981-07-23).

S L U T

i Måndag 12 maj 1975. Jag vaknade i stugan omkring kl 0440 av att en sommargylling flöjtade utanför. Den höll sedan på oavbrutet till kl 0620, då jag gick för att ta bussen i Silvåkra. Kanske höll den på längre, förstås! Över sjön föga att se på morgonen, det var snarast dimma, och rätt kyligt. Bruna kärrhökhannen kom nära förbi ett par ggr. Uppe i Silvåkra by några gråsparvar på telefontråden. Många kajor i Silvåkra allé, även kråka och råka sedd där resp. på angränsande fält.

Jag arbetade på Zootis hela dagen till efter 1600. Inga, som kommit hem från Camargue på söndagen men stannat i Lund, började också på Zootis på morgonen. Efter jobbets slut for vi hem, gav Rustippa mat, köpte mat till oss själva etc och for sedan ut till stugan. Det var lugnt väder men kyligt, och oavbrutet regn på e m och kvällen, dock ej hårt regn. Sikt dålig. När vi satt och åt på verandan, flög 2 årthannar förbi. Eljest ingenting utöver det vanliga. Jo, 6 strandskator flög mot V vid Kr:s avlopp c 1830.

[i] Tisdag 13 maj 1975. Jag sov dåligt på natten. Morgonen kylig, bara 5° C kl 0630. Gick upp i tornet men bara kortvarigt. Intet märkligt. Trots letande fann jag varken dvärgmås eller svarttärna. 1 gravand flög över tornet. Bruna kärrhökhannen nära flera ggr. När vi körde till Lund, start 0728, och vi for via Revinge eftersom vägen längs Kr:s norra sida är mycket blöt och smörjig, sågs flera hundra skrattmåsar stå på fält och gräsmarker. - På natten hörde jag rördrom flera omgångar; den har annars varit alldeles påfallande tyst på sista tiden, exempelvis inte alls hörts på dagtid och knappt på nätterna heller, åtminstone inte av mig.

i Tisdagsmorgonen var molnig men torr. Molntäcket bröt sakta upp, och dagen blev mycket vacker, med klar luft och strålande sol, dock inte särskilt varmt i skuggan. - Efter arbetets slut for vi hemom lägenheten och skötte om Rustippa, körde sedan till stationen och hämtade Gunnar Roos. SkOF:s styrelse (där jag numera inte längre är ledamot) skulle nämligen ha sammanträde på Stensoffa. Vi körde med Gunnar ut till vår stuga, satt där en kort stund och pratade och tittade; sedan for Inga och Gunnar till Stensoffa. Jag satt kvar i stugan, jobbade en del med Norge-obsarna för att vara klar tills Nils-Åke Andersson kommer onsdagen kl c 1100, och tittade f ö på fågel. Följande kan noteras:

i sjön nästan spegelblank, allt det vanliga syntes, men trots letande sågs ingen dvärgmås och endast en svarttärna. Två tärnor, antagligen fisktärnor, steg brant uppåt omkr kl 2000 och torde ha fortsatt mot N eller NO. Några strandskator flög söderut över stugan - de syns ofta i år. Litet stare kom till SO-hörnet, men flockarna var mycket små, oftast bara 5 - 20 ex, och rätt ofta kom fåglar också parvis. Jag trodde inte att det sammanlagda antalet kunde bli stort, men däri hade jag fel, ty kl 2020 när jag tittade ut, steg en väldig starflock upp från vassarna och buskarna i SO-hörnet; en del satt också i buskar och träd nära stugan. Hela flocken kom inte upp ordentligt, men det var minst 6000 fåglar, kanske betydligt flera. Flocken flög bort mot Almen; möjligen stannade ett par tre tusen fåglar kvar i SO-hörnet, det var svårt att se i skymningen och på grund av att flocken (eller flockarna) höll sig så lågt. - Nyctalus och den lilla fladdermusarten flög på kvällen. På e m och kvällen ända till mörkrets inbrott var det också svärmning av chironomider, flera arter, däribland en mycket storvuxen. På stugans väggar hade chironomider fällt i stort antal, säkert i medeltal 1 eller några ex pr kvadratdecimeter, och jag såg att det var flera arter, även här en my. storvuxen. Detta fällande på väggen i stor skala har jag inte sett tidigare i år. x)

i Onsdag 14 maj 1975. Jag upp i tornet 0555-0610. Strålande morgon, klar och alldeles lugn. Såg relativt mycket skäggdopping, brunand (hannar i stark övervikt), en del vigg, c 12 knölsvanar ad spridda och endast i något fall tydligt bildande par (så brukar det se ut i år betr. denna art), vidare sågs 4 strandskator flyga förbi mot SO, högljutt ropande, och över sjöns närmaste klarvatten kom 3 svarttärnor. Några gräsänder flygande och simmande. 1 gråtrut på håll, ej utfärgad.

Senare, när vi åt frukost, sågs en grågås flyga relativt högt mot N över sjön, och på mycket långt håll i V-NV flög en kaja runt högt uppe i luften; nära densamma upptäcktes 2 tornsvalor, de första jag sett i år. - Skrattmåsar som vanligt i massor. Stod, också som vanligt, i antal på ängar särskilt där det var fuktigt, och på gräsmark etc.

---

x) 4 knipor flygande över sjön i motljus, just när Gunnar och jag satt och tittade ut. Den bruna kärrhökhannen kom flera ggr alldeles nära. - Sent på kvällen kom massor av skrattmås till sjön, en gång säkert 200 från SO rätt tätt samlade, etc. En del mås flög också i motsatt riktning på kvällen.

(48)

Onsdag 14 maj 1975 forts. Efter arbetets slut hade vi diverse ärenden och körde därför ut till stugan först omkring 1815. Härlig vårkväll. Jag var uppe i tornet ett par omgångar och obsade f ö från tomten. Inga gick en kvällsrunda. Göran kom omkring kl 2020 och satt kvar till 2155. Fågelliv rikt. Här endast viktigare arter angivna:
skäggdopping allmän på klarvattnen
brunand vanligaste and, flockar av ♂♂ (ibland ngn enstaka ♀) på 10-15 ex flög ibland
vigg, gräsand, knölsvan, ormvråk, brun kärrhök sedda. Göran såg tornfalk. Fasan hörd. Skrattmås som vanligt.

i Dvärgmås 3 ex över närmaste klarvatten, 2 var fina ad; i motljuset syntes ofta den ljusa bård som omrandar vingen, en god karaktär åtminstone i viss belysning. Den tredje fågeln var i mycket rolig dräkt: det tjocka, välmarkerade svarta strecket på vingarnas ovansida såsom ungfågeln har, men huvudet var svart sånär som på en liten vit fläck över näbbroten. Jag tog in fågeln i tuben och granskade den länge. Den flög oftast helt nära de 2 gamla fåglarna. Fullt med skrattmås flög i närheten, men dvärgmåsarna undvek att komma dem alltför nära. Om detta likväl skedde, blev skrattmåsarna aggressiva och körde kvickt bort de små fränderna. Inga fick också se dvärgmåsarna bra, särskilt de 2 ad.

Fisktärna (eller silvertärna, men nu är det säkert fisktärna): några (c 5-6) sedda.

i Svarttärna först icke sedd. Men på kvällen omkring 1945 kom en ovanligt stor flock lågt över sjön uppe i N-NNV. Det var först 17 ex, sedan 3 till; de började plötsligt stiga brant uppåt och dra sig ungefär norrut, jag räknade dem då på nytt (de var väl samlade då) och fann att antalet var 22. Mycket god siffra. Det är tänkbart att de lämnade sjön, men naturligtvis inte säkert.

Sothöns rätt många sedda.

Rall hördes på kvällen ett par tre ggr; den har inte hörts av mig på länge, och vi har haft intrycket att den är fåtalig i år. Flera observatörer, både bekanta och obekanta, har ansett detta.

Järnsparv sjöng
Näktergal sjöng
Buskskvätta sjöng på andra sidan järnvägen
Sävsångare sjöng flitigt, men bara 1 eller 2 nedanför stugan. Sångflykt sedd ofta.
Rörsångare sjöng, men troligen bara 1 ex
Sävsparv sedd och hörd.
Sädesärla, koltrast, talgoxe, kråka, kaja, skata sedda.
Steglits hörd vid stugan, satt troligen i de höga björkarna alldeles vid tornet.

Svalor: en del samlades över sjön på kvällen, men stora mängder sågs ej, och de var långt ute varför artbestämning inte ofta kunde ske säkert. Både ladu- och backsvala sågs dock.

Stare: samlades till SO-hörnet. Delvis små eller my små flockar, men några stora flockar också, bl a en på minst 3-4000 kom norrifrån över sjön. Stararna fällde i träden och buskarna i SO-hörnet. Antal osäkert, de höll sig lågt, men många tusen fanns där absolut. Möjligen flög de bort mot V delen av sjön sent på kvällen.

Tillägg: idag på middagen, över Zootis i fint solsken, fyra tornsvalor ganska högt! Se även fotnot x)

i b Torsdag 15 maj 1975. På efternatten hördes rördrom tuta tämligen flitigt. Jag gick upp i tornet kl 0500 och stannade en halvtimme. Sedan obsades som vanligt från fönstret, när vi åt och delvis även annars. Brunand flög i flockar på upptill 18 ex, enbart hannar. 1 häger flög förbi på avstånd. Ringduva. Gravandpar över sjön i solskenet, det syntes en mycket stor skillnad mellan könen inte bara i storlek utan även i dräktens briljans, hannen lyste mycket vitare. Bläsand ♂♀ låg på klarvattnet. Skäggdopping allmän, 2 ex flög upp och steg till 75-100 m, flög i ringar och försvann slutligen mot SO men kom strax tillbaka, fällde brant och lade sig på vattnet igen. Sällsynt beteende, åtminstone i dagsljus. 1 underlig falk kom mycket nära förbi tornet men sågs olyckligtvis nästan bara bakifrån, jag såg på stjärten att det inte var tornfalk, men manteln var dunkelbrun, kanske m 1 m spräcklig. Inte lärkfalk och inte stenfalk, vingar smala och spetsiga. Kanske aftonfalk hona eller fjolårsfågel, men osäkert tyvärr, trots att den kom så nära förbi. Mycket ogynnsam "observationsvinkel". Finfin morgon, sol och grant och nästan lugnt, men rätt kyligt bara c 5° C omkring kl 0600, steg dock till nära 10° när vi reste kl 0733.

falken ej införd

---

x) På kvällen stora höga individrika svärmar av mycket storvuxen chironomid. I skymningen började Nyctalus flyga i flertal, och den lilla arten sågs också.

Torsdag 15 maj 1975 forts. Jag bevistade på e m professor Cody's föreläsning om Bird Communities. Idag behandlade han särskild "Niche Breadth". Mycket intressant och tänkvärt, och diskussionen, varvid - av åhörarna - bara Alerstam och jag gjorde inlägg, blev oväntat givande, tycker jag.

Omkring 1740 reste vi ut till stugan, Inga och jag; ankomst dit c 1810. Det var mulet men milt, nästan vindstilla, svagt regn delvis, men långa stunder bara spridda droppar. Fågel i och över Krankesjön på kvällen: kärrhökarna ovanligt aktiva, sågs ideligen, bl a 2 ♂♂ ad samtidigt i östra delen av sjön. Flock 30 brunänder uppe och flög. Sävsångare och rörsångare sjöng, den förra delvis oerhört intensivt. Stare samlades i stort antal i SO-hörnet, jag tror inte att hela mängden samtidigt var på vingarna, men en gång var åtminstone 4000-5000 samtidigt uppe och flög. Inga sade att de åtm/delvis SATTE SIG i Silvåkra allé innan de fortsatte till sjön. - Minst 10 svarttärnor sågs, 4 av dem reste på kvällen med djupa energiska vingslag mot SO, men minst 6 var kvar över närmsta klarvatten sedan dessa rest. Kärrhökhona sedd.

Göran kom på kvällen och satt omkring 1 1/2 timme. Han hade bl a sett en ängshökhanne. Han hade gjort en runda för att se till sina skator och tornfalkar och fältpiplärkor. - Rördrommen hörd några omgångar på kvällen i mörkningen. Stor chirr svärmade.

Fredag 16 maj 1975. Morgonobsar över sjön bara från tomten. Fint väder, mild morgon, omkring 12 grader C kl c 0645. Ute i närmsta klarvatten låg 8 grågäss alldeles fritt. Knölsvanar oroliga, delvis var de uppe och flög 3 resp. 4 ex tillsammans. Flock 6 skedänder också uppe och flög, 5 av dem var ♂♂. Brunand ganska mycket, vigg flera ex, f ö föga nöggrant studerat. Jo, rördrommen tutade ganska flitigt; jag tyckte lätet kom från V eller NV och inte från SO-hörnet, men detta inte säkert. Svarthätta sjöng en gång; annars inga Sylvior hörda. Gräsand några ♂♂ sedda.

Forts.

Fredag 16 maj 1975 forts. Vi for ut till stugan först omkr 1815. Fin kväll. Göran kom i skymningen och stannade omkring 1 ½ timme. Fågel på kvällen: bra, men inte mycket utöver det vanliga. 1 tornfalk kom över sjön, och i djup skymning kom 1 lärkfalk nära över vassen, vände och tillbaka och sågs fint. Det var mycket varmt. Och redan vid kvällsljus svärmade en del chironomider, dock knappast i uppseendeväckande mängder. Men sedan mörkret fallit, kom de i otroliga kvantiteter. Lampan på hörnet hade vi tänt, och i ljuset myllrade det av djur. På den vita husknuten satt de så tätt att färgen blev grå, säkert 5-8 ex/cm^2. Flera arter ingick, men en medelstor art dominerade starkt, dessutom fanns både my små och my stora,och även formrikedomen var ovanligt stor. Jag tog flera 100 ex bara genom att sakta skjuta ett spritrör uppåt längs husknuten, i vinkeln så att jag fick med mig litet av de spindelnät,som satt där och var överfulla med djur. – Ingen svarttärna och ingen dvärgmås, däremot hördes rördrom några ggr. Brun kärrhök etc som vanligt. 2 näktergalar sjöng flitigt, även sävsångare etc.

Lördag 17 maj 1975, pingstafton. Mycket varm morgon, mulet och c 12° C omkring kl 0600, sedan snart klarnande, det blev sol. Redan kl 0815 var det 15° C och kl 1100 var det drygt 19° C. Morgonen spegelblank, sedan måttlig bris omkring O eller NO tror jag. Fågelliv på morgonen: rördrom tutade, svartvit flugsnapp sjöng flitigt, skedand, brunand, vigg, gräsand, knölsvan, ett gravandpar låg också i sjön. Summa 1 svarttärna sedd, fisktärna sedd. Skrattmåsarna erbjöd en helt annan bild än vanligt: de flög i mycket stort antal, minst 800 – 1000 ex, över sjöns S och V vassbälten och tog uppenbarligen svärmande chironomider och ev andra diptera. De flög lågt och tätt och om varandra. Dessutom förstås en hel del trafik till och från land,med strån eller grästussar när de kom mot sjön. Detta stora svärmande efter mygg pågick åtminstone från 0845 till 1115 (när detta skrives). Det kan ha börjat tidigare än 0845. En annan mycket oväntad och rolig sak var att fjolårets fenomen med två nära sammanhållande koltrast-hannar observerades idag igen. Jag såg dem flyga norrut på morgonen med bara 4-6 m mellanrum,och en stund senare kom de förbi åt motsatt håll. Inga såg det även vid andra tillfällen. Jag har särskilt observerat, att förbiflygande koltrasthannar tidigare i vår varit ensamma (i regel anförda i dagboken helt enkelt som "koltrast sedd" utan vidare kommentarer). Vi måste genast meddela Johnny om detta nya läge, som jag bedömer som både oväntat och intressant. – Steglits hörd vid huset. – Chironomider(och ev närstående familjer) satt nu i massor på blad på läsidan av träd etc etc. På den ena lilla, illa vuxna boken på tomten satt säkert 10-30 ex/blad, och uppenbarligen ovanligt många arter, från my my små till de största. Även i färg och struktur stora olikheter. En medelstor-rätt stor art är grön till färgen.
Gök sedd och hörd. 1 sparvhök flög norrut över sjön på morgonen. Brun kärrhök hanne och hona sedda, en mycket ruggande ormvråk dito (stjärt alldeles otypisk, något kluven, liksom "loberad").

Göran Fahlén, som numera är lärare, kom ut ensam och hälsade på ett kort slag. Han tittar på växter och insekter och fåglar såsom förberedelse till en klass-exkursion, och dessutom för sitt eget nöjes skull förstås. Trevlig man.

Inga for till Lund omkr 1030 för att göra en del inköp och sedan hämta Mamma, Lisen och Henrik ut till stugan. De kom omkr 1240. Vi åt lunch med massor med läckerheter som Inga köpt i Frankrike. Gick efter kaffet en långsam runda. Mamma har åldrats i högsta grad på sista året.

Mamma och Lisen och Henrik stannade till omkr. 1740, då Inga körde dem in till Lund.

Forts.

Lördag 17 maj 1975 forts. (51)

(51)

Fågelobsar efter c 1115, fullständig artlista med kommentarer endast då det är motiverat.
skäggdopping rätt många
(rördrom inte hörd på dagen)
häger 1 fällde i sjön + enstaka överflygande
knölsvan c 7-9 sedda. Oro och förföljelser. Men också, naturligtvis, ensamma ex liggande på vattnet. Kan betyda att partnern ligger på ägg. - Enstaka skrattmåsar gör ilskna anfall mot knölsvanar på klarvattnet. Varför?
gravand flock 3 sedd flyga, och hanne och hona stod vid sumpig pöl på fältet S om järnvägen
gräsand my få hannar sedda
bläsand 1 hanne ad sedd i sjön
✗ skedand flock 5 varav 4 hannar sedd
brunand idag i måttligt antal, ett par tiotal sedda minst
vigg nog 15 sedda
brun kärrhök sedd flera ggr, bl a hannen nära stugan samt ett par ggr hanne och hona samtidigt över sjön
tornfalk 1 ovanligt grant utfärgad hanne nära, kretsande vid kanalmynningen, gled sedan i kretsar ungefär västerut, med vinden.
fasan hörd
trana flock 5 ex kom fr S omkr 1145, forts norrut över sjön. Senare, omkring kl 15, flög 1 ensam trana västerut över sjön.
sothöna sedd i mycket måttligt antal
vipa sedd i enstaka ex flygande över sjön, enstaka hannar gjorde också livliga flyglekar över ängen mellan stugan och Silvåkra allé.
storspov hörd men bara 1 eller 2 ggr. Spelade på håll
skrattmås: flykten lågt över vassarna i V och S ner till SO hörnet (fast därnere glesare) fortsatte åtminstone till omkring kl 14. Räknade en gång rätt noga och fick minst 1000 ex som betedde sig så. Andra flög med bomaterial etc, pch flockar stod på fälten etc, också som vanligt.
dvärgmås: omkr 1720 såg jag långt ute över klarvattnet i N minst 2 dvärgmåsar ad. I deras närhet - de flög lågt och gjorde mjuka kast ner till vattnet - flög några få fisktärnor och minst 3 svarttärnor.
fiskmås 1 ad sedd middagstiden
gråtrut 1 vix ad med litet kvar av "oren" färg på manteln sedd på e m.
svarttärna se dvärgmås. Tidigare endast 1 ex sett
fisktärna sdd enst ex flera ggr. Se även dvärgmås
ringduva sedd ng ggr
gök sedd ng ggr, och hörd mycket ofta
(OBS: icke en enda tornsvala sedd trots mycket letande och trots det varma vädret. Orsak? Vädret längre söderut?).
större hackspett 1 ex fällde på telefonstolpe alldeles intill oss när vi gick upp mot Saltkråkan
ladusvala bara 1 ex sett (när detta skrives kl1830) Och inga andra svalo
trädpiplärka sjunger flitigt vid huset
sädesärla på tomten
järnsparv sjunger i alarna vid stranden
sävsångare flera sedda och hörda
rörsångare hörd flera ggr
ärtsångare hörd men bara 1 ex under promenaden
törnsångare hörd men bara 1 eller troligen 2 ex på vandringen
lövsångare hörd och sedd
svartvit flugsnappare sjöng ofta i närheten av stugan
buskskvätta sedd vid kanalen nära ovanför dess mynning i sjön
näktergal sjöng en stor del av dagen
koltrast 1 hanne sedd flera ggr, men inte 2 tillsammans (jfr förmiddagen
talgoxe sedd och hörd
blåmes dito
entita dito

Forts

Lördagen 17 maj 1975 forts.

sävsparv ofta sedd, syns faktiskt oavbrutet i vassen nedanför stugan. Och sjunger ofta förstås

bofink sedd och hörd sjunga

hämpling sedd och hörd överflygande några ggr. OBS: sedd härute många ggr på sista tiden utan att antecknas. Även sedd ofta från bilen när vi far till Lund och åter. Förefaller ha ett bra år, vilket inte gäller på långt när alla småfåglar.

stare sedd i ringa antal på dagen. TILLÄGG: ansamling igår kvälli SO - hörnet i rätt måttligt antal, men några flockar på 500-800 ex såg vi, och det finns inga bevis för att vi såg alla.

nötskrika sedd flyga förbi 2 ggr idag

kaja ofta sedd men i regel bara enst ex eller parvis; en gång flock 5 ex.

kråka mycket ofta sedd vid stranden eller över sjön, ofta anfallen av skrattmåsarna.

Detta färdigskrivet kl 1845

På kvällen kom Adam med fru, Ulla Holmberg samt Balint Wagner. De fick kaffe och kakor, och vi satt och pratade en stund men var också uppe i tornet etc. En strandskata kom över, ivrigt ropande. I skymningen kom två lärkfalkar förbi tornet, den ena nära. Ansamling av stare skedde, minst 3000-4000 fällde i buskarna utanför kanalmynningen i SO-hörnet (i ett par tre buskar intill varandra), men sent omkring kl 2030 bröt de upp och fällde 500 m längre västerut. Oro orsakades också av att militären sköt med lysgranater uppåt No delen av sjön, och starflockarna blev skrämda , antingen direkt därav eller av andra skäl, och oron stegrades sedan av ljussignalerna. - Även denna kväll, i mycket fint och lugnt och milt väder, blev det en väldig svärmning av den storväxta chironomiden - den lär heta Chironomus anthracinus enligt Adam. Över vårt hustak stod en mäktig "pelare" av sådana, från c 5-6 m högt till c 20-25 m högt, mycket tät. Och överallt likadana "pelare" eller flockar, visserligen av olika storlek. Även mindre arter svärmade. Man hörde surrandet starkt när man kom ut ur huset.

På kvällen omkring 2200-2230 observerade jag att det var påfallande tyst ett slag, ingen näktergal lät höra sig och inga andra sångare heller, ja även skrattmåsarna var ovanligt dämpade.

Balint Wagner låg ute på natten i sin sovsäck och var sedan (på söndagen alltså) ute i måskolonin. Se nedan.

Det har varit massor av folk vid tornet idag, bl a har jag talat med tre-fyra grupper danskar och många svenskar utöver dem som nämnts härovan.

Idag flög 1 ex av Lymexyloniden Hylecoetus dermestoides utanför verandan. Jag tyckte den såg underlig ut, sprang ut och fångade den och demonstrera den för Inga och Lisen och Henrik. Men jag kom mig inte för med att samla in den utan lät den flyga. Inte sedd av mig på många många år.

För första gången i år såg jag idag odonater flyga: 1 ex av Aeschna sp., 1 ex av en medelstor art, habitus ungefär som Leucorrhinia, samt 1 ex av en Agrion sp; den sistnämnda var inte blå utan mattgrön el. gröngrå.

Söndagen 18 maj 1975, pingstdagen. Uppe ett par omgångar omkr kl 0500, 0630 och 0800. Morgonen mild och skön men mulen och med måttlig vind omkring ost. Såg att skrattmåsarna var starkt oroade: Balint Wagner var ute i kolonin. Se vidare nedan. Såg flera tornsvalor på långt håll över sjön. 1 smådopping sedd, den första på länge; den låg nära en knölsvan som två gånger simmade mot den och kom så nära att smådoppingen flög undan. Såg på morgonen 1 glada kretsande lågt över sjön rätt långt bort i V. Ej mindre än 32 svarttärnor samtidigt jagande över viken i SO (där mjärden blev utlagd för en tid sedan). 1 gråtrut vix ad. 1 ormvråk. - Det klarnade sakta upp från omkr kl 1000 och blev blå himmel och delvis matt sol. Omkr 1040 kom 3 grågäss mot SO, de kacklade. Omkr 1110 kom 5 grågäss rätt högt mot N. Se f ö artlista nedan. - Skrattmåsar svärmade även idag på morgonen och f m över vassarna och tog tydligen småinsekter. Flera 100 ex gjorde så, även just när kolonin var störd av Balint och de flesta måsarna låg på vattnet vid kolonin eller svärmade däröver.

Söndag 18 maj 1975, pingstdagen. Forts.

Efter 1130 klarnade det my långsamt, blev riktigt solsken först ett par tre timmar senare. Ulla och Jan och Bengt och Christina och ett par av de senares barn kom omkr kl 1500 och stannade en timme. Härligt väder, varmt, lugnt, fint som silke. Jag tittade flitigt på fågel och sökte ofta av himlen för ev. bivråksträck m m men med klent resultat. Mycket folk i tornet på middagen och e m. - Efter middagen gick Inga och jag en runda via Saltkråkan upp över Harlösavägen och stora sandfältet tills vi fick sikt över Vombs ängar. Såg fältpiplärka jättefint, den satt på hög av torra grenar och träd N om talldungen, på sluttningen mot ängarna.

Artlista, alla arter men knappa kommentarer:

skäggdopping
smådopping 1, se ovan
häger 1 my högt kretsande middagstiden, enst överflyg
grågås se ovan
knölsvan: när Balint var ute på sjön, såg jag 2 + 2 + 2 + 2 + 2 knölsvanar ad, alla i Ö tredjedelen av sjön. Därtill långt ute på klarvattnet i V och NV 1 + 1 ex till. Alla var ad. Parvis uppträdande var rätt tydligt ett slag, men snart spred de sig resp slöt sig ihopa till 3 + 1 eller så. Jag tycker fortfarande det ser ut att vara något fel på parbildningen i år. Ännu osäkert.
gräsand — gräsand my få hannar sedda
bläs — bläsand hanne och hona flög en gång upp ur sjön; jag tyckte mig se att honan förde vingarna något assymmetriskt, kanske alltså skadad.
skedand några få sedda
brunand sedd idag i rätt ringa antal, högst c 15-20, och endast my små flockar var uppe och flög
vigg flock 5 sedd + några få andra
fiskgjuse 1 ex middagstiden alldeles förbi stugan, jag visade den för danskarna, som följde den länge och sedan berättade att ett slag 2 ex varit samtidigt över sjön. Även sett på kvällen över sjön.
bivråk 1 nästan säker, kretsade middagstiden över Silvåkraskogen och blev anfallen av en lärkfalk. Senare sågs 4 högkretsande vråkar, 2 av dem på jättehöjd, men 3 av dessa var bergfasta ormvråkar, den fjärde trol också ormvråk.
glada endast 1 ex morgonen, se ovan
ormvråk sedd morgonen, se även under bivråk, senare sedd praktfullt dansande på stor höjd och kretsande rakt över stugan 1 + 1 ex när Ulla och Jan var hos oss. Ofta sedd idag
brun kärrhök rätt ofta sedd, hanne och hona
lärkfalk 1 sedd, se bivråk ovan
fasan hörd
sothöna sedd i ringa antal
vipa sedd över sjön enst ex, och flera över Vombs ängar
rödbena 1 ex flög österut över sjön på e m
storspov spelade över ängarna, dock bara 1 eller 2 ex. Verkar fåtalig i år
skrattmås oerhörd mängd i luften, eller ibland delvis i luften och delvis liggande på vattnet (men alla ex samtidigt synliga), när Balint var ute i kolonin. Jag skattade antalet av mig samtidigt sedda ex till drygt 5000, en rimlig skattning eftersom B sade att fjolåårets siffra var inte 2238 utan 2638 par. - En del skrattmås flög på f m lågt över vassarna längs S sidan och fångade säkert dipterer.
fiskmås: Inga såg 1 ex
gråtrut: jag såg 1 vix ad, troligen samma ex som igår
svarttärna: siffran 32 ex är ovanligt fin. Verkligt antal närvarande vid sjön kan mycket väl ha varit 40-50 ex. Nästan hela dagen var 10-20 ex lättsynliga även för blotta ögat, de flög över närmsta klarvatten och med kikarens hjälp sågs ofta flera
fisktärna enstaka sedda och hörda, även högflygande ett par ggr
ringduva sedd
tamduva ett par ex flög över
gök sedd flera ggr och hörd my ofta
tornsvala sedd över sjön på f m, se ovan. Bara ng ex. Sedan icke sedd trots mycket flitigt letande

Söndag 18 maj 1975, pingstdagen, forts. (54)

sånglärka allmän över sandfälten, och på fälten, hördes sjunga även från stugan

backsvala 1 ex flög förbi. Påfallande ~~p~~ sparsam hittills. Till en del, men knappt helt och hållet, kan det ju bero på att häckplatsen i det gamla sandtaget numera är borta.

hussvala 1 ex flög över.

(ladusvala: ett ex kanske sett. Påfallande ont om svalor tycker jag).

trädpiplärka sjunger vid stugan och på vägen till Saltkråkan

i fältpiplärka: årets första på sandfältet mot Vombs ängar. Se ovan. Sågs utmärkt. Sattpå grenar resp på stenhög och flög ner och tog insekter ett par tre ggr. Skrämdes till sist och flög bort men lät inte höra minsta läte. (Arten häckade helt nära denna obs-plats förra året. Inga fann den, och Göran Högstedt fick veta det).

järnsparv sedd och hörd, sjöng ivrigt från telefontråd på vägen till Saltkråkan. Tvärstoppade och for ner i buskarna: annat ex synte där, troligen honan.

sävsångare ofta hörd och sedd. Inga hörde flera ex på vägen västerut längs järnvägen, och såg förresten flera också, bl ~~m~~a 1 ex som sjöng oerhört omväxlande och livligt

rörsångare ofta hörd nedanför huset och sjöng även vid bryggan nedanför Saltkråkan

härmsångare: hörd av Inga vid kanalmynningen på f m

svarthätta hörd vid P-platsen på f m av mig

lövsångare ofta sedd och hörd. 2 ex slogs vilt på vår gräsmatta, den ena låg på rygg och de drabbade ihopa väldeliga bara ett par m från mig.

svartvit flugsnapp 1 hanne i grann dräkt sjunger my livligt vid holken mellan stugan och uthuset. Ingen hona sedd ännu

stenskvätta hanne sedd nära fältpiplärkan

buskskvätta sjunger ofta vid järnvägen bakom stugan

koltrast sedd idag, en hanne ofta förbiflygande, (men idag aldrig två i sällskap!)

talgoxe bor i holken i södra tallen på tomten. Hannen kommer ofta med mat, honan visar sig i holkmynningen, flyger ut, sätter sig på en gren med vibrerande vingar, blir matad, varefter hannen genast flyger bort igen och honan återgår till plikterna

blåmes: bo funnet i björk mitt emot vår grind emot järnvägen. Höjd c 5 m upp

sävsparv ideligen sedd och hörd

bofink ofta hörd sjunga, och hanne och hona sedda på tomten

hämpling hörd flyga över

grönfink hörd ~~g~~ flyga över en gång

stare bara få ex på dagen, men bl a matande fåglar i bona i tornets metallkonstruktion. Skalhalvor av~~k~~ kläckta ägg funna flerstädes.

kaja sedd i ringa antal (men jag tror rätt många bor i Silvåkra allé)

kråka ofta sedd över sjön och/eller över vassen nära stugan

råka sedd och hörd i ringa antal

Idag sågs många Aeschna (Aeshna) flyga, och ännu flera sländor som ser ut som Agrion (och antagligen är Agrion!). Färg grågrön eller oansenlig, inte blå eller klargrön.

i Ovanstående skrivet (kl.) 1930. Kl 1940 hördes rördrom (på långt håll); även senare hördes den några ggr. Kl. 1955 flög en ensam dvärgmås med stora svarta vingband upp på c 30-40 m höjd över vassen, nära utanför Tornet. Skrattmåsar över vassen. – På kvällen svärmning av chironomider, stora och medelstora. ~~En ansamling~~

Eventuell ansamling till sjöss ej undersökt.

Söndag 18 maj 1975, pingstdagen, forts.

Johnny Karlsson kom ett slag på kvällen och var först i tornet och sedan inne hos oss på en kopp kaffe. Sent på kvällen kom också Göran Hägstedt. Då hade Johnny kört hem. Göran hade att berätta att han och Sören Svensson hört minst 7 gräshoppsångare vid S och SV sidan av Silvåkrakärret, bortemot Stigsåkra till. obs

Sent i skymningen, men innan Göran kom, såg jag helt oväntat 7 svanar ad flyga lågt över sjön rätt långt borta. (Se måndag 19 maj!).

Fiskgjusen kom på kvällen och flög åter över sjön, gjorde ett par branta dykningar mot vattnet men steg igen innan den berört vattnet.

Måndag 19 maj 1975. Annandag Pingst.

Tidigt på morgonen dimma. Senare, omkr kl 0800, hade dimman lättat, det var mulet och disigt men milt och stilla väder. Kortvariga obsar över sjön gav inte mycket på morgonen, men en sak var märklig: av en händelse fick jag se en stor vit linje längs vassen vid N sidan. Det befanns vara 21 knölsvanar, varav 1 tydligt gråbrun, de övriga vita eller åtminstone tillsynes vita. Just när jag fått in dem i tuben lyfte de alla men fällde åter långt borta i NV efter att ha flugit högst 700-1000 m. De lade sig på klarvattnet. Inga svarttärnor sedda trots letande.

Kl 0930 for Inga och jag iväg i bil, jag skulle till Vombs ängar för inventering, och Inga skulle till S Sandby och Lund för diverse ärenden. Det var nu helt mulet och svagt regn.

Inventeringen på Vombs ängar: se särskilt protokoll, som vanligt ett för provytan och ett för kontrollytan.

Åter till stugan c 1215, Inga hämtade mig vid Öbacken. Vädret hade förblivit milt och stilla, men regnet hade ökat och stundvis varit måttligt men aldrig hårt. Vid stugan sjöng trädgårdssångare (min första för i år), och över sjön syntes gott om tornsvalor, ofta 15-20 samtidigt, de rörde sig dels norrut, dels flög de lågt över sjön. Totala antalet måste varit stort, säkert såg jag 100 ex inalles före kl 1400, trots diverse avbrott i vakthållningen. Även några backsvalor sedda, och vid ett tillfälle 2 svarttärnor. Flocken på 21 svanor var inte kvar när jag återkom från ängarna. Men svanarna var annars kvar som vanligt ungefär. Skedanddrakar och ett bläsandpar flög över sjön; det var uppenbart samma bläsandpar som igår, men jag tyckte mig se att det var hannen ad (med fina vita vingfält) som förde vingarna något osymmetriskt, dock flög den helt obehindrat och höll samma takt som honan och de övriga änderna.

Inga berättade att den svartvita flugsnapparhanen nu fått en hona och att båda fåglarna krupit in i holken. Hon hade sett detta tillsammans med Balint Wagner, som kommit förbi i ett kort ärende just när jag höll på att klä mig.

Tornfalk: 1 ex flög förbi när vi kom hem från ängarna, alldeles bakom stugan; och ett annat ex sågs en stund senare flyga över sjön rätt nära. Gök etc etc som vanligt. Brun kärrhök: hannen ad sedd nära.

obs Klockan 1528 kom 9 bivråkar i finfin flottilj rakt norrut över Krankesjön, höjd 150 m, inbördes avstånd c 25-100 m, den första flög dock 3-400 m framför de övriga. På långt håll 2 andra bivråkar kretsande över Silvåkraskogen. Tornsvalor nu rikliga, minst 25 kretsade i närheten. Det var fortf grått men regnet praktiskt taget slut. Temperatur 13° C. - Fisktärna sedd, men inga svarttärnor trots letande. Ett par 100 skrattmåsar, men knappast flera, ses flyga på håll över vassen från Almen längs S stranden och i någon mån även över vassarna i V ändan på sjön, de beter sig precis som föreg dagar, tar förmodligen chironomider.

Klockan 1537 kom ytterligare 1 + 3 + 3 + 1 bivråkar, den ena kretsade rätt högt, de 3 följande kom så lågt att man kunde se stjärtteckningen, började kretsa över sjön. De övr. på längre håll, fina, låg litet bakåt i flykten. - Minst 75-100 tornsvalor nu synliga samtidigt över sjön! Några ladusvalor också sedda.

Måndag 19 maj 1975, Annandag Pingst forts.

Klockan 1615 kom ytterligare 4 bivråkar norrut över sjön, alla ganska nära (bara ett par 100 m väster om tornet, 1 ex ännu närmare). Höjd 75 - 150 m. Nästan samtidigt kom, på betydligt större höjd, en flock på 14 grågäss söderifrån. De kacklade litet. 1 eller 2 ex var ojämna i vingarna, det ena hade rätt stora luckor. Flocken svängde västerut över sjön men vek sedan norrut igen.
2 gråtrutar (1 ad och 1 juv) flög högt mot NO. Hussvala, ladusvala och backsvala sedda i ringa antal (bara några ex), men tornsvala var mycket allmän, vi såg flera ggr stora och rel. täta flockar cirkla över sjön, delvis nära stugan; ibland var det 40-50 ex i flockarna, och totala antalet sedda individer efter kl 1600 (mest omkr 1800-1845, när vi åt) måste varit ett par hundra ex eller däromkring.
Summa en svarttärna sedd då, över närmaste klarvatten.

Kl. 2000 hördes rördrom. Samtidigt kretsade 1 ung fiskmås över stugan. Temp. var +11°,5 C och det var stilla och mulet och mycket fuktigt. Väldiga, höga "pelare" av svärmande chironomider syns över stugan m.fl. st. Flera arter, både stora och medelstora.

Natten till Tisdag 20 maj sov jag mycket dåligt. Rördrom hördes nära nog hela natten, 4, 5 eller 6 stötar i svit.

19 maj 1975. forts.

Väder: milt, stilla, mulet, något disigt, svagt till måttligt regn.

Tid: 0950-1120

Översilning pågick och var mycket kraftig, ängsmarken vattendränkt, ofta 2-4 dm vattendjup. Endast små torrare ytor.

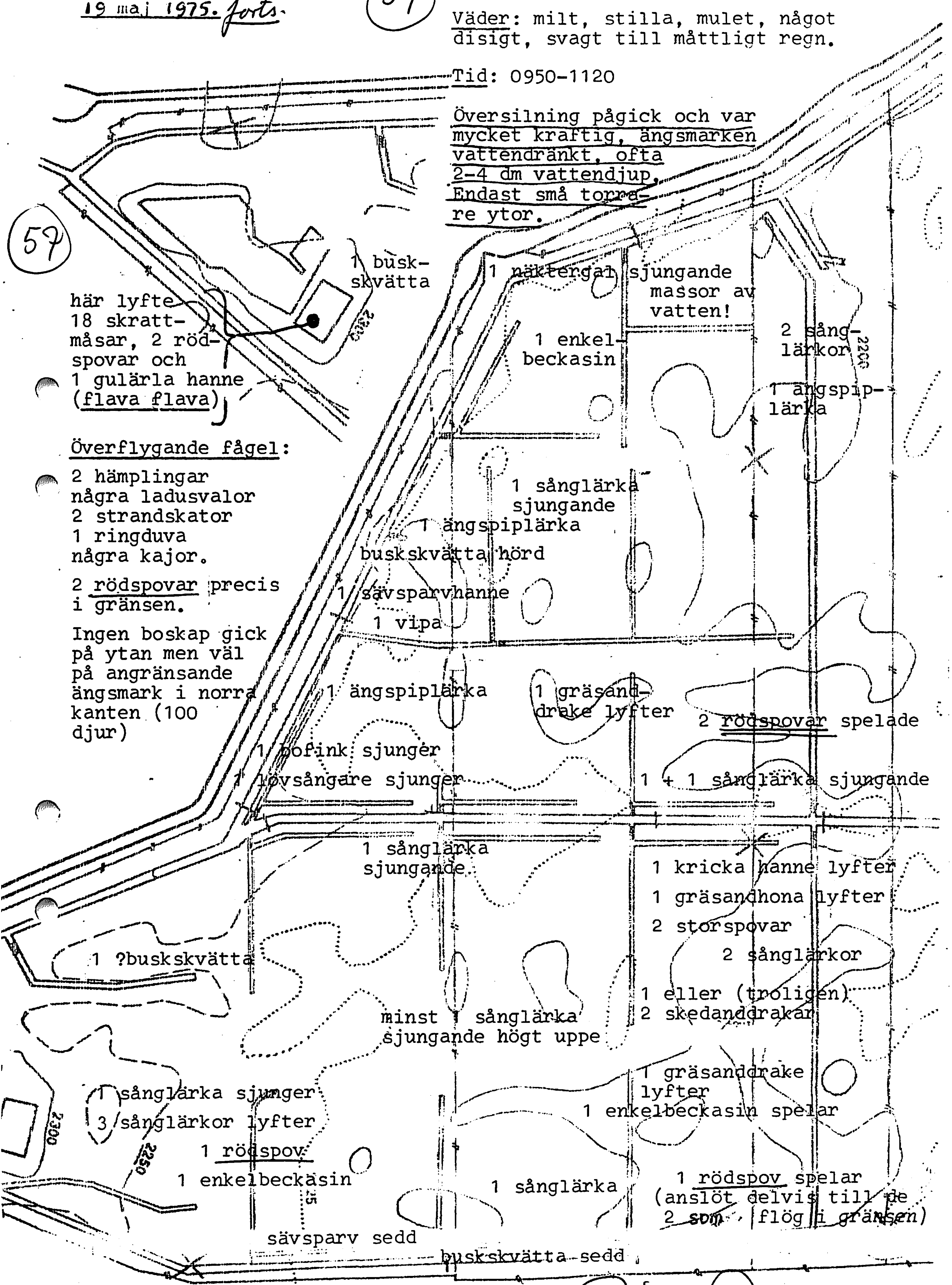

här lyfte 18 skrattmåsar, 2 rödspovar och 1 gulärla hanne (flava flava)

Överflygande fågel:

2 hämplingar
några ladusvalor
2 strandskator
1 ringduva
några kajor.

2 rödspovar precis i gränsen.

Ingen boskap gick på ytan men väl på angränsande ängsmark i norra kanten (100 djur)

→ obs: de många rödspovarna!

Gustaf Rudebeck

19 maj 1975/forts.

Väder: milt, stilla, mulet, något disigt, regn hela tiden men lätt till måttligt.

Tid: 1130-1205

Mellersta delen av kontrollytan var rätt vattendränkt och hade flera smärre vattensamlingar; detta var en följd av uppdämning och ej av regnet!

Överflygande fågel:

1 ensam stare, några spridda skrattmåsar.
I närheten, strax norr om kontrollytan, fanns flock 4 vipor samt ytterligare minst 2 storspovar.
OBS. fattigdomen på fågel trots vätan, men jämför provytan och vattenrikedomen där.

Ingen boskap gick på kontrollytan.

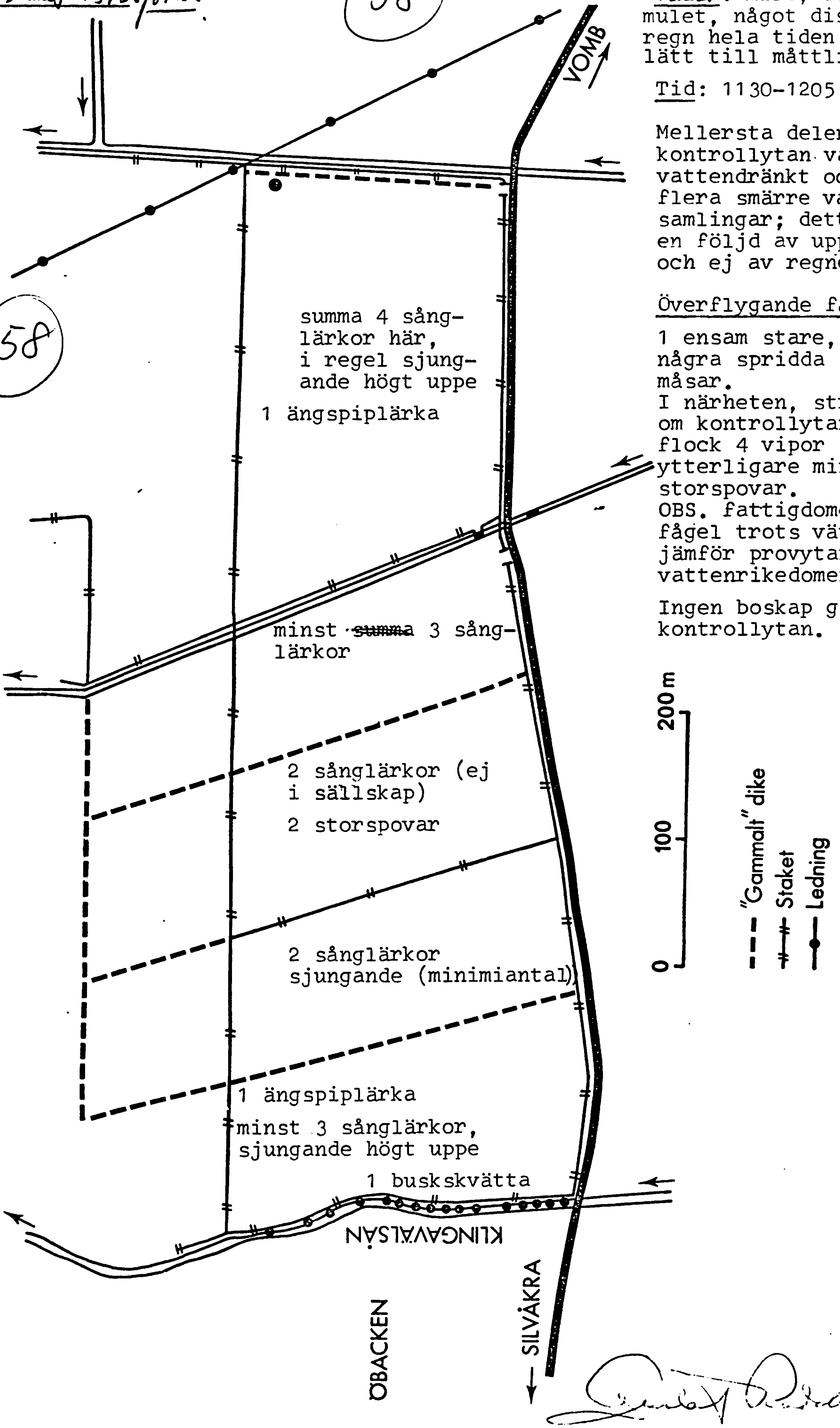

summa 4 sånglärkor här, i regel sjungande högt uppe

1 ängspiplärka

minst ~~summa~~ 3 sånglärkor

2 sånglärkor (ej i sällskap)

2 storspovar

2 sånglärkor sjungande (minimiantal)

1 ängspiplärka

minst 3 sånglärkor, sjungande högt uppe

1 buskskvätta

Tillägg ang. inventeringen på Vombs ängar 19 maj 1975.

1. På en del av området mellan vägen och provytan gick drygt 100 ex. boskap. Även här var mycket vattendränkt. Här sågs flock c 100 starar, vidare åtskilliga skrattmåsar, en del kajor samt storspov och vipa.
2. I kanten av det området, alldeles vid staketet mot Klingavälsån, fann jag ett bo av sävsparv med två ägg. Låg bland nässlor, men ej på själva marken utan c 2 decimeter upp.
3. På plöjnaden öster om provytan, rätt nära Skudes hus, stod 9 hägrar, de flesta (eller kanske alla) mycket matt färgade, hals och huvud tedde sig nästan enfärgat grå. På samma plöjnad längre norrut stod flera tiotal skrattmåsar.

Gustaf Rudebeck

OBS: vattenståndet i den lilla dammen (och anslutande kärr) längst söderut i provytan var mycket lägre än vanligt. Avsevärda ytor av bottnen var blottlagda. Hela botten är starkt rostfärgad (järnbakterier?). Vatten från det grova röret rann till hela tiden i tillsynes normal mängd.

G

22

Torsdag maj 1975.

Jag bodde i Lund natten till torsdagen och tog det mycket lugnt på morgonen. På eftermiddagen var jag på Zootis, for sedan ut till Stensoffa, där Zoologiska Föreningen skulle ha grisfest. Jag hade lovat att gå en sväng med deltagarna ner till Krankesjön och nya fågeltornet, det som heter Almtornet. Så skedde också kl c 1810–1930. Kallt och blåsigt var det, hård vind omkring NV, växlande molnighet och enstaka skurar, som senare på kvällen blev ganska talrika, men under exkursionen var det mest uppehåll. Fågelsång mycket måttlig i kylan, och även f ö var fågellivet måttligt, men stämningen var god. Hadar Emanuelsson är numera ordf. i föreningen; det är en ovanligt sympatisk person. God anslutning var det, c 50 personer, vilket var satt som maximum.

Fågel: skäggdopping flera sedda
häger 1 sedd
rördrom hörd flera ggr, bevisligen rätt nära, alltså i sjöns V ända och inte samma ex som hörs från vår stuga
knölsvan bara enstaka ad
gräsand my få
vigg några få, bl a hanne och hona
brunand några få hannar
brun kärrhök: rätt stor aktivitet, vi såg flera ex, både hannar och honor, och jag såg åtminstone 2 hannar som inte var lika grant utfärgade som de som ses dagligen i SO-hörnet, utanför vår stuga etc. Man måste allvarligt ifrågasätta, om inte antalet häckande par är större än jag hittills trott
tornfalk 1 ex ryttlande vid Stensoffa, 1 ex dito vid tornet
sothöna helt få sedda
vipa sedd
skrattmås sedd överflygande ofta, men ej i större skaror, i regel bara 1-2-3 ex åt gången. Över sjön syntes mycket få, och om man inte vetat om det skulle det varit svårt att tro att en koloni på 2500 par eller mera låg så nära!
gråtrut 1 ej helt utfärgad flög över, antagligen sågs samma ex två ggr
fisktärna sedd (men inte svarttärna)
ringduva sedd flera ggr
gök hörd, även sedd vid Stensoffa
tornsvala sågs flyga över då och då, ibland flera ex i sällskap, både vid Stensoffa och vid sjön. Över sjön på låg höjd fåtalig (jämför svalor nedan)
ladusvala vid Stensoffa enstaka ex, men på my låg höjd över sjön flög den i stort antal. Se backsvala
hussvala: tveksamt om jag såg någon enda alldeles säker, men andra sade sig ha sett arten. I varje fall fåtalig.
backsvala: i stort antal över sjön, my lågt. Totala antalet svalor över sjön, sedda väl från Almtornet, var i varje fall flera hundra, och över hela sjön kan det ha varit c 1000, kanske my fler; men proportionerna arterna emellan förblev osäkra för mig. Back uppenbart vanlig, och jag tror att den var i majoritet, kanske stark majoritet. Det är intressant att se vilken stor roll sjöarna spelar för svalorna vid dessa kalla väderlekslägen. Se även 23 maj, och se Ingas rapport nedan.
sävsångare hördes sparsamt
rörsångare " i ett par ex
svarthätta hörd flera ställen, och 1 ex satt alldeles fritt på 5 m håll på icke grön ek-kvist och sjöng för fullt
trädgårdssångare hörd
ärtsångare 1 ex hört
lövsångare sparsamt hörd

men aktiviteten på alla sångare var låg p g av det my kalla vädret

1975-05-22 forts.

rödhake 1 ex sjöng i skogen nära Stensoffa
koltrast sedd och hörd, sång och varningsläte
taltrast: jag hörde 1 ex, det rattlande varningslätet, men kunde inte demonstrera arten. Inga fler sågs eller hördes
sävsparv sedd och hörd
bofink likaså
hämpling flög över
stare i små flockar flög mot O och SO på kvällen. Ingen stor ansamling sedd
kaja sedd
kråka dito

Efter återkomsten till Stensoffa grisfest: helstekt gris. God stämning, god mat, trevligt samtal med flera personer som jag annars inte träffar mycket men i vars grannskap jag hamnade denna kväll: Christian Otto, Malmqvist, Jansson m fl. Vi satt inomhus p g av vädret. Jag hade med mig en plunta av mitt bästa Hypericum-brännvin och bjöd på. Det blev mycket uppskattat. Patrik spelade dragspel, och vi dansade ringdanser ett slag. Redan omkr kl 2120 föreslog Hadar hemfärd, och så skedde. Han hade lovat att ge mig lift till Lund. Hans pojke, Urban, var också med, tillsammans med sin flickvän.

- - -

Inga var inte med på festen. Hon hade en del kul att berätta från stugan. Bl a hade minst 12 starar länge inspekterat ett par holkar på granntomten, ryttlat framför holkarna, kört bort varandra etc etc. Tyder på att det finns många starar som skulle kunna häcka och vill häcka men inte finner boplatser. De holkar det gäller är för små för stare.
Vidare hade Inga haft rördrommen alldeles oerhört nära stugan på natten, och den hade tutat synnerligen intensivt. Mycket svalor hade det varit över sjön också.

Fredag 23 maj 1975.

Inga bodde även denna natt i stugan. Berättade på morgonen att rördrommen fört ett helt okristligt liv - och på morgonen hade den lyft precis i vasskanten utanför närmaste albuskarna rakt nedanför stugan.

- - -

Efter jobbets slut for vi ut till stugan. Det var en kall kväll, omkr + 10° C, men vinden hade mojnat, äntligen, det klarnade och syntes stabilisera sig avsevärt. Omkring kl 1930 hade molnen upplösts nästan helt, och det blev en my klar och lugn och fin kväll, om ock som sagt rätt kylig. Massor av chironomider svärmade över vassen, och massor satt också i gräset etc. Stora mängder tornsvalor över sjön på kvällen redan fr omkr kl 1900 eller kanske ännu tidigare. Säkert några 100. Svalor också, på avstånd rätt mycket, backsvala och ladu sedda men proportioner ovissa.
Vi gick en bit längs järnvägen västerut. På fältet S om järnvägen 1 gravand, litet skrattmås etc. I den tjocka vegetationen vid banvallen sjöng sävsparv, bl a den med mycket rik och intensiv repertoar, vidare 1 kärrsångare my nära (min första för i år, men andra har haft den tidigare); längre ute hördes rörsångare etc. Lövsångare sjöng också, och svarthätta, trädgårdssångare och flera ggr varnade och sjöng härmsångare (också mina första för året, men Inga m fl haft den förut). Rördrom ofta hörd, någonstans från Ö sidan.

Lapsus för sävsångare? ← Undersök originalet!

Jag gick sedan upp i tornet omkr kl 2015-2040. Kav lugnt, molnfritt, fin sikt, men kyligt, när jag kom ner var det bara + 6,5 grader C. Starar hade samlats och samlades fortfarande, det blev många tusen till sist, de flög i flera omgångar norrut efter att ha fällt i träden och buskarna utanför kanalmynningen i SO. Totalantal säkert c 10 000 ex. (OBS: någon timme tidigare, när vi kom hem från promenaden, såg vi båda hur starar, säkert 15-20 ex, försökte komma in i holkar såsom skildrats ovan för 22 maj). - Ett årtpar kom till sjön. Brunand c 12 hannar flög.

1975-05-23 forts.

Brun kärrhök 2 granna hannar sedda delvis nära varandra, och minst 1 hona också sedd. Skrattmåsar flög lågt över det spegelblanka vattnet och [illegible] torde ha fångat chironomider och liknande. Men endast 100-200 skrattmåsar gjorde så, resten vistades mest i kolonien. - Inga svalor eller tornsvalor syntes nu lågt över sjön, trots de gynnsamma obs-betingelserna, däremot sågs på långt håll och rätt högt uppe en del obest svalor. Chironomider svrämade i stort antal, och i my olika storlek.

Den svartvita flugsnappar-hannen sedd, honan ej sedd ikväll men igår sedd av Inga.

1 häger sedd över sjön. Rördrommen tutade ofta. Inga, som gick upp till Saltkråkan, sade att den därifrån hördes "nedåt vårt håll", d v s den måste alltså stå i vassen norr om vår stuga men söder eller SV om Saltkråkan.

Diverse tillägg: Inga såg 1 svarttärna i morse.

När vi kom ut ikväll, flög ormvråken rakt över oss, den som bor på Ivans Backe. Den flög mot boet.

Fasaner, ofta 1 tupp och 4-5-6 hönor, har på sista gångerna setts på många ställen mellan Lund och Krankesjön.

2 skogsduvor sågs från stugan härom morgonen.

Stor ansamling av [illegible] stare såg jag häromkvällen: de hade samlats i buskar och träd i SO hörnet som vanligt och utan att jag närmare studerat förloppet, men när de lyfte därifrån och for norrut, skedde det i en egendomlig, oerhört lång flock, som ibland var massiv och tät och omfattade 1000-tals fåglar i en nästan rund svärm, men ibland blev flocken utdragen och väldigt tunn, kanske 10 ex på 100 m, för att sedan åter förtätas. Den gav intrycket att "aldrig sluta", jag såg inte flockens början, men jag räknade sedan minst 17-19 förtätningar ("som ett pärlband"), och flera av dessa innehäll tusentals fåglar, och flera andra innehöll 200-500.

1 steglits flög över vid kanalmynningen ikväll, den ses och hörs ofta i år. Hämplingpar där i närheten också.

Gröngöling sedd 2 ggr på kvällspromenaden idag 23.5.

På kvällen efter kl 2120, när jag ställde mig på trappan för att lyssna, hördes plötsligt ett sumphönsläte: "keck - - - - - - - - - keck - --- - - keck - - - keck - - keck - - keck - kek - kek - keckekekekekek - eck - keck - keck - - keck - - - - - - keck - - keck - keck - keck - - ....", alldeles samma rytm och prägel som vi hörde här förra våren och jämförde med en bandinspelning. Liten sumphöna, hona, om jag minns rätt. Lätet hördes bra trots bakgrund av skrattmåsar, och det kom från vassen rakt nedanför stugan. Vi lyssnade i flera omgångar. Rördrommen var också flitig, man hörde 3-5 stötar per serie. Enstaka stötar blev dock svaga och 'falska' ; sådant har jag hört ibland förut också.

Jag lade mig omkring kl 2230 och hörde tydligt, genom stängda fönster, både rördrom och sumphöna, det var som om lätena framträdde minst lika bra på det sättet, när "bakgrundsmusiken" avskärmades eller starkt dämpades.

Lördag 24 maj 1975.

På natten hörde jag flera ggr både lilla sumphönan och, naturligtvis, rördrommen.

Inga skulle undersöka Fågelsångsdalen, efter överenskommelse med [redacted] Erik Nyholm. Hon gick upp c 0600. Jag var också vaken då. Det var tät dimma - inte oväntat efter den klara kvällen och låga kvällstemperaturen. Lugnt och vått och temp bara c +5° C. När vi omkr kl 0700-0715 drack morgonté, började dimman lätta. En rördrom kom lågt seglande över vassen och fällde rakt utanför stugan, kanske 50 m ut räknat från vassens inre kant. En skrattmås slog en gång efter den. Kort efteråt hördes rördrommen, men ej där den nyssnämnda fågeln slagit ner utan längre norrut, så som det brukat vara på slutet.

Inga körde c 0730. Jag gick och tittade mig omkring och var uppe i tornet en stund omkr kl 0800-0840. Nu hade sikten blivit god, det var alldeles lugnt men mest molnigt. Över sjön minst 300 tornsvalor, med koncentrationer på ett par ställen, särskilt tydligt över vassen på S sidan. De flög livligt omkring, från vattnets nivå till c 25-30 m upp. Skrattmåsarna ovanligt stillsamma, ingen kärrhök syntes (men ett ex sågs från verandan när [redacted] dimman ännu inte lättat ordentligt, strax efter det att vi såg rördrommen). Knölsvanar summa 11 synliga på olika håll, ensamma, eller i par eller på ett ställe 3 helt nära varandra. Skäggdopping en anmärkningsvärd obs: 14 ad låg rätt långt ute på klarvattnet i tydlig flock. Av sothöns, gräsand, brunand, fisktärna etc bara få ex och intet anmärkningsvärt. En spillkråka flög alldeles förbi tornet mot N, trevligt. Bland tornsvalorna precis över vattnet ett ringa antal svalor, de jag kunde bestämma var ladusvala. 1 ensam gråtrut ad sedd.

Morgonkören av näktergal, trädgårdssångare, sävsångare etc var rätt bra, och jag hörde också 1 törnsångare.

Forts.

Lördag 24 maj 1975. forts.

Inga och jag körde från stugan omkr kl 1245. Uträttade ett par ärenden i Lund, jag packade mina grejor för färd till Falsterbo. Jag skall övernatta på fågelstationen och i morgon bittida leda en tur med ENF. runt kyrkan och i parken. Avreste med tåg från Lund 1430, bytte vid Malmö C till buss och kom till Falsterbo 1620. Samtidigt med mig kom en ung pojke från Karlskoga, han hette Lundmark tror jag Han skulle bo på stationen på natten också. Vi gick till stationen, och jag ringde Gunnar Roos om vår ankomst. Han cyklade ner, och vi tog alla tre en aftonvandring längs sydkusten ut till Nabben och via fyren och samhället tillbaka. Fint väder. Rätt mycket flinta på stranden befanns vara bearbetad av människohand; jag tog några bitar till Lisen. Det har nyligen varit hård blåst; då exponeras alltid en del nya stenar etc (och bärnsten, om man har tur, men idag fann vi ingen sådan). - Fågel:

1 skäggdopping några ex låg c 400-500 m söder om Nabben ungefär
2 knölsvan: först kom 3 ad flygande mot V längs S kusten, en stund senare kom 11 ex till på samma sätt, därav 7 vita med rödgult på näbben, 3 gråbruna utan rödgult på näbben och 1 ex som hade vit eller praktiskt taget vit dräkt men näbben som de 3 sistnämnda ungdjuren, utan rödgult och utan knöl. Flocken på 3 hade fällt V om Nabben. Flocken på 11 svängde rätt tvärt mot S utanför Nabben och satte kurs mot Kläppen, och sedan lyfte de 3 och gjorde sammalunda Gunnar berättade att ej mindre än 8 par svan bor på Kläppen i år; ett bo (det nordligaste) med därpå liggande svan syntes bra i kikare från Nabben.
3 gravand hanne och hona sedda
4 gräsand 1 drake låg nära Nabben
5 ejder 1 hanne ad och 2 honor låg nära föreg.
6 småskrak ett par (hanne + hona) och en flock på 3 ex sedda
7 fasan hörd
8 strandskata flög i flock på 4 över golfbanan och skrek oerhört. 1 ex flög med långsam vingföring senare. Även andra ex sedda
9 rödbena 1 ex vid S stranden nära Nabben
10 skrattmås ofta sedd men ej i stort antal
11 fiskmås några sedda
12 gråtrut många sedda, på håll vid Mákläppen i massor. Gunnar berättade att han deltagit i räknandet av fåglarna på Kläppen; där häckar i år c 3100 par gråtrut (och c 20 par silltrut; men den arten såg vi inte ikväll).
13 havstrut minst 2 fåglar, sannolikt kläckta 1973, sågs flyga. Möjligen även en fjolårsfågel
14 kentsk tärna: några ex sedda, bl a 3 ex i sällskap
15 småtärna 1 ex flygande rätt långt ute
16 fisk/silvertärna: några ex på håll
17 ringduva flera ggr sedd
18 kattuggla. På kvällen när vi återkommit och Gunnar givit sig hem, rapporterade pojken Lundmark att han hörde en "väldigt hes kattuggla". Det befanns stämma precis. Vi såg den sitta helt nära i de höga träden vid stn. Om en stund kom ännu ett ex. Ovanligt orädda. Jag förmodar det var juv. Senare hördes också på håll det andra kattugglelätet, m l m som "klävitt". - Fick 26 maj höra av Göran Högstedt att en mycket hes kattuggla hörts i flera år på platsen. Därför, om det nu varit samma ex hela tiden, får man tydligen vara försiktig med uttalanden om de nu sedda exemplarens ålder
19 tornsvala sedd i ringa antal
20 sånglärka på golfbanan
21 ladusvala sedd i ringa antal
22 hussvala dito
23 ängspiplärka sedd på golfbanan
24 järnsparv sjöng vid fågelstn
25 ärtsångare 1 ex sjöng vid kyrkan
26 svarthätta hörd i Fbo
27 trädgårdssångare dito
28 näktergal hördes sjunga
29 koltrast sedd och hörd
30 taltrast dito
31 svartvit flugsnappare 1 hanne, my orädd, syntes länge, lockade ofta men sjöng ej.
32 sävsparv 1 sedd
33 pilfink vid kyrkan
34 bofink

Tillägg:

35 hämpling sedd och hörd, överflygande, parvis en eller 2 ggr
36 kråka flera sedda, alla grå
37 gök hörd flera ggr

Se tillägg härovan, art nr 35-37. Slut.

Söndag 25 maj 1975.

Ledde fågelsångsexkursion med FNF i området runt Falsterbo kyrka 0630-0855. **Strålande väder; natten hade visserligen** varit kylig, men solen hade hunnit värma **rätt bra redan vid exkursionens början.** Gick sakta i krokar vid kyrkan och inne i skogen, österut till de öppna markerna och ner till stranden ett slag.

I nedanstående lista betyder h att arten hörts, s att den setts. Arter på exkursionen:

1. knölsvan enstaka sedda vid Måkläppen, bl a 1 ex på bo
2. gravand 1 ex förbiflygande
3. småskrak 2 par "
4. bivråk 1 ex kom kl c 0840, kretsade medelhögt över Falsterbo och forts. ungefär NO.
5. strandskata 1 ex flög förbi
6. skrattmås rätt ofta sedd men bara enstaka
7. gråtrut ofta överflygande
8. ringduva ofta s och h
9. gök h flera ggr
10. tornsvala: oftast 1 eller några ex över parken
11. ladusvala enstaka s
12. hussvala flera ex s, ofta rätt högt över parken
13. sädesärla s
14. törnskata mycket allmän, många hannar och honor s. Däremot ingen sång.
15. gärdsmyg sjöng vid kyrkan 0630 men ej med säkerhet hörd därefter
16. järnsparv " " " 0630 och hördes även senare flera ggr
17. härmsångare s och h mycket fint och nära i parken. Flera ex fanns
18. trädgårdssångare: flera ex h
19. svarthätta: flera ex h, ett par hannar också sedda mycket bra
20. ärtsångare 1 ex sjöng flitigt nära kyrkan, andra sågs
21. lövsångare: flera s och h, men knappast något dominerande element
22. gransångare: 1 ex sjöng ihållande och nära
23. grå flugsnappare mycket allmän, sågs ideligen både flygande efter byte, och sittande
24. stenskvätta sedd på öppna marken vid kyrkan och i östra utkanten av parken
25. rödstjärt s mycket nära vid kyrkan. Både hanne och hona
26. näktergal sjöng första timmen rätt flitigt, sedan mycket tystare
27. koltrast s och h, en hanne satt fritt och sjöng
28. taltrast s och h. Sång och varningsläten hörda, 2-3 ex sedda
29. talgoxe flera s och h
30. blåmes s och h; ett ex hade mycket otypiskt läte, mest erinrande om talgoxe
31. svartmes 1 eller 2 ex sjöng flitigt
32. bofink sjöng flerstädes, hannar och honor sedda
33. grönfink flerstädes s och h
34. hämpling ett överflygande par s och h
35. steglits 1 ex flög över, lockade
36. pilfink 2-3 ex sågs vid kyrkan
37. stare ofta sedd, flera ex flög med mat
38. skata sedd i parken
39. kaja sedd på avstånd överflygande
40. kråka flerstädes sedd.

I parken mötte vi bl a Andell och en pojke vid namn Lundmark från Karlskoga, som bott på fågelstationen på natten och tidigt på morgonen begivit sig till fyren för att följa ringmärkningen. De hade, tillsammans med ringmärkaren, konstaterat stor mängd törnskator och grå flugsnappare, uppenbart som följd av insträck under natten. De hade också haft nattskärra m m vid fyren.

[i]

En kopia av ovanstående lämnad till Göran Högstedt, som är sekr. i FNF. Dagboksanteckningarna för 25 maj 1975 fortsätter nästa sida.

Söndag 25 maj 1975 forts.

Efter morgonexkursionens slut återgick jag till fågelstationen, åt ett lätt mål, packade ihopa mina grejor och gick ut på Ljungen. Härligt väder. Jag plockade litet pors för att göra porsbrännvin men satt länge och tittade och solade mig. Fågel:

1 bivråk 2 ex kom in från S, rätt högt, steg till jättehöjd, fortsatte. Senare 1 ex på lägre höjd flygande ungefär västerut, och ett fjärde ex sett kretsande.
2 ormvråk 1 ex flög på måttlig höjd västerut
3 tornfalk 1 ex kretsande rätt nära
4 vipa flerstädes
5 storspov hördes locka flera ggr
6 skrattmås enstaka ad flög över då och då
7 gråtrut ofta överflygande
8 ringduva ofta sedd; även småsällskap på 4-6 ex, delvis flygande västerut, något som f ö även sågs på morgonexkursionen. Ett par av deltagarna kände till att ringduvorna brukade bete sig så. Även flygning åt andra håll observerades.
9 gök hörd
10 tornsvala sedd i ringa antal
11 sånglärka allmän på Ljungen, den del som ligger ungefär öster om Campingplatsen, d v s sydvästra delen
12 ladusvala sedd i ringa antal
13 hussvala dito
14 ängspiplärka sedd
15 törnskata många ex i små låga busktoppar etc på Ljungen
16 törnsångare 1 ex hördes sjunga i björkarna vid sydsidan
→ 17 dubbeltrast: anmärkningsvärt nog kom 2 ex flygande rakt över mig ut mot Ljungen mot NO, jag följde det ena ex i kikare, det gjorde en stor lov och kom sedan tillbaka mot SV eller V och försvann; det hade mat eller bomaterial i näbbet.
18 hämpling överflygande
19 pilfink
20 gråsparv i Falsterbo
21 stare sedd, även i småflockar på 5 - 15 ex på Ljungen, ofta nära, men jag såg inte en enda ungfågel bland dem.
22 kråka enstaka sedda
23 kaja enstaka sedda, därtill en flock på 4 ex på rätt stor höjd.

(67)

Lördag 24 maj 1975 forts.

Denna kväll, innan det blivit mörkt, hörde Inga den lilla sumphönan länge och nära vid stugan. Jag var i Falsterbo då.

Söndag 25 maj 1975 forts.

Denna kväll hörde Inga inte den lilla sumphönan, trots flitigt lyssnande. Jag var i Lund. Inga sett gjuse och glada över sjön.

Måndag 26 maj 1975.

Efter jobbet for vi ut till stugan. Härlig kväll. Bo Svensson med [redacted] fru och den mycket charmerande unge sonen Anton kom på besök en stund. Senare kom även Göran Högstedt, och ännu en stund senare, när det blivit mörkt men när Inga, Göran och jag satt kvar på verandan, kom pojken Lundmark, den som jag på lördagen och söndagen träffat i Falsterbo. Vi satt en god stund och pratade, ungefär till 2220. Ingen sumphöna tyvärr, men rördrommen var flitigt i farten. Skrattmåsarna var mycket tystare än tidigare på våren; detta observerade jag redan i fredags 23 maj, och Inga och Göran kunde lätt konstatera samma sak. Samband med kläckningen ligger nära till hands men är inte bevisat. Kvällen kylig, men en del chirrar svärmade. Se not x)

Tisdag 27 maj 1975.

Morgonen härlig, kristallklar, solig, och inte så kylig som vi trodd på måndagskvällen. Gjuse flög runt över sjön i solskenet,[redacted] skrämde upp skrattmåsarna men ej lika mycket som de ibland brukar låta skrämma sig. Summa en skrattmås slog efter gjusen! Över ängen mellan stugan och Silvåkra by kretsade en ormvråk, tämligen ljus. Gök sedd och hörd. Sädesärleparet matar ungar sedan rätt länge; de samlar tydligen diptera, mest chironomider förmodar jag. När de kommer med mat, ser det ut som om de bar en hel liten "borste" i näbben. Stararna matar också ungar, som åtminstone delvis är rätt stora. Svartvit flugsnapp sjunger, här är både hanne och hona nu. Näktergal sjunger, sävsångare och rörsångare också. En nötskrika sitter i alen ovanför entitornas stubbe, men en koltrasthanne kommer och jagar bort den häftigt.

koltrast

Koltrastarnas underliga "par" av två hannar (en ramsvart, en brunsvart, men båda med klart apelsingula näbbar) har vi sett flera ggr på sista tiden, dock ej just denna morgon. De följer efter varandra, flyger med 5 - 50 m mellanrum. Ett par ggr har de sökt föda intill varandra på vår tomt. Vi har informerat Johnny Karlsson om detta, han håller ju på med bl a koltrast. Anmärkningsvärt att detta sammanhållande mellan två hannar ses även i år; det sågs regelbundet förra våren också. Vi förmoda att de har en hona som lever i bi-andri, [redacted] men detta är bara spekulationer ännu så länge.

- - -

Vi for till Lund 0733. I Lund, när jag [redacted] gick in på Zootis' tomt, hörde jag [redacted] svart rödstjärt, tittade upp - och där satt hannen och sjöng på museibyggnadens östra skorsten, utmärkt synlig!! På morgonkaffe fick jag sedan höra av Göran, att även han hört den på Zootis på morgone ! Trevligt.

Efter jobb på Zootis och diverse ärenden på staden for vi ut igen till stugan, start 1745, ankomst 1815. Härlig kväll, oerhört klar luft, svag vind, temperatur i solen vid stugan var +22° C kl c 1845. Stor svär

---

x) tillägg om måndagskvällen. Obsar föga märkliga, men jag såg en gång samtidigt 9 + 8 gräsanddrakar flyga över sjön. Senare sågs flock på 5 skedanddrakar, också flygande. Brun kärrhök hanne ad sedd, och på långt håll i V kretsade en lärkfalk. Svalor ej mycket alls, tornsvalor få, men starar massvis. Förloppet ej följt noga, men c 2020 flög en oerhört utdragen, sammanhängande, visserligen rätt smal men tät och minst 1000 m lång flock norrut från SO-hörnet. Summa 7000 eller flera i den flocken (och strax innan hade annan, mindre flock setts). Fiskgjuse sedd över sjön. Bo S hade också sett den när han körde hit. 1 häger sågs över sjön. En del måsar my långt ute på klarvattnet var skrattmås och ngn enstaka fisktärna/silvertärna, inte dvärgmås som jag misstänkte när jag såg dem med blotta ögat.

Tisdag 27 maj 1975 forts..

-ning av chironomider, syntes mycket fint i motljuset. Över västra vassarna och södra sidans vassar, men knappast över vassarna nära Silvåkratornet, flög en hel del skrattmås, även helt lågt ute över klarvattnet förresten. Skedandpar. Litet svan etc, litet stare m m när jag gick upp i tornet omkr 1930, men där stod den snälle, okunnige och ständigt snackesalige äldre herren som bor i en stuga c 7-800 m norrut längs stranden, och jag gick därför snart ner igen. Hopplöst att se och studera något när hans käftdiarré är igång, och det är den alltid. Såg brun kärrhök finfin hanne ad, som skrämde upp skrattmåskolonin grundligt; den var fulltalig, men alldeles märkvärdigt tyst innan den blev uppskrämd. Även nästan osynlig från tornet förresten, på grund av att vegetationen nu blivit så pass hög.

Kl 1955-2020 var jag i tornet på nytt. Oerhörd chironomid-svärmning, flera arter, bl a den mycket stora mörka. Alldeles lugnt, därför stod svärmarna som stora "pelare" högt upp; vissa medelstora och mindre arter bildade dock mera rundade, delvis ytterst individrika svärmar. Ljudet surrade i öronen. Skrattmåsar var uppe, delvis alldele över vattnet men delvis fortf över vassen, särskilt över ett områd ungefär vid Almen, betydligt glesare (delvis helt glest) på andra delar av vassgördeln. Räknade måsarna: minst 600 flög över vassarna på fångst, därtill låg relativt my mås utanför vassarna (kanske efter att ha blivit mätta?!). 1 fisktärna drog österut, 4 brunand-drakar flög nära förbi, ett gravandpar låg i vattnet, en häger som flög över en de av skrattmåskolonin orsakade oro, en eller två måsar slog efter den, och den fällde i en vasskant nära gravänderna. 1 tornfalk flög västerut över sjön. Starar samlades i SO-hörnet, jag såg att de ofta kom ensamma eller i my små flockar på 3 - 10 ex, ibland i litet större flockar på ng tiotal. - 2 + 1 gråtrutar flög rätt högt mot V. Rördrommen tutade några ggr, dock ej ofta.

Pr

Omkring 2030 var det gott om skrattmås även över vassen närmast nedanför tornet och stugan. Jag såg att de tog chironomider, som stod i väldiga svärmar över vassen och strandens buskar och träd.

Jag väntade på att stararna skulle flyga norrut från träden i SO-hörnets vass, såsom de gjort på sista tiden. Och det skedde. 2043 kom de första, bara 10 stycken, sedan 1, sedan 75, sedan 20, så 150, så 200, så 50, så 400, etc etc, de fortsatte på detta sätt till 2049. Då hade minst 8000 rest norrut lågt över sjön, det blev flera rätt stora flockar och många små och m l m avbrutna "band", men ingen jätteflock, och flera ggr blev det avbrott på någon halvminut eller så. Rördrommen tutade nu rätt flitigt, vanligen i serier på 4 stötar.

Inga gick runda och meddelade att kärrsångarna sjöng fint. Temp. var nu + 9° C, alltså inte varmt, men det var precis lugnt, luften klar ehuru höga moln tilltog i omfattning.

- - - - -

På utvägen sågs från bilen en större hackspett flyga mot N el NO nära Hardeberga; i S Sandby sågs en turkduva flyga i parningsflykt (segla; arten ses då och då från bilen där). Vid Revingeby 8 stod 1 + 1 storspov på fältet. Gravand flög över. Fasantuppar med och utan höns sedda flerstädes.

Onsdag 28 maj 1975.

Upp 0445. Inga skulle inventera Fågelsångsdalen, och jag hade lovat Anders Dahm att stå redo vid fågeltornet från kl 0600 för att visa fågel m m för honom och hans kurs. Och de kom, om ock något försenade. Vädret var fint: alldeles stilla, men nästan jämn mulet av höga moln, som lättade mycket långsamt, så att det framåt kl 9 blev sol. Rät svalt, bara + 6° C omkring kl 0530, men det steg ganska bra, och morgonen kändes int alls så kall som jag trodde i början.

God aktivitet på fågel och insekter. Bl a sågs odonater av släktena Libellula och Agrion, och vi fann Sialis (sävslända), som jag inte sett på länge. Den brukade förr ses vid Snogeholms slott, när jag besökte den lokalen oftare. På en tunn stam nära Almen satt en vinbergssnäcka, egendomligt nog.

Efter obsar från Silvåkratornet for vi till Almtornet nämligen, var där c 0840 - 0920 och for sedan hem via Sandby Mosse, där vi gjorde uppehåll på en lokal. Skönt alltihop, ochkursarna var trevliga, men jag blev rätt trött av drygt fyra timmars demonstrerande.

Fågel:	Silvåkratornet	Almtornet	övr. + anmärkningar
skäggdopping	många	rätt många	
rördrom	ofta hörd	icke hörd	
häger	1 sedd	1 ad flög förbi	
grågås	-	5 kom fr O-SO och fällde långt ute	
knölsvan	flera, dock under 10	några få sedda. Inga ungkullar	
sångsvan	1 flög runt, fällde fritt i närmsta klarvatten. Ett par skrattmåsar anföll den	-	
gräsand	summa c 5-7 hannar	c 5 hannar	
bläsand	1 hanne ad sedd	-	kunde ej demonstreras
kricka	3 flygande	-	
årta	(2 flyg., ej jag)	först 3 flygande varav 2 ♂♂, senare ännu 1 flygande	
skedand	flera ♂♂ flygande och simmande. Även ♂♀ sedda flyg.	flera ♂♂ flygande och simmande	
vigg	1 ensam ♂ i fin dräkt	också 1 ♂	flera ej sedda!
brunand	flock minst 12 ♂♂ på vattnet, därtill flock 5 flygande m fl. ♂♀ också liggande på vattnet	likaså sedd hela tiden, flygande och liggande, vanl. 2-3-5 ex tills.	brunand avgjort den and som synte mest.
fiskgjuse	-	1 ex kom nära tornet i ett par omgångar	
glada	1 ex kretsade över heden strax N Silvåkra by när vi lämnade tornet	-	
ormvråk	1 på långt håll kretsande i norr	enstaka ex kretsande på långa avstånd	
brun kärrhök	♂ ad och ♀ ad sedda	♂ vacker men ej lika utfärgad sedd nära, och ♀ med starkt gulvitt på huvud och övre armtäckare sedd på håll	
tornfalk	(sedd vid Silvåkra by, men ej av mig)	sedd bl a vid Stensoffastationen	
fasan	-	-	Sandby mosse ♂♀ lyfte, ♂ 2 meter bort, ♀ bokstavligen vid våra skor
sothöna	sedd i my. måttligt antal, totalt kanske 15-20	också sedd i my. måttligt antal, högst ett par tiotal. Därtill häckningsbevis i Sandby mosse: späd dununge simmade i vattensamling alldeles vid vägen. Tomt bo låg intill.	

Onsdag 28 maj 1975 forts.

art	Silvåkratornet	Almtornet	övr. + anmärkningar
vipa	1 flög över sjön	-	Allmän Sandby mosse etc
rödbena	1 över SO-hörnet	-	2 flög i sällskap över mossen
enkelbeckasin	-	-	1 flög över mossen
skrattmås	stora kolonin som vanligt. Även på land; 1 ex kom m meterlångt strå!	få, några få tiotal flög lågt över vassen	-
fiskmås	1 ad flög förbi	-	-
gråtrut	1 ruggande, ej utfärgad flög över sjön	1 ad kretsade över sjön	-
fisktärna	sedd, bl a flög 1 ex österifrån med mat	sedd bra, 2 ex flög my nära, etc	-
svarttärna	-	2 ex över vassen och sjön nedanför Almtornet, delvis nära	-
ringduva	sedd	sedd	-
gök	ideligen hörd, även sedd nära	ideligen hörd, sedd ett par ggr	hörd och sedd i Sandby mosse
tornsvala	i ringa antal över tornet och sjön, högst 4-5 samtidigt	några få sedda	några över mossen
större hackspett	-	i granskogen på väg ner till Almtornet sågs ♂ och ♀ och bohål i rätt grov gran. Stammen hade ränder av kåda över hålet och vid sidorna. Hålet såg ut att vara åtm till stor del åstadkommet utan hackspettarnas medverkan. - Även hörd i sumpskogen närmare tornet.	
spillkråka	-	hörd i Silvåkraskogen, kort.	-
sånglärka	vid Silvåkra by	vid Stensoffa	många sjöng över mossen etc
ladusvala	2 sedda	-	-
hussvala	-	-	sedd S Sandby(?)
backsvala	1 + 2 flög över	2 flög över	-
sädesärla	sedd	-	-
gärdsmyg	-	sjöng livligt i skogen	-
järnsparv	-	hörd i skogen	-
sävsångare	hörd	-	-
rörsångare	hörd	-	-
härmsångare	hörd	-	-
trädgårdssångare	hörd	många hörda Stensoffa - Almtornet i skoge	
svarthätta	hörd	" " "	" " "
törnsångare	1 ex hördes flitigt	-	-
ärtsångare	-	ett par tre ex hörda	-
lövsångare	hörd	många härda Stensoffa - Almtornet i skoger	
grönsångare	-	hörd nära och länge i skogen nära Stensoffa	
svartvit flugsnapp	hörd flitigt	några ex hörda i skogen	
näktergal	hörd flitigt	flera hörda	-
koltrast	sedd och hörd	sedd och hörd	
entita	sedd	-	-
talgoxe	sedd	sedd och hörd	
sävsparv	flera sedda och hörda	flera sedda och hörda	sedd och hörd i
bofink	sedd och hörd	" " " "	Sandby mosse
stare	ideligen sedd	ofta sedd	
nötskrika	-	1 ex flög över sjön förbi tornet.	
kaja	flera flygande förbi norrut utan mat, söderut med mat i krävan x/	-	-
kråka	flera sedda	flera sedda	sedd Sandby mosse

x/ häckar i Silvåkra allé

På exkursionen på morgonen var det stor fågelaktivitet, såsom synes av artlistan. Ej minst i skogen mellan Stensoffa och Almtornet var småfågelkonserten ovanligt fulltonig.

Efter ankomsten till Zootis omkr 1030 arbetade jag ett par timmar med mina fågeldagböcker från tidigare år. Sedan var det FUN-möte (=Forskarutbildningsnämnden) hos Staffan kl 1315-1530, varvid flera intressanta saker var uppe till diskussion, inte minst principiella frågor beträffande meriter för amanuenstjänst, återbesättning av tjänster etc etc. Mötet hann med nöd och näppe bli färdigt till 1530, då Cody startade sin föreläsning om fåglars distribution, dispersion etc, intressant och uppfriskande men bara delvis begripligt för mig. Höll på till 1710 incl. diskussion efteråt. Då for Inga och jag fortast ut till stugan; för att spara tid åt vi vid kiosken i Revingeby.

Kvällen i stugan: mycket fint väder, synnerligen klar luft och därför ovanligt ljus kväll. Solen bländande skarp ända till sista ögonblicket. Följden var (ja, jag antar åtminstone att ljuset spelade stor roll!) att stararna, som samlats såsom vanligt i träden i sumpen i SO-hörnet, bröt upp norrut först kl 2056, och då i en enda mycket tät och välsamlad flock. Jag skattade den till 5000-6000, kanske snarast 6000 men ej mera. Inga och Göran, som också såg förloppet, hade ungefär samma uppfattning, kanske lutade de mera åt siffror som 4000-5000. Göran berättade att stararna dessförinnan hade samlats i björkarna alldeles vid vår stuga så som ofta är fallet. Då hade överraskande en ormvråk kommit lågt över dem, stararna hade brutit upp häftigt och förföljt ormvråken, som hastigt begivit sig iväg mot Ivans backe (säkert var det väl den som häckar där). Jag stod inomhus och studerade hur en spindel spann in en stor nyfångad fluga i sitt nät, när jag hörde stararnas häftiga uppflog, men orsaken såg jag inte.

Kl 2110 kom en lärkfalk snabbt förbi, över huset ut mot sjön. Kl 2155, när Göran rest
i ställde jag mig utanför dörren för att lyssna, och minsann hade inte lilla sumphönan startat; den höll på sedan rätt länge. Hörde den även sedan jag lagt mig kl c 2210.
i Rördrommen mycket flitig på kvällen. Fisktärna 3 ex steg brant uppåt i flyglek, 2 syntes sedan göra parningsflykt ehuru ej vidare högt. Detta var i skymningen omkr kl 2120. Häger flög förbi. Måsar kom till sjön från O och SO i avsevärt antal. Men massor av mås (säkert några 100 i varje fall) flög lågt över vassarna både på vår kant av sjön och långt bort i västra ändan) på jakt efter chironomider, som svärmade i oerhörda mängder, delvis så tjockt att det var svårt att se tornsvalor mot aftonhimlen "genom svärmarna". En del tornsvalor sågs. När Göran ännu var kvar, kom långt bort i VNV-NV en flock c 45-50 änder, rätt stora, de flög först lågt men steg något och fortsatte mot ONO utan att komma nära. Vi blev inte klara över arten, men svärta är ett tips. Inte ejder och inte sjöorre, men dykänder var det absolut. F ö bara få änder, gräsand och brunand, drakar som vanligt flygande. Skrattmåskolonin mycket tystare än tidigare i våras - men detta innebär inte att fåglarna helt har tystnat. Man hör sorl från kolonin, men som sagt mycket mera dämpat, och de stora "utbrotten" vid störningar hörs knappast alls, fast detta kan ju ev. bero på att störningarna blivit färre. Bör följas upp i varje fall.

Fredag 30 maj 1975: deltog i SNF:s diskussion i Jönköping. På kvällen gick Hubendick och jag och några till under ledning av en vänlig och initierad man från staden till fågelmuseet i Stadsparken och besåg detta rätt grundligt, både fågelsamlingen och äggsamlingen. Jag redogjorde för vad jag visste om Nyqvists samling resp. Wibecks m fl:s äggsamling.

Lördag 31 maj 1975: jag bodde på hotell Portalen på natten. Bekvämt och bra, men ett jädrans busliv på gatan omkring kl 0200-0400. Reste tåg tillbaka till Lund, start 0920 (med ringa försening), ankomst Lund 1237 (med c 25 minuters försening). Mycket kall morgon. Vid Jönköping C ett par plusgrader bara, men klar luft och föga nederbörd. Tornsvalor och hussvalor sågs flyga lågt över Vättern, totalantal synliga ex säkert c 200, varav nog 60-70 % tornsvalor. Lugnt, nästan spegelblankt, och utmärkt sikt. - På vägen upp till Nässjö blev det nederbörd, delvis snöblandat regn, och de öppna fälten var vita av snö, likaså banvallen, men inte skogen. Mycket kallt.
På e m vilade jag mig i Lund. På kvällen, i svår köld, buss till Södra Sandby. Vi var bjudna till Lennart och Ingegerd Cederholm. Även Staffan och Astrid var bjudna. Inga kom med bil från stugan. Mycket trevlig kväll, intressanta samtal och jättegod mat och utmärkt rönnbärsbrännvin.
Kort efter midnatt bröt vi upp. Inga och jag for förstås ut till lilla stugan.

Söndag 1 juni 1975. Ankomst stugan 0030. Yttertemp då + 1 grad C! Och kl 0500 på morgonen var det precis noll grader C! Sedan steg tempen dock rätt snabbt, och omkr kl 0900 var det + 8 C. Men därefter blev det inte mycket varmare, tvärtom delvis kallare, många hårda regnbyar men dessemellan stunder med sol och vindstilla, och utmärkt sikt. Jag observerade att det blev en oerhörd chironomidsvärmning av en medelstor, rätt ljust färgad art kl 1130, just när det var sol och stilla en stund. Efter c 50 minuter, när det åter var en hård regnby och väldigt kallt, var denna svärmning nästan helt förbi. (Se nedan).

OBS temp.

Fågel: skäggdopping, rördrom hörd rätt ofta, häger 1 sedd, knölsvan några sedda, gravand 1 ex låg ute i vasskanten i närmsta klarvatten, årta hanne och hona sedda, gräsand fåtaligt sedd, stjärtand enstaka hannar sedda, brunand fåtaligt sedd, allra mest hannar, fiskgjuse sedd, brun kärrhök hanne ad sedd,tornfalk 1 sedd, ormvråk sedd, sothöna sedd i my måttligt antal, rörhöna 1 sedd, skrattmås sedd som vanligt (men vassen växer upp hastigt nu, och fåglarna ses sämre, och de är tystare), fiskmås 1 sedd, svarttärna 1 sedd, fisktärna 1-2 sedda, ringduva ng sågs gök sedd och hörd, spillkråka flög förbi huset, tornsvala sedd i betydande antal över vattnet, ofta lågt, men en gång i begynnande regnby slöt sig c 25-30 ex tätt tillhopa och flög över vassen utanför stugan; totalantal säkert 100-tals, backsvala sedd över sjön, ladusvala dito, hussvala endast enstaka sågs över sjön, men när det blev blåsigt omkring kl 1245 (dock utan regn) flög väl 25 hussvalor och några få ladu bakom huset i lä av björkarna och tog tydlige småediptera; hussvalorna fällde delvis på telefontråd; sädesärlan (eller båda ad) matade ivrigt, ungarna under hustaket måste vara stora nu, jag såg hu# ärlan tog näbben full med myggor, säkert chirrar mest. Rörsångare sjöng, härmsångare hördes varna eller locka "deteroid", törnsångare sjöng, lövsångare sjöng, svartvit flugsnapp sjöng och sågs, näktergal sjöng, koltrast sedd, talgoxe flög ut och in i holken utanför huset, blåmes sågs vid sitt bohål i alen, entita flög till sitt bo i alstubben , sävsparv hördes, bofink hanne samlade mat på gräsmattan, stare dito dito, har nu stora ungar i holken och i metallcylindrarna i tornets bärande konstruktion, kaja sågs, kråka sågs. Även 1 grå flugsnappare vid stugan.

n

#r

Vi reste från stugan redan c 1335, eftersom vi var bjudna till Allan och Brita Lundstedt kl 1700. De bor numera i MALMÖ; OCH Lisen och Henrik var naturligtvis medbjudna. Henrik fyller 26 år idag. - Vi gjorde oss i ordning och åkte sedan buss till Malmö, samma buss som Lisen och Henrik. Mycket trevligt, kul och otvunget samtal, även med Henriks två bröder, och jättegod mat och härliga viner och Renaults konjak med svart etikett, jag är annars en mycket obetydlig konsument av konjak, men denna var helt enastående god.

Lisen skulle tentera nästa dag, och vi reste alla tillbaka till Lund med tåg, avgång Malmö 2132, ankomst Lund 2147.

Fågelobsar m m vid Krankesjön 2 - 4 juni 1975. Endast viktigare observationer.

Art	måndag 2 juni efter kl 1800	tisdag 3 juni morgon och kväll	onsdag 4 juni morgonen före 0730
i rördrom	hörd	hörd N om stugan, 1 ex flög söderut c 1830	hörd, även på natten
knölsvan	några sedda	några sedda	några sedda, bl a 2 ad flygande parvis
gräsand	enstaka sedda, bara ♂♂	enstaka sedda, bara ♂♂	3 ♂♂ sågs flyga
skedand	♂ sedd	♂ sedd	
brunand	ett fåtal ♂♂	dito	

(obs: vigg inte sedd dessa dagar)

Art	måndag 2 juni	tisdag 3 juni	onsdag 4 juni
gravand	1 + 2 sedda	flock 3 ex	
glada		1 ex med 3 ormvråkar mellan Ivans Backe och Harlösa	
ormvråk		se glada	1 Ivans Backe
brun kärrhök	♂ ad sedd	♂ ad sedd, fällde bl a i buske i vassen utanför stugan, satt där upprätt	♂ ad sedd
skrattmås	sedd som vanligt	sedd som vanligt, många ex (100-tals) fäller på vägen och det f d sandtaget på morgnarna	som 3 juni

(svarttärna ej sedd dessa dagar)

gök hörd och sedd dagligen, gol flitigt trots det kalla vädret

Art	måndag 2 juni	tisdag 3 juni	onsdag 4 juni
tornsvala	tät ansamling vid stugan, säkert 50 eller 75, fångade tydl chirrar, borta efter en stund	morgonen en del över sjön; e m omkr kl 1810 flög säkert 100-tals över N stranden	rätt allmän över sjön på morgonen

sädesärla — 3 juni och 4 juni på morgonen visade det häck. paret my. stor oro, och 4 juni såg Inga en utflugen unge, och jag såg att ad. flög med mat, ej till boet utan till träd i närheten.

Art	måndag 2 juni	tisdag 3 juni	onsdag 4 juni
törnsångare	hörd sjunga	hörd sjunga	hörd sjunga
sävsångare	sedd	hörd sjunga	
rörsångare	sedd och hörd	hörd sjunga	hörd sjunga
kärrsångare	Inga hörde flera sjunga		

näktergal sjöng dagligen och även delvis på nätterna, rätt flitigt trots kylan

grå flugsnapp — sedd i alarna

svartvit flugsnapp häckar på tomten och ses dagligen
entita häckar invid tomten och ses dagligen
talgoxe " på " " " " mata ytterst flitigt
sävsparv ses och hörs dagligen
grönfink ♂ ad på tomten 3 juni
bofink ses dagligen, Inga funnit bo på Anderssons tomt

Forts.

74

Fågelobsar m m vid Krankesjön 2 - 4 juni 1975. Endast viktigare observationer

Art

stare: sedd alla kvällarna i förvånande ringa antal; dock var obsarna inte sammanhängande, och de småflockar som kom (och som sedan, åtminstone delvis, lyfte och flög norrut sent på kvällen omkr kl 2045 eller 2050), fällde längre västerut än förut, varför de blev betydligt svårare att överskåda, liksom också deras ev uppflog sent på kvällen ~~[illegible]~~ blev mycket svårare att observera, och om det sågs, var det osäkert hur stor del av individerna som sågs. Därför nödvändigt att vänta med omdömet

skata sedd flyga över sjön några ggr, bl a ett mycket kortstjärtat ex 4 juni morgonen. Förmodar en ungfågel.

kaja sågs ofta flyga förbi, mest var det ensamma ex; de flyger norrut utan mat men söderut med välfylld kräva. Antar att de matar ungar i Silvåkra ~~[illegible]~~ allé.

kråka sedd dagligen men i relativt ringa antal. Kanske en följd av jakten som förekommit, men obsarna och anteckningarna inte grundliga.

Trots kölden har chironomider svärmat i stort antal, åtminstone 3 juni på kvällen. Och går man ut i trädgården eller mellan träden, flyger de upp i massor. Även på gräset sitter de rikligt; starar samlar dem där. 3 juni på kvällen såg jag 8 starar ad. gå på en yta av 2-3 kvadratmeter och plocka ivrigt. Även sädesärlorna plockar dipterer i gräset och på basen av träd etc i trädgården.

(75)

1975-06-05 kl. 1245-1400. Kyligt. Uppklarnande efter regn, god sikt, frisk V vind.

Ställvis, särskilt i S delen, stod en hel del vatten mellan tuvor - och i gräset. Dammen längst i S mycket fylld med vatten, men utan fågel! Ingen stor pågående översilning. - Mycket kreatur, särskilt i N avsnittet, men inga alls i det sydligaste. Ängsfloran var där fin och frodig.

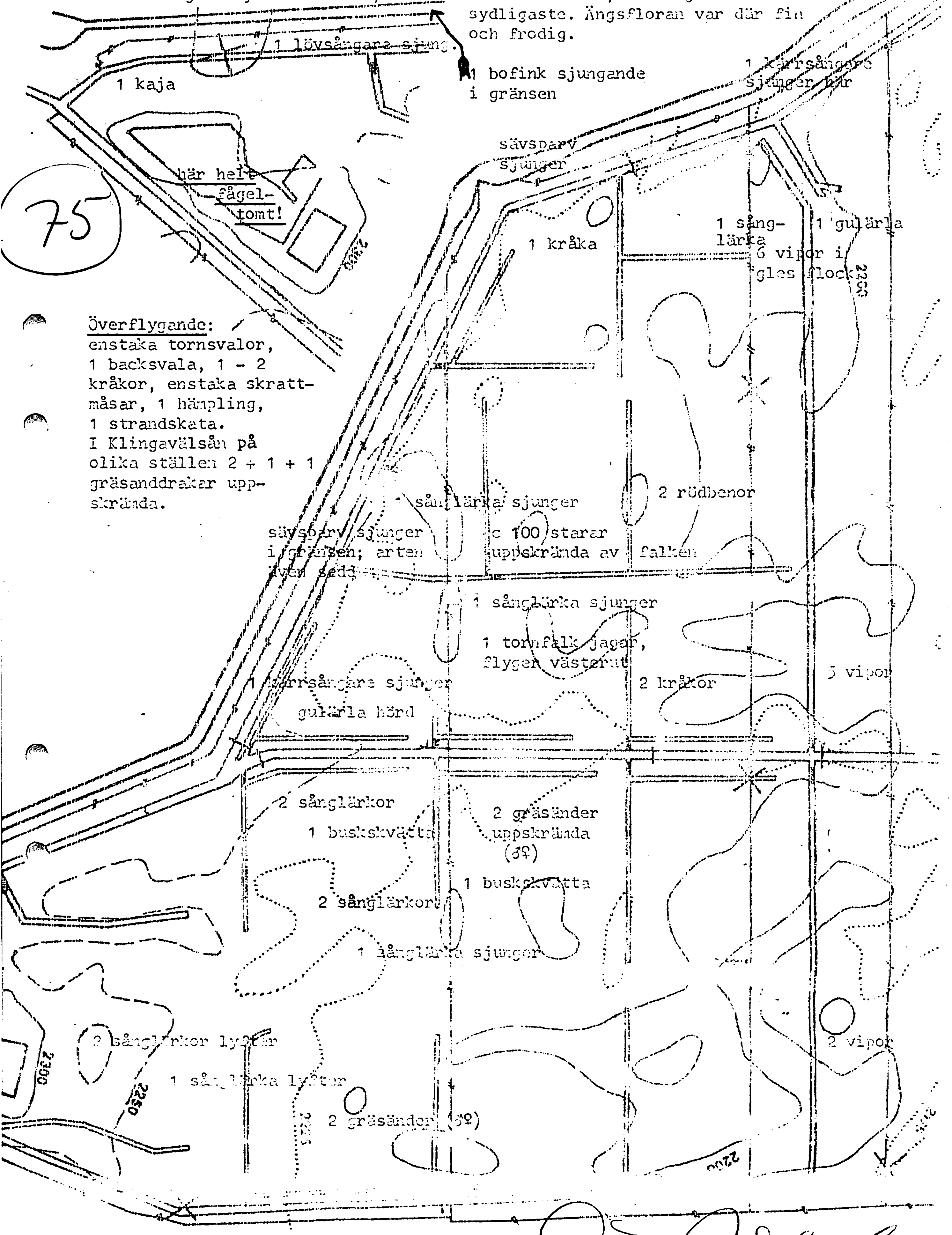

Överflygande: enstaka tornsvalor, 1 backsvala, 1 - 2 kråkor, enstaka skrattmåsar, 1 hämpling, 1 strandskata. I Klingavälsån på olika ställen 2 + 1 + 1 gräsanddrakar uppskrämda.

1975-06-05 kl 1200-1235

Kyligt. Uppklarnande efter regn. God sikt, måttlig [illegible] vind. Inga översvämningar. Inga betesdjur på marken.

OBS: det med OOOOO [illegible] området hade just börjat skördas med maskin. Denna hade gått runt områd precis som markeringen anger, längs kanten och endast där. Några starar och c 10 skrattmåsar sökte föda på det nyklippta gräset; de har inte markerats på annat sätt.

Överflygande: 1 ladusvala jagande; några tornsvalor, enstaka skrattmåsar, en brun kärrhök ♂ ad jagande lågt över del av området, bl a det som börjat skördas

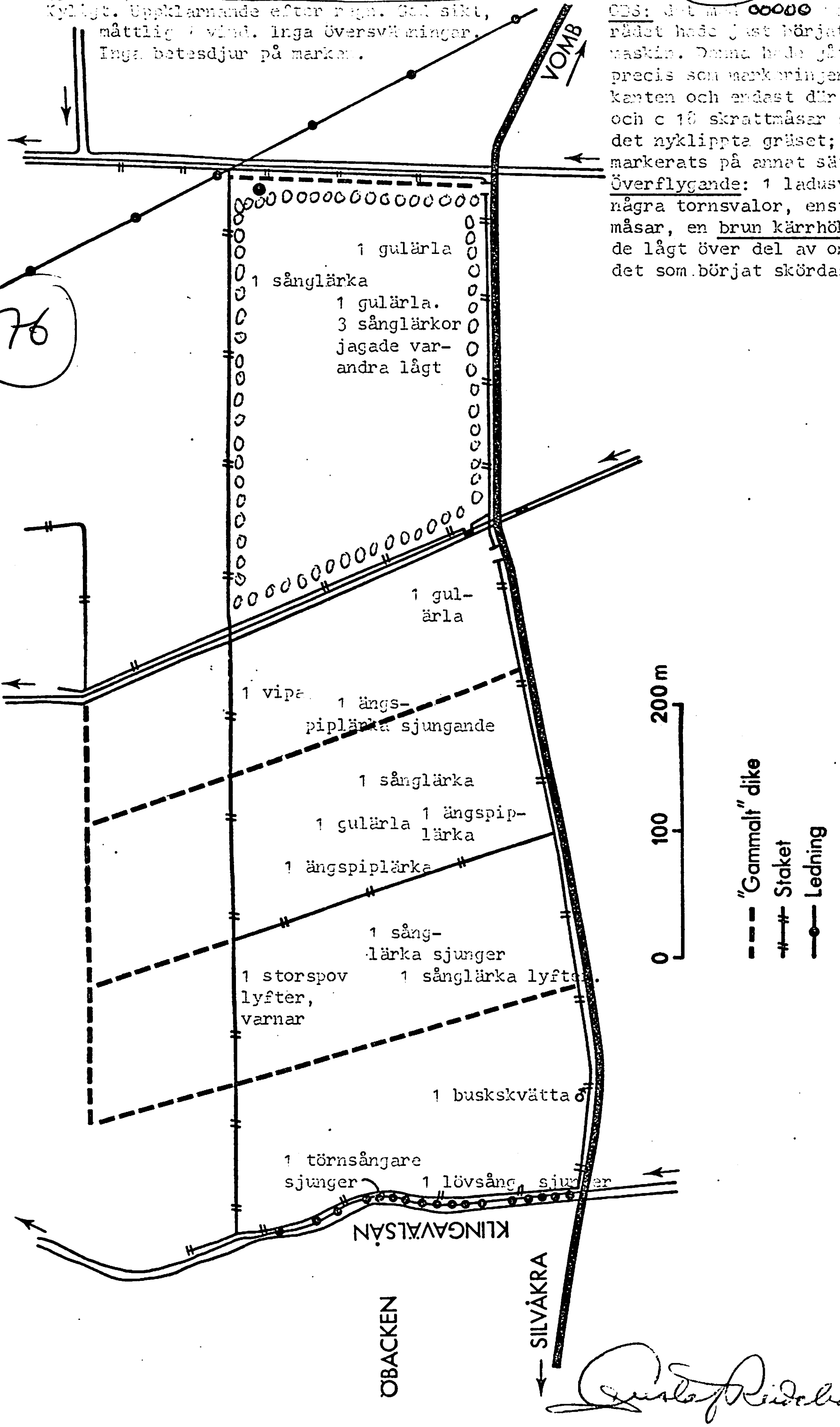

Gustaf Rudebeck

(77) 1975-06-05 ~~76~~ (77)

1975-06-05, tillägg: Just mellan provytan och kontrollytan, alltså på avsnittet strax söder om ängavägen, lyfte bl.a. 2 rödspovar. Här fanns flera vipor och stor- → spovar; de senare spelade delvis, och de var inte i flock. Säkert var de fortfarande kvar på sin häckplats.

Viporna hade börjat flocka sig. På provytan uppträdde de visserligen i mycket små och glesa flockar, som inte bevisar mycket, men på angränsande marker sågs bl a en välsamlad flock på 10 ex. Åtminstone många av de vipor jag såg på närhåll hade ruggningsluckor i vingarna.

Gustaf

C

Onsdag 4 juni - lördag 7 juni 1975.

Onsdag e m tog jag bussen ut till stugan, ank dit ungefär 1830. Inga var där, och på vägen ut, ungefär vid Tvedöra, hade jag åkt förbi Lisen och Henrik, som trampcyklade ut. Lisen hade tenterat arkeologi dagen innan (eller 2 juni, tror jag det var), och vi skulle ha en liten fest för dem i stugan. Det blev mycket trevligt. De bodde kvar i stugan natten till torsdagen liksom Inga och jag. Inga for till Lund som vanligt på torsdagen men det gjorde inte jag. Jag inventerade Vombs ängar vid middagstiden, vandrade både dit och tillbaka. Se särskilt protokoll. Jag var kvar vid stugan hela dagen. Fredagen 6 juni var jag däremot på jobbet i Lund. Lisen och Henrik stannade även natten till fredagen i stugan och cyklade in omkring kl 0945-1130. Det blev jättefint väder, redan torsdagskvällen var klar och "lovade gott", fast varm var den inte. Fredagen härlig. Efter arbetets slut på fredagen var Inga och jag i våningen ett par timmar och for sedan till familjen Dahm för att gratulera pojken, Hjalmar, som slutat skolan ("tagit grundenten") den dagen. Där var mycket folk och trevlig stämning, men vi stannade i alla fall inte länge utan for ut till stugan kl 2100.

Lördagen 7 juni härligt väder, varmt, klart, stilla. Inga for in till hårfrisörskan i S Sandby omkring kl 0830, efter att ha klagat väldigt mycket över arbete, sjukdomar (många), orättvisor (många), bristande tid att inventera Fågelsångsdalen, som hon överenskommit med Erik Nyholm att hon skall göra 5 ggr under tiden 1-15 juni.

Många bekanta kom ut till stugan dessa dagar: Göran Högstedt, Bo Svensson, Rune Gerell, många yngre ornitologer, och på lördagsmorgonen kl 0815, när vi satt och åt frukost och jag ännu inte var färdigklädd, kom min själ hela naturvårdsnämnden för att se på Krankesjön. Det var Astrid Ulfstrand, Nils Malmer, Lövkvist, Urban Emanuelsson och flera som jag inte känner närmare. Men det blev bara helt kort snack, och de stannade i (resp. vid) tornet bara en kort stund, reste redan kl 0900.

Från dessa dagar endast viktigare obsar, nämligen dessa:

rördrom tutade mycket flitigt, alla nätter och ofta även på dagarna. Sågs flyga förbi nära stugan av Lisen och Henrik. Uppenbart fanns 2 tutande ex, något som flera observatörer också ansett vara klart.

grågås: ett par sågs flyga över sjön 5 juni. Enl.anteckn. i boken i tornet sågs 2 ad och 4 juv en dag, nämligen

knölsvan: alltid sedd i sjön. Enstaka ex eller ibland par kan vara uppe och flyga ibland. Inga fåglar med ungar sedda. 5 juni på morgonen låg 6 ad i närmaste klarvatten, uppenbart en flock som bara var där helt kort. Bekanta berättar att en flock på c 40-45 ex legat vid Hjälmaröd i NV Vombsjön "i ungefär tre veckor". Bland dessa sägs vara c 5-6 "gråbruna" ex och c 3 som har kvar spår av den grå ungdräkten.

gravand ses dagligen i sjön, ibland enstaka, ibland parvis, ett par ggr också i flockar på 3-4 ex

gräsand inga större flockar än 7 hannar sedda. Kan flyga ännu.

kricka: själv såg jag bara 1 ensamt ex 7.6 på morgonen, fällde nära.

skedand: flock på minst 14 hannar sågs 4 juni, och nästa kväll en flock på bortåt 20 ex flyga över sjön.

vigg: flock 5 hannar och 1 hona sedd 5 juni

brunand sedd dagligen i ringa antal

ormvråk sedd 4-5-6- juni

brun kärrhök hanne sedd dagligen, även hona sedd

strandskata flög förbi kvällen 5 juni

skrattmåskolonin finns kvar och verkar bli föga eller inte alls störd. Det förefaller mig som om fåglarna på sista dagarna blivit mera högljudda igen. Fredag morgon kl 0735 satt minst 150 ex på sanden i det nedlagda sandtaget som vi kör förbi när vi skall upp till allmänna vägen. De sitter tätt och törs inte ta föda. Orsak?

7 juni på morgonen kl c0830 och senare flög minst ett par 100 ex lågt över vassarna, även i V ändan, och tog förmodligen chironomider i det fina vädret.

4-7 juni 1975 forts.

fisktärna sedd 7 juni. Hjalmar Dahm och hans kamrater berättade för mig häromdagen, att de funnit tre bon av fisktärna ute i skrattmåskolonin.

svarttärna inte sedd dessa dagar förrän 7 juni på f m från tornet, då minst 6 ex flög över norra sidan av sjön, öster om utloppet, på långt håll hela tiden men väl synliga i tub (och faktiskt, om man visste hur de brukar bete sig, även synliga med blotta ögat). Göran har sagt mig att han tror att flera par häckar i år i Fönesjön, där vattenståndet är relativt högt (så är fallet även i Krankesjön förresten, trots att nivån sakta sjunkit en längre tid nu.)

gök mycket allmän, vissa dagar och nätter även gökhona hörd ideligen, t ex natten till 7 juni.

tornsvala: avsevärda ansamlingar över sjön på kvällen 4 juni och på morgonen och kvällen 5 juni. Läget 6 juni: inte många sedda på morgonen, och på kvällen kom vi ut för sent för att se något.

nattskärra inte sedd av mig, men Bo Svensson som gick en sväng vid stugan sent på kvällen 5 juni berättade att 1 ex kommit över mycket nära. Är sällsynt numera! Och mycket sällan sedd av mig i trakten på senare år.

gröngöling hörd en dag

svalor av alla arter verkar vara avgjort fåtaliga i år. Beträffande backsvala måste man komma ihåg att fjolårets häckplats i sandtaget är helt tillintetgjord, vilket naturligtvis kan inverka mycket. Men det finns häckplatser flerstädes i närheten, och även under normal vårflyttningstid sågs den i mycket litet antal.

sävsångare hörs inte alltid från huset men finns västerut, bortom kanalmynningen.

rörsångare hörs nästan alltid från huset och tornet

kärrsångare hördes flera stycken kvällen 5 juni västerut från stugan, den sträcka som Inga brukar gå. Men de var inte i högform.

härmsångare finns regelbundet där, uppenbart flera ex.

näktergal sjunger flitigt

koltrast: de 2 hannarna som följs åt (en ramsvart och en brunsvart, båda med orangegula näbbar) sedda flera ggr på sista dagarna.

entita: sedd dagligen. Och idag 7 juni var kullen utflugen. Många ungar i träden närmast tornet!

talgoxe matar synnerligen flitigt

törnsångare hörd bl a 7 juni

stare: har matat mycket flitigt. Ett par döda ungar har vi funnit nedanför tornet, men åtminstone någon kull har klarat sig, ty 7 juni på morgonen såg jag 1 ad och 1 juv flyga alldeles utanför huset. - 5 juni på kvällen ansamlades säkert 500-1000 i träden vid kanalmynningen på kvällen, kanske något mer, men rakt inte mer än 1500 ex sedda.

Därtill några obsar vid Silvåkra by och Silvåkrakärret, när jag gick där förbi på väg till och från Vombs ängar 5 juni; plus strö-obsar f ö.:

häger flera ex i kärret, minst 4 sedda. Även sedd på håll Vombs ängar

brun kärrhök hona ad sedd därstädes 3 ex minst.

rapphöna: ett par precis i vägkanten nära Kvinnevad 6 juni morgonen från bilen.

gråsparv några ex, varav minst 2 hannar, i Silvåkra by.

Ytterligare några notiser från dagarna 5-6-7 juni 1975:

5 juni: andkull sedd i Krankesjön, men obsen av ringa värde eftersom jag inte kunde avgöra arten
6 juni: starar utflugna från något bo denna dag
7 juni: flock på 36 skedänder. Vidare glada, flock på 8 vipor, skogssnäppa, en storspov, 3 strandskator. Sädesärla med juv, d v s utflugna ungfåglar. Ärtsångare sedd. Törnsångare och härmsångare konstaterade (väl hörda). Också negativt besked: vid obsar från tornet denna dag sågs inga ungar av skäggdopping eller sothöna.

1975-06-08, söndag.

skäggdopping många, men inga ungar. Parningsspel hos ett par
häger sedd
rördrom hördes på morgonen men ej på dagen
knölsvan: på morgonen flock på 5 ad, f ö få sedda, och inga ungar
gräsand flock 6 ♂♂ liggande på vattnet, hade börjat rugga. Även sedd ♀ flygande i ovisst antal (säkert få!)
skedand 25 ex flygande!
brunand sedd
glada 1
ormvråk flera ex, även flygspel sedda
en obestämd rovfågel sedd, månhända en örn, men obsen dålig och ej värd närmare diskussion
brun kärrhök flera ex, ♂♂ flygspel, och ruggande ♀
lärkfalk 1
rörhöna hörd
sothöna fåtaligt sedd; en kull på 3 halvstora pulli sågs
vipa: flock 13 ex, gles, flög mot Ö
svartsnäppa 1 ex över sjön på f m
skrattmås
gråtrut
fisktärna
svarttärna: 2 sedda nära. Senare på f m 11 ex över norra delen av sjön, och på e m hela 17 ex därstädes
ringduva
tornsvala 2 - 3 ex hela dagen
ladusvala bara 1 ex sågs!!
backsvala " 3 " " !!
sädesärla matar 2 utflugna ungar
törnskata 1 ex flygande
rörsångare
sävsångare
kärrsångare
ärtsångare hörd
törnsångare 1 ex sjöng flitigt
lövsångare
näktergal
koltrast ♂♂ OBS!
(entita ej kvar)
talgoxe matar vid 2 bon
blåmes 2 bon
sävsparv
bofink
stare: i ett bo sitter 2 stora ungar i bomynningen
kaja 1 ex ofta överflygande
kråka ofta sedd över sjön; fäller också där. Attackerade korpen, se nästa art
korp: 1 ex flög över sjön på e m

Dessutom: sorgmantel (Vanessa antiopa) sedd idag! Mycket odonater sågs, bl a en Calopteryx utan fläckar på vingarna. (OBS: jungfrusländа avses. Jag har senare fått veta att diverse släktnamn ändrats. GR vid renskrivningen 1981-07-23)

Även är antecknat, att [redacted] 1200-1500 måsar var i farten på kvällen, och att rördrommen startade [redacted] klockan 1850. Se härnedan.
[redacted]
Tillägg: (a) en gökhona, röd som tornfalk, sedd
(b) ingen stor svärmning av chironomider sågs på kvällen från stugan, men 1200-1500 skrattmåsar flög i skymningen över vassen och fångade diptera (månne jag direkt såg vad de fångade? GR)
(c) på kvällen sågs tämligen nära, hur-u-ledes 6 svarttärnor förföljde en kärrhök.

S L U T

4
C

1975-06-09.

Jättefin morgon. Skrattmåsar flög och fångade insekter ("diptera" har jag skrivit i originalanteckningarna). När vi lämnade stugan 0730, stod 150-200 skrattmåsar på vanliga platsen på sanden (vid f d sandtaget). Näktergal 2 i trädgården. 1 gråtrut med. (= ej juv men ej heller utfärgad ad) flög över.

På e m ankomst till stugan [redacted] 1825. Från tornet sågs 5 gräsand-♂♂, 7 brunand-♂♂ och 3 gravänder. På klarvattnet(utanför det närmaste!) 45 änder, troligen brunand. 2 svarttärnor långt bort. Rördrom hördes då och då. Rall hörd några ggr. 1 häger sedd. 1 + 1 + 1 + 1 = 4 knölsvanar ses i östra delen av sjön. Trana:1 ex flög mot N över sjön, rätt lågt, lät höra "krr" [redacted] ett par ggr. Kärrsångare sjöng i trädgården men mycket kort. Näktergal sjöng. Härmsångare. Stort liv på skrattmåsarna: kl 2040 - 2100 och senare flög minst 1000 skrattmåsar lågt över vassbrämen runt sjön. Det var mycket stor svärmning av chironomider, "mindre avgränsade svärmar," men "luften full", och"surr hördes". Brun kärrhök sedd; en falk tog insekter i flykten, den flög i måttlig fart och stannade upp vid fångsterna; jag blev ej klar över om det var lärkfalk eller aftonfalk (men nu vid renskrivningen lutar jag åt [redacted] aftonfalk. GR 1981-07-27).

Starar samlades i buskarna i SO hörnet, de flög (sedan) kl 2116-2119 norrut i fruktansvärt långt band, säkert 15000 (femtobtusen) ex, men en tät flock på c 6000 ex flög tillbaka.

Väder: utomordentligt fin kväll, lugnt, temp kl 2110 var 15° C.

Ungstarar sedda ute, men ovisst hur [redacted] stor andel de utgjorde av den stora flocken.

Måsarna förde ett h-es liv på kvällen c kl 2030-2130. De var inte [redacted] skrämda! Precis kl 2130 sågs fortfarande massor flygande lågt över vassarna på insektfångst. Detta sågs även över västra delen av sjön.

Tillägg: (a) en småväxt fladdermus flög på nära håll på kvällen. Däremot har jag inte sett Nyctalus på länge

(b) i morse såg jag även 1 ladusvala och 2 backsvalor men inte flera svalor i Krankesjö-området.

Tisdag 10 juni 1975.

Jag var i tornet c 0610-0630. Utmärkt vacker morgon, lugn och rätt varm, och sikt god; men delvis skugga av stora moln i öster.

1 Skäggdopping rätt många sedda, men inga ungar. Ett par i parningsspel.

2 rördrom hörd ett par ggr

3 knölsvan: utanför östra stranden 2 ex rätt nära tillhopa; vid vassarna som avgränsar närmaste klarvatten mot N sågs 2 andra ex; långt ute på klarvattnet i NV ytterligare 1 ex. Alla ad. Därutöver inga sedda, förrän plötsligt 1 ex simmade ut från S stranden ungefär där båtbryggan är. Och den svanen hade 4 små ungar i följe, de simmade tätt efter den gamla fågeln och tätt tillsammans, så att jag först trodde de bara var 3. Men 4 pulli var det. Helt nykläckta var de inte, storleken var väl ungefär som en kricka, men detta my. ungefärligt.

4 gräsand: några flygande hannar, bl a 7 i flock, och sedan 5 på vattnet, det syntes på långt håll att dessa hade börjat rugga på kroppssidorna.

5 skedand några hannar sedda

6 vigg: minst 5 + 3 + enstaka, mest hannar

7 brunand: flock på klarvättnet omfattade omkring 30 ex varav dock någon vigg troligen med; dessutom flygande flock på 6 brunandhannar, 1 brunandhona och 1 vigghanne etc.

8 gravand sedd som alltid nu, den ligger i vattnet några 100 m västerut från tornet och står ibland på en liten ansamling grenar ellee dylikt. Ofta flera ex, dock ej över 4 sedda samtidigt

9 ormvråk sedd över Ivans Backe

10 brun kärrhök hanne ad och hona sedda

11 sothöna sedd fåtaligt. Inga par med ungar sedda

12 vipa ett par ex flög över

13 skrattmås: kolonin som vanligt. En del ex, dock bara några dussin åtminstone i hitre delen av sjön, flög redan på näringssök lågt över vassarna. Och som vanligt stod c 100 ex (idag ej flera) på sanden nära vägen där denna passerar det nedlagda grustaget. - 1 ex sågs över sjön i icke utfärgad dräkt,"ojämn"färg på vingarna och manteln, och distinkt mörkt stjärtband

14 gråtrut 1 ex flög över, ej utfärgat

15 svarttärna 2 ex på långt håll

16 gök sedd och hörd. En gökhona lät höra sig ofta, inte bara den stund jag stod i tornet

17 större hackspett hanne sågs, när vi åt frukost. Satt i alen, det grövsta trädet, nedanför tomten. Toppen där är torr och bra för hackspett.

18 törnsångare 1 ex sjöng flitigt i trädgården

19 svarthätta hörd

20 näktergal hördes sjunga, stundvis rätt ivrigt

21 talgoxe matar i holken

22 sävsparv hörd och sedd

23 stare sedd men bara några få; ingen matning längre i de bon där det ännu helt nyligen fanns ungar

24 kaja flög förbi

25 kråka sågs flera ggr flyga över sjön, enstaka ex bara.

Onsdag 11 juni 1975.

Bilexkursion med Göran Högstedt och två flickor på Zootis: Monica Olsson, som arbetar för Christine Dahl och Hugo Andersson, samt Kirsten Törneby, som är assistent åt Tiit Kauri. Monica deltar regelbundet i kaffedrickningen på Syst Avd; hon är mycket trevlig och lätt att konversera och bad oss nyligen, när hon hörde Göran och mig samtala om exkursion, att få följa med, om vi inte hade något emot det. Samtidigt frågade hon om hennes kollega kunde komma med. Vi samtyckte naturligtvis, och idag blev det utfärd. Härligt väder hela dagen, varmt, klar luft, molnfritt. Start från Lund 0600, jag hämtades vid min bostad 0610, sedan färd till Lavelundsskogen N om Veberöd, där Göran sett och hört bl a sommargylling; därefter till kvarnruinen vid Sövdesjön (for via Blentarp - Sövde by, där kort stopp gjordes, och vidare via Saxeröd). Vid kvarnruinen långt stopp, kaffe och smörgås och trevligt samtal. Sedan for vi förbi Snogeholm - Amalielund, men en bit därefter, nära Skårby, blev det stopp eftersom glador hängde på det praktfullaste över vägen och fälten alldeles intill, tre stycken på en gång. Sedan forts till utsiktspunkten vid Krageholmssjöns S sida, där uppehåll gjordes. Vi tittade ut över sjön men gick inte upp till fälten S om sjön. For sedan på den enskilda vägen V om sjön upp förbi Ebbarp till Ellestasjöns S strand, vanliga platsen vid båtbryggan. Tog en stund här också, hade fint men såg inte så mycket här. Sedan blev det tid för återresan, vi for Ebbarp - Ö om sjön, alltså förbi Vitesten - Karl Nilssons bostad - Eneborg - stora vägen förbi Assmåsa - svängde vänster vid Spjälla - Ilstorpsgården - Ilstorps kyrka - genaste vägen till Lund via Veberöd - Dalby. Åter i Lund, till Zootis, omkring 1330. Jätteskön dag. Viktigare arter:

häger Sövdesjön 2-3 ex, sedd Ellestasjön etc etc

skäggdopping flerstädes, bl a gammal fågel med unge i N Sövdesjön nära badbryggorna

änder mycket fåtaligt sedda, och inga närmare anteckningar gjorda

gravand sedd Sövdesjön vid Sövde by

fiskgjuse: jättefina obsar vid Sövdesjön från kvarnruinen, först långt ute över sjön, sedan närmare, kretsande med 1 ormvråk. Däremot ej sedd på andra ställen

bivråk ej före Ellestasjön, men ej från ovannämnda obs-plats utan från den långa backen S om Bellingalagård. Här stannade vi nämligen på vägen och skådade ut över det fina landskapet. Ellestasjön gav inte så mycket (inga grågäss, inga fåglar på stengrundet), men norrut, över skogarna uppåt Snogeholm, kretsade en bivråk my fint. Ljuset var alldeles utmärkt, och stjärtens teckning med det breda mörka spetsbandet kunde ses bra trots långt håll. - Därefter sågs bivråk fint även vid Krageholmssjön

glada sågs mycket ofta. Dagens första ex (2 stycken) över Sövdesjön, det ena nära över byn, det andra längre bort. Sedan ideligen från kvarnruinen, flera ggr från vägen Snogeholm-Krageholm (se ovan), vid Krageholm, från båtbryggan vid Ellestasjön. Flera ex i ruggning i gränsen mellan hand- och armpennor, delvis mycket tydligt. Några ex däribland ett par på närhåll, visade däremot inte sådana ruggningsluckor. Jag räknade inte antalet obsar av glada, men vi såg den dussintals ggr

||| brun glada, glädjande nog 1 ex sett kretsande över Ö sidan av Sövdesjön, när vi satt vid kvarnruinen. Kretsade länge över skogen, ganska lågt. Min första obs på länge. Men Erik Dahl, som har sommarhuset i Saxeröd, har berättat för mig att han i vår nästan dagligen sett både brun och vanlig glada.

ormvråk sågs mycket ofta, ännu oftare än glada, kanske 20 ex på dagen, men detta är bara en skattning. Även dans i luften sedd flera ggr. När vi var på hemväg och just skulle upp på stora vägen vid Eneborg, lyfte en mycket fin Börringevråk vid vägkanten, den hade vita övre vingtäckare och mycket tydligt vit innerdel på stjärten, dock var gränsen mellan vitt och mörkt här oskarp (i motsats till fjällvråk). Undersidan var naturligtvis ljus men inte helvit. Trevlig dräkt.

brun kärrhök: från vår obsplats vid S sidan av Ellestasjön sågs både hanne och hona kretsa långt i N och NV över sjöns N strand. Hannen

Onsdag 11 juni 1975 forts.

hade fin gammal dräkt, honan hade stora gräddvita fält på vingarnas framkant och på hjässan
fisktärna sedd över Krageholmssjön och 1 ex nära vid Ellestasjön.
gröngöling sedd och hörd 2-3 ggr vid kvarnruinen
törnskata 1 + 1 ex i området med ungskog och stubbar och buskar nära Ebbarps gård.
gärdsmyg sjöng bl a i Lavelundsskogen och vid Ellestasjön och minst 2 ex vid rastplatsen vid Krageholmssjön
järnsparv sjöng på sistnämnda lokal
rörsångare sedd och hörd på nära håll Ellestasjön
härmsångare sjöng i Lavelundsskogen
lövsångare " " " och allmänt på många andra ställen
grönsångare " " " och vid Ellestasjön
ärtsångare " och sågs bra vid kvarnruinen
törnsångare sedd och hörd
svarthätta hörd
trädgårdssångare hörd
svartvit flugsnapp hanne satt fritt och sjöng vid Krageholmssjöns rastpl.
kungsfågel sjöng ivrigt i Lavelundsskogen, även hörd senare
näktergal sjöng bl a vid Krageholmssjöns rastpl.
stjärtmes sågs fint i Lavelundsskogen; Göran visste om att den skulle finnas där.
rödhake sjöng där också
nötväcka hördes nära vid Ellestasjön
grönfink flög i bröllopsflykt mycket fint vid kvarnruinen
hämpling sedd och hörd upprepade ggr.
sommargylling hördes ett par ggr bra i Lavelundsskogen men visade sig tyvärr inte
nötskrika sågs i sistnämnda skog

Det var en mäkta trivsam färd, och vi skulle gärna stannat ute längre men hade lovat att komma hem i rimlig tid före arbetsdagens slut. Obs att fågellivet vid Ellestasjön var relativt fattigt: inte en grågås sedd (de brukar ses där; många par häckar ju, och därtill finns eller fanns ju flockar av icke-häckande årsgamla fåglar). Ej heller såg vi en enda svarttärna över sjön. Å andra sidan var vistelsen där inte särskilt lång, och det vore förhastat att dra några slutsatser av ett så kort besök. Artlistan ovan är inte fullständig. Jag gjorde inga anteckningar på resan. Har ett minne av att vi såg knölsyan: ja, 1 ad i Sövdesjön nära Sövde by. Men inga fåglar med ungar. Och 2 ad Krageholmssjöns västra strand; utan ungar.

Torsdag 12 juni 1975.
Jag har semester innevarande vecka. Använde stor del av dagen att gå igenom papper och andra gamla grejor hemma. Kom ett gott stycke på väg. Denna dag fyller Mamma 87 år, och Inga och jag var bjudna till Ulla och Jan i Arlöv för att fira dagen där, tillsammans med Mamma. Karin, Ullas och Jans yngsta flicka, var också med; och Lisen var förstås bjuden men hon har tagit jobb på lasarettet i Lund och kunde inte komma. Mamma har blivit mycket gammal nu och glömmer allting efter ett par sekunder, och dessutom rör hon ihop allting hon hör. Vi hade dock en mycket trivsam middag och en pratstund, innan vi tog henne tillbaka till Lund omkring kl 2030. Jan och Ulla är jätterara.

1975-06-13, fredag.

Ankomst stugan 1830. Kyligt, rätt hård V-NV vind. Inte mycket obsar, men brun kärrhök ♂♀, lärkfalk fint på kvällen. Tornsvalor 200-300 över sjön, även lågt.

Göran Högstedt kom på kaffe.

Tre skyttar sköt efter kaniner, de sprang ute i ängen hitom Ivans backe och sköt i gräset etc. Jag stod i tornet och studerade deras viltvårdande beteende.

Tämligen mycket gräsand på kvällen. Stare många tusen, de bröt upp i två omgångar och flög norrut, först kanske 1500, sedan 6000-7000 väl 10 minuter senare kl 2110.

Skrattmåsar över vassen. Ingen svärmning av chironomider sedd idag.

1975-06-14, lördag.

Rördrom hörd, gräsand. Skedand flock 22 ♂♂. Nästan inga brunänder. Men brun kärrhök ♀, skäggdopping och häger samt kärrsångare, rörsångare och trastsångare. Ladusvala på kvällen bara få ex sedda. Tornsvala: (tyvärr slarvig anteckning, som tycks innebära att jag obsade, om ock förmodligen med luckor, 0645-1500 och att) c 200 tornsvalor sågs.

Vidare sågs buskskvätta, hämpling, vipa, ormvråk. Skrattmåsar på vattnet.

Chironomidsvärmning sedd idag.

Svan: 4 ex (säkert knölsvan) låg enligt skiss:
OBS denna fördelning, med maximalt avstånd mellan individerna!

Näktergal sjöng på kvällen.

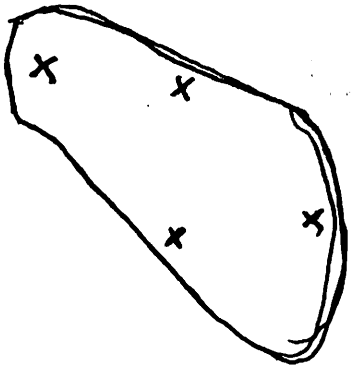

Starar ankom idag från 1840, (men inte förrän) 2120-2123 flög de norrut i ström, summa 7000 ex eller fler,. Tyvärr korta anteckningar, men de samlas och fäller alltså först på en plats, och långt senare flyttar de sig till annat nattkvarter.

1975-06-15, söndag.

Klockan 0630 obsade jag från tornet och fann, att summa 8 svanar (knölsvanar) var synliga och att de låg fördelade enligt skiss: "Långa avstånd" står anmärkt i originalet. Beträffande inventering av Vombs ängar samt övriga obsar, se [redacted] särskilda (följande) sidor.

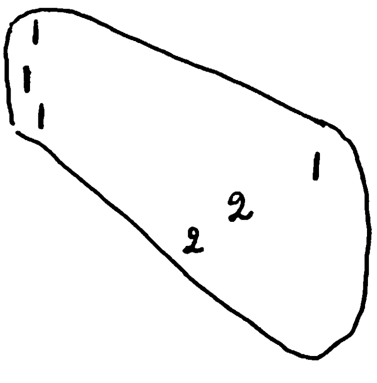

Söndag 15 juni 1975.

Jag inventerade Vombs ängar, både provytan och kontrollytan. Se särskilda protokoll, som är renskrivna. Därutöver följande. Jag gick från stugan kl c 0720. Silvåkra by: på sandbacken invid byn 15 råkor, dessutom kom 1 skogsduva och fällde där men flög snart bort. Sånglärka sjunger. Flera gråsparvar i byn. 1 ängspiplärka. Ringduva hörs, törnsångare och trädgårdssångare sjunger.

Jag fortsätter på vägen förbi Silvåkrakärret (vägen mot Veberöd). Steglits hörs, flyger förbi.

På sandbacken, högsta delen innan man kommer till Öbacken, hörs plötsligt ljungpipare, och 1 ex lyfter, med svart undersida, flyger 100 m tillsynes obehindrat, men jag ser att ena benet står upp över stjärten när fågeln flyger. Fäller öppet, det ses nu att den bara kan hoppa på ett ben och med stor ansträngning. Det ena benet står starkt utåt - bakåt, och det förefaller vara insnärjt i en fin tråd eller dylikt, ty fågeln intar en egendomlig och ansträngd attityd även när den står stilla.

På avstånd flock 10 vipor, 3-4 kråkor (varav minst 2 med Loman-märken), och därintill minst 6-7 kaniner, delvis små ungar.

Området närmast S om vägen, alltså mellan kontrollytan och provytan, hyste bl a buskskvätta, gulärla, hämpling 2 ex, storspov, törnsångare, 2 kärrsångare på kort sträcka (det syns på arterna att många av dem vistas just vid ån, ej på öppna ängen). En ruggande glada kommer mycket lågt över området V om ån, anfaller en sittande ormvråk, som varje gång slår upp starkt med vingarna och avvärjer anfallet. Vråken lyfter ej trots två anfall, men efter den andra attacken lyfter den och flyger lågt bortåt. Gladan efter i lugn takt, inget nytt anfall, gladan vänder snart men fäller inte på den stängselpåle där vråken suttit. - På långt håll annan ormvråk, flitigt ryttlande flera omgångar.

Kl 0845 på rätt långt håll norr om kontrollytan: mycket fågel skräms upp av okänd anledning, därav minst 24 storspovar och 20 vipor, åtskilliga starflockar etc.

Kl c 0940 sågs på det bara fältet Ö om provytan de första stora vipflockarna jag haft hittills i sommar, där lyfte minst 90 ex i en flock, och ytterligare c 30-40 kom i närheten i annan flock. - I området mellan prov- och kontrollytan, östra delen, var gräset nu delvis slaget. Här fanns bl a gulärla, skrattmåsar, kajor, starflockar, några storspovar, 2 hägrar ad.

Just när jag höll på att gå sista biten på kontrollytan kom Inga körande på vägen. Hon hade inventerat Fågelsångsdalen. Vi for hem till stugan. På hemvägen 1 kretsande glada över backen bakom Silvåkra by, där [illegible] kvarnen låg förr i världen. Denna glada ruggade inte synbart i stjärt eller handpennor, i klar motsats till fågeln som jag såg över ängarna.

OBS: på ängarna idag flera harar, och en räv mycket fint obsad strax N om vattendammen i provytans S spets. Räven helt obesvärad, stod och tittade och rörde sig långsamt. Gräset högt men räven stod i ett glesare parti. När den såg mig, smet den undan, stannade efter ett kort ögonblick, tittade noga och spetsade öronen, och fortsatte sedan bort genom gräset utan extra brådska.

Vid Krankesjön sedan: brun kärrhök ofta sedd, även hannen ad flygande med byte. Ormvråkar ofta uppe och kretsar, 2 över oss, 2 över Silvåkraskogen etc. Rördrommen tutade några få ggr omkr kl 1200. Svagt, men det kan ha varit en annan fågel. d v s inte den som vistas i SO-hörnet och/eller vid ostsidan av sjön.

Tillägg: på provytan, V delen, fann jag resterna efter en ungråka (rikligt med stora pennor, en vinge, bäckenet med båda benen etc). Därinvid låg en mindre rovfågelfjäder. Den togs för bestämning (men den utgör ju inget bevis för att den arten slagit råkan).

CTH 706, vit bil m 2 vuxna och 2 barn Vombs ängar, kontrollytan.

15 juni 1975 kl 0755-1005. Omkr. 12-14° C, my. god sikt, övervägande molnigt av stora skuggiga cumuli. Svag vind. - Rätt stark genomströmning i centrala diket, men ingen uppdämning. Ängar torra. Mycket kreatur, ansamlade till östra delarna av provytan.

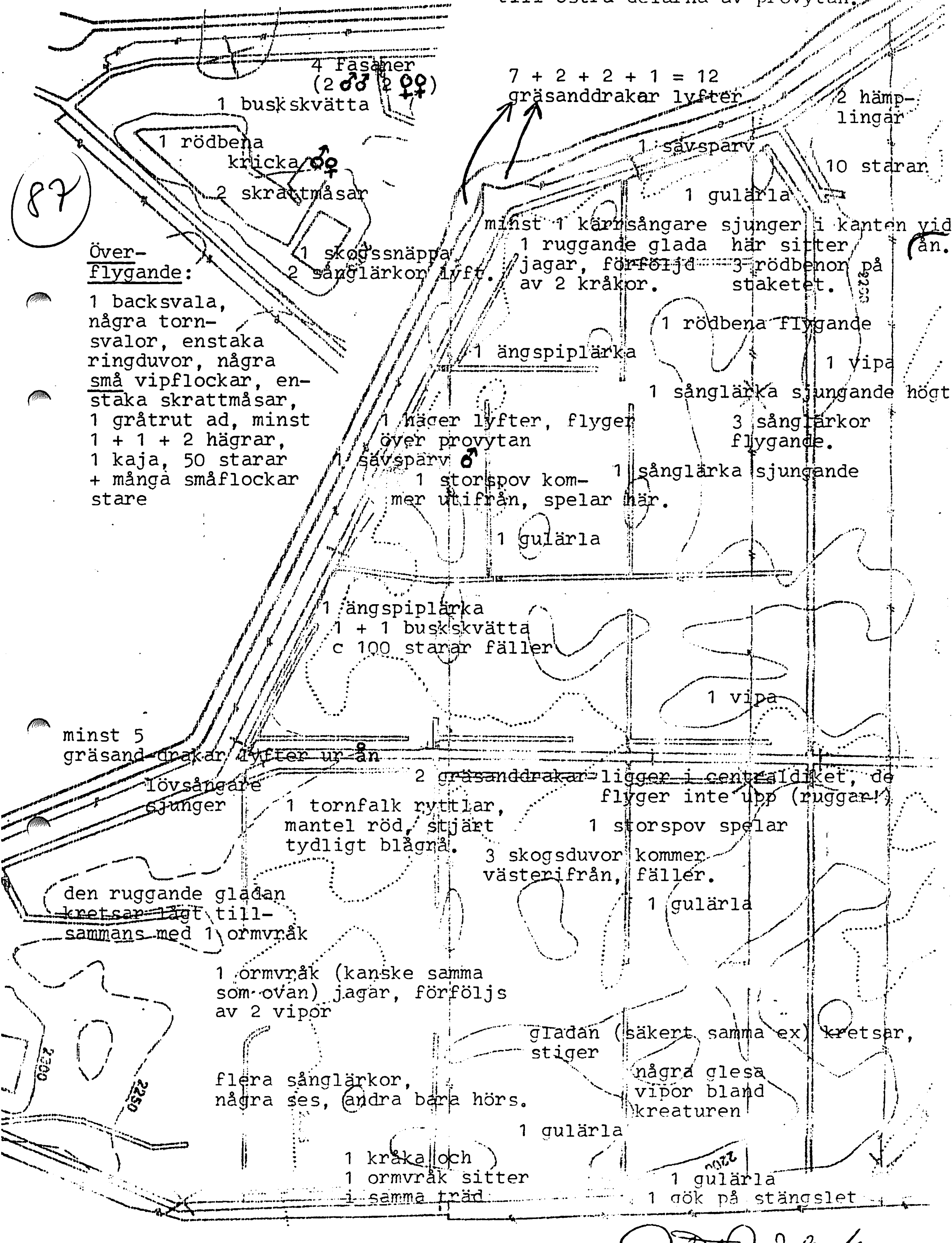

4 Fasaner (2 ♂♂ 2 ♀♀)

1 buskskvätta

1 rödbena

kricka ♂♀

2 skrattmåsar

1 skogssnäppa

2 sånglärkor lyft.

7 + 2 + 2 + 1 = 12 gräsanddrakar lyfter

2 hämplingar

1 sävsparv

10 starar

1 gulärla

minst 1 kärrsångare sjunger i kanten vid ån.

1 ruggande glada jagar, förföljd av 2 kråkor.

här sitter 3 rödbenor på staketet.

Över-flygande: 1 backsvala, några tornsvalor, enstaka ringduvor, några små vipflockar, enstaka skrattmåsar, 1 gråtrut ad, minst 1 + 1 + 2 hägrar, 1 kaja, 50 starar + många småflockar stare

1 rödbena flygande

1 ängspiplärka

1 vipa

1 sånglärka sjungande högt

1 häger lyfter, flyger över provytan

3 sånglärkor flygande.

1 sävsparv ♂

1 sånglärka sjungande

1 storspov kommer utifrån, spelar här.

1 gulärla

1 ängspiplärka

1 + 1 buskskvätta

c 100 starar fäller

1 vipa

minst 5 gräsanddrakar lyfter ur ån

lövsångare sjunger

2 gräsanddrakar ligger i centraldiket, de flyger inte upp (ruggar!)

1 tornfalk ryttlar, mantel röd, stjärt tydligt blågrå.

1 storspov spelar

3 skogsduvor kommer västerifrån, fäller.

1 gulärla

den ruggande gladan kretsar lågt tillsammans med 1 ormvråk

1 ormvråk (kanske samma som ovan) jagar, förföljs av 2 vipor

gladan (säkert samma ex) kretsar, stiger

flera sånglärkor, några ses, andra bara hörs.

några glesa vipor bland kreaturen

1 gulärla

1 kråka och 1 ormvråk sitter i samma träd

1 gulärla

1 gök på stängslet

15 juni 1975 kl 1010-1040. Omkr. 14° C, my. god sikt, skuggigt av m.l.m. sammanflytande, stora cumuli. Svag vind.

Ingen betning av kreatur. Ängar torra.

Överflygande: spridda starar, en gök, 3 tornsvalor. Före kl 1010 sågs också 1 ladusvala jaga över ytan, och 1 ormvråk kom över. - Den bruna kärrhökhannen flög över ytan i två omgångar (minst). Kl 0750 gick minst 4 storspovar på den östra delen.

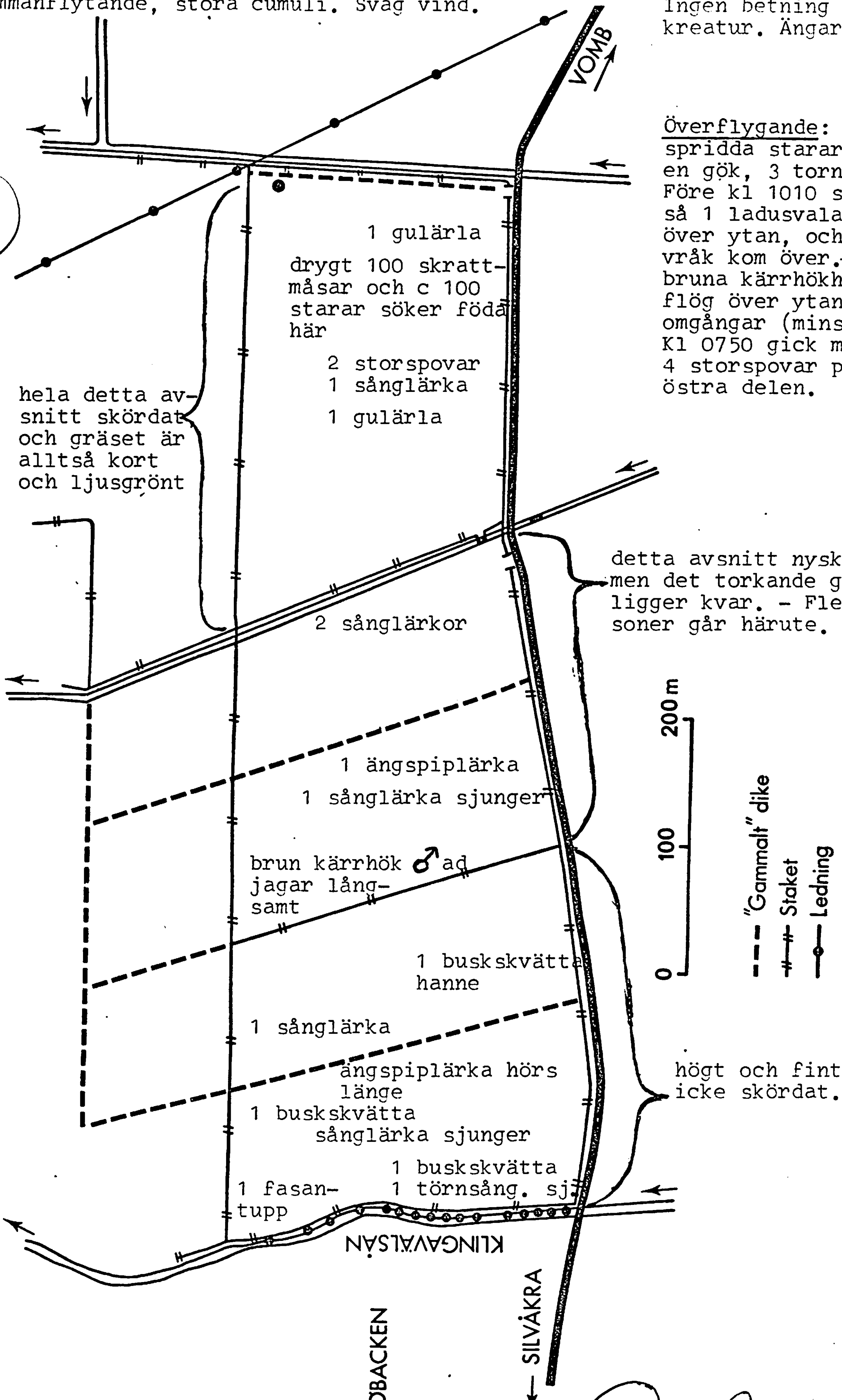

1 gulärla

drygt 100 skrattmåsar och c 100 starar söker föda här

2 storspovar
1 sånglärka

1 gulärla

hela detta avsnitt skördat och gräset är alltså kort och ljusgrönt

detta avsnitt nyskördat, men det torkande gräset ligger kvar. - Flera personer går härute.

2 sånglärkor

1 ängspiplärka
1 sånglärka sjunger

brun kärrhök ♂ ad jagar långsamt

1 buskskvätta hanne

1 sånglärka

högt och fint gräs, icke skördat.

ängspiplärka hörs länge
1 buskskvätta
sånglärka sjunger

1 buskskvätta
1 törnsång. sj.

1 fasantupp

Gustaf Rudebeck

Tillägg till 14 och 15 juni 1975:

a) 14 juni, "en del av dagen", sjöng trastsångare i vassen norrut från stugan.

b) 15 juni på morgonen sjöng trastsångare också där. Och på kvällen flög skrattmåsa talrikt över vassen och även över skogstopparna västerut från stugan, tydligen på jakt efter flygande insekter, kanske någon högflygande chironomid, men detta är förstås spekulation.
Kl 2119-2121 bröt c 18000 (adertontusen) starar upp och flög norrut (därutöver tyvärr inga uppgifter).
1 grå flugsnappare sedd denna kväll.

C

1975-06-16, måndag.

På morgonen regn. Föga obsar. Gravand ♂♀. 1 lärkfalk över Ivans backe. 1 större hackspett på talgox-holken.

Återkom till stugan 1743, var i tornet 1745-1805. Alldeles lugnt, starkt uppklarnande efter regn; varmare, ungefär 15° C; jättefint, spegelblankt.
Svanarna låg fördelade enligt skiss:
Inga juv eller pull sedda. Tornsvala mycket få.
Grågås med ungar sedd, men antal oklart, de smet
in~~n~~ i vegetationen.
Brunand ♀ med 2 små pulli
" ♀ " 3 rätt små pulli
" ♀ " 6 rätt stora ungar
OBS!
Skäggdopping låg spridd eller parvis. I de delar av sjön, som kan överskådas ordentligt från tornet, d v s dess N, NO och O delar, räknade jag 27 ad utan ungar samt i närmsta klarvatten dessutom ♂♀ ad med 2 små dunungar. (Klen föryngring!).
Fisktärna 1 + 1 långt ute. (Svarttärna ej sedd) (Rördrom ej hörd)
Gräsand 7-8 ♂♂, sothöns få, inom rimligt håll inga sothönsungar sedda. Rörhöna hörd. Talgoxe matar. Sävsparv, kärrsångare, morkulla, 1 skogssnäppa hörd.
Stor chironomidsvärmning.
2048 mycket stare i träden vid SO-hörnet, de oroades lätt, gjorde små flyktsvängar etc men flög inte bort nu.
2115-2119 flög de norrut i otroligt långt band, de bröt upp undan för undan så att bandet blev nästan obrutet. Jag fick 18500 ex, skattade antalet per 100 ex!

1975-06-18, onsdag.

Var vid Häckebergasjön och -kärret c 1645-1845 med Torsten Malmberg, som sade sig ha sett egendomliga rovfåglar där. Vi såg ingen enda rovfågel men hade ett par härliga timmar i finaste väder. Vi såg:
skäggdopping många ex, c 20. På liten yta låg 12 ad, och 2 av dem åtföljdes av var sin rätt litem dunungel Häger: flera ad kom, matade; ungarna hördes. En flygg ungfågel sedd men kan ha varit fjolårsfågel (?). Kolonins storlek ej bekant. Inga knölsvanar sedda. Gräsand några ♂♂. Kricka 1 ♂ i ett skogskärr! (Månne häckfågel??) Fasan hörd. Vipa: enstaka flög över. Skrattmås: några ad sedda, TM sade att liten koloni fanns i kärret, långt ute. Gråtrut 1 ad överflygande. Svarttärna 3 ex i sjön, var i sällskap, sågs länge. Ringduva ofta; skogsduva 1 överflygande och dessförinnan hördes dess kuttrande. Backsvala; gröngöling hörd ofta, sädesärla, 1 rörsångare sjöng, 1 sävsångare sjöng fint, lövsångare sjöng, trädgårdssångare sj, svarthätta sj ofta, svartvit flugsnapp flera ♂♂, taltrast, koltrast sedd, rödhake sj, näktergal sj, talgoxe 1, nötväcka ofta hörd, sävsparv sj i sjön, bofink sj i flera ex. Därutöver intet eller nästan intet. - Vi for via Dörröd (1 skogsduva) - Veberöd - Lavelundsskogen (lyssnade förgäves efter sommargylling) till stugan vid Krankesjön. Totte for hem genast. Jag obsade och lyssnade och fick:

skäggdopping, 1 häger mot N, rördrom tutade ivrigt långt i V, troligen även 1 ex närmare, tutade 4 stötar per serie, ibland 5. Gräsand 9+7+4+12, dessa dock ev. delvis dubbelräknade, nästan bara ♂♂. Skedand 4 ♂♂, brun kärrhök ♂ ad, sothöna, knölsvan fördelad enligt skiss:

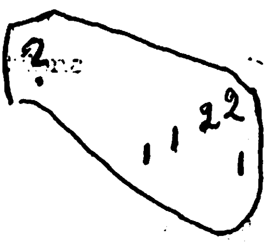

1 grönbena flög över mot S-SO. 4 storspovar mot V, vipa, fisktärna 1 ex med mat från Ö till sjön, svarttärna 1 ex, skrattmås som vanligt, ringduva, rörsångare, härmsångare, koltrast, sävsparv, bofink. Stare: stor ansamling, bröt upp "ojämnt" i flockar från "första platsen" mot nattplatsen med början kl 2100 men allra mest efter 2120; fällde då i definitiva nattkvarteret 500-600 meter norrut. Totalt c 12000 ex, siffran given med viss tvekan; knappast fler?? 1 kaja sedd, 1 kråka också

Staffan Ulfstrand kom c 2045, han hade varit i västra tornet, alltså Stensoffatornet (=Almentornet) och där sett 25 brunänder, några viggar, 1 svarttärna etc.

Härlig kväll. Inga kom 2305.

C

Torsdag 19 juni 1975.
Vid avresa från stugan c 0730 på morgonen i strålande väder sågs 2 skogsduvor fälla på stora sandheden öster om vägen vid Ivans backe.

Mycket jobb på Zootis på dagen, och kl 1600 var jag hos optiker Tollare och provade ut nya glasögon i stället för det par som jag haft i många år och som jag tappade eller glömde i någon affär i Lund häromdagen. Synskärpan mycket god, 130 procent, sade provaren, men ackommodationsförmågan för närseende har varit svag i ungefär 13 år, först bara så att jag behövde läsglas med 1 dioptri styrka, sedan (och nu säkert i c 6-7 år) 2 dioptrier. Jag har känt att en ändring var behövlig, och nu blev det 2½ dioptrier.

Efter provningen av ögonen for jag hem till Sunnanväg. Inga kom, vi gjorde oss i ordning för utresa till stugan. Köpte mat i S Sandby, ank. stugan c 1830. Härlig kväll. Av fågel noterades (endast viktigare saker):

rördrommen tutade, i regel fyra stötar i svit. Rätt långt borta i väster. Intensitet måttlig, ingen noggrann tidtagning gjord, men det förgick flera minuter mellan varje tutning. Å andra sidan höll den~~p~~ på tills det blev mörkt.
obestämda änder: i mörkningen flög en flock c 40 änder västerut över sjön på rätt ringa höjd. Nästan säkert en Anas, i varje fall ingen dykand. Först rak kurs en god sträcka, men långt bort i V-VNV började de svänga skarpt åt ömse håll, jag trodde de skulle fälla men de samlade sig och fortsatte ungefär mot V. – En stund senare kom c 12 små änder västerut, sågs endast bakifrån, troligen krickor. Absolut inte dykand. Dessa obsar må verka föga viktiga, men de indikerar dock att det börjat bli ökad rörelse på änder. Se också 20 juni.
bestämda änder: bara några gräsänder sedda flygande på kvällen (men jag gjorde inte oavbrutan obsar och var inte uppe i tornet)
brun kärrhök hanne sedd
tornfalk 1 ex seglade långt borta över Silvåkraskogen, egentligen så stort avstånd att bestämning varit svår (jag trodde först på lärkfalk), men plötsligt började falken ryttla på relativt stor höjd, säkert 75 m, och fortsatte länge därmed. Då sågs, även på stjärtens form, att det var tornfalk.
skrattmås massvis, flög efter svärmande mygg (chirrar mest förmodar jag) både nära stugan och, i stort antal, lågt över vassarna vid S sidan ända bort till almen och kanske längre. Detta i mörkningen c 2130 ff.
svarttärna 1 ensamt ex flög över närmaste klarvatten. Inga andra sedda.
gök hördes gala
tornsvala i måttligt antal över sjön på kvällen
rörsångare sjöng utanför stugan (men inte sävsångare)
kärrsångare sjöng på ny plats: nedanför P-platsen, rätt ivrigt.
näktergal sjöng på kvällen, men endast på håll. Den som sjungit så ivrigt nära stugan var nu tyst
stare: ansamlingen ej studerad. Men c 2115 flög en del flockar från SO-hörnet norrut, dock endast kanske 1500 ex sedda, och jag såg att en mycket tät och stor mängd var kvar och aldrig reste norrut till den hittillsvarande definitiva nattplatsen c 5-600 m norrut, i liten vassrugge med en liten gles buske. Åtminstone fram till 2145 reste inga starar dit~~t~~ förutom de c 1500. Den återstående mängden var flerdubbelt större, men hur stor vet jag inte ty hela flocken sågs aldrig.

stor svärmning av chironomider och kanske andra diptera på kvällen. Utmärkt fin och lugn kväll, behaglig temp fram till c 2130, sedan snabbt kallare.

Tillägg: (1) på morgonen när vi reste satt en väldig flock skrattmås, säkert 400 ex, på sanden i det nedlagda sandtaget alldeles nära lilla vägen där vi kör förbi. De lyfte men fällde strax åter.
(2) Inga meddelade, att båda talgox-kullarna på tomten flugit ut på tisdagen, 17 juni, den dag då jag var i Skanör på kvällen.
(3) när vi kom körande på vägen N om sjön, låg flock 6 svanar ed på klarvattnet i NO. De var inte kvar nästa dag.
(4) en näktergal satt på staketet när vi åt frukost i morse –

C

Fredag 20 juni 1975. Midsommarafton.

Tittade ut ett slag omkring kl 0445. Då var det dimma över sjön, dock tillsynes lättande, och bara 5 grader varmt. Somnade om och sov ända till c 0830. Tog det lugnt på morgonen. Vi åt frukost ute omkr 0930 i härligt väder, alldeles lugnt, sol men i öster en del höga moln, ganska varmt. Sedan for Inga till Lund för uppköp; jag stannade kvar, dammsög huset, tittade ut över sjön. Såg inte mycket till att börja med: en ormvråk kretsade över huset, skrattmåsar kretsade också och detta på olika höjd. Flera tiotal gled omkring ovanför vråken, på minst 500 m höjd. En blåmes ad letade föda i ena tallen på tomten och matade en tiggande unge som satt i samma träd.

Omkr kl 1100 kom till min glädje en korp över sjön, flög norrut! Den höll en höjd på kanske 75 - 100 m och tycktes inte oroa skrattmåsarna mycket. Däremot lyfte de flera ggr för kråkor som - ofta två i sällskap - kom ut till kolonin och fällde. Och för kärrhöken lyfte de förstås som alltid, men försvaret mot både kärrhök och kråka är, som ofta sagts förut, märkvärdigt lamt!

Upp i tornet omkring 1110 och stannade till 1140. Det blev en högst intressant stund. Fågel:

skäggdopping sedd mångenstädes, ofta parvis, men ingen närmare undersökning gjordes, och inga årsungar sågs

rördrom hördes inte alls varken nu eller tidigare på morgonen. Däremot lyfte en rördrom i vassen, i kanten av närmaste klarvatten, och flög ut över vattnet. En ensam svarttärna, som flög i närheten, blev intresserad och följde efter drommen, dock utan att slå efter den. En skrattmås, som också befann sig i närheten, slog däremot rätt eftertryckligt. Kommen c 100-150 m ut över klarvattnet vände drommen, den såg ut att vara besvärad. Den gick ner i vassen bara några tiotal m från den plats där den lyft. Just när den fällde, slog svarttärnan en gång efter den.

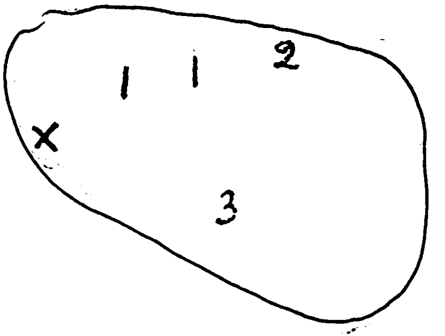

knölsvan: endast ad sedda, ungefär så: Krysset står för fåglar på långt håll, här syntes minst 2.

bläsand: när jag kommit upp i tornet, kom flock 6 ex förbi mot V - NV och fällde någon km ute. Det var 2 grant utfärgade hannar ad med vita fält på vingarna, och de 4 andra var såvitt jag kunde se också hannar, att döma av de granna färgerna på huvud och hals, som liknade de utfärgade hannarna ehuru något mattare;/ däremot hade dessa 4 ex inte vita vingfält. Se även nedan.

gräsand
kricka
skedand
bläsand
gravand

} en liten stund senare kom en brun kärrhökhona ut mot skrattmåskolonin från S ungefär. Den skrämde upp en oväntat stor mängd änder, ungefär så: 30 skedänder, minst 10 krickor, 1 gravand. De fällde mycket snart igen. Om någon enda gräsand blev uppskrämd hann jag inte se, men arten sågs ligga på vattnet i närheten, dock bara få hannar. /Dessutom låg på annat ställe en ensam bläsand, ej utfärgad hanne.

brunand en ensam hanne sågs. Dessutom, på norra kanten av närmsta klarvatten, en hona utsimmande med 9 ungar, stora ungefär som smådoppingar. Honan simmade med kullen alldeles ut på vattnet nästan rakt emot två skäggdoppingar, passerade dessa på få meters håll och försvann i en annan vass. Doppingarna reagerade icke synbart.

fiskgjuse 1 ex kretsande på långt håll i solskenet över Silvåkraskogen. Kom aldrig ut över sjön och fiskade.

bivråk 1 ex å det praktfullaste förbi tornet på 15 m höjd och kanske 50 m avstånd. Undersidan tvärtecknad med kraftiga, ehuru ej särskilt breda streck på ljus botten, precis så som en ormvråk aldrig ser ut. Stjärtens breda ändband sågs utmärkt. Fågeln flög

20 juni 1975 forts.

ut över sjön men inte ända ut till måskolonin; sedan försvann den mot nordost in över strandskogen.

ormvråk sedd kretsa ett par ggr på håll, i olika riktningar

brun kärrhök sedd rikligt, nästan säkert såg jag tre olika honor, en nära (den som skrämde upp änderna), en annan längre bort vid S sidan och en tredje i norra kanten. Och av hannar 1 eller 2. En~~h~~ hona med utpräglat ljust på huvud och övre vingtäckare (dock ej vitt utan ljusrost) var flera ggr ute över måskolonin och gick ner där också, trots protester.

sothöna sedd i ringa antal på klarvattnen, bara ett par tiotal inalles i den del av sjön som kan överskådas effektivt, och inga årsungar. Men jag studerade den inte noggrant.

rörhöna hördes 2 ggr, "pjorrrl", mycket bra och åtminstone ena gången nära.

skrattmås: kolonin är mycket välbesatt vilket syns när djuren blir ordentligt skrämda

fisktärna sedd ute över sjön, en gång 2 ex tillsammans

svarttärna ett ex sett flera ggr över närmsta klarvatten

skogsduva 1 ex flög söderut över sjön

gök flög över sjön, hördes gala några ggr också från annat håll

ladusvala 1 ex ad med my långa stjärtspröt flög förbi österut

trädpiplärka hördes sjunga

sädesärla sågs flera ggr, både juv och ad. Rimligen den kull som häckade på vår stuga. Inga säger sig ha observerat tecken på att en andra kull kan väntas, dock ej på exakt samma plats under taket som den förra.

härmsångare sjöng och lockade

rörsångare hördes ett par ggr, korta sångstrofer

svartvit flugsnapp: hannen på tomten. Inga meddelade, när hon kom hem, att hon sett efter i den holken där arten häckade: kullen utflugen nu.

näktergal hördes sjunga på avstånd,

koltrast hannar flög förbi ett par ggr, en gång 2 norrut med bara 200-400 m mellanrum

blåmes: både ad och nyutflugen juv sågs ute i vassen, rakt utanför tornet. När de sågs bra i tuben, var skillnaden i dräkt mycket stor; den unga fågeln mycket mattare och mera allmänt gröngul.

sävsparv sågs och hördes ideligen. Minst 1 hanne flyger ideligen förbi huset och tornet upp mellan de höga träden, antagligen tar den föda, eller lämnar kanske föda, i ängen vid kanalen från Silvåkrakärret. Där har jag flera ggr sett och hört sävsparv.

stare endast enstaka ex flög förbi, däribland årsunga fåglar.

kråka ofta ute över sjön, tycktes komma från Silvåkraskogen; flera ggr var de 2 i sällskap.

När jag kom ner från tornet, hördes rödbena locka.
Se tillägg härnedan angående knölsvan vid Almtornet.

Ett par timmar senare var Inga uppe i tornet. Hon kom hastigt ner och berättade att hon hört lilla sumphönans läte, incl den "drill" på slutet, som enligt litteraturen och ljudupptagningarna bara tillkommer hanen; detta läte hade hon hört 6-7 ggr minst. Vi upp i tornet igen, men nu var den tyst. Vi såg däremot rördrom fälla i vassen rätt nära, och vi såg en brun kärrhökhona med byte fälla i vassen vid sydsidan, uppskattningsvis 800 - 1000 m sydost om Almen.

Knölsvan undersöktes ånyo. Nu låg de synliga svanarna ungefär som bilden visar:
Siffrorna visar antalet adulta ex. Den omringade tvåan anger 2 ad plus en unge, stor ungefär som en gräsand!
Mycket roligt att se.
Dessutom såg jag vigg hanne och hona, uppe i NO. Därutöver inte mycket.

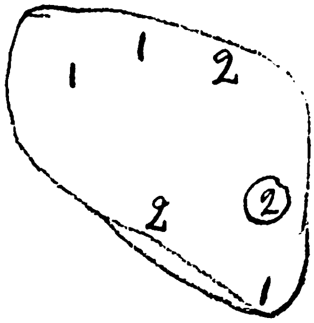

Tillägg till ovanstående: när jag gick upp i tornet kl c 1115, mötte jag två unga män på väg ner. Jag frågade dem om svanar med ev. ungar och fick veta att de från Almtornet sett knölsvan med två ungar, stora ungefär som gräsänder.

Fredag 20 juni forts.

Vi såg rördrom ytterligare en gång på e m, just fällande i vassen utanför stugan. Vidare: 2 strandskator i sällskap flygande över sjön. - Den törnsångare, som nyligen sjöng så väldigt flitigt alldeles bakom stugan, vid järnvägsspåret, var idag helt tyst. - Inga såg matande sävsångare vid kanalmynningen.

Vi gick en sväng uppom Saltkråkan - stora heden - nedlagda grustaget - tillbaka på kvällen. Härlig sommarkväll. På heden kom en räv, som vi hade i sikte väl 600-700 m sträcka i fin aftonsol. Den travade långsamt över heden. Råkor lyfte på ett par ställen för den, vipor hängde i luften över den, en sånglärka ryttlade alldeles nära, och kaniner, som satt i mångtal utanför ett par tre stora gryt, reste sig rakt upp, följde den noga men sprang inte undan förrän räven var på kort håll, skattningsvis ett par tiotal meter. En gång satte räven upp farten, tydligen efter en kanin, men försöket var halvhjärtat och misslyckades. Ofta sågs kaniner - 4-5-6 stycken eller flera - sitta och titta när räven vandrade förbi. En gång hade jag i samma synfält dels den sakta travande räven, dels en kanin (som satt stilla), en vipa som fällt, och en sånglärka som ryttlade alldeles över räven. Det var ett snyggt ex, men rävröd var den bara delvis: kroppens sidor mellan skulderpartiet och bäckenområdet var väl avstickande brungrå, inte rävröda, och brungrå var den tydligen också på ryggen, delar av svansen etc. Färgerna flöt inte över i varandra utan var tämligen skarpt åtskilda åtminstone på de flesta ställen.

För ett par dagar sedan hade Inga funnit ett bo av gröngöling med stora ungar, det låg i en grov al mellan vår stuga och Saltkråkan. Vi passerade där nu i kväll. Ungarna hade flugit ut, men gröngölingen hördes flera ggr i grannskapet, i skogen på Ivans Backe.

Före sista vandringen hade vi ätit en jättegod midsommarmåltid: rökt lax och färsk potatis och rikligt med Champagne (Moët & Chandon, Brut Imperial), och sedan jordgubbar med grädde. Vi var därför på ovanligt gott och harmoniskt lynne på kvällsvandringen. Champagnen hade jag förresten fått i present av Torsten Jacobsson till min sextioårsdag, alltså för c 1 år och 8 månader sedan; därför tyckte vi inte att det var bevis på klandervärd karaktärssvaghet att dricka upp ena buteljen idag.

C

1975-06-21.

Jag stod i tornet 0630 - 0715 och 1130 - 1200. Obsade f ö största delen av dagen, ehuru med avbrott. Fågel:

skäggdopping 1 ad och 1 stor pull
smådopping 1
rördrom ej hörd på natten men sedd e.m.
häger 1 kretsande kvällen
grågås på middagen 2 ad med 4 vuxna ungar i SO delen av sjön
knölsvan på middagen 2 ad med 4 pull långt ute samt 2 ad med 1 pull i Ö. Därtill 1+1+2+2+2 + x ytterligare.
gravand ♂♀ överflygande
gräsand på morgonen 1+1+2+4+3 + några + + några till; middagen bl a 24 ♂♂.
bläsand 1 ♂ middagen med de 24 gräs:a
stjärtand 1 ♂ " " " " "
skedand: morgon och f m upp till 40 ex uppskrämda av kärrhök och båt.
kricka c 15 ex uppskrämda såsom föreg.
allmänt om änder: på e m c 105 inalles; de blev uppskrämda även från V delen av sjön av båt. Rundflög."Bland de högsta siffor jag haft"(vilken tidsperiod månne? GR)
årta ♂♀ morgonen, ♂ midd. bland 20 sked.
brunand morgon 15 ♂♂ } i sällskap i NO
vigg " 6 ♂♂ } delen av sjön
fiskgjuse 1 rundflygande c 1730
ormvråk: flera ex sedda, delvis högt
brun kärrhök ideligen sedd, minst 2-3 ♀♀; OBS att ♀♀ jagar mycket nu!
rall hörd
rörhöna hörd
sothöna i my. måttligt antal. 1 ad sedd med 3 stora pull, därtill spridda ad.
brushane på morgonen 2 överflygande ♂♂, de drog med sig 1 ex som stod i eller invid måskolonin. Senare sågs vid olika tillfällen 2 + 1 + 1 där, alla var ♂♂; sistn. ex. uppskrämt av båt
skrattmås sedd men ej undersökt idag
fiskmås 1 ad
gråtrut 1 ad, därtill 1 juv/med som var i ruggning, ej fullt säker, kan möjligen ha varit havstrut
??havstrut se föreg.
fisktärna anföll kärrhök ♀ ilsket
svarttärna 1 ex, ej fler
ringduva
gök
tornsvala hela dagen 1 + 1
större hackspett flög förbi 2 ggr
backsvala 1 + 1 ex över sjön, ej fler!
trädpiplärka
sädesärla sedd. Möjligen ny kull??
rörsångare sjöng
trädgårdssångare sjöng
lövsångare sjöng
svartvit flugsnappare sedd; 1 ex bl a som kan ha varit en matt färgad ♂ eller en ♀. Ungfåglar hörda också!
näktergal sedd, och hörd locka, och dessutom litet sång
koltrast
blåmes matar
sävsparv ideligen
bofink på tomten
steglits på tomten
stare få
kaja
kråka ofta sedd över sjön.

På kvällen tillkom följande arter resp. observationer:

rördrom hörd
mindre sumphöna: 2 ex hörda, läte: keck-keck-kirrr
morkulla
kattuggla
sånglärka på stora heden på kvällen
härmsångare
sävsångare
rörsångare
trädgårdssångare.

Tillägg: hämpling skall tilläggas för gårdagskvällen.

C

1975-06-22.

På morgonen härligt väder. Kl 0800 såg jag att en flock på minst 6 "extra knölsvanar" kommit till sjön (se även nedan). En glada sågs länge över Silvåkraskogen.

Upp i tornet 0930, stannade till 1015. Såg: (incl. enstaka obsar vid andra tider):

ormvråk med byte
brun kärrhök ♀ i SO-hörnet samt den bleka ♀
svarttärna 2
skäggdopping ♂♀ med 2 små pulli; därtill många ad på vattnet
knölsvan: ensamma exemplaret i SO-hörnet, par med 4 ungar långt ute, möjligen också ett annat par med 2 ungar längre bort mot Almen. Flock 8 ad låg norr om Silvåkra gods' båtlega. Något par fanns i närheten, men aggression ej sedd
gräsand flock 5 flygande ex + några till s
skedand: flockar på 15 + c 9 + några, i dessa flockar enstaka ♀♀.
brunand: flygande flockar på 3 ♂♂ och ungefär 10 ♂♂
vipa: kl 0845 såg jag hur en kråka tog en stor vipunge på området med kort gräs på ängen bakom huset; kråkan flög bort med bytet ihop med en kompis; båda kråkorna var i ruggning. På platsen fanns 2 vipor ad, åtm. den ene gjorde rasande angrepp - men för sent.
gluttsnäppa 1 sedd och hörd vid frukosten
brushane: 2 ♂♂ fällde på vanliga platsen

svartvit flugsnappare
bofink
blåmes: utflugen kull
sädesärla bygger, tycks det, men jag vet inte om det sker på samma plats som förut
stare
kaja flög förbi ↓↑
gråtrut 1 ad sedd. En annan trut juv, som kretsade högt uppe, kunde jag inte bestämma säkert; kanske var det havstrut ↑
skogsduva 2 ex flög förbi

trädgårdssångare
härmsångare
näktergal lockade
sävsparv
skrattmås
tornsvala: 2 + 3 sedda

Obsar efter kl 1200:
1215 kom 15 brushanar ♂♂ i olika kragar över sjön, de flög runt, jättesnyggt. Kort därefter ytterligare 3 ex
1255 7 svartsnäppor ad! Hämpling. Rördrom
1440 1 sparvhök ♂ fällde i alen alldeles nära, fortsatte strax

kvällen c 2110-2140: rätt mycket änder uppe och flög: gräsand bara 5-8 ex, men skedand allmän och brunand rätt många. - Rödbena hörd. Kattuggla med byte flög nära förbi. Rördrom inte hörd av mig på kvällen.
Därtill antecknat: Vombsjön kvällen: kattuggla + änder.

1975-06-23 måndag.

Morgonen c 0715: 1 brun kärrhök ♀ flög bort från skrattmåskolonin med stor vit fågel i klorna, uppenbart en skrattmås, och det måste också varit en ad, eftersom ingen enda årsunge ännu setts utanför kolonin; årsungarna måste tydligen vara små ännu (och inte ge ett vitt intryck). Kärrhöken förföljdes ovanligt ilsket av flera skrattmåsar i hög fart. - Vidare: skedand många, säkert 25-30 sedda vid helt kort titt över sjön från tornet. Kricka minst 15, brunand 15-18, gräsand några sedda. 2 brushanar ♂♂ flög på håll över sjön. De 8 knölsvanarna ad var inte kvar. Några tornsvalor på håll.

Kvällen: härligt, kav lugnt. Oerhörd svärmning av chironomider, delvis högt, men inga svalor eller tornsvalor; och antalet skrattmåsar över vassen var lågt. 1 skogssnäppa, grönbena hörd, 2 rödbenor; och 3 + 5 brushanar ♂♂ med krage också sedda. Vidare (knöl-) svan med 2 ungar långt ute, och 60 brunänder. Dessutom hördes liten sumphöna (=mindre sumphöna) i två exemplar, dels av Inga kl 22, dels av mig kl 23.

Tillägg: idag 23 juni på morgonen kl 0350 stort uppbrott av stare från SO-hörnet!

Torsdag 26 juni 1975

Biltur till Kragholm, båt ut till ön Lybeck genom förmedling av jägare Carl Nilsson. Deltagare: Berit Olsson, Monica Olsson, Kirsten Thörnelöv, Göran Högstedt, Bengt-Olof Landin, jag. Härligaste sommarväder och alltigenom lyckad tur, alla på bästa humör. Ingen utom jag hade besökt ön tidigare. Jag hade också, både från länsstyrelsen och från Olle Nordmark i Skånes Naturvårdsförbund, tagit reda på öns status i fridlysningshänseende. Man får lov att samla insekter på ön. Vi tog litet insekter. Fågel: intet märkligt på ön (~~se nedan~~), och märkligt nog såg vi inte en enda grågås i sjön.

1975-06-27 fredag. Ut till stugan vid Krokbergsjön omkr kl 1925. Mycket fin kväll, sol, ovanligt klar luft, men många grader kallare än sista veckan.

Fågel: ej mycket obsat. Gräsänder (ng) och en ensam stjärtand sågs flyga. Gräsänd. hörd flera ggr, en strandskata syntes vid vår ankomst, och efter
→ solnedgången passerade en morkulla förbi, spelande. Skrattmåsar i farten ungefär som vanligt. Bruna kärrhök-hannen sedd. Gök hörd på långt håll. Föga eller ingen sång av småfåglar hörd, bara en rörsångare (men jag gick inte ned och lyssnade).

Trots rel. låg temp (+11°C kl. 22.00) stor svärmning av små och medelstora Diptera, trol. ej bara Chironomider. De svärmade på låg höjd (1 m och lägre) inne bland träden, men även högre uppe. Individantal my. stort, sällan större än när man ser stora väl avgränsade svärmar.

— Inge berättade att rördrom hörts
i varje kväll, dock föga intensivt.

(OBS) 1975-06-27 forts (99)

1975-06-27 forts

På kvällen efter mörkrets inbrott blev det en oerhörd ansamling av små och medelstora dipterer på kökets upplysta fönsterruta (den vetter ungefär mot sydost). På en yta av c. 40×40 cm ungefär 700-1000 exemplar!

Jag tände ytterlamporna, den ena sitter på husets södra hörn, den andra på dess norra. Och effekten var förbluffande: kring den södra lampan samlades på få minuter en rikedom av dipterer som var helt osannolik: på de vita hörnbräderna och på stupröret (också vitaktigt.) och på de belysta bladen av vildvin kom insekter, nästan bara dipterer, i femsiffriga tal. Jag tog ett grovt [illegible]. Men på andra lampan kom kanske 200-400 ex!

obs

27.6.

Det var en klar, fin kväll. [illegible] [illegible] svag bris (inte mera vind), och ganska kyligt, c. + 10 klockan 23 när jag slutade experimentet). Denna

1975-06-27 forts.

väldiga skillnad i ~~de~~ båda lampornas attraktionskraft är svårbegriplig, kanske berodde den på skillnader i lampornas konstruktion? Det verkar helt omöjligt att lampornas placering i relation till vindriktning, belysta ytor eller andra faktorer skulle spelat en roll en sådan fin och nästan lugn kväll, så mycket mera som jag ofta haft utmärkt ljusfångst på den norra lampan. Obs. också att de upplysta fönstren, som vetter mot nordöst, alltså verandafönstren mot sjön, knappast alls drog till sig några insekter denna kväll. Annars har de ofta bra med insekter (dipterer, mätare, nattflyn, Trichoptera etc). —

Gluttsnäppa hörd på kvällen

1975-06-28 lördag. Jag var uppe helt kort omkr. kl 0400 men såg då endast en flock på 9 gravänder flyga väster- eller nordväst ut. Sedan uppe i Tornet 0640–0720 i alldeles stilla, strålande väder, men inte särskilt varmt. Såg till min förvåning att det bland c. 100 gamla skrattmåsar på vattnet hitom största måsholmen låg 6 årsunga skrattmåsar, nästan fullvuxna. Såg strax därpå en årsung skrattmås flyga bland de gamla över holmen.

Stor ansamling av Tornsvalor över sjön,
→ säkert minst 700 ex, rätt glest men totalt i SO och S "förtätade". Smådiptera svärmade, men jag vet ej om det var de som attraherade Tornsvalorna.

Några få backsvalor, max. 9 ex.

På håll 1 ormvråk i ruggning, och på långt håll en bivråk knappast bestämbar först men började plötsligt med penningsflykt!

Änder få, svanar sedda men bara gamla ad., inga ungar. Doppingar med ungar av olika storlek. Sothöns få. 1 svartsnäppa praktfull ad.,

~~(5)~~ (102)

1975-06-28 lördag forts.

flög förbi. – Sedan under dagen mycket obsande. Brun kärrhök ♀ flög en gång förbi med nästan vuxen skatunge i klorna, syntes fint, anfölls av ngn få måsar och som dock snart gav upp. En gång senare/kom en kärrhök över och ställde till stor oro inom måskolonin; minst 80 änder kom plötsligt ut på blänkvattnet, näml. c 50 skedänder, c 15 krickor, resten gräsand + obest.

Senare på middagen ny oro på änderna: flera flockar skedand nedflygande, Σ 50-60 ex, några på gräsänder nedflyg, 10-15 brunänder (alla ♂♂ tror jag) och minst 6-7 viggar. Ny obest. [illegible]. 1 gravand. Senare gravand ♂♀. Även 4 ad i NO hörnet. Brushaneflockar flera ggr 3-8 ex över sjön. –

Törnsångare sjunger vid järnvägen

näktergal flera ex på [illegible] (ehuru ej avslutat), [illegible] 2 ♂♂ sjung, koltrast ♂♂ tar mask; krickor

~~6~~ (103)

1975-06-28 forts.

ofta sedda. 2 kajor i kretsflygt avsiktligt fint reglerade när cumuli började bli sönderveckade men innan de slutit sig samman. Fisktärna sedd; sävsparv sedd och hörd, rörsångare sedd och ofta hörd sjungande. 1 gråtrut ad sedd. svartvit flugsnapp ♀ sedd flera ggr.

Framåt dagen delvis skuggigt och kyligt, molntäcke obrutet. Tornseglar ibland i antal, dock knappast >100-150 (högst) sedda samtidigt. På e.m. plötsligt lättande molntäcke, blått, mycket varmare i solen.

På slagna fältet bakom huset starar, vipflock (15-20) och ett tiotal skrattmåsar ad. 1 enda ung skrattmås sedd flyga över närmaste [illegible], ensam, manövrerande mycket bra, farlig ur fältbestämningssynpunkt p.g.a. av sina [illegible] vingar och delvis mörka

1975-06-28 forts.

färger. – Minst 5-6 hägrar vid sjön. Kvällen (redan fr c 1700 eller förr) stor, delvis jätteartad svärmning av dipterer, även högt, i det nu åter alldeles stilla vädret. Se nedan. Rall hörd helt nära på e.m. Jag gick 1915-2010 en långsam rund upp på heden och åter. Jättehärlig luft, kvällssol, stilla, svalt. Föga fågel, gröngöling hörd. 18 gravänder mot VNV flög c 500-700 m norr om vår stuga.

Enorm dipterasvärmning, (+ kanske litet annat, t.ex. ephemerider längre ute) på kvällen, som en rök över vassen, även mycket långt ut. Starkast hittills i år, my mer sammanhängande.

kl 2040 kom 14 knölsvanar, högt c 150 meter mycket praktfullt.

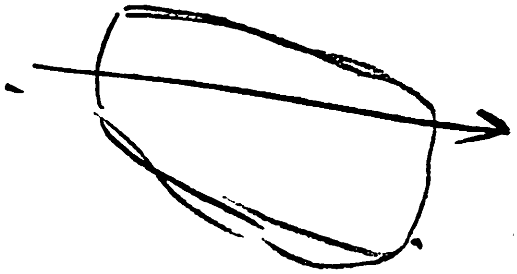

eller

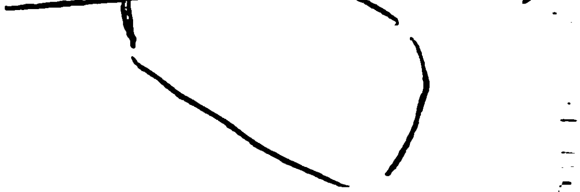

Flera kärrhökar uppe på kvällen, även den rätt ljusa ormvråken från "Ivars Backe".

~~8~~

(105)

Intressant observation!

(105)

1975-06-28 forts.

→ Kl. 2045 fann jag av en tillfällighet att oerhörd mängder tornseglare flög runt över sjön, speciellt över norra delen. De flög högt och var

OBS

svåra att se med blotta ögat. Höjd skattas 150 - 350 m. Antal allra minst 2000-3000, trol. flera. Jag fann att en del tornseglare knappt kunde ses i kikare p.g.a. att stora och höga och mycket täta diptera-svärmar var i vägen. Givetvis omöjligt att veta om tornseglarna hade tillgång till föda även däruppe där de befann sig. Ett par lågflygande "stötar" av tornsegla kom med full fart förbi tornet med skrik! - Kl. 2100 var inga tornsvalor att se. Fasansfulla dipterasvärmar över trädtopparna. Jag gick upp i tornet. 2 tranor

1975-06-28 forts.

kom lågt och tyst flygande över sjön mot SSV - VSV. 2 skedänder störtade ner i sjön, kom österifrån på stor höjd; (med vansinnig fart)

Rördrommen inte hörd på hela dagen,

Fladdermöss nu (c. 2120) flög i ringa antal över närmaste klarstråken mycket lågt, men säkert 75-100 ex över sjöns NO del. likaledes mycket lågt, tydligen fångande något (kläckande insekter?).

Kärrsångare hörd kortvarigt; rörsångare täml. flitigt; törnsångare hörd tidigare; trädgårdssångare dito dito; näktergal en strof 1-2 sekunder; lövsångare hörd sjunga; ärtsångare hördes varna och sågs bra kl. c. 1830.

Kl 2140 gick jag ut för att

1975-06-28 forts.

lyssna efter sumphöns, men just då började det regna helt oväntat. Jag in igen; tittade ut lagom för att se kattugglan flyga förbi huset med rätt stort byte. Kom utifrån sjöns SO-del, syntes fint mot aftonhimlen, som var ljus längs horisonten i V. — Regnet upphörde efter 7-8-10 minuter, kan knappt ha givit mätbar nederbörd.

—

Tillägg: (1) Inge såg igår en kull knölsvan med minst 4 ungar nära kanalmynningen. Idag rapporterade ett par närboende, att de sett en kull med 8 ungar där. Inge sade att det kunde vara samma kull.

(2) Ikväll tände jag norra ytterlampan och belysningen i köket en god stund c. kl. 2150-2215. Ingendera ljuskällan drog nämnvärt med insekter. Inte en dipter kom på köksfönstret! Jfr gårdagen.

1975-06-29, söndag.

I Tornet kl 0610–0655. Spegelblankt, nästan klart. Temp kl. 7: +12°C. Rätt intressant morgon.

Skäggdopping allmän, flera tiotal på klarvattnet i N delen av sjön, även annorstädes låg den. Några hade ungar av växl. storlek, men de allra flesta låg i m el m lösa förband och hade uppenbart inga ungar.

Häger: 4 i sällskap lågt över Lilviksskogen, flög sedan bort mot S.

Knölsvan (a) flock 9 ad bland vassryggarna några hm V om Tornet, (b) där i närheten 1 ad + 2 dunungar, ej större än krickor (c) långt bort i VNV på fritt vatten 2 ad med 6 dunungar, ej så stora som gräsänder (d) därtill ensl. ad synliga i vassen, långt bort i N kanten etc.

Gravand 1 flög över, fällde

Gräsand: då och då uppe och flög, ensklida eller ihop med skedänder, en gång med 3 stjärtänder. Totalantal sedda nog högst 15.

Stjärtand: 3 ex kom kl 0655 österifrån tills. m. 2 gräsänder, fällde i närmaste klarvattnet

Kricka: bl.a. flock 10 sedd flyga, därtill högst 10 till sedda.

Skedand: allmännaste simand. Vid oro orsakad av kanot lyfte säkert 40 ex, och jag tror nog 50 inalles

Vigg: bara 3 ♂♂ liggande på klarvattnet

~~15~~ (109)

1975-06-29 forts.

Brunand: (a) ♀ med 5 stora ungar sedda
(b) enstaka ex, mest ♂♂, uppe och flög
(c) längst i N på blåstenet och utanför norra vassen låg uppenbart rätt mg. brunänder, säkert tag 30-35 ex, antagl. fanns mg. fler.

Knipa: flock, väl samlad, på precis 10 ex
OBS simmade i NO-hörnet. Några ex baskade sig med vingarna. Alla såg ♀-färgade ut. Storleksskillnader ej säkert synbara

Brun kärrhök minst 2 ♀♀ sedda, därav den med så mycket "ljust i framkanten"

Sothöna fåtaligt sedd, högst 20 sedda

Skrattmås: flera årsunga låg idag bland ad på närmaste blåstenen, och några ungfåglar var uppe och flög.

Gråtrut 2 ad kretsande i S.

Fisktärna några sedda

i Svarttärna 1 ex längst ute över sjön.

Tornsvala: hela tiden c. 250-350 inom synhåll över sjön, oftast glest fördelade, högst 50-150 m, sällan längs vattnet.

Backsvala 2+1 sedda. Inga andra svalor.

Hämpling hörd
Rörsångare hörd
Kaja 1 ex sedd

→ Koltrast varnade starkt.
Slut på morgon-obsarna

1975-06-29 forts.

Inventering av Vombs ängar, se särskilda protokoll.

Jag vandrade dit ner med start 0807. Träffade de 2 herrar som jag sett kanota i Krankesjön på morgonen, de färdades i en Volvo Amazon DXD 784. Talade med dem om svan i sjön etc, men de visste inte mycket.

Nära S om Silvåkra by kom 2 rävar i sällskap upp på vägen 100-125 m framför mig, jättefint. De stod länge och tittade, sprang sedan utan stor brådska åt var sitt håll, återsågs senare, 1 nära gräshoppsångarplatsen, den andra på sandsluttningen nedanför tallplanteringen. Den senare fick nära vipor etc, som stötte den mycket nära utan protester.

På området närmast S om "Olje-vägen", som var nyslaget, stod 8 strandskator, alla ad, 7 hade helröda näbbar den återstående svag svärtning mot spetsen men dräkten var absolut ad. Här även gulärla ♀ med mat, följd av utflugen unge. Ängspipl. spelade, Tornfalk sedd.

1 sävsångare sjöng i Silvåkrakärret,
1 brun kärrhök ♀ flög däröver.

1975-06-29 forts.

Öster om provytan på potatisfält: 24 storspovar, 1 strandskata, 90 vipor, några råkor; och 3 tranor som gick (räknat från landsvägen) i skydd av hög smal gräsridå, my. listigt. Men jag kom från andra hållet. De gick här länge, även när den ensamma tranan kom flygande mot N över ängarna. Det blev ingen kontakt. De 3 flög slutl. bort, skrämda av [illegible] mig. I dikeskanten sävsparvar. 1 törnsångare på stora björkstubben. – Hemvägen: 2 ladusvalor flög fram under bron över Klingavälsån vid Öbacken. Trädgårdssångare sjöng i träden där. 1 ljungpipare ad flög (mycket lågt) över sandmarken.

Kom hem 1130. Därefter ej mycket fågelobs. På e m 5 blåsänder (minst 2 ♂♂–5) sedda i Krankesjön, och 5 gravänder flög högt mot VNV. 4 knölsvanar ad fällde i sjön till c 19, och 1 ej utfärgad som sågs flyga över. Näktergal i trädgården. Rätta koltrasthanarna efter varandra!

(112)

29 juni 1975 kl 0855-1020.

Mest molntäckt men my. klar luft. Svalt. Inga kreatur. Gräs betat men ej slaget. Stark översilning, vissa ängsbitar vattendränkta.

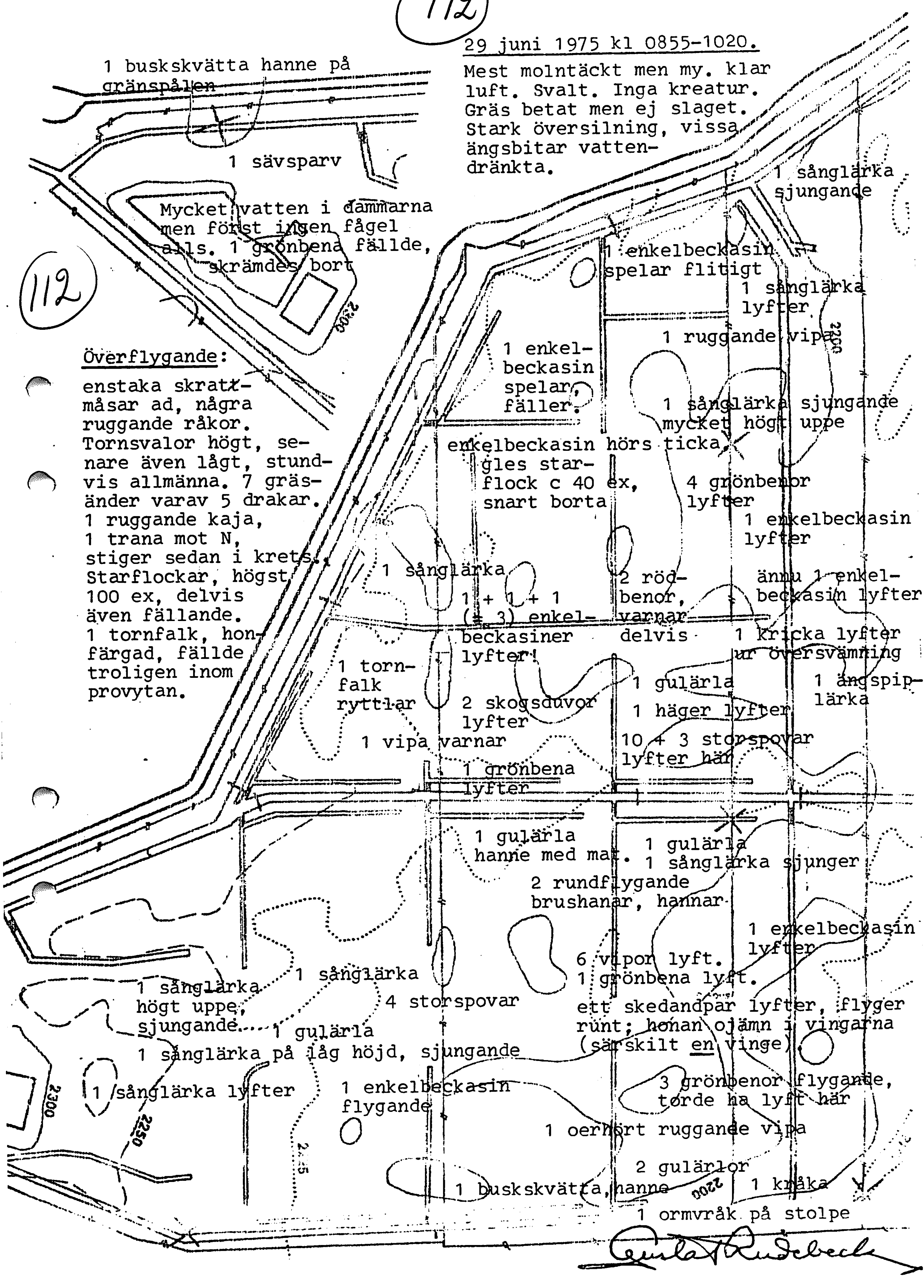

(112)

1 buskskvätta hanne på gränspålen

1 sävsparv

Mycket vatten i dammarna men först ingen fågel alls. 1 grönbena fällde, skrämdes bort

Överflygande:

enstaka skrattmåsar ad, några ruggande råkor. Tornsvalor högt, senare även lågt, stundvis allmänna. 7 gräsänder varav 5 drakar. 1 ruggande kaja, 1 trana mot N, stiger sedan i krets. Starflockar, högst 100 ex, delvis även fällande. 1 tornfalk, honfärgad, fällde troligen inom provytan.

1 sånglärka sjungande

1 enkelbeckasin spelar flitigt

1 sånglärka lyfter

1 ruggande vipa

1 enkelbeckasin spelar, fäller.

1 sånglärka sjungande mycket högt uppe

enkelbeckasin hörs ticka

gles starflock c 40 ex, snart borta

4 grönbenor lyfter

1 enkelbeckasin lyfter

1 sånglärka

1 + 1 + 1 (+ 3) enkelbeckasiner lyfter!

2 rödbenor, varnar delvis

ännu 1 enkelbeckasin lyfter

1 kricka lyfter ur översvämning

1 tornfalk ryttlar

2 skogsduvor lyfter

1 gulärla

1 häger lyfter

1 ängspiplärka

1 vipa varnar

10 + 3 storspovar lyfter här

1 grönbena lyfter

1 gulärla hanne med mat.

1 gulärla
1 sånglärka sjunger

2 rundflygande brushanar, hannar

1 enkelbeckasin lyfter

6 vipor lyft.
1 grönbena lyft.

ett skedandpar lyfter, flyger runt; honan ojämn i vingarna (särskilt *en* vinge)

1 sånglärka

4 storspovar

1 sånglärka högt uppe, sjungande

1 gulärla

1 sånglärka på låg höjd, sjungande

1 sånglärka lyfter

1 enkelbeckasin flygande

3 grönbenor flygande, torde ha lyft här

1 oerhört ruggande vipa

2 gulärlor

1 buskskvätta, hanne

1 kråka

1 ormvråk på stolpe

Gustaf Rudebeck

29 juni 1975
kl 1025-1055
Mest molntäckt men my. klar luft. Tämligen svalt. Inga kreatur. Allt gräs slaget, men det först slagna (d v s på den östra tredjedelen) hår nu vuxit rätt bra igen.

Överflygande:
några skrattmåsar ad, tornsvalor allmänna, 1 råka, 1 kråka. Dessutom före inventeringens början en jagande brun kärrhök hanne ad över kontrollytan och angränsande fält.

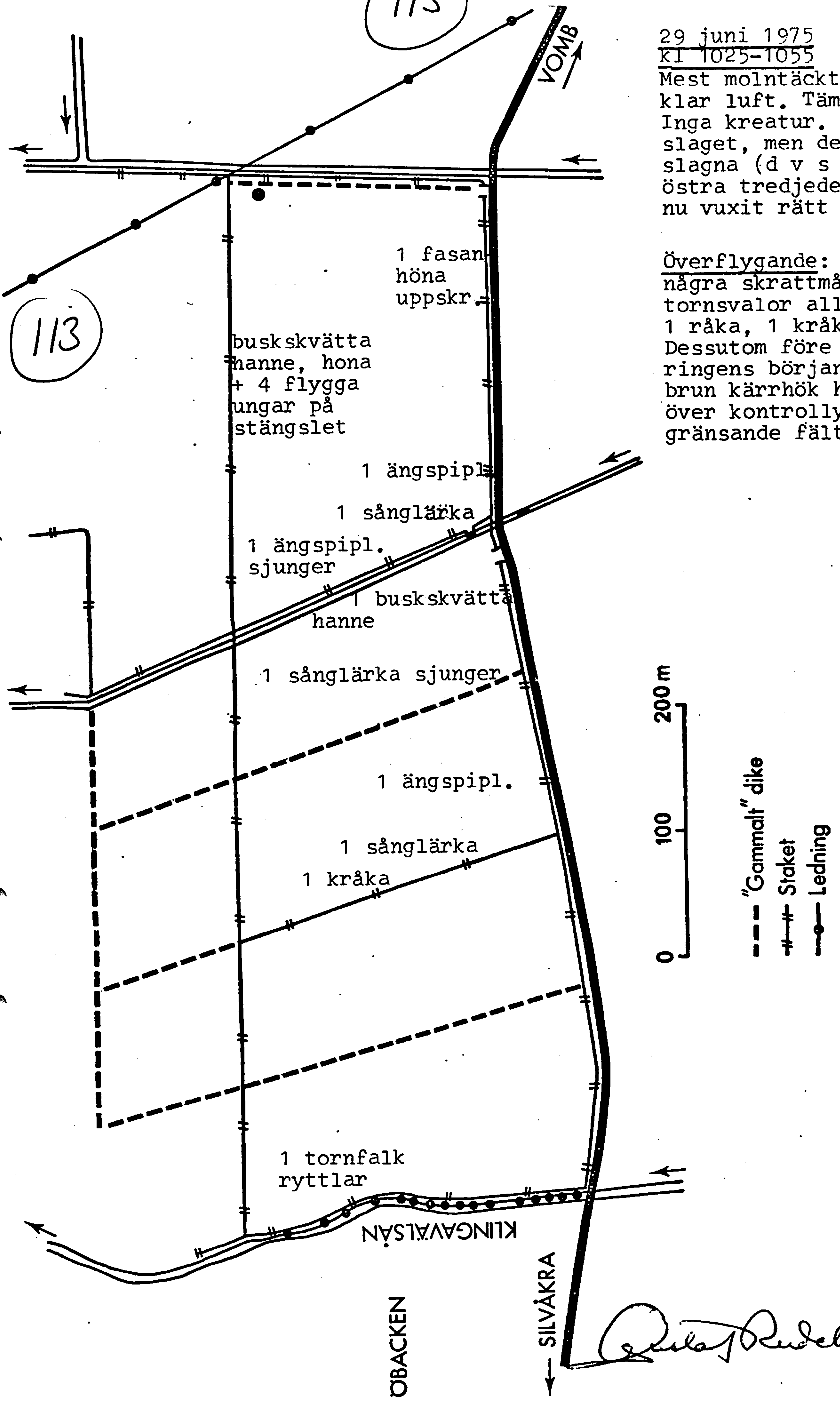

Gustaf Rudebeck

Tillägg: (a) 1975-06-29 sågs resp. hördes även rördrommen, gravand, rall, 1 gråtrut. Av insekter: diptera svärmade.

(b) 1975-06-30 på morgonen skall tilläggas: svanpar med 3 pulli, tämligen mycket tornsvala, trädpiplärka som vanligt, näktergal sedd, bofink ♂ sjöng. Och gök hördes gala kortvarigt, också på morgonen.

Alla dessa obsar gjordes vid stugan vid Krankesjön.

30 juni 1975, måndag.

På morgonen snabb visit i tornet. På klarvattnet framför stora skrattmåskolonin låg en del skrattmåsar, kanske 125 ex inalles. Jag räknade ett stycke av flocken och fann däri 37 ad och 39 juv, årsungar alltså. Det visar tydligt att ungarna nu blivit stora. De ungar,som ligger på detta sätt,kan flyga, även om de kanske inte flugit många tiotal meter ännu. - Därutöver föga. Inga såg 1 svarttärna täml. nära.-

På kvällen ankomst till stugan först 1955. Föga fågelliv, mycket tyst. Hög [illegible] procent skrattmåsar juv. En av de mycket grant utfärgade bruna kärrhökhannarna kom flygande mot kolonin, det blev som vanligt stort uppbrott av måsar, men bara en enda skrattmås ad förföljde kärrhöken. Detta i gengäld så mycket intensivare, måsen förföljde kärrhöken flera hundra (säkert 400-500) meter och slog ilsket många gånger. Höken vände och flög bort.

Kl 2205 hördes det hårda rördromslätet "karr" eller"kårr", ganska trutlikt (jfr gårdagskvällen). Det hördes från olika håll, jag trodde först det var flera ex, åtminstone mer än ett, men så fann jag mot den ännu rätt ljusa västerhimlen med blotta ögat ett ex som flög rätt livligt i krokig kurs, höjd kanske 150 m högst. [illegible] Fågeln ropade ett "karr" för var 200:de eller 300:de meter, och den slutade med att flyga sydostvart, ungefär längs kanalen från Silvåkrakärret, och ropade sitt läte flera ggr sedan den försvunnit för blicken.

Denna kväll inga starar sedda. Och, det må tilläggas, igår kväll 29 juni, sågs en flock stare lågt över sjön i skymningen omkring kl 2125, den flocken var på c 300 ex. Därutöver inga sedda, utom kanske helt få ex på den skördade ängen bakom stugan. - 1 sävsångare sjöng livligt nedanför tornet ett slag. Även rör, som vanl.

Tillägg: 1 nötskrika flög förbi,morgonen.

1 juli 1975, tisdag.

På morgonen föga. På kvällen ankomst stugan c 1850. Mycket fin kväll, det har blivit varmare (i morse var det kyligt). Göran kom omkr kl 2015, han har flera dagar tänkt försöka sig på fångst av näktergal, som häckat och fått ut ungar alldeles nära stugan i det fuktiga och skyggiga området med alar nedanför de två små miniatyrhusen på granntomten (den som bebos av de två gamla damerna från Malmö),. Nåväl, Göran satte upp sitt [illegible] nät, och inom en kort stund hade han en näktergal hona ad i nätet. Den fick ring nummer 2 465 148 om höger ben. Den hade inte börjat ruggningen ännu. - Göran var kvar ett par timmar. Vi gick upp i tornet ett slag när det ännu var gott ljus. Spegelblankt var det på sjön. Inte extra mycket liv, men i en vasskant vid östra stranden, bara 6-700 m norr om tornet (ungefär) låg en knölsvan ad med minst 5 pulli, stora som gräsänder. Jag såg 5 ungar med största tydlighet flera ggr, men eftersom de låg i en vasskant och ej alltid var helt fritt synliga, finns det en möjlighet att det var 6 ungar. Änder: föga aktivitet. Göran berättade att ärtsångare hade bo i rosenbuske nära kanalen; vi såg ärtsångare häromdagen på tomten men har knappast alls hört den sjunga.

Senare på kvällen: vi lyssnade efter läten av rördrom, sumphöns etc. Vi fick inte rördrom, inte sumphöns, inga tornsvalor (trots oerhörd svärmning av diptera över björkkronorna). Däremot hördes grågås från sjön 2 ggr. F ö bara det vanliga, incl kärrhök hanne och hona, även fisktärna etc, men intet konstigt. Stare knappast alls sedd, vilket är anmärkningsvärt.

2 juli 1975, onsdag.

Härlig, klar, stilla, rätt varm morgon. Jag uppe i tornet 0555-0615. Mycket lugnt på fågelfronten. På klarvattnet framför måskolonin låg inte mycket mås, men fördelningen var sålunda: c 22 ad, c 29 juv. Större hackspett hörd. Sothöns fåtaligt sedda, kanske 20 inalles, därav flera årsungar, några av dem ej vuxna än. Det är mycket svårt att klara ut hur mycket sothöns som egentligen finns i sjön, hur många av dem som häckar, och hur häckningen lyckas. Detsamma gäller f ö för flera andra arter.

Onsdag 2 juli 1975

Jag var kvar i Lund på kvällen.
Inga var i stugan vid Krankesjön
i (efter jobbet, förstås), och på kvällen
hade hon 2 rördrommar som flög
omkring med "Trut-lätet": Mycket
fina obsar. Hade även, vid kanalens
mynning i sjöns SO-hörn, två knöl-
svanskullar, en med (tillsynes) 2
ungar och den andra med (till-
synes) 6 ungar. Den större kullen
övervakades av den mindre, som kom
simmande utifrån. Då simmade
den stora kullen rakt mot Inga
där hon stod på järnvägsbron, och
hela kullen simmade in under bron.
Det andra svanparet (på 50-100 m) utgjorde alltså
för denna svankull en ~~[illegible]~~ större
fara än en människa på ett par
meters håll!

Torsdag 3 juli 1975.

Jag arbetade på Malmö Museum,
och jag reste ej ut till stugan på
kvällen.
i Inga hade denna kväll låten
(Trut-låten) av rördrommar, men

3.7.75 forts

hon såg dem inte. Därtill hade hon redan under 2100–2130 fått i "spel" av liten sumphöna, utanför den villa som ligger närmast norr om Nicolins.

3.7.75 forts.

Efter jobbet på Malmö Museum for jag till Bökeberg och Yddingen ett par timmar på eftermiddagen. Härligaste sommarstämning. Stod c. 1 timme på vägen som går söder Yddingen västerut mot Roslätt. Vägen går norr om "gråhakedammen". Över land här, från dammen mot sjön, kom 2 ggr en styck svarttärna, vilket väl är värt att nämna. De kom med c. 1/2 timmes mellanrum. Sedan via Roslätt - Kädarp - Torup - Hyby till Lund. En eller ett par km före Hyby, t.h. om vägen ett kulligt och i botten blött område med betande kreatur. Här fällde 6 grågäss! Intressant och oväntat. Därutöver ormvråk, tornfalk, vipor etc, men inget märkligt. Härlig kvällstur.

i

→

Lördag 5 juli 1975.

På morgonen fällde 3 steglitsor i en av tallarna på tomten vid lilla stugan. För övrigt: skrattmåsarnas ungar blir just nu flygga i stort antal. Av c. 70 skrattmåsar [ett stickprov ur kanske 250 ex totalt] var 19 juv och 51 ad. Dessa måsar låg på närmaste klarstenen, omedelbart hitom kolonin.

Denna dag for jag till Gunnar Strömberg och hans familj; de har ett sommarställe vid Siretorp, 5 km från Sölvesborg. Avresa från vår stuga c. kl. 1025, till Lund 1055, packning etc. i lägenheten. Tåget gick 1211, ank. Sölvesborg 1358. Gunnar hämtade mig.

Mycket lyckad tur, se nedan.

Inga for efter besöket i Lund, genast ut till stugan vid Krankesjön. Göran hade kommit ut på kvällen, spänt upp sitt nät och snabbt återfångat den näktergal ♂ ad, som han tog

5.7.75 forts.
häromkvällen. Den hade fortfarande
inte börjat rugga.
Inge och Göran ute på kvällen
och lyssnade efter nattflygande
i rördrom och spelande liten
i sumphöna, men ingenting hördes
eller syntes.

Söndag 6 juli 1975.

Jag var i Siretorp. Se särskild
anteckning nedan. Jag återkom
till Lund på e.m. kl. 16.46
men reste ej ut till stugan
vid Krankesjön. Inge var därute
hela dagen; trots efterforskningar
dock varken rördrom eller liten
sumphöna på kvällen.

—

Min tur till Siretorp 5-6 juli:
Gunnar Strömberg och hans fru jätte-
vänliga. Vid ankomsten blev det
lunch, sedan for vi ner till
havet och badade. Klart och
fint vatten. De hade sina två
yngsta barn (en pojke på c. 8 år

A

1975-07-06 forts. (121) (även vandring i skogen denna eftermiddag.

och en flicka på 6) med sig, mycket nätta ungar. - Flera kentska tärnor flög utanför badbryggan. Rygelbunden här enligt Gunnar, misstänkes ~~atttra~~ häcka i närheten. Däremot ses inte skräntärna i denna trakt. - Trevligt samtal på kvällen. Härligaste sommarväder!

Nästa morgon 6 juli upp 0630, och c 0700-1115 gjorde Gunnar och jag en mycket innehållsrik och trevlig rundtur till uddarna på Listerlandet, andra skogspartier, samhällena Mjällby, Hällevik och Nogersund, minkfarmerna nära Listers Huvud etc etc.

→ 3 korsnäbbar, spillkråka, en rikedom på hämpling och grönfink, jagande duvhök; massor av mås (700-1000, med skrattmås där mängd på årsunga fåglar, få blott gråtrut), även skata och gråsparv vid minkfarmerna)

A

1975-07-06 forts.

Där, men underligt nog ej kråka (skjuten? fångad?). Vädret fortfarande härligt; stora flockar grönfink och hämpling (proportioner ovissa) i rapsfältet vid deras hus. Hämpling överhuvudtaget avgjort allmän i hela trakten. Svalor förefoll inte fåtaliga i denna trakt. Hussvala bl.a. blomstrande koloni på hamnbyggnad i Nogersund.

1975-07-07
1975-07-08

7

(123)

~~0~~

Måndag [redacted] juli 1975.

Till stugan på e.m. c. 1715. Härligt väder, som vanligt sista veckorna. Väldig dipter-svärmning, men inga svalor (utom 4-5 ladusvalor) och inga tornsvalor. Inga var uppe på stora sandheden N fältstn i skymningen; här jagade c 200 skrattmåsar efter (flygande) pingborrar i flykten, lågt, ofta bara 0,5-1 m över sandmarken. – Inga rördrommar eller sumphöns, trots att vi var uppe till kl 2245. – Gröngöling: Jonas hörde på kvällen.

Jag hade på e m fått en ordentlig sommarförkylning.

8

Tisdag [redacted] juli 1975.

Jag stannade i stugan, ordentligt förkyld. Plockade Hypericum, liksom igår kväll. Gick runt kl. c. 1110–1230 till gamla fältstationen. Var i tornet ett par omgångar, dels c 0815–0850, dels c 1400–1430.

Total fågellista över egna obsar:

skäggdopping allmän; spridd, men på ett ställe 7 ad i sällskap.

häger minst 1 ex sett, det var en från som några ggr kom förbi måskolonin och

8.

(124) ~~2~~

8.7.75 forts.

även fällde där. Blev hårt anfallen av skrattmåsarna.

knölsvan sedd, ej närmare. Inga pulli idg.

gräsand sedd i ringa antal

bläsand 7 ex i flock nära måskolonin, sågs båda gångerna fr. tornet

brunand några spridda } verkar nu uppträda i något ökat antal på klarvattnet, ett par tiotal nog sedda av vardera

vigg en del spridda }

ormvråk sedd, bl.a. en som länge kretsade med byte, ca km-längt mot V men kom slutl. rakt över tornet. Bytet var en stor vattensork.

tornfalk 1 sedd bakom huset

brun kärrhök sedd ideligen men bara 1 ex (♀) på nära håll. Ofta 1–2 kretsande i V–NV.

sothöns t. allm., tycks [kanske] ses mer på klarvattnet. Procenten ungfåglar ej ändrad

vipa: 17 ex flög mot V kl. 1115

brushane: flock 7 över sjön på f.m.

rödbena 1 ex flög förbi över sjön på midd.

grönbena: hörd kl 17

[illegible]: 2 icke utflygande, ruggande ex. 1 säker, 1 trolig [illegible]

8. (125) ~~(3)~~

7.7.75 forts. stickprov på)

skrattmås i idag av (123 liggande måsar 90 juv och 33 ad, även juv nu uppe, gör flygkonster, sitter på avstånd från sjön etc.

[fisktärna ej sedd idag]

skogsduva 1 flög förbi

ringduva sedd

gök ofta sedd, hörd ett par ggr

sädesärla ad + 2 juv vid stugan

törnskata 1 ♂ ad i granplanteringen i det nedlagda sandtaget NO Silvikens station.

järnsparv sjöng morgonen

sävsångare 1 ex sjöng V om Kanalmynningen

kärrsångare 1 ex sjöng i alsnåret c 200 m V om Kanalmynn.

rörsångare hörs dagligen från Tornet

lövsångare allmän, sedd, hörd.

ärtsångare sjöng nära Silvikens stn

törnsångare sjunger dagl. vid stugan

härmsångare lockar flitigt vid stugan. Sjunger lite. Sedd utmärkt idag

(på Tornet

näktergal ad, ej ringmärkt, sedd) idag (liksom ofta annars)

8. (126) ~~(4)~~

9.7.75 forts

Taltrast flög förbi ett par ggr idag. Även sedd ett par ggr tidigare (men ingen har sjungit nära stugan, däremot hörd sjunga i Silvikraskogen för ett par veckor sedan).

koltrast ideligen sedd; de 2 sammanhållande ♂♂ ej sedda på slutet, men ♂ ad brukar flyga förbi eller (ibland) leta mat på vår tomt.

Talgoxe sedd

blåmes sedd fler ex

sävsparv sedd dagligen. 1 ♂ letar ibland mat på torr gräsmatta på granntomten.

bofink sjunger; sången slutar med skarpt "Tjick".

hämpling sedd och hörd förbiflygande

stare: bara 1 ad 1 juv på tomten idag; ingen ansamling sedd sista kvällarna. Inga sig dock [illegible].

7.7 en ansamling på c. 1000 ex.

Ändrade vanor? Ändrat natt–

8.

(127) ~~(5)~~

9.7.75 forts.

kvarter? Eller har de flesta flyttat bort, utan att ännu ersättas av andra starar norrifrån? Oklart, men Johnny vet nog.

skata sedd på Tomten idag på morgonen. Näktergal sjungande.

kaja enstaka överflygande dagl.

tärna ofta över sjön även fiskande i skrattmåskolonin etc. Ibland 2 ex i sällskap. Åtminstone de flesta jag sett har ruggat starkt i vingarna. Verkar snarast allmän.

Inga var ikväll c. 2040–2130 på Vombs ängar, på vägen som går över, i kanten av vår kontrollyta. Där har nyligen varit mycket stark översilning (även på kontrollytan!!) med därav följande rika fågelliv. Ikväll hade Inga:

vipa allmän, ad + pull } söder om
skrattmås allmän, ad + pull } vägen
3 grågäss }

8.

128

~~6~~

9.7.75 fm

storspov 8
strandskata 22
några (3-4) krickor
skedand 1
rödbena 3
svartsnäppa 1 ad
} söder om vipan

vipa
skrattmås
brushane 5-6
varav 2 ♂♂ med
en 1 m kvar av krage
rödspov 3, varav
2 sträckte förb
storspov 4
enkelbeckasin 2 lyfte
kricka etc
råka
} norr om vipan, kom. dvs på Grollystan

mycket backsvala
" ladusvala
} omedelbart vid kärret/Silvåkra by

Tornfalk

Tillägg: även på Öbacken 25-30 vipor.

9.7.75 forts.

Tillägg: Inga helt grajörs, hörd och/eller sedd överflygande, vid stugan ett par ggr på sista veckan.

Några få (3) tofsmesar av över Tornet på e.m.
I skogen innanför båtplatsen (dvs Silvikens båtplats, mellan denna och gamla järnvägsstationen) skrek en småfalk ivrigt. Nästan säkert lärkfalk, som bevisligen häckade där 1974; men jag såg *inte* fågeln idag.

Onsdag 9 juli 1975.

Jag var förkyld men följde efter tvekan med in till Zootis på morgonen. Fortfarande mycket torrt och varmt väder. Under dagen gick jag igenom dagboksanteckningar från 1942, skrev ett par brev, dedicerade en del separat av min recension av Porter-Willis-Christensen-Nielsen's rovfågelbok, m m. En dam från Nya Zealand, maka till en läkare, kom upp och ville se museet. Det fick hon, trots att det till stor del är ner packat. Jag angav orsakerna till detta, och vi hade en lång och trevlig diskussion. Mycket kultiverad och behaglig dam, Mrs Jenkins hette hon och var engagerad i naturvård och ornitologi på Nya Zealand. - På e m kom besked att Kees Booy från Holland och hans flickvän kommit till Ekologihuset och lämpligen kunde få lift av oss ut till Stensoffa. Så skedde, med start omkring 1615. Vi kom sedan, Inga och jag, till lilla stugan vid sjön kl c 1710.

Fågel på e m: en rolig sak, en gammal fin skräntärna, flög över sjön och kom flera ggr in över närmsta klarvatten. Här var mycket skrattmås, även fullt med nyss flyggä ungar, men bara 1 eller 2 ex (ad, om jag såg rätt) gjorde kortvariga angreppsförsök mot skräntärnan. För mig var det säsongens första, men i gästboken uppe i tornet har en herre - jag tror han hette Ingmar Rönde från Malmö - antecknat att han igår 8 juli såg en skräntärna. Och för ett par tre veckor sedan såg Göran Högstedt en skräntärna vid Vombsjön.

På kvällen kom först Johnny Karlsson, sedan Görgen Göransson. De undfägnades med Ingas nya flädersaft, gjord på blommorna. Den är mycket god, om den spädes rätt starkt med kallt vatten eller ännu bättre med Ramlösa. Allra bäst lär den vara om man dessutom tillsätter en liten dosis gin, men någon sådan hade vi inte hemma.

Johnny och jag gjorde upp schema för arbetet med högsommar- och höstinventeringar av Vombs ängar. I mörkningen körde både Johnny och Görgen.

Kvällen var först blåsig, med varm ostanvind, men senare stillnade denna av, det blev lugnt och, för första gången på länge, mulet och litet åskhotande. Andersson i grannvillan sade till Inga att väderleksrapporten angav att ett åskväder var på väg från sydväst. Vi var uppe till c 2230, det var fint och lugnt och rätt varmt och nästan mulet, med ett par klara fläckar. Men det var tyst, skrattmåsarnas kör var påfallande svag, och inga rördrommar eller sumphöns hördes.

Efter solnedgången gick Inga en runda uppom Ivans backe och såg på nytt hur skrattmåsar i stort antal (100-tals) flög lågt däröver och fångade pingborrar i flykten.

På e m såg jag en överflygande gluttsnäppa, och på kvällen kom 2 skogssnäppor över sjön. När det var nästan mörkt, hördes grönbena en gång. X)

Torsdag 10 juli 1975.

Jag ut kl 0340. Det var mulet och lugnt och drygt 15 grader. Fint väder. Göken gol i närheten, och en rörsångare sjöng nedanför stugan. Jag gick snart in och lade mig igen, och sannerligen, efter en stund började det regna, visserligen bara lätt och kortvarigt och säkerligen inte mer än en halv millimeter, men det var uppfriskande ändå.

Frukosten: näktergal sågs utanför huset som vanligt, det var en adult utan ring. Samtidigt kom fiskgjusen över sjön, något som i år endast setts ett fåtal gånger, i motsats mot föregående sommar. Den kom nära och flög länge över sjön. Och ett tu tre flög en bivråk, grant färgad i brunt och ljust och med kraftiga tvärstreck på undersidan, alldeles förbi huset vid alarna. Gök syntes, ett par tornsvalor och en backsvala likaså. - Vi kom iväg först kl 0750. Vid sandtaget, det nedlagda, satt idag en flock på c 50 skrattmåsar på gräset, därav var c 35 årsunga och c 15 ad.

På grund av jobb i staden kom vi inte ut till stugan förrän omkring 1920. Det var en härlig kväll. Göran Högstedt kom och spände upp sitt nät för att fånga näktergalar för studier av deras ruggning. Resultat se nedan. Han stannade och åt sillmiddag med Inga och mig. Vi gjorde en del obsar på kvällen och noterade följande:

skäggdopping allmän, ad med halvvuxen unge sedd; på ett ställe på klarvattnet låg
9 ad tillsammans
häger var aktiv på kvällen, vi såg flera ggr 2 ex, och en gång 3 ex, flyga över sjön
på låg höjd i mörkningen

X) tillägg till 9 juli: en del rörelser på änder var det i mörkningen, när Johnny och Görgen var hos oss. Vi såg flera ggr flygande flockar av skedand på 6-8 ex och även flera andra andflockar; en på c. 12 ex var nästan säkert kricka.

A

Torsdag 10 juli 1975 forts.

gräsand syntes i ringa antal och nästan bara flygande: bl a en flock på 2 ♂♂ och 2 ♀♀, senare en ensam ♂, sedan flock 5 ex varav åtminstone 2 var ♂♂, etc.

blåsand: på kvällen fällde 6 ex i närmaste klarvatten. Göran och jag var just i tornet. Det var 2 ♂♂ ad med stora vita vingfält, och 4 andra. Inom kort började fåglarna samla sig tätare, resa halsarna, det verkade som de skulle lyfta, och så skedde också, de flög snabbt upp och försvann. Men bara 5 ex. Det sjätte låg kvar, lyfte, flög 10 meter och fällde på nytt! Orsak?

brunand }
vigg } långt uppe i N utanför den där rätt smala vassbården låg en flock på ej mindre än 115 ex. Det var en blandning av brunand och vigg, proportioner ovissa, men ju noggrannare man tittade desto fler brunänder kunde man se. I eller invid flocken låg dessutom 4-5 skäggdoppingar

knölsvan flera par sedda, men inga ungar syntes ikväll

sothöna allmän, inga närmare studier, men den verkar att uppträda rikligare på klarvattnet nu än tidigare på sommaren.

rörhöna hörd på kvällen

brun kärrhök ett par tre ex sågs, därav en ♂ ad. De övriga var säkert honor; någon flygg årsunge har jag ännu inte sett

lärkfalk 1 ex kom lågt över vassen vid närmaste klarvatten omkr kl 2030. Flög rätt fort; ett par skrattmåsar skrek och gjorde slagförsök men tröttnade genast

skrattmås låg i massor på klarvattnet hitom kolonin på kvällen. Massvis av årsungar; jag skulle tro att av 3-400 ex inalles var minst 65 procent juv.

fiskmås 1 ex sett

fisktärna 2 sågs, det var ad. (Ingen svarttärna sedd idag).

gök sedd och hörd

tornsvala: icke en enda sedd förrän på kvällen då 2 ex kom i full fart förbi tornet

större hackspett }
mindre hackspett } Inga såg alla tre arterna nära stugan idag. Större hack och
gröngöling } gröngöling har jag sett ett par ggr utan att det antecknats, däremot har jag inte sett mindre hack härute på rätt länge.

sädesärla: minst 1 ad och 2 sedan några veckor flygga juv ses här dagligen. De sitter ofta på järnvägsbanken, rätt ofta också inne på tomten

rörsångare småsjöng då och då

trädgårdssångare: 1 ex fångades i Görans nät. Ringmärktes. OBS att just denna art inte setts eller hörts mycket här f ö. Nätet stod alldeles utanför grannhuset, d v s i alarna mitt emot de två miniatyrhusen där de två malmödamerna bor.

näktergal: Göran fångade en hanne ad, som börjat rugga: i ena vingen var den innersta, i andra vingen de två innersta handpennorna fällda.

koltrast: 1 ♂ ad fångad och ringmärkt

backsvala: på kvällen efter solnedgången men ännu i gott ljus kom plötsligt en rätt tät flock på 12-14 ex förbi över vassen; nära; obs hur litet som setts av backsvala hittills i sommar!

grå flugsnappare: Göran, som är mycket fin på läten, hörde den varna. Och en stund senare satt 1 ex på vårt staket. Har setts förut här, men det är uppskattningsvis 10 dagar sedan.

lövsångare sjöng.

[illegible]

stare: helt få exemplar sedda. När vi var på väg ut, väster om Revingeby, sågs ett par flockar på c 50 ex, den ena flög österut. Men inget [illegible] nattkvarter i SO eller Ö Krankesjön f.n.

grönbena: 1 ex flög förbi tornet i solnedgången, lockade fint. Flög SO.

1975-07-11.
På kvällen en svalflock över sjön, flög hastigt, antal ex 30-40; (flocken var den) största hittills (för säsongen).

1975-07-12.
Regn morgonen och förmiddagen. Mycket småfågel i trädgården: ärtsångare, trädpiplärka, lövsångare. Näktergal matar vuxen unge, och flygg juv hörd. Koltrast ♀. Blåmes.

På eftermiddagen var jag ute och plockade Hypericum. Såg då gröngöling och svartvit flugsnappare på Ivans backe; därjämte 2 ormvråkar. Den ene var en börringevråk med mycket stora vita fält på ovansidan, men ryggen var inte vit. Ingendera av vråkarna var i ruggning (åtminstone inte synbart).

1975-07-13, söndag.
Idag låg svanarna i sjön så som skissen visar:
Inga ungar av svan sedda.

Jag gjorde en vandring till Silvåkraskogen etc. och såg därvid, resp. hörde:
skogsduva flera ex
svarthätta hörd (=h)
sävsångare 1 h
sävsparv flera sedda och hörda
lövsångare
härmsångare h
kärrsångare 1 h
grönfink sedd flerstädes, även sedd i trädgården, och dess bröllopsflykt sedd
hämpling
gulsparv i skogen
svanar (=knölsvanar) sedda, men inga ungar sedda
skrattmås: nu rätt glest i kolonin, men på torra land stod c 350 - 400 ex, varav c 75 procent var juv. En fjolårsfågel sedd också.
fasan ♀
ormvråk 1 ljust ex
skäggdopping 18 ex i flock
sothöns få
brun kärrhök 1 årsung fågel
gräsand
skedand
vigg.

Denna kväll såg Inga 1 skräntärna, det är redan tidigare renskrivet på nästa sida.

C

13 juli 1975.

I gästboken i Silvåkratornet har Inga skrivit: "Kl. 2030: skräntärna fiskar i klaret nedanför tornet."

18 juli 1975, fredag.

Jag kom till stugan vid Krankesjön kl c 1715, fick lift med Johnny Karlsson från Lund. Inga var därute, hon har haft semester den gångna veckan och kommer att ha semester 14 dagar till.

Det var en härlig kväll med spegelblank sjö, rätt varmt, molnigt av höga moln men klart i väster - nordväst, så att det blev skarp kvällssol från c 1945. - Jag gick en runda på kvällen c 1920-2030, mötte dels några flickor från Saltkråkan, dels "den vithårige", en äldre man som ofta kommer till fågeltornet. Vi stod alla en stund vid vägen förbi Ivans Backe och pratade. Fågel, ungefär i den tidsföljd de sågs:

När vi kom ut, kretsade en rovfågel högt över Silvåkra by. I kikare och tub lättbestämd: glada, i stark ruggning, dels saknades de två (eller ev. fyra) mellersta stjärtpennorna, dels en eller två av de inre handpennorna i varje vinge. Kretsade långsamt. Omkring den en hel del tornsvalor. Och över den kom en flock på 5 stora vadare, med full fart mot V eller VSV, men dessa var oerhört högt och kunde inte bestämmas. De flög med snabba slag, kanske är ljungpipare eller kustpipare de troligaste tipsen. - Då och då sjöng rörsångare i vassen utanför stugan. - Omkr kl 1855 kom en mycket stor starflock som en långsmal rök långt borta över (eller bortom) västra ändan av sjön. De flög norrut snabbt. Räknades: minst 2500 ex, antagligen flera. Sågs ej fälla. En kort stund efteråt kom c 100 starar till på samma sätt. F ö sågs nära stugan (som vanligt) helt enstaka starar, idag bara ungfåglar; enligt Johnny är det sådana som har parasitangrepp och inte brukar leva länge. Obs att det inte förekom någon ansamling av starar på kvällen i träden runt stugan eller i buskarna ute i SO-hörnets vassar.

Rundvandringen: nötskrikor förde ett helvetes oväsen på Ivans Backe; jag såg också ett par ex där, men orsaken syntes ej. "Den vithårige" (som inte var med här men fick höra om saken) ansåg att skrikorna sett en kattuggla. Han bor själv där i krokarna och säger sig se kattuggla varje kväll. Rimligt, men han är bara måttligt kunnig. Skrattmåsarna är fortfarande allmänna i sjön. Ute vid kolonin dock föga liv, några tiotal flygga ungfåglar ligger i vattnet, några ad flyger över, etc. Men på ett begränsat, kalbetat eller m 1 m nerkört område nära byn på betesmarken stod en my stor flock skrattmås, skattades av mig till c 700 ex varav ungefär halva antalet ad. - Gröngöling skrek ett par ggr. - Finast på vandringen var en spelande fältpiplärka som plötsligt steg upp alldeles öster om landsvägen där denna passerar Ivans Backe. Jag gick ute på heden när den flög upp, den syntes bra och hördes ännu bättre men spelade inte länge. - 1 fiskmås ad drog över mot V. 1 häger ad sedd. 2 ormvråkar ute och seglade lågt över betesmarken S om Ivans Backe, den ena var ungefär normalfärgad ehuru inte särskilt mörk, den andra var på gränsen till Börringevråk: mycket ljus under ehuru inte snövit, ljus även ovanpå, t o m mycket ljus på vingtäckarna men inte heller där enfärgat vitaktig utan brokig eller nästan "rutig" i vitt och brunt. Dessutom stjärt brunaktig med relativt skarpt avsatt vit eller vitaktig bas (relativt smalt vitt, något à la blåhök). Som härav synes, ett mycket intressant fall och en fågel som säkert ofta kommer att bli felbestämd om den får leva. Inga som känner till det på Ivans Backe häckande paret säger att detta är en av föräldrafåglarna där. Det kan vara alldeles riktigt, men jag såg inte spår av ruggning på fågeln. Det kan ju kanske vara en avkomling till sagda par.

X

18 juli 1975, fredag, forts.

Efter rundvandringen: över sjön nära tornet en snabbflygande flock ladusvalor på c 25 ex, jag hann se att åtminstone några få ungfåglar fanns däri. Vidare blev, som vanligt, änder livliga mot kvällen. Några gräsänder sågs flyga (bara c 3 + 5), och en flock på 7 skedänder och senare c 10 krickor samt några obestämda änder resp. flockar på högst 10-15 ex. Även under vandringen hade jag sett ensamma gräsänder flyga över ett par ggr, med kurs vanligen mot Vombsjön.

Kaniner är nu oerhört talrika i trakten (och har varit så i månader). Ett gryt med många mynningar ligger på en liten sandyta helt inpå den plats där de många skrattmåsarna stod. Här räknade jag ikväll 26 kaniner, och Inga hade 27 där igårkväll. Och omkring vår stuga, incl. tomten, finns fullt med kaniner, mest ungar som knappt är mer än halvvuxna - ofta är de mindre. De gör stor skada, har ätit ner våra Tagetes och rosor och flera andra prydnadsväxter.

Tillägg: rörhöna hördes från tornet när jag stod där med Johnny.

19 juli 1975, lördag.

På morgonen kl 0825 for Inga iväg för att hämta sin Mamma, som f n befinner sig hos sin dotter Nanna och hennes familj i Tenhult. Inga var mycket trött och nervös, grät länge på morgonen. Hon väntas tillbaka, med sin Mamma, i morgon eftermiddag. De skall bo i stugan den närmaste veckan.

När vi vaknade på morgonen omkring kl 0630, sjöng en rörsångare från buskarna på vår tomt, alldeles invid bekvämlighetsinrättningen. Så har den tydligen gjort ofta på slutet. Och vi har i månader - då och då - sett rörsångaren komma till buskarna på sjösidan av huset.

När vi åt frukost, hoppade en näktergal juv i fläckig dräkt och med ring på ena benet, nästan säkert vänster ben, i trädgården under buskarna. Den är märkt av Göran Högstedt.

Jag upp i tornet 0840, stannade en timme. Skrev följande i SkOF:s gästbok:"Spegelblankt, molntäckt, ljumt. Skrattmåsar allmänna, men deras bindning till häckplatsen håller på att lossna. 3 gamla fisktärnor. 1 gammal havstrut. 30 brunänder flög omkring, fällde. Andra änder (gräsand, vigg) fåtaligt sedda. 1 ung brun kärrhök, mycket mörk, enfärgad så när som på orangegul hätta. Rörsångare sjunger då och då nedanför tornet. 3 hägrar från NO, fäller. 1 enkelbeckasin. 1 skogsduva. 6 spridda knölsvanar. Storspov hörd."

Till detta följande kommentarer här: Havstruten sågs senare mycket bra, inte bara liggande (som på morgonen) utan flygande länge över sjön. Den var ad eller vix ad, hade svart rygg, svartaktiga vingar men befann sig i ruggning vilket märktes på två sätt: dels hade den ett vitt längsband över vardera vingen, dels hade den ett rätt stort och symmetriskt hack i vardera vingen. Se enkel skiss här:

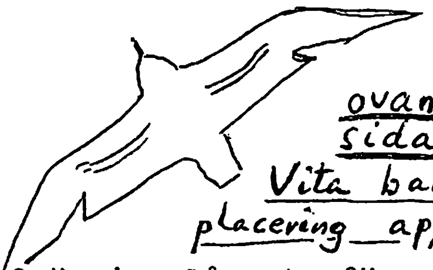

ovan-sida. Vita bandets placering approx.

De 30 brunänderna låg först på klarvattnet långt uppåt Lottagården, lyfte sedan, flög omkring, fällde bara 500 m från tornet. Vigg bara 2 + 1 flygande ex sedda, gräsand högst 10 sedda på morgonen. Av de 3 hägrarna som kom från NO var en ad, 2 grå juv. En fjärde häger sågs också i sjön. Knölsvanarna var alla ad och låg 3 långt i NV nära Ålabäcks avflöde, 1 låg 4-500 m väster tornet och de 2 övriga låg utanför sydsidan. Den bruna kärrhöken juv flög över SO-hörnet och fällde i en buske i vassen, satt länge, sågs jättefint i tub, hade även en fläck på strupen rostgul-orangegul men var i övrigt som ovan sagts.

Dessutom följande tillägg av arter som sågs resp hördes på morgonen utan att nämnas i gästboken: skäggdopping allmän, på en plats 10 ad invid varandra, på flera platser spridda ad resp. en ad + en stor unge. Sothöns: sågs fåtaligt på vattnet på olika ställen, men inte nära (utom en ensam vuxen ungfågel) och för fåtaligt för att göra närmare

19 juli 1975, lördag, forts.

undersökningar. 2 ringduvor flög också över sjön. 2 kråkor varav åtminstone en starkt ruggande i vingarna flög söderut över sjön. Inga andra kråkfåglar sedda.

Förutom traktens skrattmåsar, som mest var på betesmarken, endast några tiotal (mest juv) på vattnet vid kolonin, sågs skrattmåsar flyga över sjön mot SV eller VSV, mycket högt och oftast glest, med 100 m eller mer mellan individerna, men ibland i flockar eller snedlinjer på 5-9 ex. Flera tiotal sågs flyga så. Kan åtminstone ha varit flyttare på väg från andra platser i NO. Å andra sidan sågs dessutom en del skrattmåsar kretsa, ensamma eller några tillsammans, mycket högt över Silvåkraskogen etc, det kan förstås ha varit "hemmafåglar". Bland de passerande skrattmåsarna var även 2 fiskmåsar ad. - Rall hörd bra, en gång men grundligt. Blåmes i träden runt tornet. 10 backsvalor i flock snabbt flygande över sjön. Några få tornsvalor sedda.

Omkr kl 1100 gick jag upp i tornet på nytt för att skriva av vad jag anfört i SkOF:s gästbok. Väder oförändrat, varmare, mycket svag bris, men prägel densamma f ö. Såg nu litet mer gräsänder, kanske 25 inalles, fördelade med 10 inne i en vik i SO, de övr spridda. Brunänderna fanns delvis kvar, några flög över sjön. En flock obest änder kom i rasande fart från Ö och fällde, jag tror det var skedand. Vidare sågs nu två bruna kärrhökar juv, dels densamma som förut, dels en annan uppe över vassen i NO (där jag har förstått att det finns ett bo). På långt håll över V sjön fiskade en gjuse, nära densamma flög 2 hägrar bort från sjön samtidigt som 2 ANDRA hägrar sågs flyga över SO-hörnet, de försökte fälla i ett träd ute i sumpen men misslyckades och fortsatte, gjorde då en sväng rätt nära tornet, skrockade litet. På mycket långt håll kretsade en vråk, säkert en ormvråk, med relativt stort byte hängande i klorna. På närmare håll en fin, ruggande bivråk i krets; i det stora hela mörk men kroppens undersida delvis ljus. Ruggade i handpennorna. Bofink hanne flög förbi.

Tillägg: bland det som sågs vid första besöket i tornet skall tilläggas några överflygande hämplingar och en flock på 4-5 pilfinkar; de sistnämnda är av visst intresse eftersom de i år inte häckat hos oss eller på granntomterna.

Kl 1135 kom flock på minst 16 backsvalor snabbt förbi mot S.

Det förblev lugnt och mulet. Molntäcket tjocknade långsamt och blev jämnare och lägre. Temperatur kl 1400 var + 20° C. Då föll ett mycket svagt regn. Jag rörde mig i stugans närhet, plockade hallon, hade det skönt. Såg talgoxe, gök; hörde skogssnäppa, koltrast (sjöng ett slag) och härmsångare (lockade flitigt en stund). Ingen sång utom av koltrasten och då och då en stump från rörsångaren.

Upp i tornet c 1400-1425. En kanot utefter sydstrandens vassar. Fiskarna som har motorbåt vid Silvåkra gods brygga var också ute. Inte mycket nytt av fågel. 5 krickor simmande, 1 skedand snabbt förbiflygande. Brunänder i flock på långt håll. Kanoten kom till SO hörnet och skrämde här upp c 15 gräsänder och 10 krickor; totala antalet uppskrämda änder kan ha varit större men inte mycket större. Man undrar hur många änder som är flygodugliga på grund av ruggning. De änder som skrämdes upp flög fint och var inte ojämna i vingarna. - Brun kärrhök sågs i 3 ex: en hanne ad ad, som bråkade med kråkor över stranden i SO, en hona ad som ruggade (måttligt) i vingarna, den flög över vassen i SO, samt en juv som också flög över den vassen och hade en stor lång och smal gnagare i klorna. Jag såg tydligt att bytet hade lång svans, kanske var det en vattensork fast kroppen tycktes mig något för smal och smäcker. Roligt att se att ungfågeln kan fånga byte (ty jag fick intrycket att den tagit detta själv, men det kan jag inte bevisa).

Erik Hansen från Köpenhamn kom med 2 damer. Han och jag pratade kort. Han hade idag haft 2 skräntärnor och 2 fiskgjusar vid Löddeåns mynning.

Kl 1450 tittade jag ut över sjön från verandan: 1 skräntärna flög utanför, c 150 m ut, över vassen. Jag ut för att se efter fler, men

19 juli 1975, lördag, forts.

det lyckades inte. Fågeln försvann bakom alarna. Erik Hansen, som var kvar uppe i tornet och hörde mig komma ut, ropade att 3 skräntärnor nu fanns över sjön. Jag letade förgäves men gick inte upp i tornet, eftersom där var fullt med folk. Över sjön fanns däremot en del annat att se: änder var oroliga och flög omkring i flockar eller enstaka. Totalantal säkert 40-50 sedda, men ej flera (sedda!). Därav c 20 gräsänder, c 10 krickor, minst 5 skedänder och 1 mycket grann årta, tydligen hanne, samt slutligen 1 bläsand utan vitt på vingarna. De uppgivna siffrorna på gräsand och kricka kan nog ökas något. Observera att inga dykänder sågs av mig nu. - När Erik Hansen + sällskap kom ner från tornet kl c 1515, sade han att alla 3 skräntärnorna flugit bort i riktning Vombsjön.

Entita hörd på Anderssons tomt. Sävsparv ofta sedd, även tidigare på dagen, hannar ad och andra, flygande över vassen. Vipa sedd dels 3-4 ex flygande västerut i morse, dels nu c 15-18 ex i gles flock, också flygande ungefär västerut. Häger juv sedd nära, förföljd av ett par skrattmåsar ad över deras koloni-plats.

Rätt mycket folk nu på e m, både pr bil och cykel och till fots.

OBS: 1) sädesärlorna inte kvar vid huset.
2) många skrattmåsar ad har synnerligen tydlig ruggningslucka i vingarna, på gränsen mellan arm- och handpennor.
3) även idag stod flera 100 skrattmåsar, en blandning av ad och juv, på samma ställe på betesmarken som igår. Fullt med kaniner mitt ibland dem; vid ett tillfälle även en ensam kaja bland måsarna.

På e m gick jag en mindre runda på järnvägslinjen. Såg sädesärla (men inte på banan utan på betesmarken), och 1 strandskata flög över, ivrigt skrikande. - Även kom över sjön 1 ensam kärrsnäppa med svart buk, den föreföll intresserad av att fälla ute på den mycket lilla öppna ytan i kanten på en vassrugge; samma plats användes även av brushanar och andra vadare samt av änder som rastplats. Även skrattmåsar kan förstås stå där. - Omkr kl 1620 och en stund framåt flög en fiskgjuse över Krankesjön, delvis nära.

På kvällen omkr 1845 en liten flock c 18 starar över sjöns sydöstra vassar; flocken flög i krokig kurs rätt högt uppe och skruvade sig högre. Rätt egendomligt beteende; man fick tanken att flocken tidigare varit här, t ex när starar övernattade här för någon månad sedan, men att den nu höll på att anlägga nya vanor, samtidigt som det dock var svårt för fåglarna att glömma sin anknytning till platsen.

Några sädesärlor flög ut över vassen, men bara 3-4 ex.

Kl c 1900 hördes drillsnäppa 2 ggr, rätt nära

Kl 2005 hördes småspov mycket fint, när jag satt inomhus. Jag ut och fick höra den 8-10 ggr, allt medan den tydligen flög ungefär mot SO (mot Vombs ängar). Det fanns danskar i tornet; de sade "lille regnspove".

Kl 2055 kom en lärkfalk över sjön med hög fart och flög in över stranden 100 m norr om tornet.

Jag hade satt mina nyplockade hallon i kylen. Rensade dem nu och åt dem (eller rättare sagt en del av dem) kalla med grädde och socker. Härlig kvällsmåltid.

C

137

Söndag 20 juli 1975.

Jag var vid stugan vid Krankesjön hela dagen fram till 1745. I tornet c 0815 - - 0900, f ö gick jag omkring, plockade hallon, plockade ängsblommor, tittade på fågel, njöt av solskenet etc. Kl c 1400 kom Inga och Tant Beth, de hade farit från Tenhult omkring kl 1000 och haft en god resa. Vi hade en skön eftermiddag, jag gick en runda och plockade Hypericum; sedan åt vi middag, och kl 1745 körde Inga en sväng varvid hon avlämnade mig vid bussen i Harlösa och sedan med sin mamma fortsatte för att beundra utsikten från Harlösa kyrka. Jag kom till Lund c 1840.

Fågel:

α Morgonen i tornet var skön: blank vattenyta, lagom varmt, halvklart. Men fågelaktivitet mycket låg. 2 hägrar stående i vasskant, summa 6 knölsvanar, en flock på 15-18 brunänder, 4 + c 4 + c 2 + enstaka gräsänder; skrattmås inte så mycket vid kolonin utan mest stående på betesmarken, men en gång blev de tydligen skrämda där, och då kom kanske 75 ex till sjön och fällde (de flesta åtminstone) på klarvattnet nära kolonin. Det var en blandning av ad och juv. Fisktärna ad sedd 2 ex. Sothöns och skäggdopping fåtaligt sedda. Kl 0840 kom en fin sak: en skräntärna ad var plötsligt över närmsta klarvatten, skrek en gång, blev lindrigt ofredad av skrattmås, flög runt ett par ggr men fortsatte sedan mot NV-VNV och kom ej tillbaka så länge jag var i tornet. - Senare var jag ej i tornet men ägnade mycket tid åt fågelskådning.

Artlista:

skäggdopping fåtaligt sedd, delvis en ad och en nästan fullväxt ungfågel i sällskap etc.

häger sedd enligt ovan, antagligen fanns mer än 2 ex vid sjön.

knölsvan sågs i ringa antal, [illegible] bara 6 ex synliga, se skiss. Det var i ett par fall en smaksak, om man ville ange fåglarna som liggande parvis eller som 1 + 1. Paret (paren) höll ihop endast glest. Senare, när jag gick på järnvägsbanken, såg jag en gammal knölsvan även i kanalutloppet. Den var mycket oskygg, reagerade inte alls när jag kom inom synhåll på 30-35 m håll. Den har markerats med siffran 1, omgiven av en ring, på skissen.

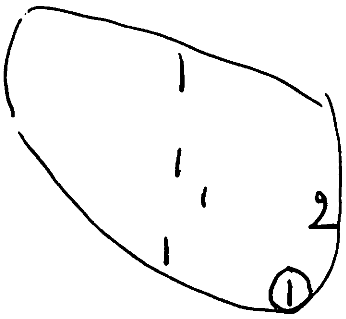

gräsand mycket få, se ovan.

skedand 1-2 ex förbiflygande.

brunand flock c 15-18 ex på morgonen, se ovan; därefter bara enst ex sedda.

fiskgjuse sedd fint dels på middagen, dels på e m omkr kl 1630-1645 och 1710; vid sistnämnda obs flög den söderut från sjön med en medelstor fisk. - Gjusen var i lätt ruggning i handpennorna.

bivråk 1 ex kretsade över stugan och ängen vid middagstiden, fin och knappast skönjbart i ruggning. Stjärt jättetypisk med rundade hörn och normal färgteckning.

ormvråk sedd några ggr, bl a 1 ex över betesmarken, skrikande. Det var en fågel som ruggade i vingarna och var tämligen ljus, dock på översidan inte mer än att man måste vara rätt nära för att se de ljusa fläckarna. Översidan gjorde på avstånd ett blekbrunt eller mellanbrunt intryck, inte vitt.

brun kärrhök: ruggande hona sedd, flög ut över betesmarken och skrämde upp alla skrattmåsarna. Senare sågs en av de fina gamla hannarna över sjön. Ingen ungfågel sedd idag.

sothöna fåtaligt sedd. I kanalens mynning låg 2 juv, f ö alldeles för få fåglar och för långt avstånd för att göra närmare undersökningar.

vipa några sedda flygande västerut.

storspov kl 1746 flög 3 ex västerut

svartsnäppa hörd vid middagstiden

skrattmås: se ovan. På betesmarken satt nog högst 200-250 ex idag

fisktärna se ovan

skräntärna se ovan. Inga flera sedda på dagen

Söndag 20 juli 1975 forts.

ringduva sedd
tornsvala sedd men bara ett par tre ex
backsvala ett par ggr i små flockar över sjön, c 10 - 15 ex pr flock, ej fler
sånglärka över ängsmarken
rörsångare sjöng några stumpar i vassen utanför tornet
sävsångare, som jag inte hört på en tid, sjöng idag rätt ivrigt vid kanalen
från Silvåkrakärret, något hundratal meter uppströms järnvägsbron
härmsångare hördes inte sjunga, men lockade ofta
törnsångare sjöng ett par korta strofer
näktergal sedd och hörd; den varnade några ggr, och en gång omkring kl 1200
sjöng hannen kraftigt och typiskt - men bara c 4 sekunder långt
rödhake hördes knäppa på granntomten. Har ej hörts eller setts här förut
denna säsong
nötväcka hördes kraftigt från björkarna. Liksom rödhake "ny för säsongen", åtminstone har jag inte haft den här sedan i våras (om ens då)
talgoxe sedd
sävsparv sedd över vassen men hördes inte sjunga idag
bofink sedd
hämpling sedd och hörd överflygande
pilfink 1 ex sågs när jag var ute och plockade Hypericum. Fågeln fällde i en buske av Sambucus racemosa och började äta de röda bären. Jag såg tydligt hur den tog bär i näbben och klämde sönder dem, däremot såg jag naturligtvis inte att den svalde något. Anmärkningsvärt i alla fall, eftersom dessa bär uppges vara giftiga.
stare: liten flock på 25 ex på telefontrådar över betesmarken.
kråka: några över sjön resp rastande därstädes.

Tillägg: vid Revingeby på hemvägen
2 + 3 strandskator på ett gräsbevuxet
område Tills. m. några vipor etc.
De 3 strandskatorna var mycket nära
alla 3 var juv.

Mycket vipor rastande mellan Revingeby
och Slätteberga.

1975-07-22

Buss Lund-Harlösa, taxi till stugan, ank. 1310. Träffade Inge och Tant Beth. Inventerade sedan Vombs ängar, se särskilda protokoll. Dessutom: i Silvåkra by 4 ladusvalor juv tätt tryckta till varandra på tråd vid hus, matades av förälder som fladdrade framför dem. Över Silvåkrakärret 2 bruna kärrhökar, 1 årsung mörk fågel och 1 av oviss ålder och ovisst kön, långt borta. —

Efter inventering hemvandring genom tallskogen och över avsnitt av stora sandheden. Här kom en glada, röd, med stjärten ojämn, flög sakta och lågt, skrämde upp en ringduva. Sånglärkor allmänna på heden, flera ggr i flockar på 4-6 ex. Ej sjungande.

Utanför inv.-gränserna i Klingavälsån 5 lyftande gräsänder, alla kom på vingarna men för 2 ex föreföll det vara nätt och jämnt!

Till Krankesjön kom från öster c 10 gräsänder, därav en flavist, helt blekt beige, ö.s. något mörkare, u.s (nästan) vit, handpennor också nära vita men med beige ton. Detta kl. 1355.

Kl. 1715-1740 i Tornet: ytterst litet fågel, skrattmås få (men ≥ 150 på betesmarken; ad + juv), en fiskmås juv eller kanske fjolårsfågel, 1 svan sågs (!!), summa 3 sothöns inom bestämningshåll, summa 2+1+4 = 7 skäggdoppingar, 1+4 gräsänder, 1 osäker kricka. Även på längre håll i NV etc mycket fågelfattigt, nästan tomt. Väder: cirrus-slöjor täml. täta därunder rikligt med cumuli. Västlig bris. Omkr. 19–20 °C i skuggan

1975-07-22 forts.

Jag stannade kvar till middag i stugan. Vi åt c 1745-1820. Det tätnade nu alltmera, blev (nästan) jämnmulet, och omkr 1815 föll litet regn. Kl. 1845 körde Inga ner mig till Veberöd där jag tog en buss som – efter byte i Dalby – bragte mig till Lund, ank. 1942.

Fågel utöver det nämnda:

1. häger sågs över sjön
2. fiskgjuse sågs länge över sjön, delvis nära, i två omgångar. Sågs ej ta byte idag.
3. gröngöling hörd nära stugan
4. 2 stenskvättor i det nedlagda sandtaget, nästan säkert var båda juv.

Tillägg: idag S om Silvåkra by en ryttlande tornfalk

i måndags 20/7 på kvällen hade Inga sett lärkfalken jaga svalor alldeles utanför huset; då nu svalor hade i vansinnig fart formligen ramlat in bland träden.

OBS Den märkliga obsen idag av blåhake ♀ på Vombs ängar. Mycket fin, ej synbart i ruggning, vingform OK vit övergump lyste på långt håll!

(141)

1975-07-22 kl. 1430-1605. Halvklart, god sikt. För ängarnas allmänna utseende se särskilt blad.

(141)

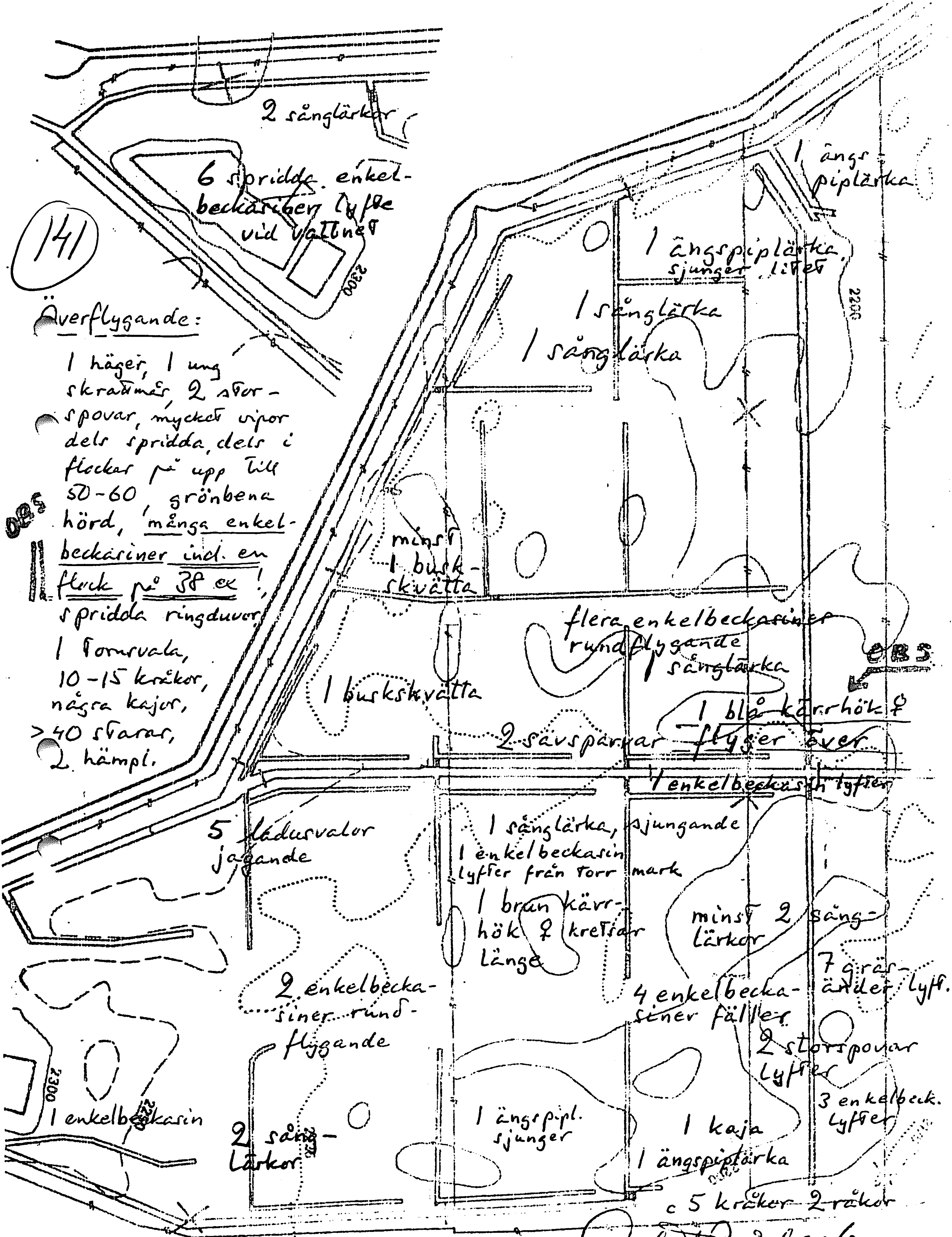

2 sånglärkor

6 spridda enkelbeckasiner lyfte vid vattnet

1 ängspiplärka

1 ängspiplärka sjunger, litet

1 sånglärka

1 sånglärka

minst 1 buskskvätta

flera enkelbeckasiner rundflygande

1 sånglärka

OBS

1 buskskvätta

1 blå kärrhök ♀ flyger över

2 sävsparvar

1 enkelbeckasin lyfter

5 ladusvalor jagande

1 sånglärka, sjungande

1 enkelbeckasin lyfter från torr mark

1 brun kärrhök ♀ kretsar länge

minst 2 sånglärkor

7 gräsänder lyft.

2 enkelbeckasiner rundflygande

4 enkelbeckasiner fäller

2 storspovar lyfter

3 enkelbeck. lyfter

1 enkelbeckasin

2 sånglärkor

1 ängspipl. sjunger

1 kaja

1 ängspiplärka

c 5 kråkor 2 råkor

Överflygande:

1 häger, 1 ung skrattmås, 2 storspovar, mycket vipor dels spridda, dels i flockar på upp till 50-60, grönbena hörd, många enkelbeckasiner incl. en flock på 38 ex!, spridda ringduvor, 1 Tornsvala, 10-15 kråkor, några kajor, >40 starar, 2 hämpl.

OBS

Gustaf Rudebeck

1975-07-22

kl. 1610-1640.

Halvklart, god sikt

Överflygande:

1 Tornsvala, några kråkor, + samma blå kärrhökshona som sågs på provytan.

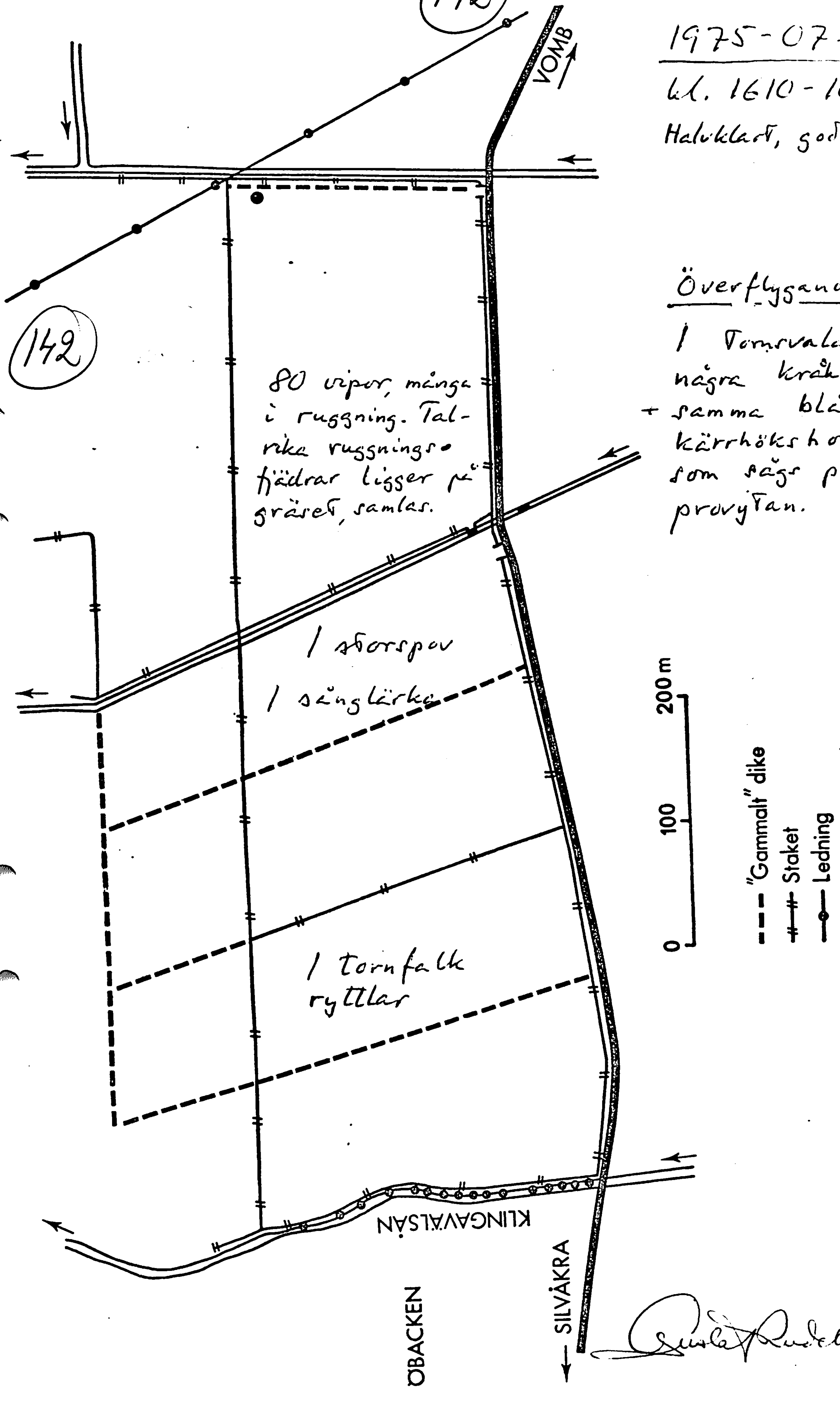

142

80 vipor, många i ruggning. Talrika ruggningsfjädrar ligger på gräset, samlas.

1 storspov

1 sånglärka

1 tornfalk ryttlar

Gustaf Rudebeck

Kommentarer till inventeringen 1975-07-22.

a) Provytan var torr, även dikena torra med undantag av "centraldiket", som förde rätt mycket vatten. Några helt små våta områden i norra delen, eljes ängarna torra överallt. Vattensamlingen längst i söder däremot ovanligt välfylld.

Alla kringflygande enkelbeckasiner ej införda; det kunde bli dubbelräkningar. Å andra sidan lyfte beckasiner flerstädes från fast, torr mark.

Gräsväxten på provytan var riklig. På norra delen nådde den mig oftast till höfterna, på södra delen till knäna.

Inga betande kreatur på ytan.

b) Kontrollytan var också torr, endast "centraldiket" förde vatten. Gräset var tätt och friskt men kort, passande för vipor. Inga kreatur betade här.

c) På fälten omedelbart öster provytan gick 150 vipor, och en del beckasiner torde lyft här. På ängsbiten mellan prov- och kontrollyta fanns bl. a. c. 40 kråkor, några råkor, 5 kajor, ett ringa antal starar, 100 vipor (minst), några ringduvor och 5 hägrar. Här betade mycket boskap.

Gustaf Rudebeck

Iakttagelser vid Krankesjön juli 1975, gjorda av andra observatörer:

1975-07-09: 1 skräntärna (Johnny Karlsson)
-13: 1 " (Inga)
-15: 1 " (Inga)
-22: 13 tranor flög lågt bakom huset, på nära håll, riktning mot Silvåkrakärret. Tid omkring 2030 (Inga)
-23: fiskgjuse fiskade flera gånger i sjön på f m och e m (Inga)

Inga var med sin mamma i stugan hela tiden 20-27 juli. Hon såg inga skräntärnor men hade föga tid att leta efter dem.

145

1975-07-26, lördag.

H eller Jag var vid stugan 1100-1845. Inga och hennes mamma, tant Beth ("Betty"),var där, och 1500 kom Knut och Nanna. Hyggligt väder, men blåsigt, från V ~~elelr~~ N.

Jag såg 1 fin börringevråk, den hade stjärtroten lysande vit, vingarnas översida mycket ljust gulbrun, starkt avstickande men ej vit. Undersidan däremot var vit, samt 1 eventuellt med små fläckar. Vidare: brun kärrhök minst 2 årsungar ~~samt 1~~ ♂ ad över fältet. 2 tornfalkar. Lärkfalk sedd 2 ggr, fiskgjuse ofta på e m. Glada 1 jättefin bakom huset. Skräntärna 1 + 1, dessutom troligen 4 till. Skrattmås 1 ex (!!!) och senare 10 förbiflygande. Fiskmås 3 förbiflygande och senare flera ex till. [redacted] Kärrsångare lockade, näktergal lockade också.

Jag [redacted] plockade 2 1/2 liter hallon.

1975-07-27, söndag.

Obsade från tornet på middagen. Såg: 1 gråtrut, 1 fiskgjuse, hörde 1 svartsnäppa mycket länge. 2 knölsvanar i SO hörnet och 1 vid ostsidan. 1 brun kärrhök ♂ ad. 2 skogsduvor. 1 blåhök!! Vipor. 1 skräntärna flög lågt, hade kanske svag ruggningslucka i vingarna. 1 ljus ormvråk över vassen. 1 gjuse med byte. 2 skräntärnor. 1 bofink ♂ matar unge på gräsmattan.

På e m 3 skedänder och några gräsänder, 1 fisktärna, 2 tornfalkar, 20 starar och
/ S några sädesärlor. Vidare flera mådflockar, det var skrattmås ad med ruggningsluckor, [redacted] skrattmås juv, och fiskmås; dessa måsar flög mestadels mot V i blåsten.

Kl 2020 såg jag c 2000 ladusvalor över sjön, "svärmande". Studerades bara kortvarigt.

1975-07-28, måndag.

På morgonen 0540-0600 var jag i tornet. Såg resp. hörde:

skäggdopping
häger
knölsvan
obestämd svan
gräsand få
bläsand 2
kricka 2
brunand 1 + 1 + 1 + 1
vigg 10 ♂♂
knipa 1
fiskgjuse 1 ruggande
ormvråk
brun kärrhök

tornfalk
rall h
sothöna
grönbena 2; en spelar!
skrattmås 1 + ett fåtal
havstrut 1 ad +
1 ad och 1 juv
fisktärna 3 + 3 + enstaka
skräntärna 2 ad
ringduva
tornsvala några
grönsgöling h
spillkråka h

större hackspett h
backsvala
rörsångare sjöng, även sedd
lövsångare
koltrast ♂
näktergal: varnade, och
sjöng, norr om tornet
sävsparv
hämpling
pilfink 1 överflygande
kaja h

Ovanstående är en direkt avskrift av artlista i originalet. I anteckningarna utanför artlistan finns även "kärr", vilket enligt min praxis brukar betyda kärrsångare men kanske, mot vanligheten,kan betyda (brun) kärrhök. Säkert är i varje fall att det inte betyder kärrsnäppa.

- - - -

På morgonen 2 skräntärnor i sjön, båda ad, ej samma som det ensamma ex dagen innan: ej luckor (ojämnheter) i vingarna. 2 bruna kärrhökar juv.

Jag åkte in till Lund med Johnny, han hämtade mig 0815. Jobb på Zootis på dagen. 1615 start från Lund; fick lift med Johnny.

Kvällen: Sören Svensson kom och hälsade på, han var på fint[redacted] humör. Hade som vanligt varit i Ammarnäs; i år hade han haft jäkligt kallt däruppe. Min syster Märt med döttrarna Eva och Katarina (= "Ina") kom också på besök. De tre samt Inga och jag drack kaffe på kvällen och pratade och hade jättemysigt.

Det blev finfin ansamling av svalor över sjön på kvällen, åtminstone mest ladusvala. De flög där länge, antal 2500 - 3000 ex, kanske fler. Oro ibland, men inga lärkfalkar sedda. "Hustornfalken" bakom huset (som vanligt). 100 starar på ängen, ej flera! Strandskata hörd på kvällen.

146

1975-07-28, måndag.

Tillägg: idag kl 1930 såg jag en ännu ej vuxen kanin, som var angripen av myxomatos på ögonen. Jag såg att ögonen var svällda. När jag gick fram emot djuret, syntes det att åtminstone ett öga var blint. Kaninen sprang först emot mig, stannade, sprang korta bitar åt olika håll och sprang slutligen in bland högt gräs. Det var första gången på mycket länge som jag såg en myx-kanin här i trakten.

1975-07-29, tisdag.

Jag hade semester idag. Obsade från tornet och från marken. Väder: sol, rätt varmt, men blåst. På middagen och e m starkt ökande dis i luften, men fortfarande fin sol. Jag såg:
hona och 2 juv bruna kärrhökar intill varandra, my. fint. Senare 1 brun kärrhök juv och 1 ormvråk juv nära varandra, bara 5-10 m inbördes avstånd, de reagerade ej till att börja med, men slutligen steg kärrhöken elegant efter vråken, och båda försvann. Hus-tornfalken sedd. Senare 2 ormvråkar juv varav 1 börringevråk. 2 glador över stora heden intill varandra, snyggt som f-n; de ruggade inte. Brun kärrhök hanne ad sedd, och i V 2-3 andra bruna kärrhökar.

1 ad och 1 juv talgoxe på verandan (ytterverandan), där de plockade noctuider från brädväggen; se enkel skiss: Talgoxarna (eller bara ena ex?) satte sig där pilarna pekar, kikade in i springan mellan överbrädan och de insänkta rännorna, och fick ut flera noctuider. På ett ex togs vingarna bort innan fjärilen åts upp, på 2 andra ex åts det mesta, även större delen av vingarna. En vas med stora örter stod på golvet på verandan, här hoppade ena talgoxen upp och kom efter 5 sekunder ut med en noctuid!!

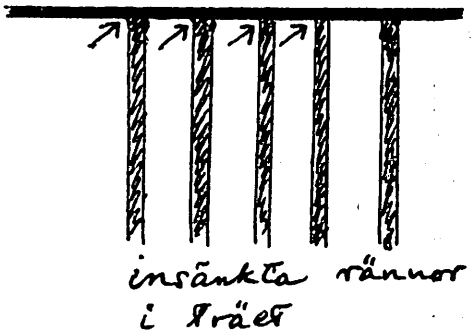

På kvällen kl 1920 flög 7 tärnor över sjön mot V. Det var fisk/silver. Inga skräntärnor sedda. - Änder my. få. 5 viggar flygande, enstaka gräsänder. - På middagen sågs samtidigt 9 knölsvanar i sjön, de låg approximativt enligt bifogade skiss: Antagligen fanns mer än 9 ex i sjön, men inte många, tror jag. - Innan jag började obsa från tornet låg 2 knölsvanar ad vid X på skissen, och vid Y på skissen (= på närmsta klarvatten) sågs 1 ex en god del av dagen ehuru inte när jag räknade de 9. - Vidare idag: fiskgjuse 1 på f m, rörsångare sjöng, häger sedd i flera ex i sjön. - Ladusvala sedd i 2000 - 3000 ex kl 2020 - c 2040, de var på rundflygning över sjön. Skrattmås sågs kl 2027 - 2045 i många rätt täta flockar, summa nog 400-500 ex, de flög norrut på bred front över sjön, fällde eventuellt i norra kanten, men detta blev ej klart, ty Helge Nyström kom precis när jag skulle upp i tornet och se efter.

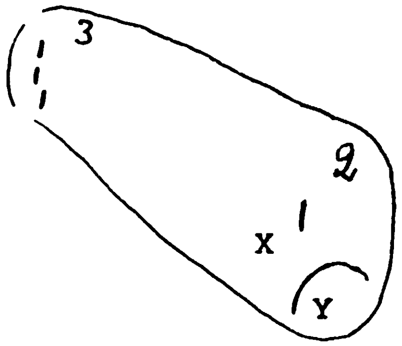

Spillkråka 1 på morgonen my. nära, gröngöling hörd 2 ggr.

På kvällen i skymningen c 2050-2100 flög en del gräsänder mot Ö, en gång en flock på 18 ex, samt några smärre flockar till; även ett antal småänder sedda, rimligen kricka.

När vi var inne i huset, hörde vi ett rätt starkt, något gnällande och något strävt läte "tjärrr". Vi ut, men vi såg aldrig fågeln, ty den flyttade sig bortåt i trädkronorna. Vi misstänkte sommargylling, men detta är spekulativt.

Strandskata flög över på kvällen.

På kvällen klockan 2120 och senare hördes mycket vårtbitare. Fullbildade sådana såg jag idag på e m när jag plockade hallon. Näktergal varnade ofta på kvällen.

Tillägg: även entita sågs denna dag.

Vidare: på kvällen jättesvärmning av smådiptera (mygg) och av den lilla ephemeriden, och sent på kvällen kl 2230 sjöng rörsångare mycket ivrigt.

obs

1975-07-30, onsdag.

Jag var i tornet 0630-0730 och såg: skäggdopping, sothöna, 11 storskarvar flygande mot V i flock. I sjön sågs några gräsänder, dessutom kom 13 + ytterligare några gräsänder dit. 7 skedänder varav 1 hanne (eller kanske rättare en hanne i tydligt avstickande dräkt) kom också dit. 2 brunänder flygande. I sjön sågs 1 + 1 + 1 knölsvanar, och över sjön kom kl 0640 en flock på 5 knölsvanar varav 4 ad; alla flög mot V. Vidare kom till sjön 2 knölsvanar [redacted] sub-ad, detta var kl 0702, de kom från SO och jag fick dem nära, de var brunvita, men när de fällt på sjön och sågs på c 1000 m avstånd i morgonljus, såg de vita ut. Ett tänkvärt fall. - Vidare 2 bivråkar i sällskap spikrakt mot NO. Över betesmarken 1 glada, ej ruggande. 2 bruna kärrhökar juv sedda, och 2 fiskgjusar sågs också: den ene hade jämna vingar [redacted] och stjärt, den andre var ojämn i stjärten. Den "jämna" stack iväg när den "ojämna" kom. Båda sågs länge över sjön, men ingendera slog efter byte. 1 tornfalk sedd, ormvråk hörd. Ensam korsnäbb flög över. 1 större hackspett, några spridda backsvalor, 1 ladusvala, 1 + 1 tornsvalor. Rörsångare sjöng mycket ivrigt, liksom igårkväll kl 2230. Nötväcka, sädesärla sedda. Lövsångare sjöng ehuru något ofullständigt. Näktergal varnade. Fisk/silvertärna 2 ad och 1 juv (men i realiteten är det nog ännu de häckande tärnorna, d v s fisktärnorna, som syns över sjön, åtm. allra oftast). 1 + 2 skrattmåsar! 2 flygande enkelbeckasiner. Kl 0830 hördes glutt. Kaniner i massor.

Ett slag omkring 0930 sågs 6 bruna kärrhökar: hanne ad + hona ad + 1 juv nära, 3 andra ex långt bort. 1 skogsduva mot NNO. 1 + 3 ormvråkar kretsande. Härmsångare.

Kl 1030-1100 låg knölsvani sjön enligt skiss: alltså summa 9 ex sedda samtidigt. Vidare sågs i sjön [redacted] 1 havstrut ad, dels liggande på vattnet, dels flygande norrut (månne samma ex??), gråtrut 1 ad liggande, skrattmås 1 ad (OBS!). - På klarvattnet låg 3 + 1 viggar, alla hannar, 5 gräsänder, 5 sothöns och 10 skäggdoppingar. Näktergal h, hämpling hh, entita sedd. - Ungefär från 1015 mattas solen resp. döljes den av altocumuli. - 1 tornsvala, 1 kråka, 1 skata, 1 ringduva, spillkråka h, gröngöling h, större hackspett s, mindre hackspett h.

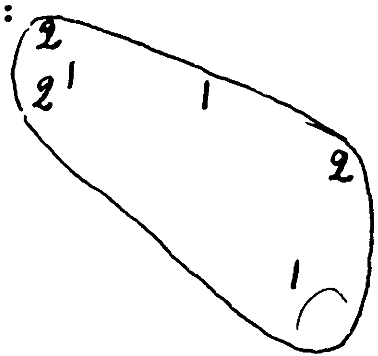

På e m sågs fiskgjuse med fisk 2 ggrl flög en gång mot S, en gång mot SO. -

Kl 1530 åska i öster, mörkt därborta, men sol i väster.

1620 oerhört med tornsvalor från S, säkert 1000 ex, flög delvis högt, delvis på kanonhöjd, delvis nästan osynliga i kikare. Däruppe sågs 2 måsar, kanske skrattmås, och 2 småfalkar. Rundflygande. Samtidigt såg jag massuppbrott av nyckelpigan Coccinella septempunctata. Det var varmt och lugnt och åskstämning, men åskmoln bara i O, och solen sken. Växtsteklar och andra [redacted] skalbaggar än nyckelpigan och kanske dipterer också uppe och flög (eller gjorde uppbrott?? Ej angivet).

1650 plötsligt stark vind från V. Nu händer följande : (a) en kanot i SÖ sjön skrämmer upp 2 krickor, 13 skedänder och 30 gräsänder; av dessa hade jag förut sett bara 8 gräsänder ligga på vattnet. Naturligtvis skrämdes fågel bara upp från en del av sjön. (b) över 700 måsar, varav 650 skrattmås och dessa nästan bara ad, f ö litet fiskmås och gråtrut, ses i NÖ sjön på vattnet och i luften, flyger delvis österut, tar insekter men fäller snart. (c) 1 kustpipare ad flyger mot V. (d) 6 enkelbeckasiner ses, liaså några fisk/silvertärnor. -

På kvällen 3000 ladusvalor, viss procent backsvala däri. Det blev en härlig och varm kväll, med mycket insekter. Lövsångare juv sedda, en kull ungar matades i trädgården. Även trädkrypare sedd, nötväcka s eller h, spov hörd på kvällen. Över betesmarken c kl 1930 sågs 150 tornsvalor. 1 tärna och en del skrattmås tar insekter. Tärnor över sjön. - Stor svärmning av noctuider m m.

Här en skiss av de fiskar som gjusarna fångade:

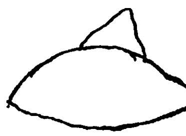

SLUT

30 juli 1975: bl a mindre hackspett hörd vid stugan

31 " " : på morgonen bl a hussvala vid stugan. Studerade sjön under frukosten men ej senare, ty trots att jag hade semester for jag med Inga in till Lund omkr kl 0830. Morgonobsarna gav intet märkligt. Järnsparvens fina ringande läte hört; det har inte hörts hittills i sommar såvitt jag kan påminna mig. Jag stannade i Lund natten till fredagen.

Denna dag hämtades Lisen och Henrik av Inga i Lund, och de gjorde sedan en lång biltur för att se på fornminnen och kyrkokonst. De besökte bl a Dalby kyrka, Havängsdösen, Kiviksgraven, hällristningarna på ostkusten, Löderups kyrka, Ales stenar m m.

F. Käsgg: stor starflock ↑ Ling i V. och
3 knölsvanar stor starflock flög NV kvällen, Ling.

i

1 augusti 1975. Jag var på jobbet, men Inga var i stugan och såg och hörde en skräntärna över Krankesjön. - Jag kom ut med bussen till Silvåkra omkr kl 1820. Per Brinck hade kommit till stugan! Han deltog i vår middag. Han var på mycket trivsamt humör och hade mycket att berätta om sitt ställe på Öland, om sitt arbete etc etc.

Kvällen var fin men något blåsig och flera grader kyligare än dagarna innan. Av fågel noterade jag (i stort sett allt detta mellan kl 1845 och 2030): brun kärrhök hanne ad, de 2 unga ormvråkarna som jag förmodar är kläckta i boet på Ivans Backe; den ena därav är en extremljus fågel i mycket intressant dräkt. De flög sent på kvällen över ängen bakom stugan, skrek, fällde på telefonstolpar etc. Vidare 2 lärkfalkar samtidigt på avstånd över sjön, flygande i samma riktning bara 50 m mellan dem. Ladusvalor (och kanske andra svalor) samlades över sjön, rätt glest men likväl talrikt, jag tror där var 800 - 1000 ex, i varje fall såg jag inte flera men fåglarna var vanligen rätt spridda, och antalet kan ha varit större. En gång en stark skrämselreaktion, och kort därefter sågs en lärkfalk passera ganska nära huset. Vidare: helt litet andfågel, hägrar sedda, och näktergal varnade i skymningen.

2 augusti 1975. Morgonen helt grå, disig. Jag upp i tornet 0720 - 0750, då föll dessutom ett mycket finfördelat, lätt duggregn; [redacted] det höll förresten på någon timma ytterligare. Obsar från tornet: fågelliv mycket fattigt. Enda and: 2 brunänder på vattnet! Ett (fåtal) knölsvanar på olika håll. Enstaka hägrar sedda och hörda. Rall hörd, sävsparv hörd, sävsångare 1 ex sjöng, delvis oavbrutet och ihållande. Några få skäggdoppingar. Inte en sothöna sedd. På klarvattnet knappt ett liv! 3 fisk- eller silvertärnor ad kom nära tornet och fortsatte ungefär västerut. 1 havstrut ad flög också västerut. F ö inte en mås, men efter en stund kom 14 skrattmåsar juv västerut, och på något avstånd från dem 1 ensam skrattmås ad!

På tomten och i träden runtom var det livligare med fågel: flera lövsångare, däribland en säker juv alldeles nära, mycket gul. Ett par tre andra sångare, bl a 1 nästan säker ärtsångare. Bofink. Mesar hördes, jag tror jag hörde svartmes (liksom jag tror mig ha gjort ett par ggr tidigare sista veckan, men inte alldeles säkert, och fåglarna inte sedda). Gröngöling på tomten i björkarna, den ropade ett par ggr, och andra ex svarade på avstånd, säkert var det 2 andra. Näktergal varnade, tystnade, och efter 10 minuter sjöng den fulltonigt, visserligen bara en strof som tog knappt 3 sekunder, men i alla fall! - 2 gråtrutar juv flög mot SO, och plötsligt hördes kärrsnäppa: en flock på minst 15 ex kom med vansinnig fart västerut rakt över huset; flocken höll just på att splittras och sänkte sig ned nästan till vattnet men höll kursen ungefär oförändrad, låt vara att de flög liksom nervöst i sicksack. Hastigheten uppdriven till det yttersta!

obs

Kl c 1030-1045 var jag i tornet på nytt. Luften hade klarnat starkt, det var fortfarande alldeles helgrått men ljusare. Vind svag. Över östra vassarna N om tornet flög 3 bruna kärrhökar juv, en av dem my. lågt, och antagligen som följd härav hade c 15 gräsänder, c 7-8 sothöns och 2 skäggdoppingar simmat ut ur vassen och låg väl samlade fritt synliga. På andra ställen på vattnet c 7 + 2 -

2 augusti 1975 forts.

+ några få skäggdoppingar och 4 + 2 + enstaka gräsänder. Knölsvanar: 1 vid Ö stranden, rätt nära NO hörnet, 2 (som vanligt) ungefär mitt p nordsidan, 1 långt uppe i NV (kanske 2 här), och 1 synlig bland vassruggarna utanför närmaste klarvatten. Häger några stycken, ad och juv stående eller flygande, ibland "skrockande" i flykten. Tornsvala 2-3- ex sedda. 2 viggar, båda är hannar, flyger över sjön, fäller i Ö dele

Härmsångare lockar på tomten. 1 större hackspett i träd vid järnvägen, lyfter när jag kommer ut.

Kl 1140 kretsade 3 bruna kärrhökar rätt långt borta över V delen av sjön; nästan säkert var alla 3 årsunga fåglar, i varje fall var 2 sådana. 5 minuter senare sågs 1 brun kärrhök hona ad kretsa över sydsidans vassar. Det är grått, och svagt duggregn och måttlig vind omkr väst och termometern visar 16°,5. Men luften är ganska klar.

Bland kreaturen på ängen bakom huset går en starflock c 50 ex. Kl 1159 kom 4 stjärtänder och fällde i klarvattnet utanför tornet. Jag satt vid bordet på verandan och gjorde excerpt ur mina icke renskrivna anteckningar för året 1972. Då och då tittade jag ut över sjön, och naturligtvis lyssnade jag till lätena ute i trädgården. Fög var att se över sjön, dock var bruna kärrhökar (nästan bara juv) uppe ofta, minst 3 ex tillsammans flera ggr. 1 ormvråk flög söderut över sjön en gång. Tornfalk sedd bakom huset. I trädgården var det rörligt ja, omkring kl 1230-1330 var det ett vimmel av småfågel, allra mest lövsångare. På 10 m sträcka på staketet kunde det sitta 5 ex, och i en liten buske vid huset 6-7 ex. Dessutom sågs entita, talgoxe, och jag hörde svartmes flera ggr mycket utpräglat - det höga, klara "tiiht tiiht", men jag såg inte fågeln. Svartvit flugsnapp 1 juv sedd, Enstaka kråkor och skator sedda, och 2 ggr sågs skogsduvor (1 resp 2 ex) flyga förbi.

Det blåste upp men blev varmare, kl 1515 var det 20°C. Molntäcket började då få små luckor, men det blev bara glimtvis sol. Omkr kl 1545 ökade vinden avsevärt, det klarnade mera men tyvärr kortvarigt. Jag var i tornet 1600-1630, då blåste det starkt men inte kallt, och efter en del solglimtar blev det nästan helt molntäckt igen. Fågel:

fiskgjuse 1 + 1, de sågs bara en i taget men den ene hade utväxande laterala stjärtpennor (de var bara av c halv definit längd) och hade dessutom en lucka i vänster vinges armpennor. Båda ryttlade flitigt och delvis nära över sjön men försvann västerut, ingen fick fisk så länge jag såg.

brun kärrhök 1 mörk och fin juv "slog" i topparna på de stora buskarna ute i Krankesjön SO, liksom om den ville skrämma ut fågel därur, men den fick ingenting. - På avstånd andra bruna kärrhökar flera ggr

knölsvan: rätt intressant: flock 5 ex som åtminstone såg vita ut låg utanför S vassen, simmade västerut. Dessutom sågs bara 1 ex, långt uppe i NV. Skall bli kul att se om det är sjöns bestånd som börjat sluta sig ihopa.

gräsand några få

skedand flock c jämnt 10 ex

fiskmås 1 + 2 + 1 ad flygande förbi ungefär mot S

skrattmås enstaka ad sedda

En gång lyfte 6 hägrar samtidigt, troligen skrämda (av båt??).

På em sågs ånyo ormvråk och vår "vanliga" tornfalk, den senare på telefonledning bakom huset. Den är my. orädd. Brun kärrhök ofta sedd idag, 1 hanne ad, flera årsunga. - Kl 1915 och 1927 kom vardera en stor starflock flygande norrut, långt borta i väster, synliga endast i kikare. Säkert omkring 1000 ex/flock. Fler kan ha kommit, jag bevakade ej oavbrutet. I kvällssolen kom 1 duvhök lågt över vassen mot N-NO! - Svalor samlades över sjön, antal dock ikväll knappast över 800, flög li ligt omkring. Jag lyssnade på dem (och såg på dem förstås): de kvittrad flitigt, och enbart ladu hördes och sågs. Vädret klarnade starkt, redan från c 1730-1830 blev det mest klart, och sena kvällen var alldeles molnfri, men inte särskilt varm. I djup skymning sågs 1 kattuggla sitta i en av alarna utanför stugan, den skrämdes upp och flög bort. - -

3 augusti 1975, söndag.

Upp sent, men ägnade sedan en god del av dagen åt fågelstudier, om ock uppblandade med genomgång av äldre dagböcker etc. Var i tornet flera ggr. Väder på morgonen mest molnigt, men det bättrade sig framåt f m och blev utmärkt vackert. Trots ringa eller nästan ingen cumulusbildning (åtminstone över Krankesjö-trakten) var rovfåglarna mycket gärna uppe och kretsade. En hel del folk var i tornet men, såvitt jag såg, bara en bekant till oss, nämligen Peder Weibull, som kom när jag stod däruppe på f m. - Artlista med kortfattade kommentarer:

skäggdopping: från tornet c 10 synliga, därav på ett par ställen en ad och en juv. F ö ad, ensamma eller parvis, kanske i något fall 3 - 4 ex i sällskap

häger flera ex i vasskanterna, säkert c 6 - 7 ex sedda samtidigt

knölsvan: på f m kl c 1000 låg 3 i NO-hörnet, 2 långt i NV ungefär nedanför kvarnen och sedan 1 ex strax utanför närmsta klarvattnet och ännu 1 ex inne i sistn klarvatten. Alla var ad. En gång på f m sågs 1 ex ad flyga bort mot SO, men en stund senare kom 1 ex - kanske detta - och fällde i NO

gräsand: några få synliga i "smala vattnet" i SO. På kvällen kl c 19, när jag gick en sväng, kom 3 ex till sjön österifrån, och 1 ex flög därifrån. OBS de oerhört låga antalen!

kricka flock c 15 sågs i "smala vattnet"

brunand 4 ex på vattnet i sällskap, en av dem verkade hanne praktdr.

fiskgjuse sedd först kl 1445, då ex med liten lucka i vänster vinges armpennor kom och började fiska. Fick en fisk kl 1450 och flög söderut. Fisken med hög kroppsform men ovanligt liten. Kl 1555 kom en annan gjuse men jag såg ej om den fick något

glada på f m 1 eller 2 ex långt i NV resp SV. På middagen kom 1 ex praktfullt ut över SO-hörnet, kretsade, gick ner till vattnet rätt snabbt och brant men tog intet synligt byte.

ormvråk: stor aktivitet idag, uppe hela f m och särskilt middags- och e-m-timmarna. Ofta 5 ex samtidigt, i krets över Silvåkraskogen. En fin Börringevråk sedd flera ggr. Totalt nog 8-10 ex sedda. På kvällen på heden satt en ormvråk med undersidan lysande vit med måttligt stora laterala mörkare fläckar, på en stolpe och lyste som en lykta i kvällssolen.

brun kärrhök mycket aktiv hela dagen snart sagt. Över sjön sågs 1 hanne ad nära och en dito långt i väster, minst 1 hona ad och säkerligen 3-4 årsunga ex. Åldern på dem som kretsade långt i V och NV (och det gjorde flera ex, ideligen) kunde inte alltid bestämmas. - På kvällen höglustig obs på heden, nära fältpiplärkeplatsen. Här lyfte för mig 2 brokiga fåglar - två jättefina bruna kärrhökhannar adad!! De satt i det korta torra gräset med låga blommande örter. Ena ex lade sig bentav där, det andra fällde 25 m bort. Men när jag kom närmare lyfte båda och flög bort i sällskap ungefär mot S, snarast i riktning Silvåkrakärret Intressant obs!

tornfalk: på e m kom 2 ex i sällskap, uppenbart båda juv, och flög i motvinden ut rakt över tornet. Sedd senare också flera ggr, ibland var det gnissel mellan den och ormvråkarna, t ex när de senare ville sätta sig på telefonstolpar där tornfalkar satt. Vråkarna (eller rättare vråken) fick sin vilja igenom, men falken skrek.

lärkfalk: inte sedd med säkerhet av mig, men Inga såg 2 i Silvåkraskogen när hon plockade hallon, och Peder W såg också arten från tornet

sothöna: mycket få sedda, kanske 6-8 ex bara. Inte spår till ansamling ute på klarv attnet. Inga fågelflockar ligger därstädes!

strandskata hörd en gång

grönbena hörd på kvällen kl c 1850, rätt livligt

havstrut 1 ad eller vix ad i sjön på morgonen åtminstone

gråtrut: 2 juv sedda, nästan säkert också någon ad

fiskmås: helt få ad sedda flera ggr, på e m också en årsung fågel

3 augusti 1975 forts.

skrattmås: mycket fåtalig. På f m kom en flock på c 5 juv och 1 eller 2 ad förbi mot V; senare sågs helt enstaka fåglar, bl a 1 ad med liten oregelbundenhet i vänster handpennor. Men den flög bra.

i fisk- eller silvertärna: på morgonen 3 ex rätt långt ute. Alla ad. skräntärna. Klockan c 1000 1 ad över närmaste klarvatten; hade liten men tydlig lucka i vingarna, tydligast på höger vinge, ungefär på gränsen mellan arm- och handpennor. Även liten färgskillnad i gränsen. Den andra fågeln, som kom c 1115, var i perfekt dräkt. De vistades sedan nära varandra och oftast i närmsta klarvatten. Fiskade många ggr, störtade handlöst i vattnet, men det dröjde länge innan jag såg ena ex få en fisk. - Efter c 1300 sågs de ej, och trots mycket talrika granskningar av sjön senare på dagen fram till mörkret sågs ej flera ex idag.

ringduva sedd
skogsduva 2 ex sedda flygande norrut över sjön på f m
tornsvala knappast alls sedd förrän omkr kl 1945, då ett fåtal ex kom ut över sjön från Ö
gröngöling ofta hörd idag
större hackspett hörd några ggr
sånglärka allmän på heden när jag gick kvällspromenad där omkr kl 1850-1915. Många ex
ladusvala på dagen endast sedd i my ringa tal, men omkr kl 2000 blev det stor ansamling över Krankesjön, säkert 1000 ex eller flera, delvis tätt och hastigt manövrerande. Se följ.
backsvala några sedda, men i stora flocken på kvällen hördes endas ladu och ingen back syntes där heller
i fältpiplärka. På kvällspromenaden på heden hördes den först spela om ock kortvarigt så dock helt typiskt "zirtlyy....". Sedan flög 1 ex förbi mig nära, lockade ungefär som pilfink men ljusare, mera med i-vokal, "tjipp,tjipp,/ " etc. Fällde på avstånd, och jag hörde då ett kort slag 2-3 ex samtidigt/ men såg dem ej.
sädesärla flög förbi på kvällen
rörsångare 1 ex sjunger mycket enträget alldeles nedanför tornet, snart sagt hela dagen
härmsångare lockar eller varnar "deteroíd" eller "tjeroíd" mycket ofta vid huset. Vistas åtminstone gärna i de höga björkarna
lövsångare sedd men ej många idag
näktergal hördes varna ett par ggr på dagen, men på kvällen, när Göran kommit och spänt upp nätet för att fånga just näktergal (och studera deras vingruggning), varnade den flera ggr
entita sedd vid stugan
blåmes dito
talgoxe dito
svartmes troligen hörd dito men inte sedd ännu. Det är precis svart mes-lätet, det höga klara "tiht", men jag vet att enstaka mesar kan lägga sig till med andra / mesarters läte, och därför är jag försiktig tills jag sett fågeln ordentligt
nötväcka seddoch hörd
trädkrypare hörd
bofink hanne sedd. Kom som ett skott när jag kastade ut brödbitar, fällde där, hoppade omkring - men tog ingenting utan flög sin väg!
stare flock på c 150 ex bland kreaturen på ängen på middagen. Men f ö ingenting, och ingen ansamling för natten här nu.
kråka några enstaka ruggande ex sedda

i **sommargylling:** Inga hörde den nere vid Silvåkra slotts båtlega, när hon plockade hallon där på e m.

Tillägg: en ensam skedand kom österifrån till sjön omkr kl 2015.

1975-08-04

Jag var i tornet kl 0540-0610. Spegelblank sjö, härligt, varmt, lyftande dis; i början var sikten bara 1-2 km, mot slutet god sikt över hela sjön.

På vattnet sågs följande fåglar (de flesta, men ej alla, synliga samtidigt):

skäggdopping 9 ex
knölsvan 2 ad, rätt nära varandra på resp. i kanten av närmsta klarvatten
gräsand 3
kricka 1
brunand 10 på långt håll bortåt Almen
vigg 6 på rätt långt håll uppåt NV, på klarvattnet
obestämda änder c 6 ex
sothöna 5

Summa alltså 42 ex, en relativt hög siffra jämfört med många andra obstillfällen på sista tiden, men en synnerligen låg siffra jämfört med tidigare år.

För övrigt, alltså över vattnet resp över land, sågs följande fåglar:

häger c 7 ex, delvis uppe och flög, särskilt var det 2 juv som jagade varandra länge i mjuka kast och svängar men med osköna sträva läten
brun kärrhök 1 juv på avstånd
tornfalk 1 juv bakom huset
enkelbeckasin 1 ex rundflygande över närmsta klarvatten
vipa 3 ex flög mot SV
skrattmås 1 ad (!)
fiskmås 1 ad (!)
fisk- eller silvertärna 1 ad
större hackspett 1 flög förbi, fällde, började hacka
tornsvala 3 ex kom snabbt ut över sjön
ladusvala några få sedda
obs näktergal varnade ett par ggr, och en hanne (en bit till höger från tornet) kom med en ljudlig men bara 1-2 sekunder lång sångstrof: "tjooo-ítt zizizizizitt".
rörsångare 2 ex sjöng nedanför tornet, den ena (som vanligt) nära nog outtröttligt
hämpling förbiflygande
bofink sedd på tomten
koltrast 1 ♂ flög förbi

Efter 0630, när jag alltså inte längre var i tornet, sågs :
gräsand flock 6 ex kom österifrån, fällde i sjön
gråtrut 2 ad nära över närmsta klarvatten

Slut på morgonobsarna vid Krankesjön. På bilfärden till Lund 0719-0745 sågs bl a en stor vipflock på gräsmark nära Revingeby. Skata och kaja sedda i Revinge nära militärförläggningen.

1975-08-04 forts.

Vi kom ut till stugan omkr. kl 1720. Mycket varmt, soligt, nästan stilla. Ännu kl 2100 var det mellan 17 och 18 grader C. Jag var i tornet en rätt lång stund omkr 1800-1840, delvis eftersom vi hörde ett egendomligt hest läte som vi inte kunde placera säkert. Jag trodde visserligen att det var häger, men Inga var inte övertygad. Det hördes från vassen i sydöstra hörnet; här syntes ingenting. Just när jag gick ner från tornet, lyfte dock en häger här - jag upp i tornet igen förstås, i och jag trodde problemet var löst. Men när jag kom ner på nytt, kom två gamla fina skräntärnor förbi utanför. Det är möjligt att lätet kom från skräntärnor, men det är minst lika möjligt att det kom från häger, särskilt som jag hade haft ett par flitigt och strävt skrockande unghägrar därute samma morgon.

Arter på kvällen, dels från tornet, dels senare från tomten och vid en kvällsvandring c 2025-2105:

häger flera ex
gräsand helt få synliga; sent på kvällen flög 1 ex över (!)
dykandflock på 6 ex, troligen brunänder, flög österut c 2045
i skräntärna 2 ad över SÖ delen, flög rätt nära, gav sig senare utåt sjön, syntes en stund men kom ej tillbaka till SO-hörnet
skrattmås helt enstaka, 2-3 ex
duvhök 1 ex kom praktfullt alldeles bakom huset i god fart mot NO och försvann bakom tallarna på sluttningen av Ivans Backe. Det föreföll som om den på slutet hade något byte i kikaren
lärkfalk 1 ex på avstånd över sjön
i nattskärra 1 ex kl 2025 över vassen alldeles nära, flög i kvicka kast, några ladusvalor ovanför skärran skyggade. Ingen allmän syn numera, långt därifrån!
ladusvala: ännu kl 2010 bara ett fåtal över sjön. Men de kom, om ock påfallande sent. Kl c 2025 ökade antalet, och 2030 var där nog 800 - 1000 men inte fler. Höll delvis ihop i ovanligt tät flock. Enbart ladu, jag såg och hörde detta noga. Ungefär en på tre var ladu ad med lång stjärt (approx. värde). Backsvala inte sedd. Omkring kl 2035 försvann svalorna, senare sågs bara enst ex.
enkelbeckasin flock 6 ex flög över vassen
tornfalk 1 ex skrämdes upp ur tall på Ivans backe omkr kl 2050.

Stor svärmning av diptera medan solen var uppe, ute äver vassen i sjön och över stranden. På ljus senare kom massor av noctuider och en hel del diptera, men inte på långt när som igårkväll, då det på ljus samlades oerhörda massor speciellt av den gröna ?? chironomiden men även av många andra arter.

OBS: alla massuppträdanden av diptera etc har ej angivits i dagboken för de sista veckorna.

1975-08-05

Jag upp i tornet 0540-0610. Strålande morgon, redan varmt. Som vanligt i sommar mycket litet fågel på vattnet:

knölsvan 2 + 1 + 4 + 1 + 1 = 9, vilket inte är mindre än vanligt i år (de 2 låg nära närmsta klarvattnet, en låg i NO hörnet, de 4 långt ute på klarvattnet).
brunand c 8 på långt håll
obestämda dykänder 14 + några få, alla eller de flesta var nästan säkert brunand
skedand 2 flygande i sällskap med en gräsand
gräsand 4 + några få liggande på vattnet, 1 flygande med skedänderna, och 2 anländande från öster
skäggdopping c 10 synliga, kanske något mera
sothöns bara 3-4 synliga

Vidare vid sjön flera hägrar, nog 6-7 ex sedda (och fler kan ha funnits), och över sjön flög helt lågt 3 enkelbeckasiner i flock. På håll hördes glutt och svartsnäppa. En gammal brun kärrhök ♂ ad kom nära, men inga fler kärrhökar sågs.

1975-08-05 forts.

i Inga andra rovfåglar heller sedda på morgonen. Gröngöling skrämdes upp vid stugan och flög iväg häftigt skrikande. Det var gott om lövsångare i träden; även blåmes sågs. Och näktergal varnade. Och, bäst av allt, en sommargylling flöjtade i björkarna alldeles vid huset!!! Flera personer har haft arten nära tornet, jag har däremot inte haft den sedan i våras (utom en gång på högsommaren, om jag minns rätt).

Sånglärka flög över. Alla tre svalarterna sedda i ringa antal, och ett par tre tornsvalor. Kajflock hördes på avstånd neråt Silvåkra by.

Kl 0730 for Inga och jag till Lund. Lisen och Henrik, som kom igår och deltog i vår middag och legat här i natt, stannade kvar och avser att tillbringa dagen i stugan med omgivningar. Praktfull sommardag, varmt och härligt.

På vägen till Lund: vipflock c 50-75 ex på gräsmark nära Revingeby var kvar. Och S om vägen mellan Revingeby 8 (den gamla stork-gården) och Skattebergaskogen kretsade 2 rovfåglar, den ena som troligen var en ormvråk försvann snabbt, men den andra lät sig beskådas fint. Vi stannade för den. Det var en i stjärten hårt ruggande glada. Inga sade att hon sett glada just på denna sträcka flera gånger. Hon tror att den häckat här i närheten.

Idag kl 1015 avreste jag enligt tidigare löfte till Eslöv för att tillsammans med ett par av deras kommunala förtroendemän besöka soptippen ute i kanten av Rönneholms mosse, vid Stehag. Det har förekommit klagomål från lantbrukare att kråkor och måsar gör skada på växande spannmål m m, och det har ansetts klart att fåglarna attraheras av soptippen. - Vi for ditut. Det var en stekhet dag, riktig mogen sommardag! Beskådade tippen, där det först inte fanns en fågel, sedan kom 1 gråtrut juv och 1 skrattmås juv, som dock båda reste vidare genast; sedan talade vi med en trevlig prick på soptippen, som skötte om övertäckningen av soporna med jord; han kunde direkt skilja på skrattmås och ung och gammal gråtrut. Han berättade att måsar kom i stort antal på e m mellan kl 1400 och 1600, när matavfall avstjälpes, och han gav en hel del trevlig information. - Ett tu tre när vi stod där i solhettan och pratade så kom c 100 trutar ad och juv i tät flock nära förbi, men de fällde inte på tippen utan försvann direkt igen, några få sågs segla på håll bara.

Vi träffade sedan den lantbrukare som klagat på fåglarnas skadegörelse. Han var hygglig och sade direkt att i år praktiskt taget ingen skada anställts, vi fick se den, den var i kanten av ett kornfält och var synnerligen ringa om ock faktiskt existerande. Han talade också om den skada som orsakades av att fåglar tog föremål (metall, glas, plast etc) , i första hand sådant avfall som innehöll matrester, och bar detta till hans betesmark där det släpptes när fåglarna ätit av vad de kunde komma åt. Vi gick ner i betesmarken men där var allt väldigt litet sådant - dock, för all del, något. Underligast var dock att lantbrukaren angav att måsarna spelade föga roll för honom, det var kråkfågeln som gjorde skadan. Underligt i sanning. Han berättade att han brukade gå ut med bössan och skjuta efter fågel (inte på dem), så att de skrämdes.

På ett skördat fält vid kanten av betesmarken (där det växt ärter i år) stod en del fågel: c 60-70 kajor, 2 kråkor och minst 75 gråtrutar, blandat ad och juv, därtill åtminstone någon skrattmås. De stod stilla här när vi inspekterade betesmarken. Soptippen var några 100 m borta inom fritt synhåll, här körde ofta upp bilar med avfall, men fåglarna rörde sig inte. Sannolikt väntade de väl tills de bilar kom som förde matavfall (hushållsavfall), såsom vi fått höra.

När vi avreste härifrån hade vi fått betydande klarhet i en del frågor, bland annat i den oklarhet som tydligen rådde ifråga om skadegörarnas arttillhörighet!

En sak till hände: just när vi skulle sätta oss upp i bilen, kom en glada

OBS: sakta i krets över soptippen. Den föreföll alldeles jämn i vingarna.

Jag var tillbaka i Lund kl 1250, med ett något försenat tåg. Tog taxi upp till Zootis och fortsatte att arbeta där till omkr kl 1725, då Inga och jag åkte ut till stugan. Lisen och Henrik kvar där. Vi åt middag. Varmt till hett sommarväder, på midd var det 27° C i skuggan vid huset enligt Lisen. Göran kom på kvällen för att fånga näktergal och se på ruggningen. Misslyckades dock, men han fick en lövsångare som han ringmärkte.

Göran och jag tittade på fågel en stund från tornet. Vattenfågel som vanligt mycket litet, dock var det 12 vita knölsvanar synliga, därav 3 + 4 långt ute på klarvattnet. Häger flera sedda och hörda. Rall hörd. Några fisk- eller silvertärnor

1975-08-05 forts.

ute över sjön. Måsar ytterst få: c 5 skrattmåsar, spridda, och någon fiskmås sedd. (OBS: nyligen, antagl 3 eller 4 aug., sågs 2 ad och 1 juv fiskmås över sjön, de fällde på grov grenig stam ute i vattnet ungefär där havsörnen satt för 2 år sedan). Kattuggla syntes fint på kvällen. Till vår förvåning sågs ikväll ingen ansamling av ladusvalor över sjön, ej en svala. Om någon ansamling alls skedde, måste den ha varit långt borta från stugan och mycket korfvarig, och den måste ha skett sent, ty vi obsade noga praktiskt taget hela kvällen. Sädesärla och gulärla sedda resp hörda från tornet. Lövsångare sedd, Göran fångade och ringmärkte 1 ex. Näktergal varnade flera gånger, i vanliga området men även längre nordost ut vid järnvägen, dessutom sjöng 1 ex ljudligt men bara 2-3 sekunder, liksom vi ofta hört förut sista veckorna. Rörsångare sjöng uthålligt nedanför tornet som vanligt. Ingen ansamling av starar inom synhåll, bara några helt små flockar sedda på kvällen.

Gyllingen var jättefin på kvällen. Strax efter det att Inga och jag kommit ut, hördes den flöjta från alarna neråt den plats där kanalen från Silvåkrakärret mynnar. Uppenbarligen minst 2 ex, antagligen flera ändå. Vi gick sakta ditåt, alla fyra samt en ung stockholmare som var här för att se på fågel. Göran hade ännu inte kommit. Inga härmade gyllingen mycket bra, och den (eller de) svarade flitigt. Pågick länge, men vi såg ingenting, och när vi kom nära alarna så tystnade fåglarna. Men fint var det ändå.

1 Geotrupes stercorarius fångades i Görans nät, precis som häromkvällen.

Massor av noctuider flög på kvällen, och det var ovanligt gott om stickmyggor, men lamporna drog inte till sig nämnvärda mängder chironomider eller andra icke-stickande diptera.

1975-08-06.

Jag upp 0540 och genast upp i tornet, var där till 0610. Underbart klar och varm morgon, spegelblank, molnfri.

På sjön skäggdopping c 12-15 synliga, däribland någon ad med ännu inte utvuxen unge. Vidare knölsvan c 6 synliga, gräsand c 10, skedand 3 (flygande), kricka 1 + 1, brunand drygt 10, obestämda änder på långt håll i V och NV c 15 ex. Sothöna några få sedda. Rall hörd. Även ett par tre läten av sumphönstyp, som jag inte är klar över. Inte mycket fågel, men inte fullt så dött som många tidigare morgnar.

Över sjön eller vid vattnet (men ej på vattnet): häger flera, både ad och juv; en glutt ropade, kom inom synhåll, fällde, 6 - 8 skrattmåsar sedda, ej i flock; åtm ett par hade ruggningsluckor i vingarna och det mesta kvar av det svarta huvudet. Fisk- eller silvertärnor några stycken långt ute. Skräntärna 2 ad flygande på avstånd, nästan hela tiden nära varandra. Inte en enda rovfågel sedd, egendomligt nog.

Övriga fåglar: ringduva sedd, gröngöling hörd, mindre hackspett hörd, sånglärka hörd, ladusvala fåtaligt sedd, backsvala däremot sedd i nog 75-100 ex, flygande över tornet mot S just när jag kom ut, även sedd över sjön; rörsångare sjöng, lövsångare sjöng och sågs ofta, näktergal varnade och gav en sångstrof, kort men ljudlig. Nötväcka sedd och hörd, sävsparv 1 ex fällde i altopp invid tornet, kråka 2 sedda, skata hörd. Och, bäst av allt, gyllingen hördes ideligen från samma plats som igår kväll. Inga som gick närmare, sade att det förekom flera ggr att 2 ex svarade varandra. Från tornet hördes ett ex ideligen, tydligt (om man lyssnade) men inte särskilt starkt.

När vi åt frukost sågs 2 enkelbeckasiner flyga över sjön.

Kl 0725 start mot Lund. Strålande väder. Men inte en rovfågel på vägen.

OBS: skräntärnorna fiskade flera ggr, i regel utan framgång, men en gång fick ena fågeln ett byte, som den dock snarare tog upp i ett mjukt "gupp" ner till vattenytan än genom störtdykning. Tappade bytet snart. Äv en senare såg jag fåglarna gå ner i flack båna till vattnet. Ovisst om de tog något.

C

1975-08-06 forts.

På e m och kvällen sågs från stugan och tornet följande:

1) 8 knipor låg i närmsta klarvatten, låg länge, minst 1½ timme, tills en roddbåt med fiskare nalkades; då simmade de sakta bort. Ibland låg de tydligt parvis, men jag såg inte någon mycket tydlig skillnad i storlek mellan de olika medlemmarna i paren; dock var ljuset mycket skarpt och låg rakt emot. Faktiskt hade jag, trots det måttliga avståndet, åtskilligt besvär med att bestämma fåglarna

[redacted]

2) 2 bivråkar! Den ena flög [redacted] mot N förbi tornet, ljudligt skrikande; om en stund kom den tillbaka, [redacted] skrek fortfarande ivrigt och med vidöppet gap. Den ruggade avsevärt i vingarna. Det andra ex satt i alarna vid stranden och skrek, skrämdes upp och flög fritt synligt förbi. Ingen synlig ruggning: ungfågel??

3) 1 törnskata: den satt i en torr buske ute i vassen. Lustigt nog såg jag förra året törnskator sitta i samma buske. Dagens ex var säkert en juv

4) flock 5 brushanar flög förbi, därav 4 hannar 1 hona

5) glutt 1 ex sett och hört

6) änder: ej noggranna obsar, men antalet tycktes vara något större än förut

7) stare: mycket stare på kvällen. De samlas nu inte till SO hörnet utan flyger mot en punkt ungefär uppe vid kvarnen. De flockar som ses [redacted] nära vår stuga och/eller vid tornet, konvergerar mot en punkt däruppåt, och likaså ses - dock endast med kikare - flockar, ofta stora, som kommer långt borta vid V [redacted] sjön med ungefär [redacted] nordlig kurs

8) svalor: på [redacted] kvällen sågs 40-50 ex, säkerligen bara ladusvalor, över vattnet. Någon större ansamling blev det inte!

9) näktergal hördes varna; kort sångstrof också hörd!

10) lärkfalk sedd på avstånd över Silvåkraskogen

11) rörsångare sjöng fortfarande flitigt nedanför tornet!

12) häger flera ex sedda

13) blåmes sedd från tornet

OBS att inga kärrhökar syntes. Kan förstås vara en slump.

1975-08-07

Mina egna obsar denna dag skedde uteslutande på morgonen före 0730, då vi for in till Zootis. Jag stannade nämligen kvar i Lund på natten. Inga for ut på e m igen och såg då en [redacted] skräntärna (vi håller av lätt insedda skäl särskild uppsikt över denna art).

Egna obsar på morgonen:

När jag kl 0538 drog ifrån gardinen och tittade ut, gick en räv alldeles utanför staketet, mellan stugtomten och [redacted] sjön. Såg inte mig, var helt ostörd och mycket nöjsam att studera. Något litet buller hördes bortåt P-platsen; räven vände helt om och tittade ditåt, satte sig sedan och tittade. Fann att ingen fara förelåg, fortsatte mot kanalen rakt genom näktergalsreviret, och jag tänkte just att näktergalen snart måste börja varna, då första varningstonen kom.

Senare från tornet, ungefär 0600-0630:

1 häger flera ex
2 bivråk hörd, samma utdragna, litet klagande skrik som igår
3 gräsand högst 10 sedda
4 kricka 1 sedd
5 brunand minst 10 [redacted] sedda
6 knölsvan: summa [redacted] 8 ex synliga, sålunda:

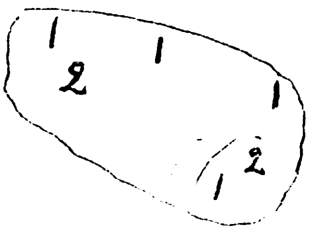

7 gluttsnäppa 1 sedd och hörd
8 drillsnäppa hörd
9 enkelbeckasin sedd och hörd

1975-08-07 forts.

10 havstrut 1 ad

11 gråtrut ingen som vistades vid sjön, men flock 4 på ex, därav 1 ad, flög förbi mot O eller ONO

12 skrattmås 1 ad (!!)

13 fiskmås 1 ad (!!)

14 fisk- eller silvertärna 1 ex + på avstånd ett par tre till

15 skräntärna ej sedda av mig men 1 ex sett av Inga på e m: se ovan

16 större hackspett sedd och hörd från tornet

17 gröngöling flög förbi tornet

18 spillkråka hörd på avstånd

19 ladusvala sedd i ringa antal

20 rörsångare sjöng som vanligt flitigt i vassen nedanför tornet. Idag även 2 ex sedda my bra från tornet. Tycks vara gott om den arten i år, i motsats mot sävsångaren

21 lövsångare mycket riklig förekomst på morgonen. Vimlade formligen i många buskar och träd. I den delvis döda busken ute i vassen, där törnskatan satt, såg jag 12 ex av lövsångare samtidigt! Och i buskarna vid stranden ofta liknande täthet. Uppenbart mycket stora mängder i rörelse, det rör sig väl om begynnande flyttning.

22 näktergal hörd och sedd, en~~l~~ kort sångstrof också hörd - kort, som sagt, ~~m~~men med full ljudstyrka: tjoooitt zezezezezezett

23 svartmes hörd; visserligen inte tydligt sedd men obsen dock säker, som jag bedömer saken.

OBS att ingen kärrhök syntes!

När vi startat mot Lund - vi far numera nästan alltid upp mot Harlösa och svänger till vänster strax före bron över Kävlingeån -, sågs från bilen :

24 ormvråk 1 ex

25 glada 1 ex kretsande nära, rugga~~n~~de inte synbart, flög ut över sjön

26 tornfalk 1 ex

27 flock svartfågel på heden, ej närmare studerad, men flocken var stor och innehöll uppenbart kråka och kaja och säkert även råka.

28 Tillägg: flera härmsångare (gulsångare) hörda vid stugan, minst 4 ex, antagligen flera

1975-08-08

Enbart eftermiddags- och kvällsobsar vid stugan. Synnerligen varm dag, liksom de föregående (många nya augustirekord i temperatur!). Jag var uppe i tornet en stund och obsade även f ö rätt flitigt. Såg inte mycket:

häger några ex
gräsand mycket få
skedand " "
sothöna " "
brun kärrhök 1 ex i väster i motljus, ålder ej möjlig att avgöra
lärkfalk 1 ex över Silvåkraskogen, närmare bestämt just över häckplatsen i östra delen bland höga tallar rätt nära sjöstranden
näktergal varnade, och sjöng även idag en kort strof, underligt nog! Det är möjligt att mer än en hanne sjunger: jag har hört sången dels på häckplatsen nedanför vår stuga, dels ungefär från P-platsen
rörsångare sjöng ej denna kväll, men Inga meddelade att den sjungit föregående kväll
tornsvala 1 ex sett
stare: stor ansamling mot NV hörnet av sjön (eller längre bort i ung. den riktningen). Flera flockar på 50 - 700 ex kom fr SO och O åt det hållet, åtskilliga kom ungefär rakt över ~~t~~tornet
svalor mycket få sedda på kvällen, och enbart ladu. SLUT 1975-08-08.

159

1975-08-09, lördag.

Jag gick upp 0540 men klev inte upp i tornet utan gick och plockade björnbär, från stugan längs järnvägsbanken mot Silvåkra f d station och i östra delen av Silvåkraskogen incl. den in-hägnade delen, där andra människor aldrig brukar komma. Den biten var dock föga matnyttig idag: bären där var inte mogna. Men annars rätt bra utbyte, jag fick mycket drygt 3 liter av allra bästa kvalitet. Åter till stugan kl 0900.

Det var bara c 14° C när jag startade, men det blev snabbt varmt, och dagen blev verkligt het. Vår skuggtermometer visade som högst 31,5 grader C omkring kl 1330, och den torde vara nära rätt. Alldeles stilla och molnfritt.

Morgonpromenaden föga fågelobsar. Jag såg 1 knölsvan ad komma från S eller SSO med stark vington och fälla i sjön. Och jag hörde 4 spett-arter: spillkråka, gröngöling, större hack, mindre hack. Gott om lövsångare i buskar och träd. Rödhake knäppte livligt i skogsbrynet.

Efter återkomsten till stugan gick jag upp i tornet och var där c 0905-0935. Skrev följande i dagboken (gästboken) i tornet: "Hett, molnfritt, lugnt. Inalles drygt 40 skäggdoppingar synliga. Änder mycket få: några brunänder och i andra ändan på sjön troligen 10 viggar. 6 knölsvanar synliga. Ingen fågelsång utom en kort strof från näktergal (!) och litet sång av rörsångare. Trädpiplärkans flyttningsläte hört flera gånger. Ingen kärrhök. - P.S. Kl 0930 visade sig en ung brun kärrhök."

obs

Utöver vad jag skrev i boken såg jag på detta morgonpass följande: häger några ex, även "skrockande". Några få gräsänder (just när jag gick ner från tornet); mycket få sothöns, 1 rörhöna, flera fiskmåsar ad och juv, några få skrattmåsar, 1 skogssnäppa lockade och flög förbi, 1 glutt hördes. 1 ringduva. Litet ladusvalor över sjön, antal c 25-50. Rörsångare sjöng. Lövsångare riklig eller mycket riklig i buskar och träd och vass från tornet, även inne på vår tomt. 1 svartvit flugsnapp också på tomten, nästan säkert juv.

Knölsvanarna låg fördelade så:
(när jag gick ner från Tornet. Dessförinnan bara 6)

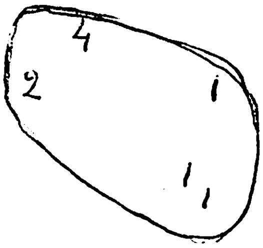

Just när jag gick ner från tornet mötte jag 4 eller 5 danskar på väg upp. Vi pratade inte mycket, men jag sade dem att det var rätt fattigt med fågellivet i sjön. Dock, det är farligt att generalisera, och de fick en fin stund i tornet. De skrev följande i gästboken: "Dette er en af de meget lune dage - vel en 32 - 35° grader: 7 skönne rovterner boltrer sig foran os, ligeledes 6 rörhöge, 3 hvepsevåger, 1 laerkefalk, 1 natteroal (syng!), 5 traekkende skarver, 1 fjordterne.

Lars N. Andersen
(ett oläsligt namn)
Kurt Möller Nielsen (??)
Bjarne Streyffert

Det var ingen dålig artlista! Jag var med om den själv till en mindre del; jag stannade nämligen på gårdsplanen och såg ut över sjön och fick syn på 2 skräntärnor och ropade till danskarna. De svarade: "Ikke to men fem". Strax därefter tittade vi ut och såg först 6, strax därpå ytterligare 1, summa 7. Beteende se nedan. De övriga rariteterna som danskarna rapporterade såg jag däremot inte från marken.

Efter en stund kom danskarna ner från tornet och gick till kanalen. Snart kom de tillbaka och meddelade att de sett en isfugl (=kungsfiskare) där, den lyfte och flög motströms. Mycket intres-

1975-08-09 forts.

sant! När jag kom hit igår, trodde jag mig höra kungsfiskare ropa från kanalen, men obsen blev helt obekräftad och jag skrev inte ens upp den. Nu tror jag att jag hörde alldeles rätt.

Danskarna for sin väg i bil.

Jag tittade ut över sjön ett slag och såg på skräntärnorna. De var jättefina. Alla 7 var nära varandra, en bit hitanför almen. Men 1 ex vek av, medan alla de andra i samlad flock drog allt närmare, oerhört granna att skåda. De kom över närmsta klarvatten i tätt samlad flock, försvann så bakom alarna men kom kort till synes igen på väg österut. Dock, deras sträva läten hördes ideligen, och det befanns att alla 6 hade börjat kretsa , under flitigt skrikande, ungefär över sandtaget. De steg högt i det starka solljuset. Alla var ad. En ung skrattmås anslöt och började kertsa med dem. När tärnorna var på c 350 eller 400 m höjd, gled de österut.
De första såg jag 0950, och klockan var 1010 när de gled bort. Även den sjunde fågeln, som jag ej återsåg, var nästan säkert en ad.

Artlista för resten av dagen, när jag dels var uppe i tornet en god stund, dels var på tomten, dels gick en runda med Inga på kvällen för att plocka björnbär, dels slutligen lyssnade efter mörkrets inbrott, följer här. Arter endast sedda på morgonen ej upprepade här.

1 fiskgjuse 1 ex över V sjön från tornet på middagen
2 brun kärrhök 1 ex kretsande på långt håll (knappt bergsäker) och på kvällen 1 juv på nära håll. Jag har på sista dagarna varit förvånad över kärrhökens sparsamma förekomst och spekulerade i möjligheten att de lokala fåglarna gett sig bort eftersom fågelrikedomen i sjön är så ringa. Men detta faller platt om danskarna såg 6 bruna kärrhökar på en liten stund (och jag tror de var vederhäftiga!).
3 lärkfalk 1 sedd på håll över Silvåkraskogen
4 ormvråk 1 kretsande på långt håll och 1 nära sittande på stolpe
6 ~~5~~ häger sedd hela dagen, flera ex finns i sjön, och de låter ovanligt gärna höra sig, inte minst på kvällarna. I kväll särskilt 2050-2105.
5 bivråk på e m flög 1 ex norrut alldeles nära; det ruggade inte i konturfjädrarna. Ungfågel?
7 vipa flock på c 30 ex plus en nästan säker brushane flög mot öster över sjön, rakt förbi tornet, omkring kl 1015. Senare flög 10 vipor mot V över sjön.
8 brushane se föregående
9 ljungpipare 1 ad flög österut på e m
10 enkelbeckasin flock 3 ex över sjön på e m
11 havstrut 1 ad sedd kretsande högt
12 skrattmås 1 juv med skräntärnorna, se denna art
13 tornsvala hördes svagt på kvällen i mörkningen, tydligen flera eller många ex som gick högt. Jag misslyckades i försöken att finna dem.
14 ladusvala sedd i ringa antal
15 näktergal sedd och hörd, dels varningslätet, dels det torra lätet, dels även idag ett par korta med fylliga sångstrofer!
16 härmsångare hörd ett par ggr
17 koltrast 1 hanne sedd
18 svartmes idag sedd i tallarna på tomten. Och hörd, "tiiht tiiht"!
19 talgoxe 1 ex sett
20 stare på betesmarken bakom huset flock på högst 100. Kvällssamling ej studerad
21 nötskrika 1 ex flög alldeles förbi alarna på f m omkr kl 1020.
22 drillsnäppa hördes på kvällen kl 2045 - 2055. Ropade många ggr
23 kattuggla hördes från 2115 eller något dessförinnan, dels på närhåll, dels nästan säkert även från långt håll ungefär i V

Tillägg: mycket insekter i
farten! På kvällen mycket
tätt med svärmande insekter av
flera arter över vassen (ej bara diptera!)

SLUT 1975-08-09

1975-08-10.

Originalanteckningar ej noggrant förda. De avskrivas här som de står, med ev. förtydliganden.

1 sothöna anfölls av skäggdopping; denna dyker 2 gånger mot sothönan. Andra gången får sothönan en stöt underifrån, flyr.
4 enkelbeckasiner rundflygande.

Efter 0830: 3 vipor mot Ö. 1 gluttsnäppa lågt mot S. Skräntärna 1 ad kortvarigt över sjön. 1 fiskmås ad och 3 skrattmåsar juv kom från S. 1 skogsduva. Ladusvala få. Törnskata 1, i samma buske lövsångare!

- - - -

Ut 0730. Jätteväder. Några tornsvalor, 5 enkelbeckasiner. Näktergal lät höra varningsstrof. Backsvalor över sjön, c 50 ex, det var bara backsvalor. Lövsångare i massor.
Det torra näktergalslätet hört.
Knölsvan låg i sjön enligt skiss:
Rörsångare, som var tyst igår kväll, sjöng svagt.
Häger några ex sedda och hörda.
Vigg 10 ex långt upp i VNV.
Skrattmås 5
Fiskmås 3 - 4
Gråtrut hörd, 1 ex
Gräsand: 3 ex kom från Ö

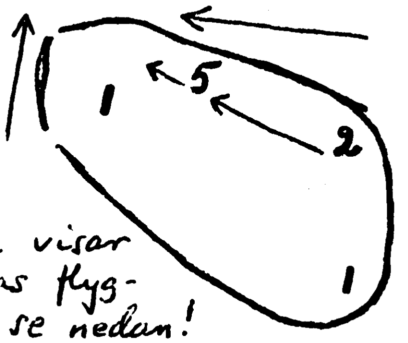

Pilarna visar stararnas flygriktn, se nedan!

- - - -

Gröngöling hörd, större hackspett hörd. 2 tärnor juv (fisk/silver). Kl 0810 kom en glada från Ö över Silvåkraskogen, anfölls jätteilsket av lärkfalk.
1 sothöna (!!) Skäggdopping omkring 30 ex.
Väder: kl 1300 var temp. 31,2 grader C (31 och 2 tiondels grader C!). Kl 1330 mulnande, åska, men klarare snart (igen), temp. nu 28° C. Moln, klart, några (regn-)stänk.
Knölsvanarna låg nu, senare, såhär:
Häger aktiv på kvällen. Knölsvan.
Gräsand på kvällen få flygande.
[redacted] Kricka 2 på kvällen. Fiskgjuse på middagen, tog stor fisk i första försöket. Sista obs 1905. Brun kärrhök 1 juv sedd 3 ggr (och) 1 högkretsande ex 1220. 1 tornfalk. 2 ormvråkar högt 1220. Fasankull. Oklart sumphönsläte på kvällen. Sothöns 1 + 1. rall hörd flera ggr. Kustpipare 1 ex mot V på middagen. Glutt 1 söderut på middagen. Skogssnäppa 1 ex vid kanalen (-s mynning i sjön) kl 1710. Drillsnäppa hörd många ggr c kl 2015-2020. Enkelbeckasin. Fiskmås några ad och juv. Skrattmås dito, även lågt. Fisk/silvertärna 2 juv. Skräntärna 1 ad kort på morgonen. Ringduva. Kattuggla på kvällen 5 meters avstånd. Tornsvala många flygande söderut i samband med åska (osäker tidsuppgift: 1500. Annan osäker uppgift:"morg" här).
Gröngöling. Ladusvala få på kvällen c 1730. Gulärla, sädesärla, törnskata. Järnsparv hörd några ggr. Rörsångare sjöng. Härmsångare ~~y~~ hörd. Lövsångare massor. Stenskvätta 1 juv i sandgropen. [redacted]
Näktergal hörd och sedd och "sj". Koltrast hanne. Sävsparv 1. Hämpling flera ex. Kråka sedd.
Stare kom enligt [redacted] pilarna på övre skissen, men inga tidsangivelser.

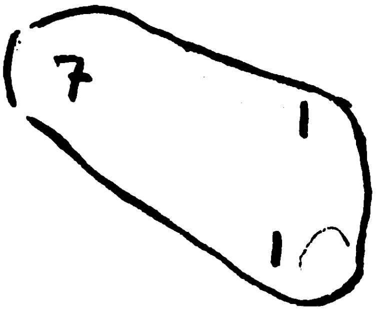

Skiss här av den fisk gjusen fångade:

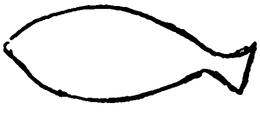

(Lätt att se att anteckn. är slarviga. Men också lätt att se [redacted] fattigdomen på vissa arter, och den rika förekomsten av några andra arter. GR).

1975-08-18

Bodde på hotell Blå Jungfrun i Oskarshamn på natten, ankomst dit c 2215 söndag 17 aug. Vaknade kl 0415, upp, klädde mig och gick till stationen med allt bagaget. Det var en fin och sval morgon med klar luft, delvis molnig men intet regn.

Tåget till Nässjö gick 0535, ankomst Nässjö 0750. Trevligt landskap till stor del. Av fågel sågs föga, dock 2 betande tranor på stort fält nära Mörlunda.

Tågbyte i Nässjö. Tåget försenat, så att tiden räckte till för ett morgonmål på stationsrestaurangen. Avgång Nässjö c 0830, ankomst Lund c 1107. Tog taxi upp till Zootis. Jobbade på museet fram till 1620. Precis när jag skulle gå - och då Inga och jag redan kommit överens om att fara nerom lägenheten innan vi fortsatte till stugan vid Krankesjön - ringde Nils-Åke Andersson. Det var planerat att han skulle komma upp omkring kl 1300 med en del fågel från Abisko. Men hans tåg hade blivit över tre timmar sent. Saken ordnades så att Inga ensam for nerom lägenheten och jag inväntade Nils-Åke. Han hade inte fåglarna med sig, eftersom godsvagnen hade avkopplats i Hässleholm, men vi hade likväl mycket att tala om: planerad uppsats baserad på våra obsar i Nordnorge sistlidna mars månad, framtidsplaner, den gångna sommaren i Lappland resp Sydsverige, etc etc.

Omkr kl 1715 kom Inga tillbaka, och vi satt alla tre och pratade ett slag på mitt arbetsrum. Nils-Åke skall deltaga i den Afrikaresa, som skall ledas av Johnny Karlsson och mig och skall starta omkring 6 februari 1976.

Vi måste snart bryta upp för att hinna köpa mat i S Sandby. Start 1740, matköp, ankomst stugan c 1830. Då kom Inga ihåg att hon lovat köpa mat till Ellen Kindlund som bor i lilla miniatyrstugan bredvid. Inga for tillbaka till affären "Maltes Bröd" i S Sandby och uträttade ärendet. Under tiden plockade jag björnbär, som nu fanns i väldiga massor, stora granna fullmogna. Plockade c 3 liter. Vi fick till middagen så mycket vi kunde äta, och ungefär 1,5 liter till infrysning.

Fågelobsar kvällen 18 aug vid Krankesjön:
från tornet sågs helt få gräsänder och 3 skedänder, c 4 knölsvanar, ett dussintal skäggdoppingar. Inte en sothöna sågs! Däremot hördes rall flera ggr, både från tornet och dessförinnan. Ute över betesmarken flög en tornfalk, delvis ivrigt skrikande. Jag är inte fin på att skilja falkar på lätet, tittade därför extra noga och såg falken flyga förbi. Den skrek länge, men orsak okänd. - En mängd starar satt på betesmarken, de föreföll föga skrämda av tornfalken. Lyfte slutligen och flög mot NV över sjöns S vassar, följdes länge, fällde alltså inte i SO delen, men var de fällde vet jag inte, de kunde inte följas tills de satte sig.

[i] Drillsnäppa och grönbena lockade fint från sjön, flera ggr, men säkert bara ett fåtal exemplar. Skräntärna inte sedd trots noggrann efterforskning. Däremot flög över sjön en hel del ladusvalor, jag hörde lätet mycket bra och såg hundratals ex, alla var ladu. Dessutom flera hundra ex på längre håll, flög snabbt runt, försvann slutligen ungefär österut, säkerligen var allt detta ladu. Totalantal nog bortåt 1000 ex sedda, men jag kom upp i tornet sent, och antalet kan ha varit mycket större innan jag fick öga på dem.

Näktergal hördes flera ggr på kvällen. Häger hörd och sedd. Kattuggla flög förbi när vi åt vår sena middag (c kl 2000-2030). Den kommer nästan alltid på samma sätt: ungefär från N eller NO, syns när den fäller i alarna utanför tomten och t h om (d v s norr om) utsiktsluckan över sjön, sitter där kort, fortsätter sedan rakt förbi utsiktsluckan och flyger in i tätningen på andra sidan, d v s där näktergalen häckade och där Göran brukar sätta upp sina nät för näktergalsfångst.

Det blev en mycket fin och kav lugn kväll, temperaturen var c 15° C omkring kl 2100. Men mycket insekter svärmade inte, åtminstone inte som vi såg. - Jag lade mig tidigt och sov utmärkt.

1975-08-19, tisdag.

Upp 0555, genast upp i tornet; härlig solig morgon med klar luft och nästan ingen molnighet. Lugnt. Rester av lyftande dimma över N Krankesjön försvann just. Jag stannade i tornet till 0622. Skrev följande i torndagboken:

i "2 skräntärnor, 16 brunänder, några få gräsänder, ett tiotal skäggdoppingar, 4 knölsvanar. Rall skriker. 1 + 1 häger. Talgoxe, svartmes, lövsångare sedda och hörda. Trädpiplärkans flyttningsläte hört. Fattigdomen på andfågel och sothöns är mycket påfallande".

i Kommentarer och tillägg: de 2 skräntärnorna flög över N sjön, jag tyckte det såg ut att vara två ad (men se nedan). Inte en sothöna sedd förrän just när jag skulle

1975-08-19 forts.

gå ner från tornet, då simmade 2 ex ut på närmaste klarvatten!! Dessutom skall tilläggas: skata mycket upprörd, hörde~~s~~ nära tornet en lång serie läten, delvis my. egendomliga; näktergal hördes (det djupa varningslätet, det som somliga tycker erinrar om ljudet när man pumpar en cykelring och en del av luften "blåser ut" vid sidan) Ännu en knölsvan simmade fram, alltså summa 5 ex!! Från vassen och buskarna flera oklara läten, jag tyckte mig se rörsångare men det fanns definitivt andra arter med läten som var mig främmande.

i Just när jag skulle gå ner kom skräntärnorna nära, och det slutade med att 2 ex flög österut nästan rakt över tornet. Av dessa var 1 ad och 1 juv. Från ena ex hörde jag det pipande unglätet, fågeln kom på 50 m i solskenet, jag såg att översidan inte var jämnfärgad som hos ad, däremot såg jag inte att näbben var blekare eller hade mörk spets, och även kroppsfärgen var mindre avvikande från ad än jag skulle trott. Huruvida det nyss varit 2 ad som sågs och nu 1 ad och 1 juv vet jag inte, men det är alls inte omöjligt, ty de 2 först sedda ex flög långt bort mot V och NV och var utom synhåll (resp. inte sedda av mig) i flera minuter. Kanske man måste vara litet mera försiktig i sin åldersbestämning av skräntärnorna än jag varit på sista året? Undersök ev fall. Ungfågelns läte idag var ett pressat "hsii^{vii}", upprepat c 5-7 ggr.

Vidare sågs vid tornet eller över sjön: sädesärla (även igårkväll åtskilliga), några backsvalor (men inga ladusvalor!), 1 fiskmås juv flygande, några få skrattmåsar och någon obestämd mås på de stolpar som slogs ner i NO delen av sjön för ett par veckor sedan; vidare 1 brun kärrhök hona med fina ljusa framkanter på vingens proximala del.

När vi åt frukost sågs bl a 1 häger förbiflygande över sjön flera ggr, vidare 1 fiskgjuse, ej synbart ruggande men absolut inte med ungfågelteckning ovanpå; den störtdök en gång utan säkert resultat - utom att kärrhökhonan kom farande och slog efter den flera ggr.

En del lövsångare i träden runt huset. Ingen närmare undersökning av småfågel nu.

När vi startat mot N, kretsade en fin glada över marken väster om den sträcka av landsvägen Silvåkra - Harlösa, där landsväg och järnväg löper alldeles intill varandra. Här har vi sett glada flera ggr innevarande sommar, inte minst har Inga gjort det, och hon tror, sannolikt med rätta, att den häckat här i någon av dungarna. Dagens ex hade ljust huvud men ruggade inte synbart i vingar eller stjärt. Stjärten var fint röd men inte djupt kluven. Månne ungfågel, trots det ljusa huvudet, som Inga särskilt såg bra?

1975-08-20, onsdag.

Jag tog buss till Harlösa på middagen, ank 1300; sedan taxi till stugan, ank dit 1310. Mitt huvudsyfte var att inventera Vombs ängar - det projekt som Johnny Karlsson står för och där jag assisterar, eftersom jag är gammal nog att minnas hur Vombs ängar såg ut före Kävlingeåns reglering.

För Vombs ängar idag se särskilt protokoll + tillägg. Förutom obsarn på själva ängarna hann jag med en del iakttagelser vid Krankesjön och på vandringen från stugan till ängarna och åter.

Obsar från stugan kl c 1315 - 1400:

häger sedd och hörd, flera ex fanns
fiskgjuse 1 + 1 över sjön, fiskande
ormvråk 1 ex slog efter ena gjusen
brun kärrhök 1 ex, bergsäkert bestämt men avstånd långt och ålder därför inte säker
duvhök 1 hanne kom och fällde i alarna alldeles utanför stugan, i sjökanten, fortsatte efter någon minut
fisk- eller silvertärna 1 ex över sjön
näktergal 1 ex sågs på tomten
törnskata 1 ex i den delvis döda buske som står c 75 m ut i vassen utanför stugan. I samma buske satt törnskator även förra året under flyttningssäsongen. Dagens törnskata flög även ut i själva vassen och satte sig där för att efter någon minut dyka upp igen och ta plats i busken, nästan alltid på någon av de döda grenarna.
svartmes vid stugan.

Obsar på vandringen från stugan till Vombs ängar c 1410-1425:

tornfalk 2 ex vid Silvåkra by
ormvråk också 2 ex sedda
hämplingar flög förbi
sädesärlor sedda vid sandtaget (det nerlagda) m fl ställen.

Obsar efter återkomsten från Vombs ängar, d v s efter kl c 1755:

skrattmås c 10 ex över sjön
fiskmås juv ej mindre än 50-75 ex, en ovanligt hög siffra, och egendomligt att nästan alla var rena ungfåglar; ett par enstaka ad sågs
stare: stor samling skedde i V delen av sjön; detta gör det omöjligt att följa förloppet noga, men jag såg - sedan samlingen pågått en stund - en alldeles oerhört tät och stor flock långt bort i VNV, säkert var den på 15000 eller troligen 20000 ex. Flocken cirklade runt och gjorde invecklade "turer" många gånger. Jfr följ. kvällar!
ladusvala: ansamling skedde på kvällen, inte långt bort i V utan m 1 m nära tornet. Antalet växte till 1500 eller 2000 men inte mera, enligt min skattning. Flocken (flockarna) "sköljde" rakt över stugan och tornet minst 10 ggr, så att jag måste fått en utmärkt uppfattning av artsammansättningen, och den var enkel och entydig jag såg och hörde bara ladusvala. Inte en backsvala; detta är av betydande intresse. Fåglarna kvittrade efter vanligheten mycket livligt.
lärkfalk: klockan 1922 kom 1 ex förbi med rasande fart alldeles lågt över vassen; först sågs den dock mot himlen. Hade intet byte. Massor av svalor över den förstås. Kl 1924 kom den plötsligt tillbaka mot tornet utifrån sjön,och nu hade den byte, en långvingad småfågel, nästan säkert en ladusvala! Intressant. Men själva jakten såg jag inte.

C

1975-08-20 kl. 1430-1630. Nästan mulet, senare mulet; frisk bris omkring SO som avtog under arbetets gång. Lätt regn mesta tiden. Varmt. - Mycket betande boskap särskilt på S och mellersta delarna, men gräset högt och tätt och endast delvis nedtrampat. Mycket vatten i centraldiket, men ängarna torra; bara ett par små våta eller fuktiga ytor.

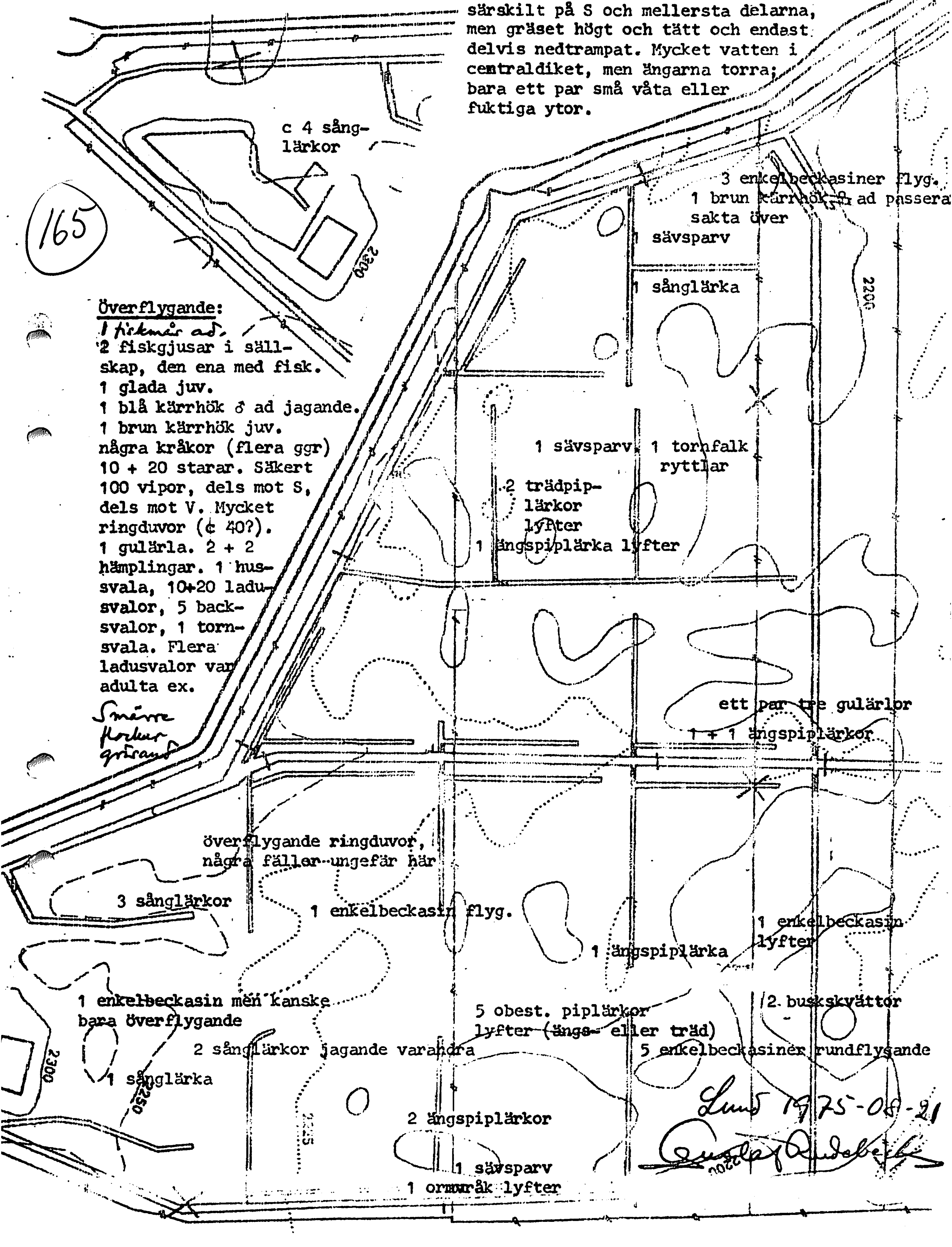

165

Överflygande:
1 fiskmås ad.
2 fiskgjusar i sällskap, den ena med fisk.
1 glada juv.
1 blå kärrhök ♂ ad jagande.
1 brun kärrhök juv.
några kråkor (flera ggr)
10 + 20 starar. Säkert 100 vipor, dels mot S, dels mot V. Mycket ringduvor (c 40?).
1 gulärla. 2 + 2 hämplingar. 1 hussvala, 10+20 ladusvalor, 5 backsvalor, 1 tornsvala. Flera ladusvalor var adulta ex.
Smärre flockar gräsand

Lund 1975-08-21
Gustaf Rudebeck

1975-08-20 kl. 1640-1720. Mulet, svag vind, lätt till måttligt regn. Varmt. (166)

Tätt och m 1 m kort gräs på hela kontrollytan. Ingen betande boskap. Stark genomströmning i "centraldiket", men inga översvämningar utan snarast torrt.

Överflygande fågel:

stora flockar vipa, säkert 500 ex inalles, rastade på fält öster om kontrollytan och bröt upp i små portioner. De flög i glesa flockar dels söderut, dels ungefär västerut och kom i senare fallet ofta över kontrollytan. Dessutom flög spridda småsällskap av ladusvalor över ett par gånger, likaså några ringduvor samt en flock på 13 [redacted] tranor, som skrämdes upp på angränsande mark. Delar av ett par större flockar kråkfågel, mest kaja, kom också över ytan eller invid densamma.

3 fiskmåsar juv.

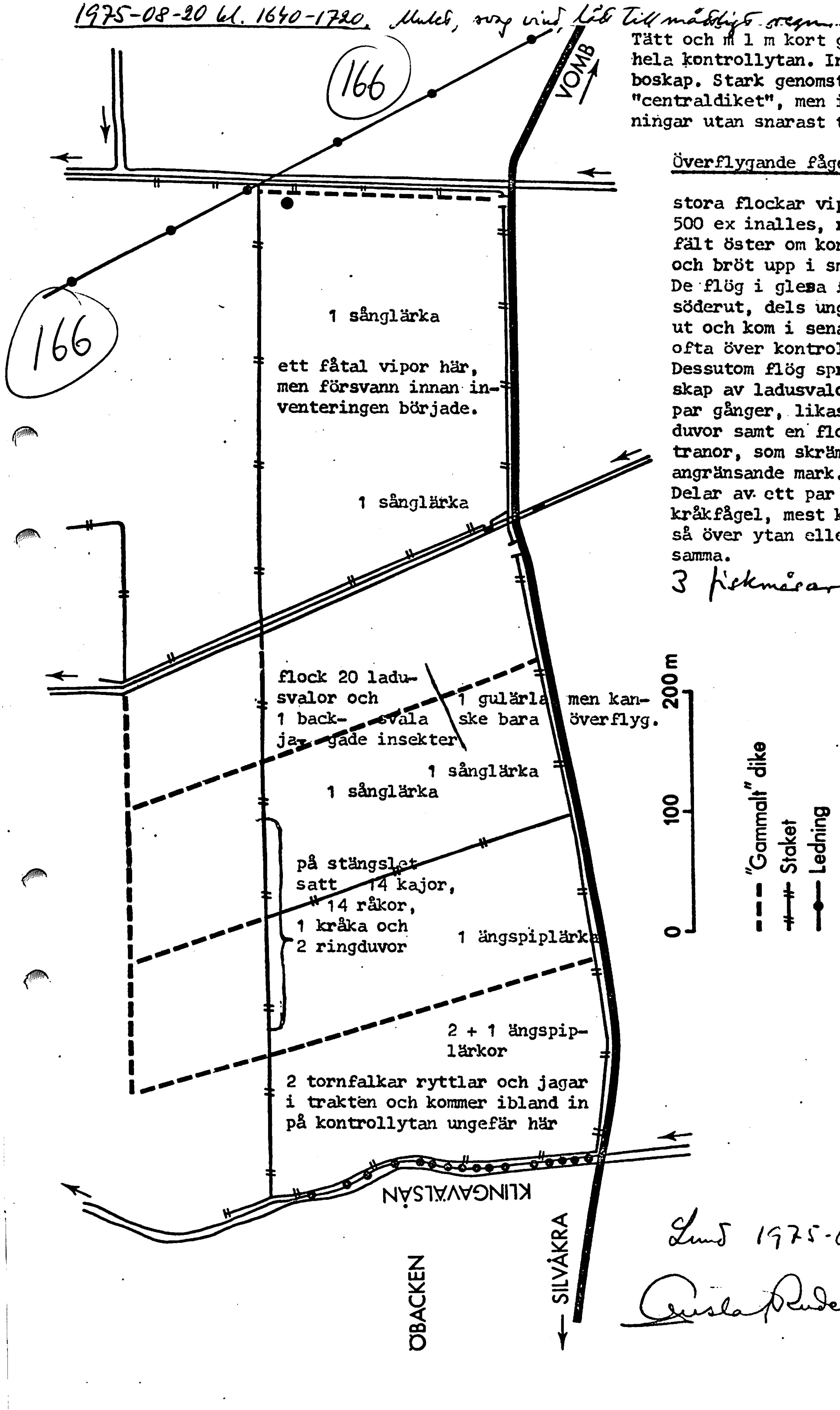

1 sånglärka

ett fåtal vipor här, men försvann innan inventeringen började.

1 sånglärka

flock 20 ladusvalor och 1 backsvala jagade insekter

1 gulärla men kanske bara överflyg.

1 sånglärka

1 sånglärka

på stängslet satt 14 kajor, 14 råkor, 1 kråka och 2 ringduvor

1 ängspiplärka

2 + 1 ängspiplärkor

2 tornfalkar ryttlar och jagar i trakten och kommer ibland in på kontrollytan ungefär här

Lund 1975-08-21

Gisela Rudebeck

167

Kommentarer till inventeringen av Vombs ängar 1975-08-20

167

På avstånd, ungefär S om kontrollytan, fanns mycket fågel: minst 2 sittande fiskgjusar, mycket stare, en del vipor, en flock på bortåt 350 kajor etc. Vidare fanns massor av fågel öster om kontrollytan, på de fält som just skördats men ännu inte plöjts upp. Här sågs minst 15 + 7 tranor, 1 fiskgjuse, 100 vipor (och antalet vipor ökade sedan starkt), 150 svartfåglar, blandat kråka + råka + kaja, 500 starar (grov skattning), 20 ringduvor etc.
På ett staket mellan provytan och kontrollytan satt en fiskgjuse och åt på en stor fisk. På angränsande stolpar satt 2 glador, den ena ruggande i stjärten; och i närheten satt även 1 tornfalk. Dessutom sågs, trots vädret, en oväntat stor aktivitet av rovfåglar på långt håll över Vombs Fure: ett par gjusar kunde bestämmas, och uppenbart fanns flera ormvråkar, förutom en del obestämda seglande rovfåglar. Någon tornfalk sågs också på rimligt håll.
Allt detta sågs när inventeringarna skulle börja, omkring 1430. Även om fågellivet på provytan och kontrollytan inte var extra rikt, var antalet fåglar på ängarna och deras omgivningar alltså stort.
Efter inventeringen av provytan korsade jag den yta, som ligger mellan prov- och kontrollytan. Detta skedde kl c 1630. Här var mycket fågelrikt: centraldikets rikliga vattenföring hade orsakat en översvämning på en ängsbit, och här fällde mycket änder. Totalt uppskrämdes här 105 gräsänder och 10 krickor; observera att detta är stora siffror innevarande säsong! Vidare fanns här 20 vipor, 1 storspov, allra minst 15 enkelbeckasiner lyftande från den begränsade våtmarken plus en del rundflygande exemplar; och slutligen flög 13 tranor förbi, de hade tydligen skrämts upp från fält närmare Vombs Södergård. Alla dessa tranor var adulta.

än

Lund 1975-08-21

Gustaf Rudebeck

1975-08-23

Jag var i fågeltornet c 0600-0640 och skrev följande i dagboken däruppe: "Mulet och fuktigt och stilla. Bara 4 knölsvanar, 1 häger, 5 gräsänder, 12 skäggdoppingar, 3 sothöns. Därtill hördes rall och gröngöling. Fågelliv stört av motorbåtar i samband med uppsättande av fiskepålar i nordöstra delen av sjön. Kl. 0635 kommer en gjuse och börjar fiska. Näktergal hörs. Några ladusvalor."

Därutöver förekom under morgonpasset följande: flock 9 brunänder flög på avstånd, 2 fiskmåsar juv och 4 osäkra måsar (trol. 3 fisk + 1 skratt) sågs, trädpiplärkors flyttningsläte hördes, ringduva sågs, och på ängen bakom stugan satt en tornfalk på en telefonstolpe. 2 kråkor syntes där.

Kl. 0650 flög en gjuse med rätt stor fisk mot OSO över huset. — Hägrar flera ex sedda flygande. Ytterl. 5 brunänder, 4 krickor och några gräsänder sedda.

1975-08-23 forts.

även 1 ormvråk sågs flyga förbi. –

Omkr. kl. 1020, när jag plockade björnbär nära stugan, hördes plötsligt ett starkt vinande; jag tittade upp och fann att en mycket stor, rätt gles gråandflock – minst 200–250 ex – flög över österifrån. Nästan säkert fällde fåglarna i Krankesjön. Obs: största flocken på flera månader på denna plats.

Kl. c. 1045 gick jag på nytt upp i Tornet. Där fanns följande anteckning i gästboken:

"Hägrar och änder, gråand, några krickor och 1 bläsand ♂ skräms ideligen upp av skott från SÖ. 3 enkelbeckasiner mot norr. Från norr en lärkfalk...... Strax efter-
i åt (0845) en skräntärna som snart försvann. Vid 9-tiden 3 bivråkar åt SW.

Bertil Johansson Lund
Bengt Jörnlund, Lund,
Peter Abrahamson, Lund."

(forts)

1975-08-23 forts.

Jag träffade undertecknarna till detta meddelande. De sade mig att de även besökt Vombsjön och där sett 2 skräntärnor. *)

Mitt andra besök i Tornet, c. kl. 1045-1130, gav bl a följande: fiskgjuse minst 2 ex, en lärkfalk kom nära förbi, några backsvalor, 1 tornsvala, flock c 30 rastande brunänder på klarvattnet långt ute; flera gräsänder än tidigare, säkert 20 sedda i den smala "armen" av klarvattnet som går in S om Silvåkra gods' båtplats.

Resten av dagen: jag var uppe i tornet 2 omgånger till. Mycket folk där idag. Tittade flitigt på fågel även i övrigt, men plockade björnbär (för andra gången) c 1130-1300; och 1315-1545 var Mamma hämta på kaffe och kakor, och snack och promenad.

---

*) Dessutom hade de sett 1 kungsfiskare från Almen-Tornet, länge, fiskande, etc!

1975-08-23 forts.

Artlista med kommentarer (arter som redan behandlats ovan är nämnda endast om något nytt finns att omtala):

skäggdopping: många ad med en juv i sällskap
häger ideligen sedd, inte många ex samtidigt, men säkert fanns inalles 6-8 ex vid sjön, och enstaka ex eller 2-3 i sällskap var ofta upp och flög
knölsvan summa c 6 ex ad: 1 rätt nära, 2 m 1 m i sällskap på avstånd, samt en flock på 3 långt borta i NV. Detta var största sedda antal. Även läge etc växlade. Inga juv finns i sjön.
gräsand: se ovan. Antal större än förut, men ej mer än c 20 sågs ligga på vattnet; dock fanns ett par tiotal obestämbara änder långt bort i V delen
kricka enstaka sedda
skedand: en gång flög 1 gräs och 2 sked i sällskap
brunand: ett par smärre flockar sågs flyga, men aldrig över 6 ex.
vigg: praktiskt taget säkert sågs en flock på 4 viggar på långt håll
fiskgjuse: sågs ideligen hela dagen. Ibland 3 på en gång, och det framgick att totala antalet var större; exempelvis såg jag en gång 1 ex med en upprättstående handpenna i höger vinge. Gjusar sågs ryttla ofta, med hängande ben. En gång störtade 1 ex från rätt låg höjd, fullföljde inte slaget men planade ut och strök över vattnet så att fötterna "ritade" en lång strimma innan fågeln steg uppåt. Gjusar med byte sågs flera ggr. Totalantal ex skattar jag till 5-6-7- under dagen; kanske ännu fler.
bivråk: själv såg jag bara 1 ex kretsa rätt högt över stugan på middagen.. Det var grått men fint, molntäcket mycket långsamt lättande men först mot kvällen uppbrytande, så att det klarnade i V och solen blev synlig strax innan den nådde horisonten eller, rättare sagt, innan den nådde Silvåkraskogens bryn, ty så långt mot S har den hunnit nu, när den går ner.
ormvråk sedd några ggr
brun kärrhök: 2 ex sedda, varav 1 troligen hona som ruggade eller var ojämn i stjärten (detta ex kom ute över vassen, lågt) och 1 bergsäker juv med orangegult på hjässan och mörk, fin dräkt f ö (dett ex kom helt nära tornet på e m). OBS att inga av de häckande gamla hannarna setts på länge nu.
tornfalk sedd på morgonen, se ovan
lärkfalk sedd ett par tre ggr, därav 2 ggr nära tornet. Ena gången var på kvällen när massor av ladusvalor flög här; falken kom som en gevärskula - ja, liknelsen är egentligen dålig, ty jag hann se flygbilden alldeles utmärkt, med vingarna i forcerad flykt tillbakalagda och spetsiga som nålar, och huvudet en aning låghållet som jag också tycker mig se brukar vara fallet när falken är uppe i verkligt hög hastighet. Denna falk försvann men kom inom någon minut tillbaka utan byte.
rall hördes ofta. Det rätt livliga lätet "kitt, kittkitt,kitt.....", som jag ofta hört på sista tiden och som jag nästan säkert fick artbestämt av Göran Högstedt förra året, har jag nu funnit igen i min dagbok från -74: han säger att det är unga rallar.
Idag såg jag en gång hur en fågel, som nästan säkert var en rall lyfte 75 m ut i vassen, flög c 100 m och sedan fällde. Sådana obsar är mycket sällsynta, enligt min erfarenhet här.

172

~~5~~

1975-08-23 forts.

obs!! sothöna sedd i mycket ringa antal, högst 10 ex inalles, så som det brukat vara på sista tiden

större strandpipare hörd vid 2 tillfällen på middagen, båda gångerna hördes den locka upprepade ggr

glutt hörd på middagen

rödbena hörd länge på middagen, men nästan säkert var det bara ett ex som flög runt

vipa flock flög västerut över sjön på morgonen (c 23 ex). Senare på dagen sedd i enstaka ex eller några få tillsammans, flygande åt olika håll, ej enbart ungefär mot V

skrattmås några få ex på håll över sjön, högst 5-7 sedda

fiskmås: på morgonen samlad flock på 10 juv över N sjön. Senare sågs 1 ad

obestämda måsar sedda några ggr, enst ex, trol var det fiskmås och kanske någon enda gråtrut

fisk/silvertärna: 2 ad flög västerut över sjön på e m

ringduva sedd men bara enstaka ex förbiflygande

kattuggla: när Inga och jag tog en kvällspromenad (vanliga rundan om Saltkråkan - heden) hörde vi kattuggla först från Silvåkra by, senare stor konsert från stranden nära stugan

tornsvala sågs påfallande ofta. Inga massor, tvärtom bara 1-2 eller få ex samtidigt, men den sågs hela dagen, och det är intet tvivel om att ett sträck gick ungefär mot S. Säkerligen såg jag 40-50 ex inalles, ibland för sig själva, ibland m l m nära ladusvalor. (Huvudmassan av individer försvann från LUnd innan jag lämnade staden tisdag 12 aug för att besöka Bengt-Olof på Fårö. Under min vistelse där 13 aug på kvällen till 17 aug på e m sågs tornsvalor dagligen, mest i måttligt antal, men ett par ggr när det drog ihop sig till åska eller när molnen mörknade, blev antalet större, som ofta är fallet).

större hackspett sedd och hörd ofta under dagen, dock kan det förstås ha varit bara 1 eller 2 ex som vistades här vid SO-hörnet och var ivriga och skrek

gröngöling hörd några ggr

spillkråka 1 ex flög förbi på morgonen, alldeles vid tornet

backsvala sedd i mycket ringa antal

ladusvala sågs också i ringa antal på dagen - dock drog ett antal småflockar på 5 till 20 ex förbi m l m tydligt mot S -; men relativt sent på kvällen blev det massuppträdande. Kl 1915 började de bli allmänna över sjön, kl 1915-1930 flög de ofta livligt fram och tillbaka, men antalet var nog knappt över 800 eller 1000. Dock, kl 1930 ökade antalet mycket snabbt till skattningsvis 4000, och denna flock for sedan runt. Kom ofta nära vår stuga, jag lyssnade och tittade mycket noga, men där var bara ladu, inte back eller hus, att se och höra. Stor oro ett par ggr, dels för synlig lärkfalk, men även av andra skäl; (kanske osynlig lärkfalk förstås); då samlade sig svalorna ibland i 2-3 huvudmassor och flög mycket livligt kvittrande omkring. Max var 1930-1945, sedan torde de ha fällt samtidigt som det mörknade snabbt

9 kl.

trädpiplärka hörd men inte många och nästan bara på morgonen

sädesärla kom på kvällen till sjöns Ö vassar. Antal osäkert, se nästa!

gulärla sågs i ringa antal på middagen, överflygande. Men på kvällen, när starflockarna konstrade över sjön, kom mycket stora mängder ärlor, åtminstone från S men kanske även från andra håll, och fällde i sjöns vassar, mest, tror jag, i en begränsad rugge uppskattningsvis 700 m NV om tornet. Många hundra ex, kanske 1000, men tyvärr är jag osäker på proportionerna gulärla/ /sädesärla, skulle dock tro att gulärlan dominerade

1975-08-23 forts.

törnskata 1 ex satt lustigt nog ute i den halvdöda busken i vassen c 150 m utanför tornet, på samma ställe där 1 juv satt i fjol. Fågeln fällde flera ggr också i själva vassen men kom upp igen och satte sig på torrgren i den lilla busken som höjer sig bar någon meter över vassvipporna. - Senare sågs 2 törnskator juv nära varandra i ett buskage av björnbär m m nära stugan, inne i alskogen. Underliga läten hördes, det var tydligen törnskato na som var i luven på varandra om bästa sittplatsen.

stare: mycket invecklat beteende på kvällen. Många flockar, även stora flög mot V resp NV och sågs cirkulera däruppe. Det var många tusen ex, ja, en flock som flög dit bestod säkert av 5-6000 ex Men många flockar, vanligen i storleksordningen 100 - 500, flög runt över sjön länge och"obeslutsamt". Det är ju möjligt att de skrämdes av lärkfalkar som jag inte såg. En mängd starar fällde först på ängsmarken bakom stugan. Detta sker oft , vare sig de väljer nattkvarter i SO-hörnet eller annorstädes Ikväll satt där flera ggr flockar på 500-1000, som sedan fortsatte västerut. Men sedan kom en flock på c 4000 ex och fällde dels på marken, dels tätt tätt på telefontrådarna. Jag hörde flocken men såg inte mycket av den eftersom jag stod i tornet. Men Inga såg den från marken och ropade att den innehöll en albinofågel. Det stämde, en fågel var visserligen inte snövi men blekt grågul, mycket ljus (verkade "smutsig"); ljusast på de vingpennor som syns när vingen är hoplagd. Fågeln satt på telefontråd ihop med hundratals artfränder, men det var intressant att se, dels att den satt vänd åt motsatt håll, jämfört med artfränderna på båda sidor om den, dels att avståndet mellan albinon och dess grannar var tydligt större än avståndet mellan normalfärgade ex inbördes.

Schema:

Mycket roligt att se. En herre från Lund vid namn Grundemar (jag tror han är rektor eller lärare) kom just och fick vara med om att se fågeln, något som tydligen gjorde ett mycket starkt intryck på honom.

Stararnas nattkvarter blev också egendomligt, delvis oklart. Ansamlingen skedde innan svalorna blev talrika. Jag trodde att stararna samlades för natten långt i V eller NV, men när Inga och jag startade vår kvällsrunda, ljöd en mäktig kör av starar från vassen utanför stranden norr om tornet, d v s vassen mellan vår stuga och Saltkråkan. Mycket vore att säga om stararna underliga och "obeslutsamma" beteende ikväll, men någon klarhet i vad som hände fick jag inte och därför blir det onödigt med en lång redogörelse.

Eftersom rörelserna på flockarna var så invecklade och en del flockar flög m l m fram och åter, är det svårt att ange totalantal sedda, men staren var avgjort talrik ikväll, och jag skulle tro att jag såg minst 10000 - 15000 individer.

1975-08-24, söndag.

Jag var i tornet 0535-0600, härlig, stilla, klar morgon. Såg:
skäggdopping flera ex
häger några ex
knölsvan c 4
gräsand inalles 28 ex kom österifrån, fällde; därtill låg förstås en del i sjön, men inte många sådana sedda
kricka 1 sedd
knipa 3 ex i närmsta klarvatten, rätt oväntat. De flög runt en del. Det var 1 ♂ i sommardräkt och 2 ♀♀. Jag observerade en gång, då de lyfte på rätt nära håll, att man förnam en tydlig vington från (rimligtvis) den lyftande hannen fast den var i sommardräkt.
fiskgjuse 1 fiskande
ormvråk sedd
sothöns summa c 6 ex sedda!!
skrattmås några ex
fiskmås enstaka ex på håll
obestämd mås några stycken långt borta
ladusvala sedd
backsvala sedd
grönfink hörd överflygande
ds törnskata sedd i torrbusken ute i vassen.

i Kl 1000, när det hade blåst upp avsevärt och även mulnat något, såg jag 2 skräntärnor ad över sjön, båda rätt nära. De flög ett par rundor och tycktes sedan fara österut, men detta ej säkert.

Satt sedan och arbetade med gamla dagboksanteckningar och gjorde föga fågelstudier ett par tre timmar framåt. Svartsnäppa hördes.
Vid 13-tiden kom Görgen Göransson och frågade om Inga och jag ville se hans arbete: han har sändare på grävlingar fasaner och och följer på så sätt deras göranden och låtanden. Vi for till markerna väster om sjön, medförande mottagarutrustning, var med om att pejla in en fasanhöna, gick ut i terrängen där den borde ligga - och upp for den alldeles framför våra fötter! Högst lyckat. Fortsatte sedan till andra marker, bl a ett synnerligen gammalt grävlinggryt i skogen V om Stensoffa, såg på grävlingspillning, registreringsanordningar etc etc. Mycket lyckat och lärorikt. På bilfärden stugan - Stensoffa och ut i terrängen och tillbaka såg jag flera tornfalkar, säkert minst 6 ex inalles, vidare 1 brun kärrhök ♂ vid Stensoffastationen. Den ruggade i stjärten. 1 ormvråk sedd, och på långt håll krets 5 obestämda vråkar.

På kvällen stor ansamling av stare, alla flög nu till nattplats i vassen några få hundratal m norr om tornet, d v s ungefär utanför "Saltkråkan". Och de kom från olika håll dit, både över tornet och från S och i hög grad över sjön ungefär från V och VNV. Jag räknade dem inte från början, men många tusen (minst 4000, kanske 6000 eller mer) måste ha fällt där ungefär från 1815 till 1830, och tiden 1830-1850 räknade jag noggrant vad som kom och fick 12000 ex, mest från V och VNV. Därefter kom en del till, varför säkert 20000 ex övernattade här. Obs så egendomligt ombytet av nattplats skedde. Och varför skedde det alls ett sådant ombyte?
Sedan stararna slutat komma, blev det stor cirkus av ladusvalor, jättelikt virrvarr, dock tror jag knappt mer än 4000 ex. Deras största aktivitet och största antal var c 1915-1935, alltså rätt sent. Ett 20-tal tornsvalor sågs också på kväll och eftermiddag.
Vädret var några timmar på middagen rätt tydligt på väg mot regn och ostadighet, mörka moln, täta slöjor däröver etc. Men mot förmodan lättade det på kvällen igen.

Jag var uppe i tornet ett par ggr och läste i boken bl a följande:

i bland de tidigare anteckningarna var 1 skräntärna sedd, sedan fiskgjuse noterad flera ggr och i flera ex, av brun kärrhök hade 1 juv setts, och slutligen hade en person sett två skräntärnor. -

1975-08-25, måndag.

Kortfattad lista över fåglar sedda och/eller hörda vid Krankesjön, från tornet/stugan. Korta kommentarer efter artlistan.

skäggdopping
häger
rördrom se nedan
gräsand
knölsvan c 5 synliga, alla ad
ormvråk
fiskgjuse minst 2 fiskande, troligen flera
lärkfalk: 2 sedda på kvällen av Inga, de fångade insekter över den plats i vassen där svalorna fällt
tornfalk
rall hörd
sothöna mycket få
vipa: en flock flygande österut (!), men liknande har setts förut på sista veckorna
enkelbeckasin 1 sedd
skrattmås några ex
gråtrut några ex, delvis högt, både ad och juv sedda, totalt kanske 7 - 8 ex
ringduva
gök 1 ex flygande söderut förbi stugan på morgonen
kattuggla hörd
tornsvala säkert 15 ex eller flera på morgonen
gröngöling hörd
spillkråka hörd
ladusvala se nedan
backsvala ett par tiotal ex över sjön på morgonen
nötskrika hörd nära stugan
kråka sedd
skata sedd
talgoxe sedd
svartmes hörd
entita hörd
näktergal hörd på morgonen ett par ggr
rödhake hörd på morgonen
rörsångare sedd och hörd, och småstycken av sång hörda
lövsångare sedd och hörd
järnsparv hörd
trädpiplärka hörd
gulärla se nedan
sädesärla allmän, fällde också i sjön men ovisst hur talrik den var i relation till gulärlan
törnskata 1 ex sett i den halvdöda busken i vassen
stare stor ansamling på kvällen men ej närmare studerad

Särskilda kommentarer: rördrom: sent på kvällen efter mörkrets inbrott hörde Inga och jag flera ggr ett hårt trutlikt läte från sjön, på rätt långt avstånd. Jag blev inte klar över det. Men Inga associerade till rördrommens läte, när den flyger på natten. Och så var det! Lätet kom närmare, man hörde hur det flyttade sig ungefär mot SO, och när det var som närmast var det mycket tydligt samma läte som vi hört för ett par månader sedan.

Ladusvala: stor ansamling på kvällen, antal dock enligt min uppfattning knappast över 3000 eller högst 4000. Delvis mycket oroliga och ivrigt varnande, tydligen på grund av lärkfalkar i närheten, fast jag denna kväll hade otur och inte såg falkarna. Men Inga såg dem, och flera personer i tornet såg dem också.

Gulärla: mycket stor ansamling till vassrugge på kvällen, liksom förut och liksom förra året. Inga goda siffror kan ges, men nog nattade där 500 exemplar eller flera.

OBS: iakttagelser gjordes denna dag dels på morgonen c kl 0600 - 0620, dels på kvällen efter kl 1715.

1975-08-26, tisdag.

Kortfattad lista över fåglar sedda och/eller hörda vid stugan/tornet vid Krankesjön (obsar begränsade till en kort stund omkr 0615 och c 1730-1945, dock ej sammanhängande):

skäggdopping, häger, gräsand fåtalig men dock några tiotal sedda, högst; knipa 4 ex på morgonen i närmsta klarvatten, knölsvan först sågs 2 ad från tornet, senare 4 ad (!!), ormvråk sedd, gjuse 1 ex sett på morgonen, lärkfalk 1 e på kvällen, jagande svalor, tornfalk 1 ex i björkarna nära stugan, rall hörd, sothöna ett par enstaka ex samt långt ute på sjön en flottilj, visserligen bara på 14 ex men denna siffra är den största jag sett på flera månader; enkelbeckasin 1 ex sett, glutt hörd på kvällen, grönbena 1 överflygande mot SO på kvällen, skrattmås några få sedda, ringduva sedd, kattuggla sedd och hörd p kvällen, kom alldeles till stugan och fällde i tall på tomten, tornsvala några få ex på kvällen, gröngöling hörd, ladusvala finfin ansamling på kvällen, säkert 7000-8000, "sköljde" delvis livligt fram och åter, samlades ibland (doc inte alla samtidigt) i mycket täta flockar, oroliga på grund av lärkfalken, Johnny Karlsson kom och såg på massuppträdandet och åt björnbär hos oss efteråt; backsvala kanske 25 över sjön på morgonen, obs detta morgonuppträdande av backsvalor, visserligen i my måttligt antal, samtidigt som kvällsansamlingarna nu flera ggr studerats mycket noga och jag aldrig ser eller hör en backsvala i kvällsflockarna. Annan dygnsrytm? Annan fördelning i tiden inom visst näringsområde? Bör efterforskas närmare. - Vidare nötskrika sedd och hörd, skata dito, kråka dito, och därtill kaja och råka sedda i avsevärt antal mellan Silvåkra och Harlösa, på heden ett par km norrut från Silvåkra. Snöskata 2 ex telefontråden bakom stugan, rörsångare sedd och hörd, lövsångare dito, järnsparv hörd, trädpipl hörd, gulärla sedd men ansamling ej studerad ikväll, sådesärla allmän, törnskata 1 ex i busken som förut, stare stor ansamling men ej närmare studerad, hämpling 2 ex lyfte vid sandtaget.

obs

Denna dag deltog jag, efter överenskommelse med Anders Dahm, i en kursexkursio till Falsterbo och demonstrerade sträcket, talade om sträcket ur allmän synpun, om koncentrationsgrad, väderberoende, felkällor, bestämningsfrågor etc etc. Start från Lund 0840, tillbaka till Lund 1430.
Exkursionen gynnades av det härligaste väder. Vi såg sträck av bivråk och viss rörelse på ormvråk, men individantalen var mycket måttliga. Antalet återvändande och"obeslutsamma"ex var procentuellt mycket högre hos ormvråk, precis som man kunde vänta. Orsakerna härtill diskuterade jag inför kursen. Sparvhök var snarast vanlig, tornfalk sågs flera, fiskgjuse 2 eller troligen 3 ex, brun kärrhök minst 3 ex, därav dock en högflygare som inte var lätt att demonstrera. Av vadare hade vi ringa individantal men rätt många arter: grönbena, drillsnäppa, kustsnäppa, spovsnäppa, kärrsnäppa, småsnäppa, brushane, roskarl, strandskata. Knölsvan: Gunnar Roos meddelade att av de åtta par som skred till häckning på Måkläppen, fick sex par inte någon unge upp till vuxen storlek, och de två återstående paren simmar nu omkring med en stor unge vardera. Ett av dessa par såg vi, det låg nära Nabben. Föranledde tal om optimala biotoper, mindre optimala dito och arternas förmåga att acceptera sådana häckplatser, deras överlevnad, förekomsten av könsmogna icke-häckande exemplar av vissa arter, t ex just knölsvan, m m m m.
Småfågelsträcket mycket fattigt, men det var icke annat att vänta eftersom vi kom ner till platsen först omkr 0930. Gulärlesträcket på morgonen hade varit rätt bra, c 1500 ex enligt Gunnar. 3 fältpiplärkor sågs och demonstrerades på golfbanan.
Eftersom Gunnar Roos skötte passningen skriver jag inte mera om fågellivet. I exk deltog inte bara Anders Dahm med sin kurs utan också Evy Fransson, Hjördis Nilsson, Valborg Hansson och Gösta v Mühlenfels från museet. De trivdes tydligen bra, och det gjorde förresten alla deltagare tror jag.

obs

i

1975-08-28

På morgonen sjöng rörsångare i vassen utanför stugan! F ö bara anteckningar från kvällen, sålunda:

kl 1855-1905	samlades över sjön en hel del svalor, bara ladusvalor såvitt jag kunde se och höra. Totalantal 500 - 800, inte flera skulle jag tro.
1905-1912	försvann svalorna och var borta, m l m fullständigt
1912-1915	kom de tillbaka och ökade snabbt i antal till över 1000. På avstånd fanns flera, men över sjön [redacted] inte flera.. De visade skrämselreaktioner ett par ggr, men orsaken ej sedd; sannolikt lärkfalk!
1917	skräckreaktion stark och plötslig, men ingen orsak sedd
1919	nu c 2000 svalor
1920	nu c 3000 "
1922	nu c 5000 " , incl sådana som ses på håll i S m fl riktningar
1926	nu minst 8000 svalor, de flyger högt i den stilla kvällen, men en väldig kör av läten hörs i alla fall. Några svalor störtar ner och fäller redan nu, men inte många, inte så att det märks på antalet.
1930	nu c 10000 svalor, och stor nedstörtning (men bara partiell)
1931	fortsatt nedstörtning
1932	trots nedstörtningen är det nog fortfarande c 10000 svalor uppe och inom synhåll. De är nu ytterst exalterade. Nedstörtning fortsätter, men många tusen ex fortfarande [redacted] uppe. Kören av läten avtar
1935	kören av läten tilltar igen
1937	stor nedstörtning, men flera tusen ex fortfarande uppe
1938	uppbrott av sådana som redan fällt, nog 10000 ex uppe! Naturligtvis kan även mycket svalor ha kommit till, alltså sådana som är relativt nykomna för kvällen och aldrig hittills fällt i vassen denna kväll
1939	nedstörtning.[redacted] Kören blir mindre stark
1940	stort nedstörtande, det blir plötsligt tystare. Högst 2000 ex är nu [redacted] kvar på en höjd av c 150 m [redacted] eller högre, och de störtar undan för undan ner i vassen; flocken på 2000 ex bokstavligen "skrumpnar" inför ens ögon.
1942	de sista svalorna störtar ner.

Övriga arter:

häger flera ex, se även rall.

rall skrek när häger skrek, och hägrarna skrek rätt mycket ikväll, så som fallet varit ofta på sista tiden.

stare: ansamling skedde men studerades ej närmare. Dock observerade jag att praktiskt taget alla starar anlänt före kl 1905. Detta att stararna kommer före svalorna ser jag varje kväll.

gulärla: minst 700 ex kom och fällde för övernattning, de flesta ankom omkring 1900 (eller före 1900? [redacted] Anteckning ej riktigt [redacted] klar). Kl 1910 skrämdes de upp men fällde ånyo.

Tillägg som gäller gårdagen, 1975-08-27: korta studier över svalornas ansamling gjordes.. Totala antalet ladusvalor skattades till 8000 - 10000. Nedstörtandet skedde i tre omgångar, kl 1929, 1932 och 1937. Lärkfalk sågs 3 ggr och oroade naturligtvis svalorna. Men ingen sågs ta byte.

1975-08-29, fredg. ~~①~~

När vi kom ut till stugan omkr 1845, var Hans Källander och Lottie i fågeltornet. Jag upp till dem, var där 1850-1950. Underbar, varm, stilla kväll, klart, men måttligt soldis. Vi studerade ansamlingen av stare, som börjat innan jag kom och som var slut omkring 1905. Hans och Lottie hade sett en mycket ljus stare i en flock som fällde på nattplatsen i vassen — jämför min dagboksanteckning för ett par dagar sedan! Svalor, praktiskt taget bara ladusvalor, studerades noga. Hans hörde backsvala en eller två ggr, jag hörde och såg bara ladusvala. De började komma c. 1900, måttligt antal, minskar eller försvinner m l m, ökar på nytt, "sköljer" fram och kommer då ofta nära tornet, men alla svalorna deltar inte samtidigt i en sådan manöver. Omkring 1910-1915 ökar antalet

1975-08-29, forts. ~~2~~

utomordentligt snabbt, från skattningsvis 1000-2000 till c. 10000 eller kanske 12000, men inte mera. Flyger omkring, mycket ivrigt kvittrande, inom stort område. Redan omkr. 1910 börjar svalor störta sig ner i vassen, där de skall sitta för natten, men bara en ringa del av svalorna störtar sig ner så tidigt. Det är möjligt också, att en del av dessa lyfter på nytt. Stort nedstörtande skedde idag 1930-1938, särskilt 1936; de sista minuterna var antalet i luften befintliga svalor nog bara 1000-2000. Svalornas nattplats ligger alldeles nära stararnas, kanske täcker de rentav över varandra delvis eller ligger precis kant i kant.

Ikväll hade vi tur med lärkfalkarna. Ett par ggr sågs en-

1975-08-29, forts. ~~3~~

samma ex. flyga förbi bland svalorna utan att jaga. Men kl 1919 hände det: en lärkfalk kom nära. Över den var som vanligt en förtätning av kanske 200-300 svalor. Den flög rätt sakta framåt men satte plötsligt fart, i flack lutning nedåt, farten blev rasande, den nådde svalor som flugit (och fortfarande flög) lägre än falken, och den tog en svala direkt. Det gick ju för fort för detaljstudier, men jag såg att bytet blev slaget i nästan rak bana ända till slag-ögonblicket; svalan hade inte hunnit kasta undan. Falken vände efter slaget och kom rätt nära Tomas med sitt byte, försvann sedan bakom träden österut. Något indicium på att svalan skulle varit sjuk eller abnorm gick

1975-08-29. forts. ~~4~~

f.ö. inte att se.

Efter en kort stund sågs en lärkfalk, nästan säkert ett annat ex., flyga med byte mot Silvåkraskogen. Ett par jakter sågs ytterligare, bl.a. en falk som i rasande fart slog ner över vassen nära "dubbelbusken". Det var redan djup skymning; falken suste precis över vassvipporna men fick inte, åtminstone ingen vertebrat. Ett par andra jakter sågs, men resultat okänt, falken försvann innan jakten slutade.

Övriga arter sedda ikväll:

1) skäggdopping högst 20 sedda.
2) häger flera ex, minst 4-5 sedda.
3) knölsvan 1+2 sedda, ej fler.
4) gravand 1 juv fällde på närmaste klarvatten.
5) gräsand: inalles lyfte nog 150 ex, fördelade på flera flockar, och

1975-08-29, forts. ~~(5)~~

flög ungefär österut. Siffran visar att antalet ökat.

6) bläsand 1 flygande förbi, ej ♂ ad
7) kricka 1+1
8) fiskgjuse 1 ex flög runt på fiske men fick inte, såvitt jag såg.
9) ormvråk: 1 ex flög mot S över sjön
10) brun kärrhök: 1 ex kretsade långt bortemot Almen; ålder och kön kunde ej avgöras.
11) lärkfalk se ovan
12) sothöna 1 ex sedd (!!) på närmaste klarvatten.
13) rall hördes ofta skrika
14) fiskmås: minst 8 juv flög österut under kl 1905. Ingen ad sågs.
15) skräntärna. Ej sedd av mig, men Hans och Lottie såg 3 ex innan jag kom.
16) ringduva: enst. ex sedda
17) kattuggla skrek starkt efter mörkrets inbrott, när Hans och Lottie satt hos oss och

1975-08-29, forts. ~~⑥~~

åt björnbär med grädde. Hans härmade kattugglans läte, inte skriket "kle vitt" utan det dallrande vårlätet. Och min själ kom inte ugglan farande och fällde alldeles in till, väl synlig i skenet från ytterlampan! Det blev en mycket muntrande stund, ugglan svarade med underliga läten, som var korta och starka och avvek mycket från vad jag (och vi alla) dittills hade hört.

18) Tornsvala några få ex sedda på kvällen bland svalorna
19) ladusvala se ovan
20) backsvala se ovan
21) stare se ovan.

Vi gick omkr kl. 1955-2000 till platsen närmast där starar och svalor sitter i vassen. En mäktig, nästan bedövande kör! —

1975-08-30, lördag.

Hela dagen vid stugan eller där i närheten. Morgonen kl c 0800-0950 plockade jag björnbär, fick 3 liter. Därvid föga fågelobsar. När Inga och jag satt ute vid frukostbordet omkr 1015, kom Johnny Karlsson förbi. Han hade kanotat i sjön. Han stannade en stund och drack saft och åt skorpor med marmelad och pratade. Alltid trevlig och innehållsrik och självständig och informell och bra. - Vid middagstiden omkr kl 1430 kom Staffan Ulfstrand ett kort slag; han och jag gick upp i tornet men vi måste snart gå ner igen, ty den där förfärlige typen, som ser snöfinkar i flockar ute vid Vallkärra och har sträck av bivråk i februari etc etc kom också dit, idag i sällskap med en smällfet fotograf som föreföll befinna sig på ungefär samma kunskapsnivå. Omöjligt att stanna däruppe. Staffan for tillbaka till Stensoffa där han leder en kurs. Ungefär samtidigt kom Lisen och Henrik per trampcykel från Lund. De stannade till middag och cyklade tillbaka med start omkring kl 1900.

Väder mycket varmt och soligt, morgonen svag vind men sedan blev det måttlig till frisk vind omkring ost. Sol till c 1200, så följde ett par timmar då det blev slöjigt eller snarare mest mulet av höga moln, och jag trodde det skulle bli en ordentlig ändring i väderleken, men det blev tvärtom: molnen skingrades, det blev ånyo klar sol eller åtm. föga moln, och mycket varmt hela dagen.

Fågelobsar föga noggranna när jag plockade bär; senare på dagen visserligen en hel del avbrott i obsarna men jag följde dock med vad som hände nära nog hela dagen. Arter, med kommentarer:

skäggdopping få sedda från tornet, knappast över 10 ex. OBS att detta gäller vad som sågs.

häger några ex. Ofta sedd flyga

gräsand: ej noggrant bokförd, men jag såg väl inalles några tiotal ex flyga. Flockar alltid små, dock en flock på c 30 uppskrämd av Johnny i SO-hörnet.

bläsand: från tornet såg Staffan och jag en bläsandflock flyga över sjön, däri var 5 hannar ad med stora vita vingfält, och 2 honor. Dessutom tror jag att en ensam bläsand sågs när Johnny satt hos oss.

skedand flock c 10 ex flygande och fällande

kricka några ex sedda

knölsvan bara 4 ex sedda

bivråk: kl 0920 drog 2 ex mot SSV eller SV över sjön, rätt högt; och kl 1040 kom 1 ex över stugan också rätt högt, samma kurs ungefär. Därutöver inte sedd, vilket, när det gäller tiden efter 1000, avgjort tyder på att inte mycket sträck av denna art förekommit över trakten idag

brun kärrhök: på e m kom en fin juv öster om stugan och drog vidare över markerna nära Silvåkra by

fiskgjuse: sedd snart sagt hela dagen (utom på morgonen, då jag dock observerade den ett par ggr under bärplockningen). Ofta 2 ex samtidigt, och antalet sedda ex måste varit betydligt högre. 1 ex ryttlade länge och omsorgsfullt över närmaste klarvatten, alldeles utanför närmaste vasskant, störtdök äntligen, efter att ha ryttlat på allt lägre höjd i flera omgångar, - och kom till synes med en stor fisk, liknande en mört eller sarv.

trana: på kvällen, när det var nästan mörkt, kl 2010, och Inga och jag satt ensamma på verandan, hördes plötsligt starka läten av trana. Vi ut; och över sjön, rätt nära och lågt, kom en flock på 25 tranor mot N eller NV, väl synlig mot sista kvällsljusa västerhimlen. Vi fick båda 25 ex när vi räknade flocken.

sothöna: jag såg 1 ex från tornet. Johnny sade särskilt att han på sin kanotrunda inte sett arten! I sanning en underlig säsong!

rall hörd flera ggr på kvällen

enkelbeckasin flock 3 ex flög förbi när Johnny satt hos oss

storspov kl 0920 hördes spov starkt och rätt länge, det måste varit flera ex, men jag såg bara 2, som flög västerut täml högt

brushane 1 ex flög förbi omkr kl 1030

forts

1975-08-30 forts. ~~2~~

skrattmås sedd i helt enstaka ex lågt över sjön på f m, bl a 1 ad hib. Senare kom, vid middagstiden, en flock på 8 ex på stor höjd mot V; det var ju att vänta med denna vind, att om fåglar sträckte m l m västerut så skulle de gå högt. Senare, på e m, sågs skrattmåsar i ringa antal. Några måsar, jag tror det var både skratt och fisk, brukar sitta på de stolpar som för ett par veckor sedan slogs ner i NO delen av sjön.

fiskmås 2 ad sedda över sjön på f m, senare på e m sågs ett fåtal ex, både juv och ad

gråtrut 1 ad sedd över sjön, kom rätt nära ett par ggr

skogsduva 1 ex sett

ringduva ett par tre ex sedda. Inga tydliga flockar ännu.(Däremot, när jag deltog i de 2 resorna Lund- Falsterbo och åter i tisdags och onsdags, såg vi mycket ringduva på stubbåkrar och andra marker nära landsvägen, både nära Fotevik och nära Åkarp och Uppåkra och på andra ställen; ofta var 20-30 ex i sällskap, och betydligt större antal kunde vistas på ett fält).

kattuggla skrek på kvällen efter mörkrets inbrott

ladusvala: dels en tydlig rörelse i motvind mellan kl c 1000 och 1400, se trädpiplärka; dels kvällsansamling. Denna skedde ungefär som igårkväll. Men vinden var hela kvällen fortfarande frisk, och svalorna samlades i det stora hela längre norrut än igårkväll. Antal knappast över 10000, kanske mindre. OBS att kvällen var mycket varm trots vinden.

backsvala sedd i måttligt antal i motvindsrörelsen; se trädpiplärka.

obs

kl c 1015 nötkråka: när vi satt vid frukosten, kom 8 fåglar i glest förband över sjön med kurs omkring SV, höjd kanske 150 m, avstånd rätt långt. Upp med kikarna, och min själ var det inte 8 nötkråkor!!! De försvann över Silvåkraskogen. En stund senare, när Johnny kommit, flög plötsligt 2 nötkråkor rakt över huvudena på oss ungefär norrut eller mot NO, vilket gladde oss mycket. Och ett par timmar därefter, just när Staffan och jag var i tornet, kom ånyo 2 ex alldeles förbi; bara några meter bort, men tyvärr fick jag inte se näbbarna bra, eller rättare knappt alls.

skata sedd

råka hörd

kråka sedd i ringa antal

talgoxe sedd

blåmes sedd

entita sedd

svartmes hörd flera ggr

trädkrypare hörd på tomten

rödhake 1 ex med gammal fågels dräkt i trädgården på morgonen

lövsångare sedd och hörd, sjöng flera ggr. Var rätt allmän ute i buskar i vassen etc, men ej så talrik som för c 8-10 dagar sedan

järnsparv hördes flera ggr på morgonen, det fina lätet "som en liten silverklocka"

trädpiplärka: från c 1000 observerade vi, när vi satt ute och åt, att en hel del småfågel flög förbi, ofta helt nära och alltid med samma riktning, nämligen mot NO eller ONO, alltså mot vinden. Jag gjorde inga räkningar, men trots avbrutna obsar och delvis tittande på andra ting såg vi många tiotal fåglar flyga så på en kort stund. Jag såg att många var trädpiplärkor. Beteendet fortsatte sedan ända till kl c 1400, dock kanske med avbrott. Det var fortfarande trädpiplärkor och en del obestämda småfåglar av liknande habitus, men det blev också en hel del svalor, mest ladusvala men också några små sällskap backsvalor. Inga stora siffror, kanske jag såg ett par hundra fåglar flyga så. Intressant beteende, säkert en motvindsreaktion som måste kompenseras på något sätt.

forts

1975-08-30 forts.

sädesärla sedd, men ej närmare studerad
gulärla sedd, och på kvällen kom ett par stora flockar på över 100 ex vardera. De fällde i vassen. Hur stark inblandningen var av sädesärla vet jag inte, men säkert var gulärlan talrikast. Säkerligen kom mycket ärlor till nattplatsen utan att observeras av mig.
törnskata: 1 ex, jag tyckte mig bestämt se att det var en juv, satt på f m i den delvis döda busken ute i vassen och flög ut efter insekter ideligen. Ibland sågs lövsångare i samma buske. - Jag fäste mig vid att denna törnskata hade mycket ljust huvud, särskilt pannan var nästan vit eller gräddfärgad. Men i övrigt juvdräkt.
stare: ansamling skedde på kvällen men studerades ej närmare. [illegible] Det var dock tydligt att antalet fåglar var rätt [illegible] stort.

Tillägg: jag såg även att lövsångare flög ut från buskar i vassen för att snappa småinsekter. En gång iakttog jag att en lövsångare for ut och på någon sekund hann ifatt en stor insekt, nästan säkert en fluga av typen Eristalis eller dylikt. Högst troligt Eristalis. Men när sångaren hunnit ifatt flugan, [illegible] underlät den att ta [illegible] bytet, vände istället tillbaka till sin sittplats. Det såg ut som om den formligen "nosade" på flugan, men flugan fick flyga vidare! Av intresse.

1975-08-31, söndag.

Mycket varm och solig dag, som det brukat vara en lång tid nu. Klockan 1515 visad vår termometer + 23° C, och det är tydligt att den inte visar för högt.

Morgonpassning bristfällig. Inga for till Lund för att förbereda sin färd till Andorra, som skall starta onsdag 3 sept; hon var borta från ungefär 1030 till 1915.

Vid 13-tiden uppenbarade sig plötsligt Carita Brinck och hennes fader, Torsten Gustafson. De satt en stund på verandan och pratade; jag bjöd på flädersaft som Carita tyckte mycket om, men TG gillar inte den smaken. TG var ovanligt till sin fördel, berättade om sina insatser och sitt umgänge med diverse statsråd (Möller, Wigforss, Erlander) under sista kriget, samt om sitt möte med nobelpristagaren Sir Lawrence Bragg, som var i Sverige 1944. Han var amatörornitolog, och jag var en gång - efter anmodan av Assar Hadding - ute med Bragg + Assar H + Ulla H för att se på fågel vid Krankesjön. Det var en fin dag på våren, och jag minns att Sir Lawrence särskilt gärna ville se svartvit flugsnappare, som är sällsynt i England. Nu, 31 år efteråt, berättade TG att Sir Lawrence varit mycket imponerad av mina fältornitologiska kunskaper. 'Men jag tror', hade Sir Lawrence tillagt, " att jag hävdade mig någorlunda väl inne i skogen". Lustigt att höra detta så långt efteråt. TG hade också mycket annat roligt att berätta, t ex om hur man gick tillväga vid de då just aktuella förhandlingarna för att få Finland ut ur kriget, etc etc. (1944)

Fågelobsar denna dag:

1 skäggdopping endast få sedda (5-8 ex)
2 häger några ex
3 gräsand mycket få
4 knölsvan på långt håll flock 3 ex
5 fiskgjuse sedd mycket ofta speciellt morgon och middag, många ggr sågs 2 ex samtidigt, och antalet sedda ex måste varit allra minst 3
6 brun kärrhök: 2 juv sedda kl 1415; och 1 ruggande fågel, nästan säkert ♀ ad, sågs flyga över sjön på kvällen
7 sparvhök 1 ex flög förbi stugan, alldeles vid alarna, på kvällen. Solen ännu uppe
8 tornfalk 1 ex sett på avstånd över sjön kl 1415
9 lärkfalk sedd både middag och kväll, mycket bra. Bara 1 ex sett
10 enkelbeckasin 1 flygande över sjön
11 skrattmås i ringa antal
12 fiskmås dito
13 gråtrut 1 ad sedd över sjön
14 ringduva sedd, men bara få ex
15 kattuggla skrek kl 0400 på morgonen. Mycket nära och starkt
16 gröngöling hörd morgonen
17 ladusvala: ansamling studerad på kvällen. Totalantal nog högst 10000 (tiotusen). De flög mycket spritt och mera västerut över sjön än vanligt.
18 backsvala några överflygande ex på förmiddagen
19 gulärla: stora flockar, säkert inalles över 500 ex, kom på kvällen ungefär söderifrån och flög ut och nattade i sjön. Kan mycket väl ha kommit från andra håll också, osynliga för mig.
20 rörsångare sedd i sjön
21 stare: stor ansamling skedde på kvällen, men jag räknade dem inte. De fällde för natten på vanliga stället på sista tiden, d v s i vassen bara c 300-400 m Norr fågeltornet
22 bofink sedd, men bara något enstaka ex
23 sävsparv 1 ex sett och hört nära , busktopp.

Observationer på middagen och e m flitiga. Himlen var dock mycket tom, något som säkert berodde dels på att termiken var dålig (det var varmluft högt upp, ingen cumulusbildning), dels på att en måttlig östan blåste nästan hela dagen; detta medför att ev befintliga kretsflygare får avdrift mot V eller NV, och rekryteringsområdet för kretsflygare blir alltså minimalt, respektive snart tömt, vid östanvind.

?

Anteckning från (sen)sommaren 1975, tyvärr utan exakt datum

OBS-plats stugan och tornet vid Krankesjön.

0432 svag kör av svalor
0441 kören ökar mycket i styrka men minskar igen
0451 minst 1000 ladusvalor upp
0455 200 " "
0458 över 5000 " "
0500 500 " "
0506-0512 högst 1000 ladusvalor upp i tunn ström. En lärkfalk med byte sedd
0507 kör av starar börjar; eller möjligen har den börjat redan tidigare men blir hörbar först nu eftersom den ökar mycket i styrka. (Det är också möjligt att stararna tidigare varit ohörbara på grund av att de överröstats av svalorna. Men härom intet i originalanteckningarna. GR vid renskrivningen 1982-02-03)
0516 över 3000 ladusvalor upp. Några backsvalor ses också
0526 ungefär 30000 (trettiotusen) starar upp. 2 lärkfalkar kommer förbi. Kort därefter ses 3 lärkfalkar jaga; en av dem fick byte. Därefter ses 2 lärkfalkar jaga.

Vidare ses resp. hörs följande arter: taltrast, rall, häger, ringduva, kattuggla, järnsparv, gärdsmyg, svartmes, entita, sävsparv, rörsångare. Två för mig okända fågelläten hörs också. Vidare: skäggdopping, gröngöling, hussvala, gulärla, sädesärla, backsvala, trädpiplärka.

Rördrom hörd 0705. Skäggdopping sedd i 10 - 20 ex. Svan 2, kricka 1, gräsand mer än 1 ex (!!), fasan, rödhake 1, skata, kungsfågel, buskskvätta, kaja 6 + 7 ex, kråka, sånglärka, 4 ormvråkar.

OBS: alla stora (ladusvaleflockar) flög bort ungefär enligt denna skiss: Däremot torde stararna huvudsakligen ha flugit bort mot V eller VNV och i ringa grad även ungefär österut. Men skisserna härtill är små och dåliga och utan text och återges därför inte här.

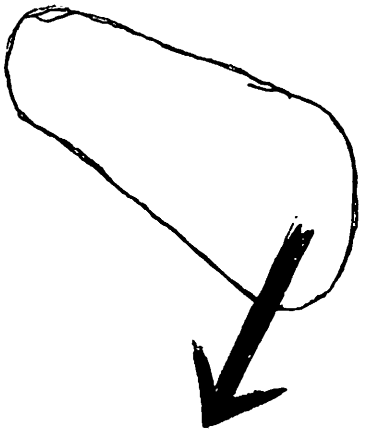

tyvärr av föga värde eftersom datum saknas. Obs att rördrom hördes. Kan kanske användas som indikation på datum (approx).

c

(189) ~~187~~

1975-09-01.

For med Sune Arlebo till Torsjö gård för att hämta en död svart stork juv, som en av sönerna på gården hade funnit i närheten redan den 17 juli. Då var den levande men hade dött kort därefter och förvarats i frys. Sune och jag hann med en kort undersökning av sjön vid Torsjö. Oerhört rik fågelfauna:

häger över 5 ex
gräsand c 700
kricka c 700
stjärtand 1
skedand minst 5
vigg c 5
brunand 1
fiskgjuse 1 ex på telefonstolpe som stod i vattnet
sothöna c 200 (mycket approx. siffra)
vipa 500 i kanten av sjön
enkelbeckasin 2
brushane 1
grönbena 1
skrattmås c 600
fiskmås få ex

Dessutom 1 ormvråk, ljust ex, över parken.

I vattnet bildade Polygonum (amphibium?) stora röda och vita fält.
Vi hade hört redan tidigare, att sjön, så som den ser ut idag, hade uppstått sedan det visat sig olönsamt att med pumpverk hålla en viss mark torr. Därför fick det nu bli sjö, som det rimligen varit en gång i gamla tider. Uppenbarligen mycket näringsrikt vatten!

~~1~~

1975-09-02.

Jag kom ut till stugan vid Krankesjön c. kl. 1740. Inga körde mig ut men återvände genast till Lund. Hon och Gunilla Lindqvist skall tidigt i morgon bittida flyga till Gerona i Spanien och därifrån fara med förhyrd bil till Andorra där de i en vecka skall samla smågnagare. De förväntas också möta deltagarna i den kurs, som nu reser därnere: Per Brinck och P-H Enckell är ledare, och bland deltagarna är Göran Högstedt.

- - - -

Det var en härlig stilla, mycket varm kväll. Jag gick ut och plockade en liter björnbär av bästa kvalitet. Såg att starar samlades, senare även att ladusvalor kom och att en hel del gulärlor flög ut till nattkvarteret i sjön, i vassen nära stranden norr om fågeltornet. Såg också 2 tornfalkar i björkarna alldeles vid järnvägen. Det ena

~~2~~

1975-09-02 forts.

ex. syntes ha påfallande korta laterala stjärtpennor, säkert ruggning. Det andra ruggade inte och var nästan säkert en juv. 2 brushanar flög mot S, drillsnäppa hördes från sjön. F.ö. ej mycket fågel-obsar.

När jag kom tillbaka till stugan med mina fina björnbär stod Staffan Ullström i tornet och studerade svalornas ansamling. Jag ägnade mig emellertid först åt att vattna trädgården samtalade sedan med Staffan och gick slutligen, omkr kl 1905, upp i tornet. Oerhört med ladusvalor, troligen 12000 -15000. Staffan såg en tornsvala och hörde i början ett fåtal backsvalor. Annars bara ladusvalor. I den kav lugna klara, varma kvällen gick de delvis på jättehöjd. De var i regel inte tätare

1975-09-02 forts.

samlade än förut, men de fanns över ett större område, och jag fick den bestämda uppfattningen att de var talrikare än jag sett förut i år. Detta betyder emellertid *inte* att antalet, enligt min skattning, var *mycket* högre än förut.

Ladusvalorna började störta ner i vassen redan omkr. 1910, och en hel del flög alldeles lågt över vassen. Men 95 % flög högt till mycket högt. En god stund, omkr. kl. 1910 -1925, flög 2 lärkfalkar över sjön och gjorde flera slag men vi såg inte att de tog något byte. De var mycket lätta att se mot kvällshimlen men nästan omöjliga att följa mot mörk bakgrund.

Svalorna samlades flera ggr i mycket stora och *täta* massor

(193)

1975 - 09 - 02 forts.

över falkarna. Men vi såg
flera ggr hur svalor, ofta i
rätt stort antal, stötande ner
förbi falkarna (falken) för att
fälla! Och falken jagade inte
sådana ex. Ibland kom enstaka
ladusvalor närgånget över falken
men utan synbar reaktion.

Kl. c. 1925 hade svalmängderna smält ihop starkt, och
de sista 1000 - 2000 ex fällde
inom ett par minuter.

Bo Svensson med fru och sonen
Anton hade kommit och Bo
var med oss i Tornet sista
stunden. Nu omkring 1935
gick vi ner från Tornet. Då
hördes plötsligt Tranor, och
en flock på 17 ex kom fr
S - SSO och flög över sjön,
nästan exakt samma kosa som
flocken häromkvällen.

Kl. c. 1940 cyklade Staffan
hem, och genast därefter for
Bosse Svensson med familj! —

1975-09-02 forts. ~~5~~

På kvällen, innan kollegerna reste, såg vi också hägrar, skäggdopping, knölsvan (1+1+2), kricka (först 7 flygande ex), gräsand (helt enstaka ex), och vi hörde drillsnäppor några ggr. —

Ljumlig kväll, +15°C kl. 2100; stor svärmning av diptera på ljus, bl.a. flera småväxta former med habitus m.l.m. som chironomider, och ett antal psychodider, delvis mycket små. Även gott om noctuider, en del Trichoptera etc.

Tillägg: precis när Inga och jag körde fram till stugan, kom en fasanhöna med kycklingar fram ur snåren. Kycklingarna var stora som rapphöns. Det blev 3, 4, 5 och slutligen 6 kycklingar. Hönan utan ringar och utan sändare. Kullen med 6 ungar sedd här tidigare. SLUT.

C

1975-09-03.

Ankom till stugan 1827. Genast upp i tornet. Varm och stilla kväll, men mest mulen. Utsikter: "någon åsk- eller regnskur, några grader [redacted] svalare." Starar har börjat samlas, flera tusen ex kom i flockar.

1836-1837 100 ladusvalor flyger över, försvinner igen. Ärlor hörs, både gul- och sädesärlor. 1 brun kärrhök juv slår i vassen där stararna sorlar. 25 ärlor flyger mot SO, mest sädesärla. Rall skriker

1840 mycket svalor lågt över sjön i norr

1841 " " nalkas från NV på 10 - 50 m höjd. Några skäggdoppingar. Häger skriker

1844 massor av [redacted] ladusvalor, säkert c 1000 ex, flyger österut. 2 rätt stora gulärleflockar kommer till sjön från S. 2 lärkfalkar ses lågt över vassen i norr, avstånd c 500 m. En del sländor är i farten, men det var mycket mer igårkväll och även tidigt i morse!

1847-1850 lärkfalkarna jagar länge, på låg höjd, oerhört elegant. 1000 ladu stiger högt. 1 sparvhök nere i vassen där stararna sitter. Stora starflockar kommer ofta, alla lågt från V. Oftast ses bara speglingen i klarvattnet eftersom de flyger över vass (i.e.: mot mörk bakgrund, där de syns dåligt eller ej alls). 12 fiskmåsar juv flyger mot O eller OSO De kommer över norra delen av sjön (såsom de nästan alltid gör)

1852-1855 svalor glesa och höga, mycket fåtaliga nu

1857 massor av svalor ses!! Säkert c 2000 ex. Lärkfalken jagar flera ggr, nära håll, svalorna stiger högt. 1 sparvhök nära, försvinner i vassen. 2 svanar ad i SO-hörnet. 1 häger flyger. 2 + 1 gräsänder simmar

1901 svalorna nu delvis mycket högt, och många är långt borta i NV - VNV. Delvis svåra [redacted] eller omöjliga att se utan kikare. Väder: det är absolut lugnt!

1903 nu är svalorna kanske c 7000 till antalet. Kören av läten hörs bra, men fåglarna syns inte alls bra. Ja, de syns knappast alls om man inte vet att leta på rätt område

1906 1 brun kärrhök juv slår i vassen i SO, där en del svalor störtat ner

1907 svalor störtar i norr, på vanliga platsen. Massan samlas i norr över sjön, den hörs men syns knappt alls [redacted] utan kikare. Summa svalor troligen [redacted] under 10000.

1908-1909 stor och koncentrerad nedstörtning av svalor. Kvar är en tät flock på högst 2000 ex; dessa är osynliga för blotta ögat. Rall skriker flera ggr. 2 lärkfalkar jagar varandra länge, har därvid ett sexstavigt läte: [redacted] "kyrýkyrýkyrý" "kyrýkyrýkyrý" eller litet gnisslande "kyrýkyrýkyrýck" eller "kytýkytýkytýck", en underlig, snabb, rullande ton.

1910 alla svalor borta. Det är till 100 procent mulet.

1912-1914 det mörknar mycket hastigt. Gräsand hörd

1915-1920 mycket svag kör av stare ikväll. Svalor hörs ej med säkerhet

1922 jag ner från tornet

1923 blixt från mörka molnet i SV-V. Knallen dov, c 18 sekunder efter blixten. Stararnas kör, hittills mycket svag, ökar plötsligt i styrka just nu men sjunker snart tillbaka

1930 det är 18° C, något drygt. Några regnstänk.

1930-2130 mycket starkt åskväder, jag räknar antalet blixtar per minut och får 12, 14, 21, 17 etc. Mest höjd-åska, tror jag. Regn i flera omgångar, starkt men ej förödande

2130 temp är nu 16 1/2 grader C.

SLUT

. . .
. .
.

Notis 1975-09-07:

Raritetskommittén hade möte i Skanör. Vi satt mest inomhus i ett trevligt ~~sommar~~hus, tillhörigt Lars Svenssons syster och svåger. Men på middagen var vi ute en [redacted] sväng nerom Falsterbo i gott väder och såg åtskilligt med rovfågel, bl a en förbisträckande brun glada. Den upptäcktes i god tid och passerade sakta mot V. Mycket folk såg den.

(197)

c

Avskrift av min anteckning i Kilsåkra-Tornets gästbok 1975-09-12:

"1975-09-12 kl. 1600: Uppklarnande efter regn. Solen bryter fram. Alldeles stilla. Ytterst få änder: c 5 gräsänder och några obestämda ex. på långt håll. Summa 29 skäggdoppingar räknades. 3 hägrar. 9 fiskmåsar varav c 5 ungfåglar. Rall hörd. – Icke en sothöna, icke en svan sågs! –

(197)

Kl. 1610 kom 1 brun kärrhök ♂ över vassen, skrämde upp ytterligare 3 gräsänder. 1 skrattmås i vinterdräkt också sedd. Några ladu-, back- och hussvalor. Rikligt med stora trollsländor (mest släktet „Aeshna") flög i aftonsolen."

Gustaf Rudebeck

Forts.

gng 1979-07-18
kopierad 1981-09-08

c

1975-09-12 fredag, forts.

Följande kortfattade anteckningar gjordes efter besöket i tornet:

trädpiplärka
bofink
stare: mycket, och därtill ny samlingsplats
backsvala kl 1750–1810 och därefter: 100-tals över vassen. Samtidigt skedde där svärmning av diptera, som utnyttjades
ladusvala: under angiven [redacted] tid för backsvala sågs föga ladusvalor, dock några. Men sedan, c kl 1830–1845, vansinniga [redacted] massor av svalor, det var ladu och back. Jag såg mycket backsvalor på nära håll. Svalorna sköljde som störtsjöar från V mot Ö och från Ö mot V. Antal nog mellan 30000 och 50000.
kattuggla på kvällen vid huset
kaja
råka
kråka
brun kärrhök 2 ex, det var ♂ och ♀
sädesärla
lövsångare
rödhake 1 ex
ormvråk
lärkfalk
glada 1 ex vid ankomsten.

Kommentar vid renskrivandet 1981-09-08: såvitt jag nu kan erinra mig är detta det största antal svalor jag överhuvudtaget sett vid Krankesjön.

S L U T

1975-09-13.

Bodde i stugan. Regn på natten flera timmar, även morgonen. Morgonobsar gav intet gott besked om hur och när starar och svalor bröt upp, förbigås därför här. Det lättade 0830-1000 och senare och blev delvis blå himmel och fin sikt, men återfall skedde ett par ggr. Måttlig vind omkring SV. Jag var ute ofta, och i tornet 1020-1050.

Artlista uppgjord 1115:

skäggdopping c 20 synliga i sjön, spridda eller 2 tillsammans
häger flera ex, ad och juv, nog 6-8 ex
gräsand mycket få i sjön först, men kl 1023 kom 8 + 2 + 11 + 1 ex från O - OSO och fällde i "smala viken" i SO (OBS: denna vik kallas senare "tarmen". GR vid renskrivningen 1981-09-08)
kricka 1 + 2 sedda
knölsvan 2 ad i SO nära varandra, de putsade sig länge och grundligt över hela kroppen.
ormvråk: när vädret ännu var dåligt sågs 1 +1 på ängen, senare 3 ex hängande över Ivans backe mot vinden, mycket fint, samt 4 ex över Silvåkraskogen
glada 1 röd och fin över Silvåkraskogen, delvis i "lek" med 1 ormvråk
brun kärrhök: på morgonen 1 ♂ med begynnande grå fält på vingarna, samt 1 ♀; detta var samma 2 ex som igår. Senare 1 juv med rödgul hätta
lärkfalk 1 på nära håll, tog 1 Aeshna i flykten
sothöns: på morgonen 1 ex (!!!), och kl 1023 sågs 4 ex i sällskap (!!!)
rall hörd skrika, speciellt när en häger just skrikit!
glutt hörd flera ggr på morgonen; ett ex

fiskmås: några få ex på håll samt 1 ex nära.
(OBS: skrattmås ej noterad!!)
gråtrut 1 ad flög över ängen mot S eller SV kl c 1100
skogsduva 2 ex flög på nära håll ↓
ringduva enstaka sedda
ladusvala sedd i ringa antal
backsvala " " måttligt antal
hussvala 1 ex sågs
kråka sedd
skata: flock på 5 ex sedd
svartmes: plötsligt kom 12 ex glest men snabbt förbi tornet mot SV, de flög på lägre höjd än tornplattformen, och de lockad
ivrigt
järnsparv 2 sedda i trädgården, och ofta hörd
sädesärla: ett fåtal ex sedda
törnskata: sannerligen om inte 1 ex, ♀ eller juv, ånyo satt först i albuske på nära håll, sedan i favoritbusken ute i vassen! Sent
stare få ex
bofink: kl 1024 kom 11 ex mot SV
1030 " 20 " " ", de~~f~~ flög tvärs förbi 3 ormvråkar
1038 kom 4 ex mot SV. Därtill enstaka fällande ex sedda
grönsiska hörd 2 ggr
sävsparv 2 + 1 flög mot SV, men ~~o~~ ovisst om det var exemplar på sträck eller bara lokala platsväxlingar.

Det blev sol bara delvis och bara ungefär kl 1000 - 1200. Inga kom kl 1200. Det blev sedan mycket sämre väder, mulnande, och ett par regnskurar. Jag såg: 1 bivråk juv flög mot S [redacted] eller SSV över sjön; 1 brun kärrhök juv rundflygande över sjön, 1 sparvhök kom ifatt den, och de slog runt med varandra ett slag; sedan flög båda mot S eller SSV utan att bråka. - Talgoxe sedd.

På e m såg jag 1 brun kärrhök ♂, rätt livligt brun, med grått fält på vingarna och mycket ljusgrå stjärt, som dock ej var vit vid basen; dessutom sågs 1 brun kärrhök ♀ med ljusa fält på övre små armtäckarna och mellanliggande område på framryggen etc. Detta gör summa 5 bruna kärrhökar idag, nämligen dels ♂ och ♀ av igår, dels 1 juv, och dels dessa 2 nya ex.

Kl 1600 såg jag 1 fiskgjuse.

Inga gick en runda tidigt på e m och rapporterade en flock vinterhämpling på 40 - 50 ex, ett synnerligen märkligt fynd vid denna tid. Hon vidhöll bestämningen med stort eftertryck.

SLUT

1975-09-14.
Före kl 1800 kom säkert några tusen starar till Krankesjöns SO-hörn, de flög lågt, kom ofta från N, precis över klarvattnet, fällde i vassen V om kanalmynningen. Vidare sågs skrattmås 1 ex, fiskmås 3 juv, brun kärrhök 1 juv, flera gulärlor. Trädpiplärka hörd. Några tiotal backsvalor + enstaka ladu rundflygande över vassen. Rödhake knäpper.
1806 från nu kommer (nya) starflockar. 1 sparvhök jagar 3000 starar över vassen men får intet. Antalet backsvalor ökar till c 100 ex, däri även 2 hussvalor
1815 endast ett par tre tusen starar har kommit från N sedan 1800. Några små flockar även från Ö. Kl 1815 också minst 250 gulärlor och mycket approx. 50 sädesärlor från Ö, fäller i vassen.
Det är torrt och kyligt, och tjocka moln. Det mörknar snabbt.
Starar i m l m små flockar fortsätter att komma från N.
Ungefär 50 skrattmåsar och 20 fiskmåsar flyger österut från sjön, rätt långt norr om tornet (som nästan alltid!)
1820 svalor nu plötsligt borta
1821 inte en svala att se!
1824 långt uppe i N-NV ses i kikare några hundra svalor + en ärleflock
Inga andra svalor ses. Det mörknar mycket starkt. Ungefär 50 ärlor och 500 svalor flyger runt om en brun kärrhök.
1829 högst 700 - 1000 svalor ses på rimligt håll. Bortom kärrhöken kan jag i kikare ana en större ansamling (av svalor) över V delen av sjön, men det kan vara högst ett par tusen ex. 1 häger sedd.
1831 1 lärkfalk lågt över vassen
1832 det ljusnar starkt; det mycket mörka och tjocka molnkomplexet driver mot NO; västerhimlen blir m l m klar. I SV-V ses högst 2000 svalor! Över tornet högst 10 backsvalor!
1836 antalet i kikare synliga svalor i V ökar nu till omkring 5000, högst. De ses bara i kikare.
Det mörknar åter, moln i V tätnar snabbt. En ärleflock på håll.
1 sädesärla. 1 knölsvan. Några ladusvalor flyger förbi.
Långt i V ses 500 svalor tätt samlade
1845 jag ner från tornet
1905 40 + 6 sädgäss kommer. Tidigt datum!

Torsdag 1975-09-18.

Skulle inventera Vombs ängar. Tog buss till Kvinnevad, ank. dit 1300. Gick på järnvägslinjen ner till stugan, ank. dit 1331. Mycket varmt, +23° C vid stugan. Sol, men rätt starkt dis. Åt en lätt måltid i stugan och gick upp ett slag i Tornet. Då mulnade det ett slag rätt plötsligt, blev helt grått, några regnstänk föll, men kl 1440, när jag startade vandringen mot ängarna, lättade det åter, och det blev sol, dis, och fortsatt värme.

Vind vid avresan från Lund kl 1220 svag omkring O; nu svag omkring V.

På vandringen Kvinnevad - stugan sågs:

1+1+1+1 = 4 ormvråkar;
några ladusvalor flygande ungefär mot O;
1 talgoxe;
flock 25 grönsiskor;
2 nötkråkor flygande norrut, lågt.

Mycket litet fågel faktiskt. Ren högsommarvärme, inga cumuli, ingen nämnvärd termik. Förvisso en märklig sommar.

1975-09-18 forts.

Vid stugan, mellan kl 1331 och 1440, sågs följande (incl. kortvariga obsar från Tornet):

(1) på sjön högst 15 spridda skäggdoppingar

(2) häger hörd

(3) knölsvan: inte ett enda ex sett på sjön, men en flock på 9 vita svanar flög på långt håll, delvis i krokig kurs, ungefär så: De hade inte lyft från sjön, och de fällde inte i sjön. Art ej positivt sedd, men det måste rimligen ha varit knölsvan förstås

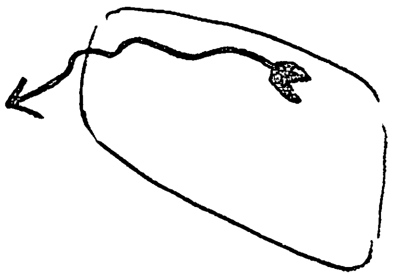

(4) gräsand: några få ex i smala "tarmen" av öppet vatten i vassen, läge ungefär enl. skiss: Där brukar synas ett antal änder, visserligen måttligt eller ringa, men dock mer än noll. F.ö. ses nästan inga änder i sjön. Naturligtvis ligger några dolda, men antalet är ytterst lågt nu.

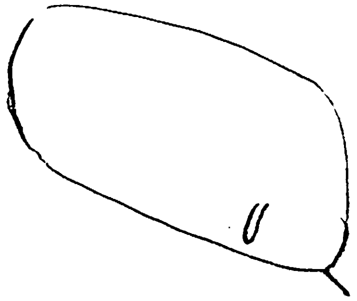

obs benämningen

1975-09-18 forts.

(5) en fiskgjuse flög spanande över sjön;
(6) en sparvhök flög längs Ö stranden
(7) en ormvråk flög när huset
(-) icke en sothöna sågs!
(8) en enkelbeckasin flög över sjön
(9) några få spridda fiskmåsar ad och juv; inalles 7-9 ex.
(10) 1+1 skrattmåsar
(11) några ladusvalor flög över
(12) gärdsmyg hördes
(13) järnsparv hördes
(14) rödhake knäppte
(15) svartmes hördes
(16) lärka sågs.

För inventeringen av provytan och kontrollytan på Vombs ängar se särskilda protokoll. Utanför dessa ytor, men på eller invid ängarna, sågs följande:

Norr om kontrollytan mycket fågel på ängsmarken: 1 ormvråk sittande på påle, och minst 500 starar, c 100 vipor samt massor av råka och kaja skrämdes upp av okänd orsak.

En fiskgjuse flög söderut väster om

1975-09-18 forts.

kontrollytan, och snart därefter kom 1 *fältpiplärka* också flygande mot S över Öbacken (där det förr i världen låg en gård). Locklätet hördes på långt håll och under fortsatta lätet "Tjepp. Tjipp, Tjepett" etc, erinrande om pilfink, flög fågeln rakt över. Sent datum i inlandet skulle jag tro.

Öster om provytan, på ljusgrön låg höstsäd, gick c 60 sädgäss och betade. På olika håll i närheten, utanför provytan, sågs 1 tornfalk ryttla, 1 häger flyga mot S, och 1 mycket stor och grann *fjällvråk* med skarpt avsatt vit stjärthalva och typiska vinghållning flög mot S ivrigt attackerad av 3 kajor.

På hemvägen sågs hur starar och svalor flög västerut, uppenbart till nattkvarteret i Krankesjön. Vid nedlagda sandtaget bl. a. hämpling och 1 stenskvätta.

Jag ankom till stugan 1815

1975-09-18 forts.

efter att ha plockat en hel mängd champignoner på backarna vid Tallskogen, nära där Lilvikens kvarn stod i gamla dagar.

Inga hade anlänt till stugan, var också ute och plockade svamp, återkom inom kort.

På kvällen: oerhört med svalor samlades över sjön, minst 10000, kanske my. mer. Ej detaljstuderat. Svalorna flög som vanligt runt mycket, bildade ibland stora förtätningar, etc. Kl. 1835 och 1840 vilda nedstörtningar, varvid de inte alltid fällde genast i vassen utan susade fram i täta massor alldeles över vassvipporna.
Lärkfalk 2 ex sedda. —
Kl. 1842 kom 30 sädgäss från OSO, fällde i sjön. Kl. 1901 kom 50 sädgäss till på samma sätt. — Efter att ha ätit middag körde Inga och jag in till Lund, start 1930, ankomst 2000. —

1975-09-18 forts. ~~6~~

Tillägg:
Utöver vad som nämnts härovan sågs följande: sädgässen, som betade Ö om provytan, lyfte och flög söderut precis i kanten på ytan. Det blev 64 som lyfte (obs: skattades till 60 när de betade) men därtill kom norr- eller nordostifrån ytterligare 9 + 3 + 9 + 6 sädgäss och flög förbi på samma sätt. 2 hägrar stod utanför ytan, lyfte också. En del ringduvor, dels m.l.m. enstaka, dels i flockar på upp till 20 ex sågs också, och några storflockar på 50 - 100 ex.

Dessutom kretsade en röd glada över Vambs södergård.

Inventering 1975-09-18 kl 1540-1710. Först mulet, disigt, sedan starkt klarnande, men dis kvarstår. Sikt bara c 2-3 km. Svag vind. Varmt. Gräs delvis högt, delvis betat. Ängar torra, men stark genomströmning i centraldiket. Inga betesdjur.

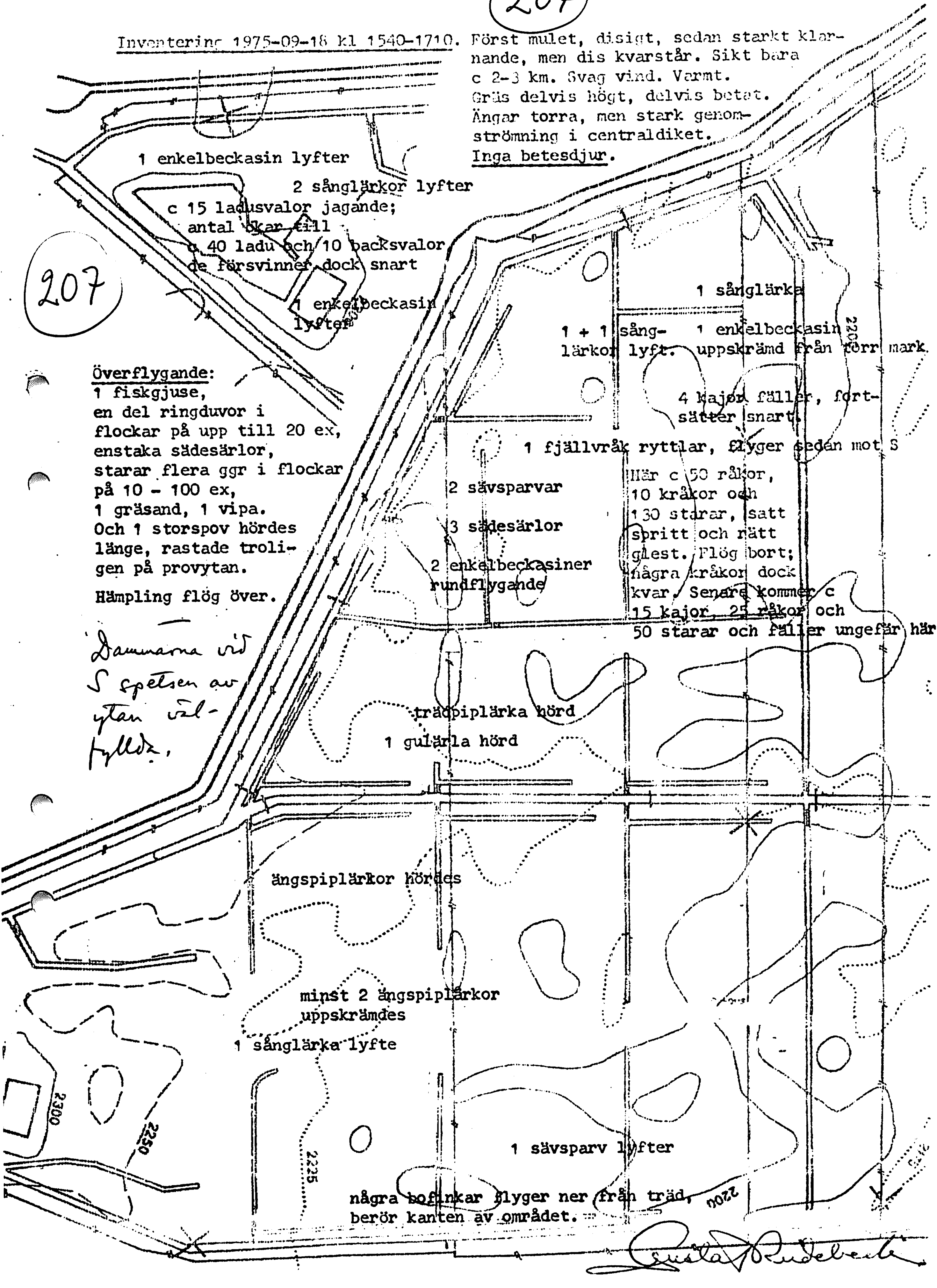

1 enkelbeckasin lyfter

2 sånglärkor lyfter

c 15 ladusvalor jagande; antal ökar till c 40 ladu och 10 backsvalor de försvinner dock snart

1 enkelbeckasin lyfter

1 sånglärka

1 + 1 sånglärkor lyft.

1 enkelbeckasin uppskrämd från torr mark.

4 kajor fäller, fortsätter snart.

1 fjällvråk ryttlar, flyger sedan mot S

Här c 50 råkor, 10 kråkor och 130 starar, satt spritt och rätt glest. Flög bort; några kråkor dock kvar. Senare kommer c 15 kajor, 25 råkor och 50 starar och fäller ungefär här

Överflygande:
1 fiskgjuse,
en del ringduvor i flockar på upp till 20 ex,
enstaka sädesärlor,
starar flera ggr i flockar på 10 - 100 ex,
1 gräsand, 1 vipa.
Och 1 storspov hördes länge, rastade troligen på provytan.

Hämpling flög över.

2 sävsparvar

3 sädesärlor

2 enkelbeckasiner rundflygande

Dammarna vid S spetsen av ytan välfyllda.

trädpiplärka hörd

1 gulärla hörd

ängspiplärkor hördes

minst 2 ängspiplärkor uppskrämdes

1 sånglärka lyfte

1 sävsparv lyfter

några bofinkar flyger ner från träd, berör kanten av området.

Gustaf Rudebeck

Inventering 1975-09-10
kl 1525-1535 och 1715-1740.
Varm och fin eftermiddag, men dis
rätt tätt. Kort grönt gräs, med
massor av betesdjur på hela ytan.
Torrt men ej extremt torrt. Stor
genomströmning i centraldiket.

Överflygande:
1 gräsand,
några ringduvor,
ängspiplärkor,
sädesärlor;
en del kajor, kråkor och råkor,
åtminstone delvis samma individer som syntes på provytan

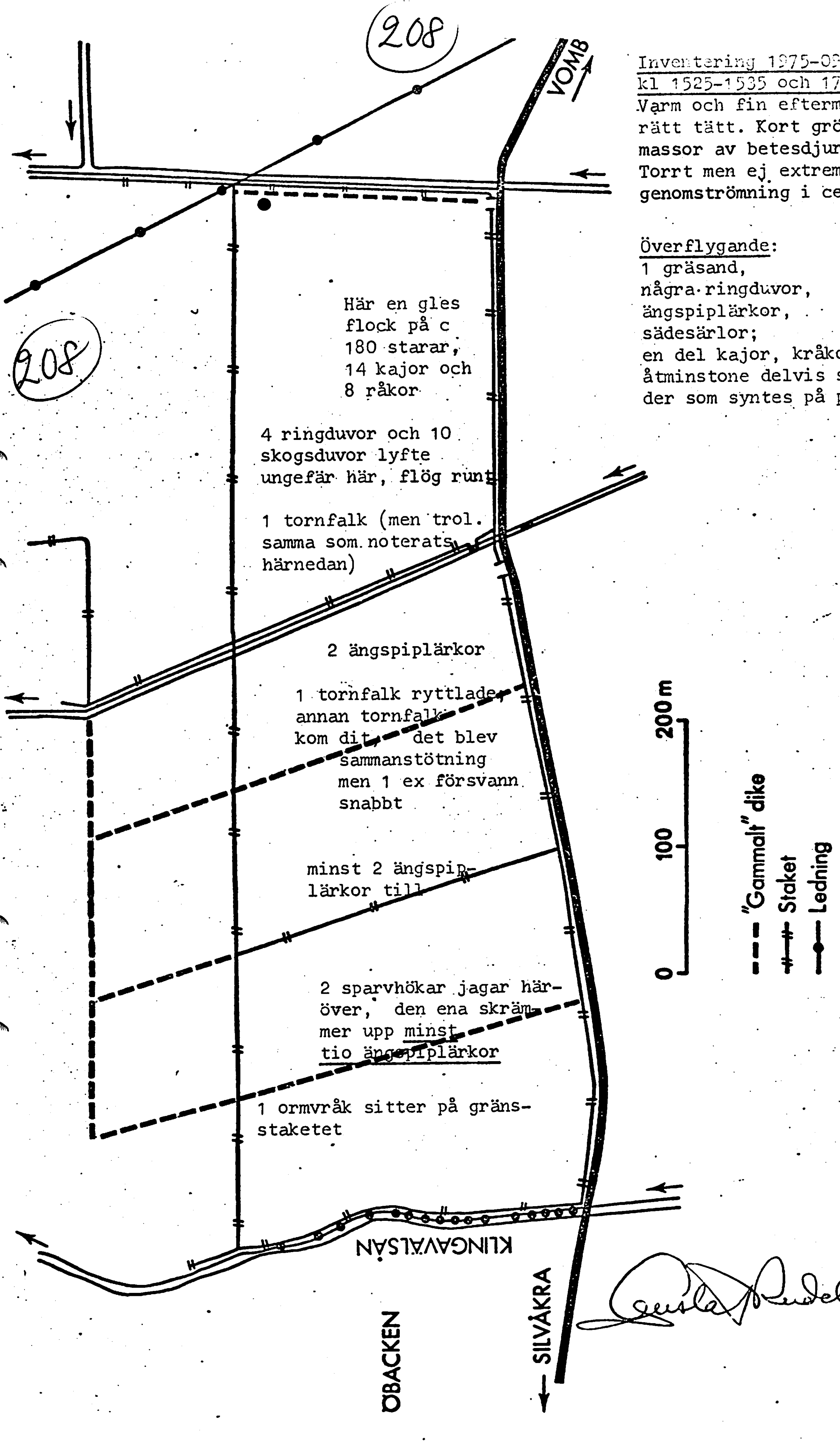

Här en gles flock på c 180 starar, 14 kajor och 8 råkor

4 ringduvor och 10 skogsduvor lyfte ungefär här, flög runt

1 tornfalk (men trol. samma som noterats härnedan)

2 ängspiplärkor

1 tornfalk ryttlade, annan tornfalk kom dit, det blev sammanstötning men 1 ex försvann snabbt

minst 2 ängspiplärkor till

2 sparvhökar jagar häröver, den ena skrämmer upp minst tio ängspiplärkor

1 ormvråk sitter på gränsstaketet

Gusta Rudebeck

Fredag 1975-09-19.

Ank. Silvåkra med buss 1815. Lugnt, rätt klart, men disigt, och dimman började stiga. Svalor och starar redan gångna till vila. 1 lärkfalk sedd ett ögonblick, 1 ormvråk skrek. Sädgäss hördes ett par ggr på avstånd. Rall skrek rätt starkt flera ggr. Kör av starlåten från vassen stark någon minut, tystnade snart åter. Häger ropade starkt och nära. Rödhakar knäppte ivrigt när jag nått stugan, det var minst 3 ex på eller invid tomten. Kl 1904 kom c 25-28 sädgäss fr O-OSO, fällde. Mycket tyst, men hörde när det brusade om dem. Kacklade dämpat ett slag långt ute på vattnet. Kl 1950 skrek kattuggla starkt, 1954 likaså.

Ovanstående anteckningar före tidsangivelsen 1904 meddelar ej obsarna i korrekt tidsföljd. —

Dimman steg starkt. Temp kl. 1955 var + 11°C.

Änder hördes några ggr men sågs ej.

C

210 ~~1~~

Lördag 1975-09-20.

Jag var vid stugan hela dagen. Tog det mycket lugnt på morgonen, eftersom det rådde tät dimma till omkring kl 1015, därefter lättade det, dock mycket sakta; framåt dagen blev det delvis svag sol men fortsatt dis; sikt nog knappt mer än 5-6 km. På f.m. i dimman var omkr. +14°C, men därefter varmare: kl. 1600 var det +17°C.

Mycket folk kom underligt nog hela dagen. Före kl 1030 var Anders Dahm här med en kurs på 7-8 personer. Jag gick upp i tornet (enligt överenskommelse) och demonstrerade litet av fågellivet och följde sedan med till kanalens utlopp, där vi fick upp en hel del trevliga djur (Dytiscus, Colymbetes, Notonecta, Corixa; Gammarus, Asellus etc); dessutom tittade vi på typiska växter (Sium, Cicuta, Epilobium hirsutum, Glyceria, Phalaris, Solanum dulcamara, Lycopus, Bidens, Mentha etc etc.).

Inga arbetade långt ut på fredags-

1975-09-20 forts.

kvällen i Lund, eftersom Per Brinck, som samma morgon återkommit med FU-kursen (= forskarutbildningskursen) från Pyrenéerna, skulle fortsätta till Kina på lördagen; det fanns därför, som vanligt i sådana lägen, en stor mängd ärenden att avklara. Inge stannade i Lund över natten och kom ut till stugan först omkr. kl. 1130 på lördagen.

Vi gick och plockade svamp, mest champignoner, på betesmarken hitom Silvåkra allé, och vi fick en utmärkt skörd. Där går numera inga kreatur. Inge gick senare en lång runda uppom Ivans backe-heden och tog ytterligare en laddning svamp, mest smörsopp.

Jag ägnade åtskillig tid åt fågelskådandet, och fick ihop nedanstående artlista. Förutom observationer blev det åtskilligt samtalande med kolleger, ty,

1975-09-20 forts.
som sagt, det kom mycket folk, ej minst på eftermiddagen: Göran Högstedt (som satt med på Pers kursresa till Pyrenéerna), Jens Bruun och många andra danskar. Därtill som vanligt en hel del folk som jag känner till utseendet men inte till namnet.

Artlista med kommentarer:

1 skäggdopping: få
2 häger sedd
3 gräsand 4 ex (!)
4 bläsand 3 ex, nästan säkra
— obestämda änder: få
5 knölsvan 1 ex i å-utloppet, ett stycke uppströms. Därtill 8 ex som flög i stor båge över sjön, kom ungefär från O-ONO, försvann i S
6 ormvråk minst 1 ex sett
7 sparvhök 1+1+1 = 3 sedda
8 brun kärrhök 5 ex sedda, därav 1+1 juv och 1 ♂ ad, senare 2 andra ex vars

1975-09-20 forts. ~~(4)~~

Dräkt jag ej antecknade, men jag vet att det var 2 andra, nästan säkert 1 ♂ ad ehuru i annorlunda dräkt än den nyssnämnda, samt 1 ♀.

9 fiskgjuse 1 ex förmiddagen, 1 annat ex eftermiddagen över sjön

10 trana 7 ex flög söderut kl 1515
3 ex kom kl 1645
20 ex " på kvällen

11 sothöna 1 sedd (!!!)

12 rall hörd flera gånger, även juv,

13 vipa flera flockar sedda under dagen, vissa flög ungefär västerut, andra m l m österut, andra söderut. Rörelse mot öster rel. vanlig men antalet sedda ex var måttligt.

14 enkelbeckasin ovanligt riklig, först 1 + flock på 7, senare 2 + 4 + 6 + ytt. ex vid olika tillfällen över sjön

15 skrattmås 2 ex + några till e.m.

16 fiskmås 1 ad och 1 juv + några till e.m.

1975-09-20 forts.

17 ringduva några få; inga flockar sågs.
18 gröngöling hörd flera ggr middagstiden
19 spillkråka 1 ex flög förbi stugan
20 större hackspett 1+1+1 = 3 sedda
21 sånglärka
22 ladusvala
23 backsvala
24 kråka
25 kaja
26 skata
27 entita minst 2
28 blåmes 1+1+1 = 3 sedda
29 svartmes: orolig flock sedd
30 gärdsmyg 1 hörd av Inga
31 grå flugsnappare 1 ex i talltopp alldeles vid tornet.
32 rödhake flera ex
33 kungsfågel flock sedd
34 järnsparv ofta hörd, även sedd
35 sädesärla sedd och hörd flera ggr
36 ängspiplärka flera ex
37 trädpiplärka flera ex hörda
38 stare några. Se även nedan angående kvälls-samlingen.

~~6~~

1975-09-20 forts.

39 grönsiska allmän, såg många
flockar 20, 30, 90 ex etc.
40 sävsparv sedd och hörd.

Tillägg och kommentarer.

På kvällen tillkom följande arter:

41 lärkfalk 1 sedd
42 tornfalk 1 sedd
43 gulärla enst. ex flög förbi

44 nötväcka. redan på e.m. kom 1 ex med vit undersida och kröp in i holken på tallen och ägnade sig sedan med stor iver och ihärdighet åt att slänga ut bomaterial ur holken. Gjorde detta minst 25 ggr. Jag tog vara på en del av materialet.

forts

~~7~~

1975-09-20 forts.

Sädesärlor sågs i avsevärt antal på kovallen.

Stare: inga noggranna tider togs, men säkert 10000 ex sågs, var my. oroliga.

Ladusvala redan kl 1600 kom några få kl 1630 ökade antalet; totala antalet sett (dvs sett på en gång) var c 5000 ex. Kl. 1800 var de borta.

—

Kl. 1843 kom X + 11 + 40 sädgäss till sjön.
Samtidigt flög 20 tranor ropande mot öster

1856 kom ny flock, trol. < 30 ex

säkert gäs! ⟶ [Trana eller gäs ?? Sch]

Kl. 2008 hördes sjöorre/flock mycket länge, något som är avgjort sällsynt på hösten här.

Avskrift av egen anteckning i Silvåkra-tornets besöksbok:

"21.9.1975 kl. 0550-0610: mulen, fuktig och stilla morgon. Minst 10000 starar bröt upp kl. 0550-0551; därefter fanns fortfarande en del stare kvar. Oerhört med ladu- och backsvalor bröt också upp, säkert över 10000 ex. De stannade kvar över sjöns vassar, spred sig dock undan för undan åt olika håll.
3 bruna kärrhökar. 1 bläsand ♂, 1 stjärtand, några få gräsänder, ett par tiotal skäggdoppingar, kärrsnäppor överflygande; häger, sädesärla, grönsiska.

Gustaf Rudebeck"

Forts.

1975-09-21. forts.

Jag gjorde en del obsar vid stugan och från tornet. Det viktigaste skrev jag in i den anteckningsbok som ligger i tornet; detta har jag skrivit av och duplicerat, och kopior sitter i pärmarna. Därutöver knapphändiga anteckningar, som renskrivas här:

0550-0610

0615-0655

massor stare upp 0622. Sträckande bofink bergfink siska.
1 sparvhök. 3 kärr
170 brunänder, 40 viggar och 45 obestämda (änder/vattenfåglar)
svala häger fiskmås
stort bofinksträck speciellt efter 0615
bergfink järnsparv några grönsiskor.

Inga såg rödstjärt.

Rödstjärt 1, rödhake, 1 tornsvala över sjön bland mycket svalor.

Småfågelsträcket fortsatte ännu kl 0900. Bergfink flera h(örda).

0640 4 skrakar mot V

0920 27 änder mot V, troligast bläsand.
ormvråk

0910 12 + 2 gräsänder fällde
enkelbeckasin
steglits.

Kommentar: dessa ovanligt slarviga originalanteckningar renskrevos först 1981-11-14.

1975-09-25.

Ankomst Kvinnevad 1423, stugan 1458. Väder: helt grått, disigt, sikt 3-4 km, svag vind, torrväder.

Föga fågel på vandringen till stugan: 1 större hackspett, några få ladusvalor och på avstånd en flock ladusvalor på c 30 ex rundflygande täml. högt, vidare 1 lärkfalk över skogen. 1 brun kärrhök syntes i V. Rödhake knäppte på 2 ställen. Ett par ~~ö~~tre stora eller mycket stora grönsiskeflockar sedda, nog 150 ex inalles. Trädpiplärka hörd. Några finkar flög mot SSV och NNO, bofink hörd, bergfink också hörd. Inga vråkar sedda.

Stugan: Jag åt smörgås och drack lättöl, gick sedan upp i tornet kl 1540 och tittade noga över sjön, såg i kikare summa 8 glesa skäggdoppingar men ej en svan, ej en sothöna, ej en and!! Däremot kom 12 sädgäss mot OSO alldeles nära, och snart därpå kom 4 sädgäss från OSO och fällde i sjön, se skiss här:

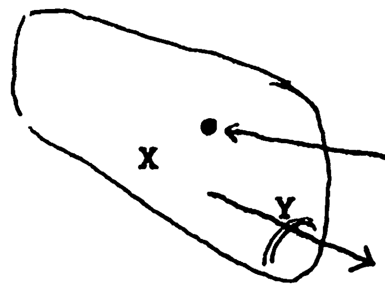

Vidare sågs 1 + 1 kråkor, 1 råka, 1 skrattmås och summa 3 hägrar.
Med tubens hjälp fann jag en flock på 18 sothöns vid X på skissen, därtill fann jag ytterligare 8 skäggdoppingar, summa sådana alltså 16 sedda.

Flockar av grönsiska drog mot S eller SSV ett par ggr, säkert 50 ex inalles; därtill även ett fåtal bofinkar samt ~~y~~på håll några svalor. 1 ringduva mot S eller SSV. Sädesärlor rundflygande. Gräsand x) hörd men ej sedd, inte ett enda ex, ej ens i "smala vattnet". Längst bort i VNV i sjön fann jag dock summa 105 + 12 obestämbara simfåglar, jag kunde ej ens avgöra om det var sothöns eller änder. De låg i lä av vassar.

Väder: vind rätt ljum, någorlunda frisk, omkring S-SSO.
Nu ses 4 gräsänder ungefär vid Y på ovanstående skiss, d v s i vasskanten strax utanför närmsta klarvatten. 1 lärkfalk flyger elegant ungefär mot S över sjön, lågt. 1 råka flyger mot NV. 3 gräsänder kommer från SO över sjön, och 3 knipor kommer ungefär från N och fäller på närmsta klarvatten, där endast 4 skäggdoppingar ligger förut.
Ungefär 45 måsar långt ute över sjöns V del, de gör flyglekar, fäller på vattnet; det är en blandning av fiskmås ad och fiskmås juv samt skrattmås, men troligen mest fiskmås.

Kl 1618 ses 3 krickor rundflygande över SO vassen. 1 brun kärrhök ses också, den är mörk med orange huvud och med ljusa små fläckar enl. [illegible] denna skiss.

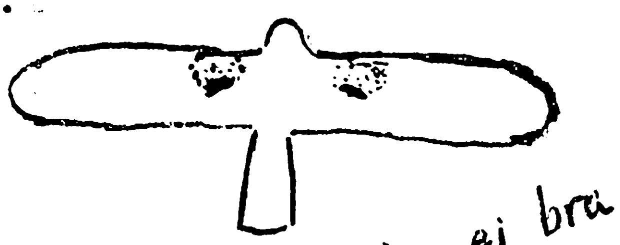

skiss ej bra

Det prickade området är ljusare än resten men ej starkt avstickande. Det (på skissen markerade) smala ljusa bandet är synligt endast på nära håll.
1 blåhök hanne ad flyger lågt över sjön mot S. Litet grönsiska kommer också mot S-SSV. 28 vipor kommer ungefär från N, uppe över sjöns NO hörn svänger de mot SO. 1 skrattmås och 1 fiskmås ad kommer med samma kurs. Enstaka starar och ladusvalor ses. 15 grönsiskor flyger mot N. Lärkfalk ses fint över sjön.

Kl 1627 ses 1 enkelbeckasin över sjön. Bofink hörd. 1 sparvhök nära. 1 svan långt bort i V sjön. M –

Mycket Aeshna flög när jag kom, liksom fallet ofta varit de sista veckorna.

Kl 1640 jag ner från tornet. 1645: temp. är +16° C.

obs benämningen

---

x) det "smala vattnet" är nästan säkert detsamma som den smala och långsträckta vik, som jag senare kom att kalla "tarmen". Den ligger nere i SO, väster om kanalmynningen, nära S stranden. Vattnet utgör en lång arm av klarvatten i vassen. I det vattnet finns ett bestånd av vit näckros.

1975-09-25 forts.

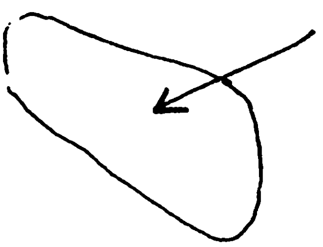

1647 flock på 30 stjärtänder ø kommer enligt skiss; jag vet inte om de fällde. Samtidigt ses c 350 starar över sjöns SO hörn. En del ladusvalor över sjön. Tämligen mycket grönsiskor i farten. 1 tornfalk på telefontråden. Rall hörd på nära håll i vassen.

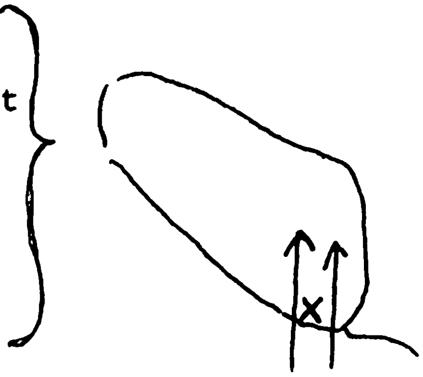

Drygt 20 skrattmåsar kommer tämligen högt ungefär enligt denna skiss:
Svalor flyger glest över sjön, antal knappt mer än 500; såvitt jag kan se är [redacted] det bara ladusvalor. Rörsångare varnar "trett" eller "zrett" med utpräglat e-ljud.

1700-1715 och längre: starar kommer till sjön, mest från norr, åtminstone såvitt jag kan se. De flyger lågt och fäller direkt i vassen V om kanalmynningen, vid X på skissen, ungefär. Från Ö kommer en starflock på c 40 ex, högt i medvinden, störtar ner. Hämpling överflygande flera gånger

1718 c 2000 starar kommer lågt från N, och plötsligt kommer också c 4000-5000 starar över björkarna (d v s de kommer från O eller SO) och störtar ner i vassen

1720 svalor nu fåtaliga. Litet skratt- och fiskmås ses

1720-1721 säkert 1500 starar kommer lågt från N. Järnsparv troligen hörd. Kungsfiskare troligen hörd, nästan säkert. 1 brun kärrhök sedd, det är samma ex som förut. Oerhört med stare kommer nu från N på låg höjd. 1 knölsvan ad ses nära. Svalor: nu ses c 300 ex på långt håll. Sädesärla hörd.
En brun kärrhök kör upp alla stararna, det är nog c 6000-7000 ex men ej fler. (Jfr siffrorna härovan: kan innebära att alla starar ej blev uppskrämda, eller, naturligtvis, att mina skattningar resp räkningar var felaktiga). Däremot kommer nya starar från N hela tiden. Kärrhöken får intet byte. - Över 40 sädesärlor lockar, flyger bort från sjön med kurs OSO-SO

1727 mycket ladusvalor, flera hundra ex, ses nu på nära håll, de rör sig m 1 m mot Ö. - En annan brun kärrhök kommer från O -ONO, det är ett mörkt exemplar. 1 gulärla. 1 koltrast hanne.

1730 stare: det är nu nästan slut på tillströmningen. Däremot ses mycket svalor över sjön, glest fördelade, antal nog 500 - 800 ex.

1733 över 500 starar kommer från N och 300 från Ö, de flyger i sväng med stort dån. 11 sädgäss från Ö

1730-1740 mycket svalor över sjön, antal omkring 400 sedda. Entita (sedd och/eller hörd vid stugan).

SLUT PÅ ANTECKNINGARNA FÖR DAGEN, MEN SE TECKNING OCH TEXT PÅ FÖLJANDE SIDA

1975-09-25 forts.

Spår (av älg) på banvallen mellan vår stuga och Kvinnevad, avritat i naturlig storlek:

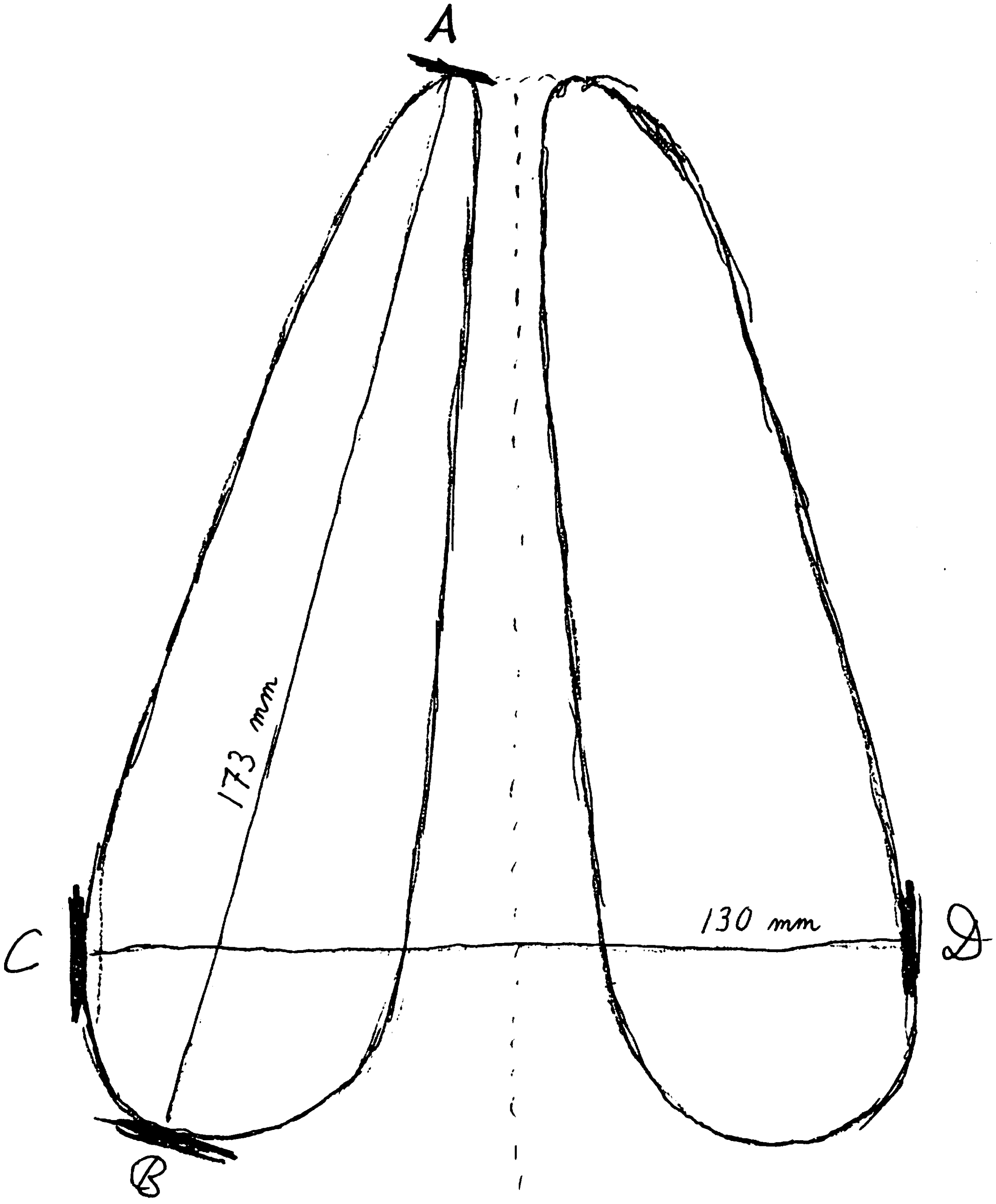

SLUT 1975-09-25

C

Avskrift av anteckning i Lilviks-tornets besöksbok.

"25/9 -75 Var her en liten tur 11$^{\underline{30}}$-12$^{\underline{00}}$ og observerte:

15 sædgjess
1 lerkefalk
20 toppdykkere
1 sivhauk
2 stokkender
1 knoppsvane
1 rödstjert
7 stjertmeis
2 krikkender
50 sothöner
1 grönnsisik
2 lövsangere
2 hegre
1 tårnfalk

Gunnar Numme
Karl-Petter Gade
Steiner Liveröd
Rolf S. Hansen

Sandefjord
Norge."

1975-09-26.

Mycket mörk och regnig och rätt blåsig morgon, men ej kall: temp kl 0600 var +14° C. - Obsar:

0544 20 sädgäss mot Ö
0547 35 " " Ö
0550 70 " " Ö
0554 45 " " Ö. Alla flockarna höll nästan precis samma kurs. Ett par ladusvalor sedda och hörda.
0609 enormt uppbrott av stare, minst 20000 (tjugotusen) ex; 90 % av dem reste norrut, 10 % reste österut. Detta svarade ungefär mot de proportioner, i vilka stararna kom från norr resp. öster igårkväll. - 1 brun kärrhök hona sedd, samma ex som igår. En hel del ladusvalor över stararna, men uppbrott av svalor sågs inte.
0611 3000 starar upp, de flyger lågt mot norr. En del sädesärla ses. 2 knölsvanar på vattnet. 1 häger. 15 - 18 fiskmåsar, mest juv, passerar ungefär enligt skiss: (Månne sträck? Rätt troligt!)

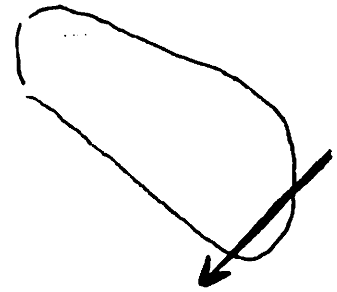

0620 upp i tornet igen. Tämligen mycket ladusvalor ses glest över sjön. Några hundra ex, men ej flera. [redacted] Över 100 ex kom nära, alla var ladusvala. Rödhake tickar. 1 duvhök passerar förbi, avstånd 5 m, förföljd av sparvhök, jättesnyggt. Litet grönsiska och övriga finkar, de flyger mot SSV ungefär. Fasankullen på 6 ex promenerade förbi, men osäkert om det var hona + 5 juv eller 6 juv eller osynlig hona + 6 juv. 5 gräsänder. 2 knölsvanar, kanske var det dock 2 + 2 ex. Över 10 skäggdoppingar. 2 sothöns. Några obestämda vattenfåglar. - 1 enkelbeckasin rundflygande.
1 trädgårdssångare och 1 svarthätta med rödbrun hätta och 1 rödstjärt, alla 3 åt flädérbär i samma lilla buske på tomten. Rödhake, blåmes, 20 + 4 flygande brunänder. -

- - - - - -

Regn fram till 1040, då det klarnade och vinden avtog. Temp. +14° C. - 1 tornfalk på ängen. 1 blåhök hona eller juv flög söderut över sjön. Även 1 brun kärrhök över sjön, [redacted]. Häger sedd, grönsiskeflock flög mot S-SSV. Sikt: det klarnar starkt kl 1040. Summa 29 skäggdoppingar på sjön, 3 sothöns, och i väster c 115 obestämda vattenfåglar, troligen änder. Blåmes i alarna, några backsvalor över sjön. 1 grå flugsnapp mycket nära i talltopp. 1 gräs- och 1 blåsand i SO hörnets innersta vik. 1 råka över sjön. 2 skator. Järnsparv hörd många ggr, rall hörd flera ggr, 1 fiskmås ad sedd nära. 3 hägrar. 1 ormvråk [redacted] långt upp i N. Taltrast.
1105: svagt regn börjar,. Några ladusvalor ses. Sädesärla flyger mot S. Brun kärrhök skrämmer upp 22 gräsänder. 1 kricka och 2 enkelbeckasiner sedda.
1111: 2 sparvhökar leker med varandra över sjön. Flock 12 grönsiskor.
1115: 11 enklebeckasiner rundflygande! Därtill 1 ensam enkelbeckasin. Sparvhök finns i närheten (ev. orsak till enkelbeck:s beteende?)

— — — —

Efter morgonobsarna: 48 råkor vid grustaget. OBS att råkor ofta ses på (stora) heden!
1420-1455 vandring stugan - Kvinnevad. Grått väder, Därvid sågs: 1 + 1 tornfalkar, 1 ormvråk, 1 nötkråka, som såg ut att ha krävan full; vidare hördes trädpiplärka, [redacted] ängspiplärka och sånglärka.

Tillägg: koltrast: 1 ex sågs i morse.

SLUT

~~1~~

Lördag 1975-09-27.

Jag hade sedan länge lovat Linköpings Fågelklubb, som denna weekend besökte Falsterbo, att på lördagskvällen hålla ett föredrag om fåglarnas flyttning med särskild hänsyn till förhållandena i Falsterbo. Fågelstationen var fullbelagd, och jag reste därför ner först på lördagsmiddagen med ankomst Skanör c. 1420. Det var skada på sitt sätt, ty morgonen hade bjudit på ett ytterst förnämligt småfågelsträck med omkring 700-800 ex/minut, mest bofink förstås men med inslag av bergfink och fina siffror även på svartmes (flera tusen inalles idag).

Föredraget borde lämpligen inte hållas på fågelstationen. Gunnar Roos hade istället ordnat plats på nya fritidsgården (byggnadskostnad 3 500 000 kronor).

När jag kom ner försämrades vädret kraftigt, det hade mulnat starkt. Just när jag hoppade av

~~2~~

1975-09-27 forts.

bussen, kom 3 trädlärkor över. Det blev mitt ornitologiska utbyte för dagen. Jag gick en runda i Skanör, incl. den gamla stadsparken, ringde sedan enligt överenskommelse upp Gunnar Roos, blev hembjuden på kaffe och en pratstund hos honom och fick veta när Linköpingsornitologerna ville ha mitt föredrag: kl. 1845. Det hade nu blivit regn, som senare övergick i ösregn, och hård vind omkring SV.

Träffen blev lyckad. Sällskapet bestod av 31 personer, varav jag endast kände _en_ nämligen Ingegerd Taberman. Jag kände mig i fin form under föredraget, sedan blev det frågor från publiken, och kl c. 2040 var det klart. Jag tog buss till Malmö och vidare till Lund ank. bostaden på Sunnanväg 18 L kl. 0010 natten till söndagen. —

C

~~1~~

Söndag 1975-09-28

Jag hade svårt att "koppla ner" när jag kom hem på natten. Sov dåligt. Hade kommit överens med Inga, som vistades i stugan tillsammans med Lisen och Henrik att hon skulle möta mig i Veberöd kl 1110. Jag tog buss från Lund 1035. Allting klaffade. Det var på morgonen och f.m. mest mulet och mycket hård vind (15-20 m/sek) omkring SV. Men efter kl 1200 klarnade det upp, blev sakta allt klarare och allt färre moln på himlen, mycket klar luft men bara sakta avtagande vind. Jag förmodar en kallfrontspassage ungefär då; förmiddagen var nämligen, liksom hela sistlidna natten, påtagligt ljum (omkr. +15°C) trots blåst och regn. Söndagskvällen blev klar, som sagt, med utmärkt sikt, men kylig. Kl 1800 var det +10° C.

Det var jättekul att träffa Lisen och Henrik; vi hade inte

~~(2)~~

1975-09-28 forts.

setts på ett par tre veckor. –
Jag var uppe i tornet flera gånger i blåsten. Oväntat mycket folk kom; själv träffade jag i tornet fyra olika grupper danskar på 2-5 personer per grupp; och det må nämnas att ingen enda person i dessa grupper skrev sig i tornets gästbok. Därtill åtskilliga svenska grupper, som också med något undantag tror jag, underlät att skriva sig i boken.

Ibland avbröt jag fågelobsandet och tittade istället på den pågående militärmanövern, där massor av folk och ett stort antal tunga fordon, såsom stridsvagnar och pansarbandvagnar, deltog. Men trots detta blev obsandet på fågel långvarigt och grundligt, både från tornet och från marken.

Göran Högstedt kom omkr. kl.

1975-09-28 forts.

1630 och var kvar drygt en timme. Vi drack alla eftermiddagskaffe tillsammans. Inga, Lisen och Henrik reste bil till Lund omkr. kl. 1740, Göran körde då en runda för att inventera sina skator och återkom sedan, hämtade mig och gav mig lift till Lund; start omkr. 1845, till Lund 1925. Trevligt samtal med Göran, han är mycket pigg på att resonera, särskilt om zoologiska fackfrågor, och han tänker mycket klart och röjer ofta förvånande stor insikt både i zoologi och människokännedom.

Fågel, med kommentarer:

1 skäggdopping: fåtaligt sedd i blåsten
2 häger mycket ofta sedd flygande, ibland 3 i sällskap. Antal sedda c. 5-7 ex
3 svan (rimligen knölsvan) ett ex låg långt bort i V sjön.
4 sädgås ej sedd på dagen men på kvällen kom flockar

1975-09-28 forts.

från O-OSO-SO och fällde
i Krankesjön, sålunda:
kl. 1834: 65 + c 40 ex.
1838: c 115 ex.
Alla kom över stugan eller
100-200 m norr därom, ropade
ivrigt och fällde, delvis under
tvärt kast, långt ute på sjön.

5 gräsand: före kvällen endast mycket
få ex sedda, kanske 5-8.
Men kl 1818 lyfte ur sjön
en flock på c 22 gräsänder,
en liten and (rimligen kricka,
förstås) och 5 obest. änder. Dock
var även dessa troligen gräsand.

6 kricka 1 ex, se föreg.

7 ormvråk: vid tre olika tillfällen
på dagen sågs en ormvråk; alltså
snarast sparsam förekomst.

8 brun kärrhök: mycket intressanta
observationer. 4 ex sågs samtidigt,
och totala antalet vid sjön var
nog ej mer än 4-5. Av dessa
var 2 mörka juv med orangefärgade
hättor; 1 ex såg ej ut som årsunge

230

~~8~~

1975-09-28 forts.
utan snarast som ettårig ♀, och
det fjärde var en gammal, fin ♂,
mycket ljus och med stora grå-
fält på vingarna men brun rygg.
Vingundersidor relativt ljust bruna.
Stjärt grå, inåt ljusast, men
allra innerst vid stjärtbasen över-
gick färgen plötsligt till vitt.
Det blev ett klart vitt, väl av-
satt tvärband över stjärtbasen,
rätt smalt visserligen men my.
tydligt. Jag såg fågeln flera gånger,
först på håll, sedan nära vid två
tillfällen, och kunde studera den
noga. Vid sista obsen var ett par
unga danska pojkar närvarande,
och när den gamle kärrhökhannen
kom – jag hade just berättat om
den och dess utseende – sade en
av pojkarna lugnt och tydligt:
"Ja, det er en rørhøg all right".
Det fanns folk, sannolikt danskar,
även uppe i tornet när detta hände,
och det skall bli intressant att
höra om de sett fågeln och om

231

~~6~~

1975-09-28 forts.
De bestämde den rätt. Jag har aldrig förut sett denna färg-kontrast hos brun kärrhök, trots att jag sett många ♂♂ ad med grå stjärt, ofta så att det grå är blekast vid basen.

9 blå kärrhök kl c 1230 flög 1 ex mot S-SV över sjön. kl. c. 1415 likaså 1 ex. Inget ex var ♂ ad.

10 lärkfalk: 1 ex över S åsen på e.m, och 1 ex snabbt och lågt jagande utanför huset kl 1814.

11 stenfalk kl c 1200 flög 1 ex mot S-SSV nära tornet, my. elegant, ljus i solen. Kl. c. 1400 kom ännu 1 ex mot S-SV på längre avstånd

12 Tornfalk 1 ♂ ad flög ungefär SV över sjön på e.m, därtill 1 ex på kvällen nära Ivars backe och 1 ex till mot S-SV över sjön på kvällen.

13 fasan hörd

14 enkelbeckasin några flygande ex. sedda.

1975-09-28 forts.

15 skrattmås några ex sedda.
16 fiskmås 10-20 ex sedda
17 gråtrut 4 ex högt kretsande i den starka vinden, mot klarnande himmel kl. c. 1215. Därav åtm 2 juv. – Enstaka overstående trutar sedda
18 ringduva sedd i ringa antal.
19 kattuggla skrek i Silveråkra by när vi körde hem
20 kungsfiskare 1 ex, säkerligen uppskrämd av militärens övningar vid kanalen, flög ivrigt ropande alldeles förbi huset, in mellan de höga björkarna, på e.m., omkr. kl. 1715. Jag fick nu äntligen en god obs plus lätet samtidigt; och det är tydligt att jag hört arten här några gånger på sista veckorna. Läte: "tiiht tiit tiit...." högt, lätet ojämnt i rytmen.
21 ladusvala } Σ c. 150 sedda på
22 hussvala } kvällen, därav bara få
23 backsvala } hus, ng back, resten ladu.

~~18~~

1975-09-28 forts.

24 råka sedd

25 kråka några över sjön

26 skata 2 ex i Tallarna på Ivars backe.

27 rödhake knäppte på kvällen

28 rödstjärt 1 ex i fläderbusken

29 stare samlades på kvällen men studerades ej närmare

30 grönsiska sedd och hörd, men rätt fåtalig.

OBS: (1) rovfågelaktiviteten blev ganska stor när det klarnade på middagen trots fortsatt stark blåst.

(2) kl 1800 sågs en del svalor över sjön, men kvällssamlingen studerades ej närmare.

(3) en helikopter flög på em ett par gånger lågt över sjön men jag såg *inte* att den skrämde upp änder eller andra fåglar.

(4) hämplingflock troligen sedd på avstånd; men bofink och bergfink sågs bara från bussen på utresan. SLUT

1975-09-28.

Rättelse: uppgifterna om svalor skall sannolikt lyda sålunda:

ladusvala
hussvala fåtalig
backsvala tämligen mycket
} summa högst 150 ex inalles på kvällen; enstaka svalor sedda dessförinnan.

1975-09-29, måndag.

Jag tog buss ut till stugan, ankomst dit 1815.

1834 65 sädgäss kom

1835 50 sädgäss kom, därtill ett ovisst antal, som jag inte såg ordentligt

1847 minst c 100 sädgäss kom.
Alla gässen kom från O eller [illegible] OSO.

Det var en lugn och mycket klar [illegible] kväll; temp. +9° C,.

1975-09-30, tisdag.

Jag bodde i stugan. Ut 0522; det var mulet och mörkt och rätt frisk vind omkring SO-O. Temp +11° C. En liten (=småväxt) fladdermus flyger. Väderleken var som väntats.

0532 sädgås h, taltrast h

0535 järnsparv h

0535-0543 intet utom 1 rödhake h

0543 det har ljusnat bra. 1 häger flyger förbi, och 28 sädgäss flyger i enkelrad bort från sjön, ungefär mot SO, se skiss:

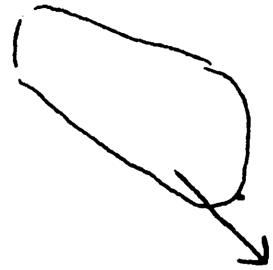

0545 120 sädgäss likaså, men de kommer rakt över tornet. 1 and, troligen stjärtand, medföljer.

också 0545 Ytterligare 85 sädgäss dito, de kommer lågt, strax S om tornet. Alla kacklar ivrigt

0549 5 sädgäss dito, de kommer nästan rakt över tornet. Järnsparv h

0550 starar upp ur vassen som en tjock svart massa. De är oroade av en brun kärrhök juv; de flyger runt mycket lågt enligt skiss här: De "frigör sig" inte från vassen utan fäller igen. Detta upprepas 2 ggr.

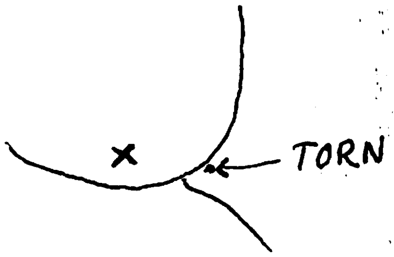

0552 ej en stare att se! Kärrhöken också borta. Bofink h, bergfink troligen också h, häger s h, sädesärla h

0554 starar oroas på nytt av kärrhöken. Kungsfågel h

0554-0555 uppbrott: det är en oerhörd mängd stare, totalantal troligen 35000-40000, varav 1000 ex snabbt isolerar sig och drar norrut lågt över vassen; de övriga bildar en jätteflock, som sprider sig m 1 m solfjäderformigt enligt denna skiss:

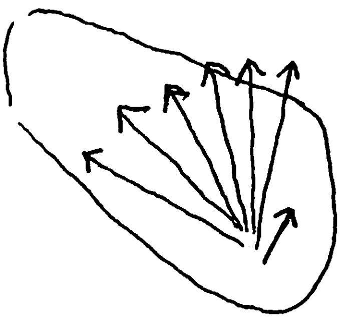

De stiger högre. De utgör säkert 40000 (fyrtiotusen) ex. De far bort my. snabbt i medvinden. Mot söder går nog ingen flock; mot SV går en liten flock på c 50 ex. Ungefär över tornet kommer bara ett litet sällskap. - Grönsiska h, kungsfågel också h.

Väder: det är helt grått men milt och torrt, och sikten är 4-6 km. Rall skriker, och den bruna kärrhöken ses flyga norrut.

0600 1 kråka lyfter vilt skrikande och my. snabbt ur alarna N om tornet

0601 c 50 svalor flyger tämligen högt mot SO över tornet. Ladusvalor hörs ideligen, men jag ser en backsvala. - Taltrast, grönsiska, bofink och bergfink h.

0604 över 7000 starar stiger plötsligt upp från samma plats där huvudstyrkan lyfte. Dessa 7000, eller rättare sagt majoriteten av dem, flyger bort mot sektorn N-NNV eller N-NV, men en mindre del, kanske 500 ex, kommer över tornet mot NO; och åtminstone någon flock gick också mot SV-VSV, alltså över Silvåkraskogen. Från min obs-plats är det svårt att se om några gick mot SO, eftersom träd hindrar sikten däråt m 1 m effektivt.

0605 45 sädesärlor lyfter brant (ur vassen), går mot SO. - Ett par skäggdoppingar ses på närmsta klarvatten. 1 större hackspett hörd på nära håll. 75 + 30 grönsiskor rundflygande. 4 trastar, troligast taltrastar, flyger mot NNO. 8 sädesärlor flyger österut över tornet (, de stiger) brant

0609 200 ladusvalor flyger ungefär mot SSO, spritt. Fler ärlor. 300 starar lyfter från norra platsen; oroade av kärrhöken juv flyger de österut.

1 duvhök lågt över vassen i norr; den tvingar ner starfl(ocken, eller kanske -ockarna).

(OBS: texten om duvhöken och dess beteende helt klar, men tidpunkten inte tydlig. Möjligen skall duvhöken anföras strax före klockan 0605. GR vid renskrivningen 1981-12-08).

1975-09-30 forts.

1 ormvråk flyger österut, nära håll; annan ormvråk hörs flera gånger. 1 fiskmås juv flyger mot S-SV tämligen högt

0613 1 rödvingetrast rundflygande. 300 - 500 svalor, det är ladu allt ihop som jag kan se, kommer utifrån sjön och passerar över mig. De flyger glest men med förtätningar. 6 kajor mot SO. 2 bruna kärrhökar juv ses nära. Flock 120 sothöns, tätt samlade, mycket nära. Tornfalk h. Oro på taltrast och fink.

0616 ytterligare svalor

0617 över 200 ladusvalor. Finkar etc flyger delvis mot NO och NNO; så gör bl a 100 grönsiskor. Flera hundra spridda ladusvalor ses. 1 fiskgjuse. 200 ringduvor flyger mot S

0626 minst 8000 starar upp ur vassen i SO-hörnet ungefär enligt skiss; de går upp från "första platsen". De flesta flyger mot N
NNV, och i viss mån mot ~~NNO~~ men en del snarast mot NV och inalles c 1000 ex flyger mot Ö och S. - 3 + 1 stjärtänder, 6 krickor, enstaka gräsänder. 90-100 sothöns mycket tätt, de simmar in från klarvattnet (uttryckssätt ej tydligt, men att döma av en dålig och därför ej återgiven skiss är det sannolikt att de från öppna sjön simmade in på närmsta klarvatten. GR).

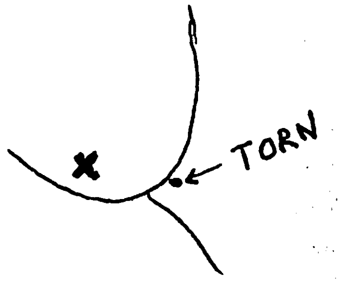

4 koltrastar kommer i full fart förbi tornet [redacted] ungefär mot SSO. Oro på fink, grönsiska, kanske kommer även en hämplingflock förbi. Ute på sjön ligger 35 viggar; kanske finns dock enstaka brunänder däri. Därtill en annan flock på 70 änder, det är mest brunand, men [redacted] den flocken innehåller även en del osäkert bestämda ex. Taltrast och högflygande småfågel reser norrut! (Jfr även ovan. GR). Däremot kommer 75 ringduvor mot SV.

0640 mycket taltrast m m flyger norrut! Sävsparv h. 25 ladusvalor [redacted] också mot N, och mycket fink mot N eller NNO. 1 stenfalk kommer i "trastflykt", mycket utpräglat, den slår efter ladusvala men missar. 4 råkor ofredar 1 glada över Ivans backe. 2 + 25 brunänder ses, och c 50 obestämda änder. Massor av småfågel flyger mot N och NNO, en del flyger också åt motsatt håll, alltså ungefär SSV. Även trast bland dessa småfåglar. Flock på 500 ringduvor flyger mot SSV eller S. Flock 15 knölsvanar flyger mot V, jättefint; kursen är nog snarast mot VNV först men svänger [redacted] sedan ungefär mot VSV. I sjön 20 bläsänder + 4 krickor. 6 stjärtänder och 4 gräsänder flyger högt mot SO. 2 enkelbeckasiner ses. Koltrast ses, (ingår nästan säkert bland de sistnämnda trastarna uppe bland småfåglarna). 1 fiskmås ad sedd. Obestämda änder c 50 ex, det är troligen brunand. Skäggdopping ej räknad, men säkert 15-18 ex sedda. Stor oro på småfågel; speciellt taltrast och grönsiska reser mot NO och i mycket ringare grad mot SV. Gärdsmyg h. Sothönsen är 115 till antalet, i deras flock ses även en vigg. Flocken är mycket tät.

0710 jag ner från tornet. Steglits hörd, tidpunkt kanske något därefter.

0730-1200 stor återgående rörelse av bofink, bergfink, grönsiska och taltrast. Före kl 1000 (ungefär!) även [redacted] en del "rättvänt" sträck. Men när jag var i tornet igen från 1130 till 1230 gick allt sådant sträck mot NO!!
(Originalanteckningarna anger inga luckor i obsarna, men det förefaller som om obsarna efter 0710 åtminstone stundvis måste varit mindre noggranna. Detta tycks framgå av de glesa tidsangivelserna härnedan. GR vid renskrivningen 1981-12-08).

0800 1 sparvhök mot SV

0930 1 havstrut ad över sjön. 1 brun kärrhök hona med vitgula övre vingtäckare sedd

1000 ängspiplärka h

[redacted]

1975-09-30 forts.

1140 talgoxe ses flyga mot NO. - Mycket taltrastar, ensamma eller i glesa förband på upp till 10 ex, ses också. (Beteende? GR) - 54 viggar, 70 brunänder, 1 småskrake samt 40 + 70 sothöns ses, troligen samma som förut. Långt ute ses skäggdoppingar, de är delvis oroliga, de flög 2 - 3 i sällskap. 2 knölsvanar långt i NV.

1150 lyfter viggflocken och flyger mot V

1204 7 enkelbeckasiner flyger i båge över sjön, så:

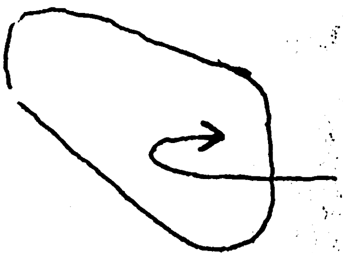

Ladusvalor ses ofta, de rör sig troligen mest mot söder och inte mot nordost.

1209 10 enkelbeckasiner flyger mot SV

1214 1 koltrast hanne mot NNO (samma beteende såg jag även i morse, men då flög också flera ex ungefär mot SSV). - Häger s. Brun kärrhök juv. Kungsfågel sedd och eller hörd, "hela tiden" (torde syfta på denna art). Kråka 2, kaja 2.
Väder: grått, mulet, disigt, sikt 3 km. Frisk till täml. hård ostlig vind, men milt och torrt. Temp kl 1230 = 13° C.
1 skrattmås juv. 1 större hackspett.
14 sädgäss flyger över sjön ungefär mot S, svänger sakta mot SO.

1230 jag ner från tornet.- Inga och Ulla Holmberg kom~~m~~ ut för att plocka svamp.
Tornfalk ses bakom huset.

- - - - -

1440 jag ånyo upp i tornet. Under första minuten av min vistelse däruppe kommer 200 + 30 + 80 + 15 + 60 = 385 grönsiskor mot SSV-SV, detta alltså på en minut. Bergfink s h. 60 grönsiskor mot NO, sedan 90 grönsiskor mot SV. 1 häger s. På närmsta klarvatten ses 4 gräsänder och 3 skäggdoppingar.

1444 enorm tur: 11 småskrakar fäller efter rundflygning i närmsta klarvatten! Mest hannar. Oerhört sällsynt observation! De lade sig vid 2 skäggdoppingar. - 75 + 5 + 30 grönsiskor mot SV.

1448 småskrakarna samlar sig, reser halsarna.

1450 lyfter de, flyger enligt skiss: (heldragen linje):

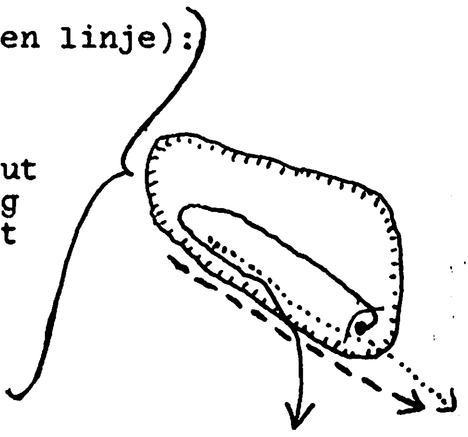

Väder: grått, milt, frisk vind, torrt; diset har tätnat, sikt nu 2-3 km.
150 grönsiskor mot NO. 3 enkelbeckasiner mot SO. 1 taltrast mot NO-NNO. Eljest slut nu med småfågelaktiviteten, enda undantag är grönsiska kvar men i gengäld så mycket flera. - 1 skogsduva över sjön mot NNO.
16 sädgäss flyger enligt streckad linje:

1501 1 stenfalk med byte flyger mycket nära enl. punkterad linje: Byte: en fågel.

- - - - -

1645 starar började komma 1645.

1705 jag upp i tornet igen, stannar till 1735. Sikt nu 1000-1500 meter, ej mera! - Starar kommer från N, men från tornet sågs att de även kom från NO och svängde ungefär enligt skiss:

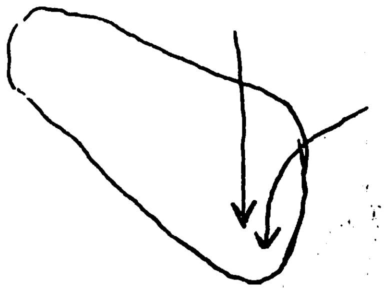

Bergfinkflock 40 ex, samlade tätt som hämplingflock. 8 tranor flyger mot N!

1715 Vissa minuter, t ex 1715, kom flera tusen starar. 1 sparvhök anföll, och 1 brun kärrhök hona likaså. Stararna "slingrade" vilt när de anfölls; c 10000 ex var då uppe, men alla starar var inte uppe. - Det är stark vind nu. Mycket mörk kväll.

1756 kom c 35 + 10 sädgäss. OBS, tidigt!
1805 kom 30 sädgäss till
1809 kom minst c 40 sädgäss; det är nu mycket dålig sikt, men de kacklar alltid.
1812 några gäss hörda
1813 fler gäss kommer, det är över 30
1815 flock hörd. Därefter inte fler observationer.

SLUT

Lördag 1975-10-04.

Jag var på Zootis och förberedde nästa veckas föreläsningar ett par timmar på f.m., var sedan hos Mamma en stund och for därefter med buss till Kvinnevad (mellan Revingehed och Harlösa), ank. dit 1420. Gick ner till stugan längs järnvägen, ank. 1455. Grått väder och hård vind omkring V, men inte regn.

På vandringen sågs:

ormvråk 1+1 ex

tornfalk 1+2+1 ex, det sistnämnda på ängen nära stugan, var ♂ad med blå stjärt.

ladusvala glest, men åtskilliga uppe och flög mot den starka vinden

bofink } flock >200 ex på öppen
bergfink } hedmark, antalet bergfinkar däri var nog högst 40-50.

grönsiska småflockar, ofta hörd.

större hackspett 1+1 ex.

sånglärka 1 ex lyftande.

—

Gjorde sedan en del obsar från stugan kl 1500–1815, dock ej

1975-10-04 forts.

oavbrutet, och gick också upp i tornet en stund. Omöjligt att se fågel på vattnet på måttliga och stora avstånd p.g.a. av vinden. Följande noterades före kl 1700:

häger enstaka;
skäggdopping få synliga;
rothöna 1 (!);
änder mkt. få, gräsand sedd;
1 sparvhök flög SV över sjön, senare kom ännu 1 sparvhök mot SV alldeles förbi stugan;
brun kärrhök 1 ex avpatrullerade vassarna; var säkert juv.
stare började komma i ringa antal omkr 1645; senare satt flera 100 starar på telefontrådar över ängen bakom stugan, och på telefonstolpen mitt ibland stararna, satt en ormvråk.

Från kl 1715 noterades följande:
1720-1725 oerhörd ansamling av stare; inom loppet av

1975-10-04 forts.
dessa 5 minuter kom säkert 10000 starar till nattplatsen i SO-hörnet, dels från norr på låg höjd, dels från nordväst – västnordväst på 50-200 m. höjd eftersom dessa flockar hade (sned) medvind. Många flockar på 500-1000 ex, många flockar också små. Ansamlingen studerades f.ö. inte grundligt; totalsiffran kan därför ej givas men den bör ha blivit hög. - Rödhake och järnsparv hördes på kvällen. —
1750-1755: c 1500-1800 svalor livligt rundflygande över sjön på rätt nära håll och delvis tätt samlade. Vinden fortfarande hård men just nu avtagande; och det hade blivit relativt ljust, molnen lättat starkt.

1810 kom sädgåsflockar från OSO högt i motvinden, säkert 100-tals men alla ej synliga eftersom de flög så

1975-10-04 forts.
lågt i vinden.
1812 kom ytterligare sädgåsflockar
på samma sätt.
1814 likaså, tydligen rätt stora
flockar att döma av lätena.
1815 kom c, 55 ex.

Alldeles samtidigt kom Johnny Karlsson och hämtade oss (Inge hade kommit strax innan). Johnny hämtade sedan på Stensoffa större delen av SOF:s styrelse och en del av SkOF:s styrelse; de har haft gemensamt sammanträde idag. Nu var alla - även jag, fast jag inte längre är med i någon styrelse - inbjudna till Sören och Kristina Svensson i Torna Hällestad. Det blev en mycket lyckad kväll; närvarande var bl.a. Kjell Engström, Uno Unger med fru, P-A-Åkerlund, Stellan Hedgren och ett par nya medlemmar i SOFs styrelse (namn t.v. osäkra).

~~5~~

1975-10-04 forts.

Trots stark vind flög idag stora blå Aeshna-sländor; jag såg dock bara 2 ex flygande i lä av en skogsridå vid järnvägen.

–

1975-10-05, söndag

När vi på natten till söndagen omkr 2310 reste från Sören till stugan, var det alldeles lugnt och stjärnklart, luft mycket klar. Temp. vid stugan + 7°C kl 2330.

Jag gick inte ut bitidigt, men var vaken och hörde att gässen lämnade Krankesjön i två "vågor", kl 0601 och 0604.

Protokoll för resten av dagen, som blev mycket innehållsrik, är renskrivet på maskin (från en nästan helt oläslig kladd).

1975-10-05, söndag. forts.

Bodde i stugan på natten. Gäss 0601, 0604. Ladusvala. Järnsparv hörd synnerligen rikligt. Rödhake. Bofink och bergfink sträcker, sånglärka sträcker. 1 sparvhök över sjön. Råkflock. Fiskmås 5 juv och 1 ad mot S. Skrattmås 2 (ad) hib och 1 juv. Grönsiska, sävsparv, 18 enkelbeckasiner. Grönsiska ofta (men) knappt sträckande. Hämpling h. 5 vipor mot SO.

- - - -

0935 i sjön hörs rall upprepade ggr. 1 sothöna, drygt 15 skäggdoppingar. Gräsand 2 + 2 simmande samt 6 ankommande. 3 hägrar. Brun kärrhök 1 juv. Tornfalk h, ormvråk h. 1 nötskrika flyger mot N. 2 knölsvanar kommer från NO ungefär och fäller i sjön hos en knölsvan som redan ligger där. Ladusvala. Kustpipare hörd flera ggr.

Det är mycket lytt.

Trädpiplärka, sånglärka. Glest (och) medelhögt småfågelsträck, ibland pauser, ibland stora glesa flockar på 100-tals ex. 7 bläsänder kom; däri ingen hanne ad. Rödhake, sånglärka. 4 gråtrutar flyger mot SO, bland dem är 1 ad. 5 änder som troligen är viggar. 25 obestämda fåglar, det är änder eller sothöns (de ligger på vattnet, långt bort). Väder: stilla, grått, men det ljusnar starkt och svag [redacted] SV vind blåser upp just nu, när klockan är 0950.

Taltrast flyger mot SV. 1 koltrast hanne också ungefär mot SV, 1 + 1 kråkor över sjön. Ett luckert bredfrontsträck av fink går över sjön; bergfink ofta hörd. Kråka 1 + 1. Rödvinge h.

1000 1 sparvhök lågt ut över sjön, [redacted] flyger mot SV men svänger tillbaka mot Ö eller ONO enligt dålig skiss, som ej återges här på grund av dess klena kvalitet. 100-[redacted]-tals ladusvalor samlas över (sparvhöken), stiger (ivrigt?), svänger eller återgår. Mycket fink , som är på väg mot SV, återgår också (troligen blir de skrämda av sparvhöken. Originaltext svårläst). - Annan sparvhök jagas av kråka uppe i norr över sjön. 6 trutar juv. Sånglärka. 2 sävsparvar. Beckasin 2 ex men i [redacted] realiteten säkert mycket flera. Grönfink. Stora glesa finkflockar mot SV.

1003 14 snöskator i sträcket. Nu går massor av småfågel på bredfront. 19 bläsänder kommer högt, kurs mot VNV, de fällde ej. Trutar, ringduva. 9 gäss mycket högt mot SV, det är prutgäss. De visar enorm skräckreaktion för ett stort flygplan, som går i stor båge enligt denna linje för att landa på Sturup. Stora skissen visar ungefärligt hur gåsflocken kastade mycket häftigt; men fåglarna lugnade sig när planet passerat.

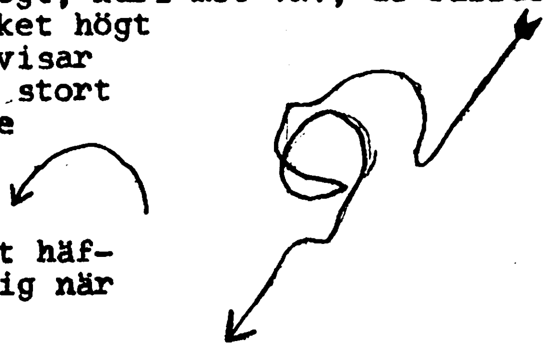

Prutgås 45 mot V

Sädgås 13, bläsand 70 + my. fler, obestämd and 35 ex, stjärtmes 10, gärdsmyg 1, domherre hörd. Sträckande småfågel (håller på) till efter 1215. Brun kärrhök 1 hona och 1 juv. Tornfalk hanne med stort byte. Obestämda andflockar.

Prutgås: kl 1250 120 ex mot V, och kl 1320 40 ex mot V.

En gåsflock består av 1 bläsgås ad och 3 sädgäss.

Småfågelsträcket (pågår) till kl 1320. Bra sträck av fink; några stora grönsiskeflockar. Gulsparv i sträcket.

Väder: svagt regn från c kl 1300. Det är lugnt och grått.

- - - - -

Ringduva ses, men ej i flockar.

(Här förmodligen paus i observationerna, ehuru ej antecknat).

- - - - -

1629 starar börjar komma

1645-1650 minst 4700 starar kommer från N

1705 väl 35000 (trettiofemtusen starar) på ängen och flera tusen över vassen. ("På ängen" betyder den öppna marken mellan stugan och Silvåkra by, den torrare delen uppåt allmänna vägen).

FORTS

1975-10-05 forts.

1710 väl 40000 starar. 2000 + 1000 + 1000 till vassen, (men) huvudmassan flyttar sig (... oläsligt. GR)
400 + 120 + 400 + 100 + 9 prutgäss!!
40 änder, det är stjärt- och bläsänder. Därtill obestämda änder

1715 svalor (ses)

1724 [redacted] alla (stararna) bryter upp, till vassen, dock delvis (flyger de norrut?)
(Se kommentarer härnedan)

1740 c 300 svalor

1741 2 sädgäss

1743 1 sädgås
2 koltrastar, ängspiplärka, hämpling, siskor. Kör av starar.
Hägrar, ormvråk, 5 blåhökar varav 1 hanne ad

1747 c 25 sädgäss, 15 bläsgäss och ännu 1 blåhök hanne ad. Därefter 20 + 45 sädgäss

1752 8 (sädgäss)

1755 15 (")

1757 6 bläsgäss och 2 sädgäss

1800 15 (rimligen gäss) från sjön, 26 + 7 till sjön

1801 30 bläs(gäss) + 30 sädgäss + ytterligare 50 sädgäss i flera flockar, därefter ytterligare summa 54 + 10 sädgäss. En del sädgäss kommer från NO.
Det ligger c 800 änder i sjön. Taltrast.
Ytterligare 15 gäss.

1807-1808 450 gäss till, däri [redacted] bläsgäss; strax därpå kommer ytterl.
[redacted] 115 gäss.
Väder: det klarnar något i skymningen.

1809 9 gäss

1812 summa 25 gäss till

1813 avresa mot Lund.

Tillägg och kommentarer:

(a) det skall tilläggas, att massor av bergfink kom 1650-1720; kanske även andra småfåglar; de flög mot SV, i ringa grad kanske även åt andra håll??

(b) siffrorna för stare 1710-1724 är lätta att läsa; beteendet däremot är inte lika lätt att tolka. Försiktighet alltså.

(c) det som är antecknat under kl 1800 kan möjligen gälla änder och inte gäss.

(d) sträcket idag var som synes ovanligt starkt. Det var ingen konst att begripa, att det måste varit oerhört fint vid Falsterbo.
I efterhand fick jag veta, att antalet sträckare vid Falsterbo var rekordartat: 1 060 000 exemplar (en million sextiotusen ex) räknades på utsträck! Genom en underlig ödets nyck var en stor del av Sveriges Ornitologiska Förenings styrelse i Falsterbo just denna dag!!!

(e) mina originalanteckningar är som synes delvis slarviga och svårlästa. Men förutom dessa anteckningar har jag fyllt i en artlista. Den bifogas här i avskrift, se följande blad. Av siffrorna i den listan (t ex för blåhök) framgår att den ifylldes innan obsarna slutat för dagen.

Härtill en artlista

(246)

1975-10-05 forts.

Avskrift av artlista, närmare bestämt ett ifyllt formulär av den sort som SOF tillhandahåller. För de flesta arters vidkommande får närmare uppgifter tagas ur protokollet på föregående sidor. Beträffande sifferangivelserna måste observeras att nedanstående artlista tydligen gjordes upp [redacted] innan obsarna slutförts för dagen. Därför är somliga siffror inte korrekta när det gäller det antal individer som sågs totalt under dagen. (Förkortning härnedan: s = sedd).

Exkursion till Krankesjön, enbart stugan och Silvåkratornet. År 1975. Dag 5/10. Kl 0600 - . Vind svag. Temp +13 som maximum. Moln: mulet. Anteckningar: grått, delvis lätt klarnande flera ggr, delvis regn kl 1230-1530, sikt varierande 2-10 km. (Arter:)

skäggdopping över 15
häger flera
gräsand måttligt antal
bläsand: flera sträckande flockar
stjärtand 30 sträckande
vigg 5 + 3 + flera
småskrake 7 sträckande
bläsgås 1 ad
sädgås
prutgås över 1000 ex passerade på sträck
knölsvan 1 + 2 + 2
ormvråk hörd
sparvhök några få
brun kärrhök 2 ex varav 1 hona och 1 juv
blå kärrhök 2 ex varav 1 hanne ad, 1 annan
stenfalk 1 ex
tornfalk 1 hanne ad
fasan hörd många ggr på morgonen
vattenrall flera ex hörda
sothöna 1
kustpipare 1
enkelbeckasin allmän
havstrut 1 ad
gråtrut över 15 ex
fiskmås c 8 ex
skrattmås c 6-7 ex
ringduva: småflockar på eftermiddagen
kungsfiskare 1
gröngöling hörd
större hackspett 1
sånglärka täml. ofta
ladusvala täml. allm.
kråka ofta sedd
råka allmän
kaja hörd (och sedd?)
skata 2
nötskrika 1
talgoxe sedd, men ej sträckande
blåmes också sedd men ej sträckande
svartmes hörd men ej sträckande
entita hörd men ej sträckande
stjärtmes 10 ex
nötväcka hörd
gärdsmyg 1 + 1 ex
snöskata 14
taltrast allmän
rödvingetrast flera ex
koltrast 1
rödhake flera ex
järnsparv mycket ofta
ängspiplärka täml. ofta
trädpiplärka några ex
stare få ex sedda före (1629)
grönfink 1
grönsiska allmän
hämpling hörd
domherre hörd
bofink storsträck
bergfink allmän i bofinksträcket
gulsparv 2
sävsparv flera ggr

Tillägg:

vipa: flera småflockar sedda

Detta är en ordagrann avskrift av artlistan, dock har jag enligt mitt vanliga bruk använt namnen entita och snöskata istället för resp. kärrmes och björktrast.

För kompletterande uppgifter se föregående sidor.

SLUT

1975-10-11, lördag.

Bodde i stugan på natten. Ut 0520. Gäss hörs, de har hörts hela natten. Gräsand också h. Andflock flyger över, den ses ej, endast hörs,

0525 starkt gåskackel, som om de ämnade lyfta, men de reser ej. Kattuggla ropar. Rödvinge h. Alldeles klart, molnfritt, stilla, temp. är -2½ grader C (minus 2½ grader alltså). Det är svag gryning. (Jag går upp i tornet).
Från tornet ser jag i kikaren gäss på närmsta klarvatten men ej längre ute; det är ännu för mörkt. Bläsgäss hörs från flera olika håll.

0540 bofink h, järnsparv h. Massor av gäss på närmsta klarvatten; de kacklar hela tiden. De syns. Kören ökar. - Nu syns de med blotta ögat

0541 1 rödhake knäpper, 10 sekunder senare knäpper ännu en

0542 häger flyger nära förbi, den skriker. Gäss kacklar hela tiden. Över 150 gäss ligger jättetätt, de halvdyker, deras vita undergumpar blinkar när de vänder finalen i vädret

0545 30 gäss flyger till de övriga, 4 fortsätter och flyger bort mot SO, de övriga fäller. Rall h. Gäss simmar från N över hela närmsta klarvattnet ner till stora täta flockar som ligger på S delen, nära tornet

0549 gärdsmyg h. Gåsflock flyger över men ses ej. Nu massor av gäss i trängsel på närmsta klarvatten. En del av de närmaste gässen halvdyker fortfarande, [redacted] gumparna blinkar vitt. Gärdsmyg sjunger kort. Det är en oerhört klar, ljus morgon, och stilla. Flockar av gäss simmar söderut (på närmsta klarvatten)

0555 1 + 20 gäss reser mot SO, bara sädgäss hörs

0557 400 gäss också mot SO, " " " . 30 gäss kommer från SO-OSO till sjön (vilket är mycket ovanligt på morgonen)

0558 det har ljusnat snabbt

0559 80 sädgäss rakt över tornet, strax därpå 9 till på samma sätt

0600 mycket mer än 30 gäss lyfter och reser mot S, de kommer aldrig nära tornet (och de flyger bort delvis dolda, därav den ungefärliga siffran). Bofink h, ängspiplärka h, ormvråk h, och bergfink h

0601-0602 summa högst 150 gäss iväg mot SO i småflockar

0602 50 gäss till likaså. Dessutom kommer 5 gäss högt från Ö

0602-0604 relativt stilla, inga gäss upp

~~0~~0605 1200 gäss upp, många nära, andra lyfter längre ute i sjön, ungefär som skissen:

0607 100 (gäss upp)

0608 5000 starar upp i N, fäller i S (angivelserna gäller 2 nattplatser, båda belägna i eller nära SO-hörnets vassar. GR)

0609 summa 150 sädgäss (upp)

0610 20 sädgäss mot Ö, 12 kommer från Ö. Starar [redacted] oroliga. Blåhök ses över N starplatsen; det är inte en hanne ad. Bergfink h.

0613 200 gäss upp långt ute på sjön. Skrattmås, fiskmås och gråtrut reser mot Ö. Rall hörd

0615 18 gäss av de närmsta (går upp). 7000 starar upp, 3000 av dem flyger bort, resten fäller. 40 gäss bort mot SO tillika med tusentals starar. Gäss nu slut, det är lugnt, men kråka, råka och häger hörs

0620 5000 starar upp, de reser mot S samt - mera spritt - mot SO. Kanske fäller en del stare igen; osäkert. - Grönfink, ladusvala enstaka, större hackspett, koltrast, hämpling, domherre, skäggdopping, nötväcka, gröngöling, sävsparv, och tämligen mycket fiskmås. 4 krickor. Sothöns (antal?? Månne bara 1 ex??). [redacted] 1 knölsvan.

0629 30 ladusvalor (antal något osäkert, men my. troligt 30 ex)

0630 3000 starar flyger delvis mot N. Steglits, 7 ringduvor, och 55 ex av oklar fågelart (oläsligt; månne sothöns??).

(248)

1975-10-11 forts.

(0630) Det är iskallt. Jag går ner från tornet. Obsar från marken och/eller från verandan. Ser och/eller hör gulsparv, [redacted] trädlärka, talgoxe, nötskrika.
5 knölsvanar ad passerar sålunda:
16 bläsänder kommer med vansinnig fart och fäller i sjön. En örn ses på långt håll.
En grupp på 6 danskar och 1 svensk går upp i tornet.
Hägrar. Flera ormvråkar. 1 osäker fjällvråk. Stjärtmesflock. Flera ormvråkar. 2 snöskator. Koltrast. Blåmes. 1 sävsparv. 1 hussvala.

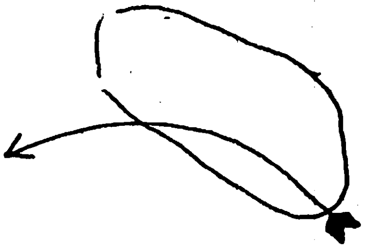

flyg-bana mycket ungefärlig!

- - - - (Tydligen uppehåll i observationerna).

1055 kom c 250-300 sädgäss och fällde kacklande i sjöns So del. Ormvråkar kretsade. Skata sedd.

1102 kom 800 gäss till, alla från SO, och fällde kacklande

1113 lyfte 100 gäss, flög mot SO

1115-1118 mycket stor oro, en del gäss uppe, kanske flög en del bort.

1119-1122 flög 870 gäss mot SO, jättesnyggt, i flockar och rader. Bara få gäss blev kvar. - Väder oerhört grant. - Snöskata, taltrast.

1148-1156 1 kungsörn juv kretsar över tornet; vingfläckarna lyser som lampor i det skarpa ljuset. 5 ormvråkar ses i närheten; en av dem slår efter örnen. 2 + 1 sparvhökar sedda. 1 tornfalk [redacted] ryttlar högt. Några små gåsflockar ses: 15 + 5 + 5 ex; det är sädgås. - Blåmes, bergfink, nötskrika, rödhake, gärdsmyg, kråka, råka, gräsand 15 ex.

1200 skuggtemp. är nu +5° C, men solen är varm. Strålande väder.

- - - -

c 1350-1420 stor oro på gäss; flockar kom: dessa kan ha varit nyanländande norrifrån, men omöjligt att vara helt säker. Mycket gäss fällde i sjön men flög bort igen. Enstaka ormvråkar flög norrut. Enkelbeckasin sedd flera ggr; och det skall tilläggas, att jag i morse såg 2 ex i sällskap ett par ggr, senare har enstaka ex setts. - Steglits sedd nu på e m, och några flygande ladusvalor likaså.
Underbart, molnfritt och stilla väder, men ingen cumulusbildning, och temp. når aldrig över +5° eller +5½ i skuggan.

- - - -

1640 Kvällen kl 1640 sågs första starflocken, det var bara få ex.

1650 börjar stararna på allvar, och 1650-1715 anländer massor av starar

1710-1715 (kommer) säkert 10000 (tiotusen) ex, mest från NV-V, men en del från O-SO, och ovisst antal från N. Stora flockar kommer från NV och V. Säkert blev det 20000 ex eller fler.

1720 temp är nu +2½ grader C. Mycket (grön-)siska och bofink och bergfink flyger söderut. Några få vipor mot Ö. 2 sångsvanar flög tämligen högt mot NV.
Skrattmås och fiskmås sågs blandade idag, inalles 30-40-50 ex sedda, därtill enstaka gråtrutar. Ett par tiotal ladusvalor rundflög i denna kyliga temperatur. Större hackspett sedd, likaså 1 nötväcka med blek undersida och mycket svag rostfärg på sidorna

1745 över 1000 starar kommer lågt från S platsen till den norra. Antalet kan ha varit större.

1746 900 gäss kom från O-OSO, däri fanns bläsgås bara ytterst sparsamt, summa 1 + 1 hörda. Gässen flög runt men fällde undan för undan. Starar blev oroade, de flög mer eller mindre tillbaka (betyder nog: till S nattplatsen), men omöjligt [redacted] att avgöra eftersom de flög för lågt för att ses ordentligt, och därtill var det faktiskt för mörkt!

1975-10-11 forts.

nu hörs enkelbeckasin
1750 nu är få gäss uppe och flyger
1751-1757 kom 10 + 15 + 30 + 7 + 30 gäss och fällde = summa 92 ex
1800 bläsgås hörd, men ej mycket. Litet gäss uppe och flyger, men det är svårt att veta om det är nykomlingar eller rundflygande ex.
1801 likaså. Högst ett par hundra ex kan ha kommit, dock skall sägas att flockar kan ha kommit utan att observeras
1802 kom säkert 250 nya ex från SO
1804 45 + 12 + 5 = summa 62 gäss kom från SO. Samtidigt ses 5 + 15 + ytterligare några änder på rundflygning.
Mycket ljus kväll, men fågel ses endast mot himlen.
1806 minst 25 gäss till
1809 10 dito till
1810 kattuggla flyger förbi, avtecknar sig mot himlen.
100 starar flyger mot söder, stigande !!! (Detta är en märklig observation, det ser ut som uppbrott till nattsträck, något som ytterst sällan ses, åtminstone av mig. En annan sak är att starar kan flytta på natten, något som varit känt länge. Men ovisst under vilka omständigheter sådant sker. Kanske helst sådana klara stilla kvällar som ikväll?? GR vid renskrivningen 1981-12-10).
Några nya (gäss?). Hägrar skriker!
1813 20 gäss till. OBS: bläsgäss ej alls hörda utom när det nämnts härovan.
1815 temp är nu +0,3 grader C!
1816 2 gäss
1817 7 + 7 gäss
1820 8 (gäss) kom
1825 minst 15 gäss kom
1827 kattuggla skriker på nära håll.

Tillägg:
(a) ungefär kl 0900 såg Inga 2 sångsvanar. Jag hörde dem men såg dem inte
(b) 1 glada sedd på morgonen
(c) över star-platsen sågs 2 blåhökar varav 1 hanne ad; det andra ex var troligen en hona
(d) Göran Högstedt kom på kort besök c 1800, reste 1816.

SLUT

1975-10-12.

Bodde i stugan på natten. Temp på morgonen -3° C. Morgon-obsar från stugan/tornet: gäss (antagligen bara hörda, innan jag lämnat stugan). Därefter 1 havsörn ad, 4 salskrakar, c 20 skrattmåsar, c 15 fiskmåsar, 15 gräsänder, 18 brunänder, 20 krickor som dock knappast var fullt säkra, vidare obestämda änder (antal ej angivet), domherre, rödhake, taltrast, rödvingetrast. 2 koltrastar oroliga, flög söderut, fler ex sågs säkert. Därtill en mycket stor överraskning, nämligen 1 svarttärna på rätt nära håll över sjön!!!

Inga och jag inventerade provytan och kontrollytan på Vombs ängar. Där fanns ovanligt mycket fågel idag; se särskilda protokoll.

På ängarna utanför prov-' och kontrollytorna observerades: 270 sädgäss väster om ån; och mellan prov- och kontrollytorna noterades 1 ringduva, sävsparv, sånglärka, 1 råka, gulsparv samt 40 + 70 sädgäss.

Utan exakt uppgift om obs-lokal sågs vidare: några vipor, 35 rundflygande bläsänder, 1 häger, sävsparv, taltrast, sånglärka, 2 ladusvalor samt några vipor flygande mot V.

"I norr" sågs 1 fjällvråk, 1 glada, samt gäss.

Inventeringen av provytan skedde 0920-1130 och av kontrollytan 1140-1215. Efter inventeringarna for Inga och jag till Vombsjöns V strand. Det var mycket lågt vattenstånd. Spegelblankt. Massor av änder i Ö delen, totala antalet (sedda ex) var nog c 800 - 1000, men antalet säkert bestämda var bara c 200 ex, dessa var gräsand. (Troligen var det allra mesta gräsand). Dessutom sågs c 10 skäggdoppingar samt 1 häger. Den försökte fälla långt ute hos några gräsänder; den fällde på vattnet men lyfte efter 15 sekunder!!

Vid "Fiskar Bergströms" (= huset nära åns avflöde ur sjön) sågs 900 - 1000 gäss, därav var nog c 30-40 bläsgäss ad och många bläsgäss juv, jag skulle tro c 75 stycken även om jag ej kan vara bergsäker på antalet. Vidare 1 prutgås, en sällsynt syn bland Anser-gässen! F ö sädgäss. Fåglarna var i härligt ljus. Ladusvala och stare sågs också här.

Inga och jag återkom till Krankesjön (vid stugan) kl 1300; därvid sågs ormvråk, skata, nötskrika samt 1 blåhök hona eller juv.

* * *

Medan vi inventerade ytorna, såg vi ytterligare en del fågel utanför dessa. Följande anteckningar föreligger:

Öster om provytan lyfter från odlad mark 350 gäss för en ornitologgrupp.

Väster om Skudes lyfter c 1200 gäss. De kan ha skrämts av folk (som dock ej observerades), men de kan också ha lyft för en kungsörn juv, som kretsade utanför området i väster. Där sågs även 2 ormvråkar. Den andra örnen, som är en kungsörn sub-ad (se protokollet från ytorna), slår efter ensam gås. Mycket litet bläsgäss här.

(Tillägg vid renskrivningen 1981-12-12: "Skudes" är det gamla ängsvattnarhuset, beläget alldeles vid Klingavälsån väster om Vattenverket. Johnny Karlsson har sagt mig att den som numera bor där heter Skude. Jag misstänker att han är en kommunalpamp från Malmö; han såg ut - och lät - som en sådan när jag träffade honom nära huset under ett par inventeringar. GR).

Klockan 1050 sågs 1 kungsörn juv vid Vattenverket. 3 ormvråkar var efter örnen, de steg till 700 - 800 m höjd. En fjärde ormvråk sågs där också. Vidare sågs 1 tornfalk och 50 grönfinkar. Kanske fanns 2 tornfalkar.(Exakt plats ej angiven men absolut utanför inventeringsytorna).

FORTS: dels kvällsobsar, dels inventeringar.

1975-10-12 forts.

Kvällsobsar från tornet. Väder: spegelblankt och mycket ljust. Jag såg 1 stenfalk, 2 blåhökar, [redacted], hägrar, ormvråkar. Därtill bläsand, troligen bara 1 ex men möjligen 11 ex.

Starar kom mest 1705-1710, de kom med krokig kurs till norra platsen; därefter, från 1720 och senare, kom de till södra platsen. Gräsänder sågs, och svarttärnan återsågs!

1738 65 + 17 gäss kommer från SO
1740 2 gäss
1742 11 gäss
1743 18 "
1744 10 " . Hela tiden strömmar starar lågt mot SV över närmsta klarvatten (till den s k södra platsen, som ligger i vassen V om kanalmynningen)
1746 73 gäss från S + 3 till dito + 2 gäss från Ö
1748 37 " " SO + 9 från ONO + 9 från SO
1750 4 + 7 gäss från SO och därefter 1 + 7 gäss likaledes från SO
1754 5 + 6 + 21 + 9 + 6 gäss från OSO
1755 1 rördrom flyger lågt över sjön mot NO. 1 häger sedd, och 14 + 4 + 1 gäss kommer
1756 40 + 2 [redacted] gäss kommer, därefter kommer 28 + 6 gäss från O
1757 c 92 gäss kommer, fördelade på 5 flockar. 14 gäss kommer rakt över. 4 gäss till. Enkelbeckasin hörd flera ggr
1758 130 gäss kommer från S, över Silvåkra allé. Därefter 10 gäss till (på samma sätt?). Hittills ingen bläsgås. 2 gäss till. 1 häger.
1800 2 + 4 + 6 + 13 + 10 gäss från Ö. Därefter 8 + 7 + 27 gäss till
1802 7 + 1 gäss
1803 74 + 38 + 16 + 31 + 7 gäss
1805 6 + 2 + 8 + 3 gäss. Det är kallt som fan. Ytterl. 4 gäss kommer.
1806 40 + 42 + 12 + 3 + 6 gäss
1807 300 gäss kommer!
1808 33 + 2 + 2 + 5
1811 4
1813 5
1815 4

Därefter inga anteckningar, men det skall tilläggas att 5 knölsvanar sågs idag; tidpunkt och beteende tyvärr ej angivna.

FORTS: protokollen från ängarna,
anförda i text men utan kartor.

1975-10-12 forts.

Inventering av provytan på Vombs ängar. Tid 0920-1130. Gjordes av Inga och mig, men vi gick delvis olika rundor. Svårt att koordinera observationerna, och svårt att rita in dem på kartskiss också, eftersom jag inte har några sådana kartor kvar. Jag anför närmast vad jag såg på provytan:

(a) södra delen incl. lilla dammen: 5 krickor flygande, 1 + 1 enkelbeckasiner, 2 kråkor, 1 räv och på stängselstolpe 1 kaja som betedde sig helt som om den varit tam länge. Den vägrade att flyga bort när vi kom! Vidare 1 ormvråk; och grönfink sågs också.

(b) mellersta delen: flock 15 steglitsor, 2 enkelbeckasiner, 8 taltrastar, 1 räv, 1 kretsande ormvråk, 1 flygande enkelbeckasin, 25 grönfinkar samt 1 kungsörn ad som "får upp" 1000 gäss. Ovisst om dessa gäss stod på provytan; jag tror inte att alla gjorde det i varje fall.

(c) norra delen: 1 enkelbeckasin, sävsparv, 1 ängspiplärka, ännu 1 enkelbecaksin, 1 tornfalk, 1 fjällvråk, 1 ängspiplärka, 8 kråkor, flera sävsparvar och ängspiplärkor samt 1 buskskvätta. Dessutom fanns på avsnittet närmast Klingavälsån en del gåsexkrementer.

Flygande över provytan: några bläsgäss och 50 sädgäss från SO; därefter ytterligare 2000 gäss, uppskrämda dels av kungsörn juv, dels av kungsörn ad. Vidare 1 sparvhök, 20 starar överflygande, 1000 gäss (utöver de nämnda), 32 bläsänder. Sedan ytterligare 200 gäss [illegible] uppskrämda av kungsörn (en av de 2 nämnda). Vidare bergfink överflygande vid minst 2 tillfällen, även överflygande eller rastande kråkor. Dessutom sågs svartmes i trädraden invid Klingavälsån, just där ån kröker i S delen av provytan. Ån utgör där (liksom f ö) provytans västra gräns, [illegible] och svartmesen (eller -mesarna) vistades faktiskt inom provytan.

Ingas protokoll är också mycket innehållsrikt. Hon hade ingen kartskiss med sig i fält,och jag anför därför allt hon skrivit upp, med kommentarer:

(1) södra delen: 1 kungsörn, 1 hämpling, 1 talgoxe, 1 ormvråk, 2 råkor 1 rödhake, 2 ormvråkar, ännu 1 kungsörn, 3 starar samt c 500 gäss, de sistnämnda överflygande.

(2) resten av provytan: 1 + 3 sädgäss, 1 stare, talgoxe, 8 sånglärkor, dessutom tornfalk över och steglits över samt - ovisst om de [illegible] bara flög över eller åtminstone delvis befann sig på provytan -: 5 vipor över, 6 hämplingar, 2 kråkor och c 50 kajor, 60 gäss samt [illegible] ytterligare c 1000 gäss varav få bläsgäss, bara något tiotal.

FORTS: protokollet från kontrollytan
samt kommentarer

OBS: Text, men ingen karta.

1975-10-12 forts.

Inventering av kontrollytan på Vombs ängar. Tid 1140-1215. Gjordes av Inga och mig. Jag saknar karta att direkt införa observationerna från kladden; anför dem därför här sålunda:

(a) östra delen: 1 sånglärka, 2 hämplingar, 1 ängspiplärka, 1 kråka, 1 enkelbeckasin, 1 kaja.
(b) mellersta tredjedelen: intet
(c) västra delen: 260 sädgäss och c 8 bläsgäss, 1 jagande sparvhök som störtdök (men resultatet okänt), vidare 1 ladusvala, 1 enkelbeckasin och 1 fällande sävsparv samt vid Klingavälsån (=i västra gränsen) sävsparv och ängspiplärka.

I kanten, i träden vid ån rödhake, 1 kråka samt Passer sp. Överflygande: summa c 50 + 50 sädgäss, några bläsgäss, 1 ormvråk, 1 vinterhämpling, därtill sånglärka.

Inga, som inte gick över kontrollytan samtidigt med mig, har antecknat:

(1) östra delen: 2 ängspiplärkor uppflygande, 11 sädgäss överflygande samt i gränsen mot mellersta delen 4 hämplingar, 3 sävsparvar, och 1 kaja.[redacted]
(2) mellersta delen: 1 enkelbeckasin upp, 1 sånglärka upp, 1 skata, 1 + 2 kråkor varav 2 "Lomankråkor", d v s djur vingmärkta av Jon Loman på Zootis; dessa vingmärken är färggranna men så invecklade i mönstret att man nästan aldrig kan avläsa alla de detaljer som identifierar varje individ särskilt. - Vidare 2 skator till samt 1 sävsparv.
(3) västra delen: 1 sånglärka, 3 bergfinkar och 5 bofinkar och 3 grönfinkar (dessa 3 finkarter kanske överflygande), vidare 1 gulsparv, 1 + 1 ängspiplärkor, 1 sånglärka samt 43 sädgäss och 4 bläsgäss.

Kommentarer till inventeringen av ängarna, provyta + kontrollyta: originalanteckningarna finnas i behåll. Det var mycket fint med de 2 kungsörnarna och de mängder av gäss som till största delen skrämdes upp av örnarna. För övrigt föga märkligt, men dessa inventeringar har ju nästan alltid givit magert resultat ifråga om ängarna som häckplats,[redacted] under det att de fortfarande har kvar ett stort värde som rastplats för fågel.

Alla bestämningar härovan bergfasta; däremot kan det i enstaka fall vara osäkert om fåglarna ifråga rastade på ängarna eller bara flög över. Detta gäller i lika mån både om mina och Ingas anteckningar.

SLUT 1975-10-12

(254)

1975-10-19.

Besök vid Krankesjön och Vombs ängar kl 1115-1610. Väder: sol. På f m och middagen frisk NO vind, som avtig på e m; efter kl 1500 avtog vinden mycket. Det var mycket klart väder och fin~~n~~ sikt. Arter:

skäggdopping över 70
häger: Kr 18 ex, Vomb 6
sädgås 3500-4500 ex!
bläsgås få ex sedda/hörda
gräsand högst 25 sedda
vigg över 70
brunand 1
knipa hanne och hona
salskrak 4 ex
storskrak c 13 ex
glada 1
sparvhök över 10
ormvråk minst 12
fjällvråk minst 6
kungsörn 2 juv
havsörn 2 juv
tornfalk 3 på hemvägen
fasan
sothöna 30
vipa 1200 (på Vombs ängar),
  därtill mindre flockar
  som flög västerut
skrattmås c 40 }
fiskmås c 80 } summa över 120 ex.
gråtrut 5 ex varav 1 - 2 ad
ringduva 25 + 10 + enstaka
turkduva 1
kungsfiskare 1
gröngöling hörd upprep. ggr
större hackspett 1
sånglärka
ladusvala 3 + 1
ängspiplärka tämligen många
gärdsmyg hörd
kungsfågel
rödhake
snöskata allmän, sågs delvis
  flyga mot NO
rödvingetrast också allmän.
  sågs delvis flyga mot NO
koltrast 1 sedd
talgoxe
blåmes flera sedda
svartmes
gulsparv ofta sedd; även hos
  denna art sågs rörelser
  mot NO
sävsparv sedd, även rörelser
  mot NO som hos föregående
bofink ofta sedd; flygande
  mot NO, men även rastande
  ex sedda
bergfink allmän, flög mot NO
  men även sedd rastande
  såsom föregående
grönfink allmän
grönsiska tämligen allmän
vinterhämpling: flock c 40 ex sedd;
  däri fanns även c 8 vanliga
  hämplingar
hämpling: flock 10 ex samt de 8 som
  nämndes under föregående art
domherre: sedd flera ggr, flög
  mot NO
stare: flockar på ängarna men bara
  c 50 ex
skata sedd
kråka }
råka } dessa 3 arter sågs på Vombs ängar i inalles mer än 300 ex; därtill sågs de på andra [illegible] ställen.
kaja }

Ovanstående 54 arter sedda av mig. Därtill har jag antecknat att blåhök och stenfalk sågs men icke av mig. Inga anteckningar om namn på andra personer som jag träffade idag.

1975-10-26, söndag.

Jag ledde SkOF-exkursion till Snogeholmssjön och Krageholmssjön. Tid: 0915-1500. Vind mycket svag, temp +10° C, sikt mycket dålig, nästan dimma, oftast under 400 m, men växlade mellan 200 och 800 m. Förkortningar: S=Snogeholmssjön + omgivn., K=Krageholmssjön + omgivn, V=vägen hem via Marsvinsholm-Svedala. Artlista:

skäggdopping några S, några K
häger 1 S
gräsand sparsam S, c 50 ex K
vigg få ex K
brunand 2 ex K, nästan säkra
knipa c 8 ex K
salskrake 2 K (ej sedda av mig)
sädgås 5 överflygande K (ej sedda av mig)
ormvråk 1 K, flera V
sparvhök 2 K, varav 1 med byte
tornfalk 4 V, därav 3 kort efter det att vi lämnat K
fasan 2 S
vipa 200 V
gråtrut allra minst 10 V, sågs vid Arlöv
fiskmås många flög mot SV över K
skrattmås " " " " " K
ringduva fåtaligt sedd K
kungsfiskare 1 S på stolpe nära stranden, strax norr om Snogeholms slott
större hackspett 1 Sövde by
kråka flera S,K,V.
råka flera både på ut- och hemvägen
kaja som föregående
skata flera S, K, V.
nötskrika 1 + 1 ex K
talgoxe flera S och K
entita några sedda S
nötväcka några sedda S och K
trädkrypare 2-3 ex sedda S
gärdsmyg också 2-3 sedda S
snöskata allmän; bland annat sågs c 700 ex V
taltrast några sedda
rödvingetrast allmän S och K
koltrast: enstaka ex sedda flera gånger både vid S och K
rödhake 1 S
kungsfågel flera sedda S och K
ängspiplärka 2 sedda K
varfågel 1 K (ej sedd av mig)
stare flera 100 ex sedda vid Amalielunds gård söder om Bellinga
grönfink många vid K
steglits 2 + 11 sedda vid K
grönsiska flock 20 ex S
domherre flera sedda S och K
bofink några sedda vid S och c 15 ex vid K
gulsparv allmän både S och K
gråsparv sedd på vägen
pilfink tämligen allmän vid västra sidan av K.

Ovanstående lista innehåller 46 arter varav jag såg 43. OBS bl a att bofink sågs i helt ringa antal och att bergfink uteblev helt. Men självfallet påverkades utbytet starkt av den miserabla sikten.

Det skall tilläggas,
(a) att några deltagare såg en älg i skogen mellan Krageholmssjön och Ellestasjön; själv såg jag den tyvärr inte;
(b) att en flock sidensvans på 38 ex sågs i Lund före avresan från busstorget.

Totala antalet sedda fågelarter blir alltså 47, varav jag såg 44.

En kort redogörelse för exkursionen finnes tryckt i Anser.

1975-10-27.

Ankomst stugan vid Krankesjön 1430[redacted]. Här lista över vad som sågs före 1625:

skäggdopping 1 + 3 + flock på 11 ex
häger högst 5
gräsand 1 + 4
storskrak 5 på närmsta klarvatten
gås (sädgås) 6 överflygande
kungsörn 1 juv
ormvråk 1 på norra sidan
fjällvråk 1 stort ex, östra sidan
blåhök 1 ♂ ad och 1 annat ex
fasan 5 vid stugan, därav 2 ♂♂
sothöna 2
vipa flockar
skrattmås 200 - 350 ex
fiskmås 150 - 200 ex
ringduva ej vid sjön men på utvägen sågs en mycket stor flock i Fågelsångsdalen, c 500 - 1000 ex

kråka 40
kaja några
råka några
skata 7
nötskrika 2
stjärtmes flock 15 ex
blåmes 2
entita 2
snöskata flock 200 ex omkring kl 1620
koltrast 1
stare stor ansamling, men inga närmare anteckningar
gråsiska flock 35
grönsiska ett ex!
gulsparv flera överflygande ex

Ovanstående artlista skriven 1625.

Senare tillkom:
gärdsmyg hörd
rödhake 2 hörda
snöskata: c kl 1640-1655 kom 70 + 200 + 15 + 4 + 30 snöskator, alla flygande i samma riktning ungefär mot SV, och alla passerade invid tornet!
sädgås: några ex hördes 1708, och 1714 kom minst 800 ex till sjön från SO!

Nyctalus noctula 2 ex.

1975-10-28.

Ute från 0600. Det är duggregn och dis, sikt 1000 m. Temp +7° C.

0600 häger hörd (=h), gräsand h gäss kacklar livligt i närmsta klarvatten (förkortat: NK)
0625 rödvingetrast h
0628 rödhake börjar
0629 järnsparv h. Gäss ses: de ligger tjockt i SÖ delen av NK, f ö mycket glesare. I halvdagern skattar jag att 800 ex ses. De [redacted] kacklar
0633 gärdsmyg sjunger kortvarigt
0635 30 skrattmåsar kommer från Ö ut över sjön
0636 koltrast h. Gäss nu synliga med lätthet med blotta ögat från tornet. Kör av läten pågår, men ej en enda bläsgås hörd, däremot eventuellt en grågås. Häger och koltrast och rödhake h
0640 ormvråk h. 35 måsar, det är skratt- och fisk, mest skratt; de komma enl. skiss, liksom föreg. flock: 1 häger flyger precis över alla gässen.

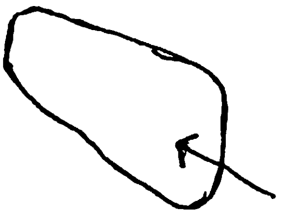

Rödhake h, snöskata h, en gräsand h. Flock 10 skäggdoppingar ses simmande. Gråsiska h, den (eller de) flyger över.

Gärdsmyg sjunger. Häger skriker på avstånd. Talgoxe h
0647 ormvråk h många ggr. Det är nu väl ljust. Rätt frisk vind-il från V. - Nog c 350-400 måsar ligger nära gässen; det är skratt- [redacted] och fiskmås
0651 gråsiska överflygande. Litet skrattmås uppe
0653 ungefär 700 gäss lyfter, flyger bortåt, d v s ungefär mot SV, ungefär i riktning Torna Hällestad. 1 blåhök ♀ eller juv ses
0657 blåhök oroar stare, ungefär 10000 (tiotusen)starar [redacted] flyger mot N
0658 90 gäss lyfter ute i sjön. De 150 gäss som är kvar i SO-hörnet (vilket här är = närmsta klarvatten) lyfter strax efteråt.
0659 i regndiset omöjligt att se om starar eventuellt är kvar; däremot ses att c 150 måsar är kvar. 7 gräsänder. 1 blåhök. Gråtrut hörs från sjön.
0701 7000 starar upp, sprida sig så:

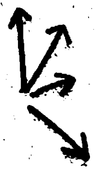

Ännu 1 blåhök ♀ eller juv, den flyger mot SO.

FORTS.

1975-10-28 forts.

2 viggar på vattnet; de lyfter. kråkor, c 5-8 ex, sedda och hörda Flera hägrar. Nu är antalet måsar nog c 1000 (ettusen!); de är delvis uppe och flyger. Vipa: 70 + 45 ex kommer på 100-150 m höjd mot OSO. Gulsparv hörd. Flock 50 snöskator flyger norrut. 1 sidensvans flyger högt mot SV. Bofink hörd. 1 glada kommer på nära håll.

0715 jag ner från tornet.

skissen härnedan visar stararnas anflygningsriktningar på e m från kl 1605:

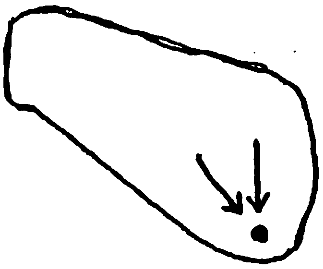

Senare på morgonen sågs: grönsiska; några sånglärkor flyger över (stugan) mot V. 1 duvhök, stort exemplar, tog stort byte under oerhörda protester från c 500 kråkor och 800 måsar. Jag hade viss misstanke att duvhöken tog ett dött djur, men tyvärr inga närmare anteckningar.

Kl 1210 gick jag upp i tornet igen. Såg: 2 kungsörnar juv över sjöns SO hörn, de var olika stora, de höll ett avstånd på c 200 meter men slog ej sällskap. Vidare: blåhök [redacted] sedd i 2-3 ex, "även morgonen". Bläsand 3, kricka 1, knipa 1, storskrak 3, gräsand c 20, sothöna 2. OBS det synnerligen ringa individantalet och det relativt stora artantalet!! Skäggdopping på m 1 m nära håll summa minst 16 ex, därutöver bara 5 ex sedda (på längre håll).

Följande obsar gjordes också vid ej närmare angivna tidpunkter, men alla före kl c 1600: ringduva liten flock på 15 ex flög mot S-SSV. Sävsparv 2 ex. Hägar många ex, totalt sågs nog 12-15 stycken. Några skator. Gärdsmyg, rödhake, jagande blåhökar men ingen ♂ ad idag. Ormvråk sedd.

Redan från kl 1605, och eventuellt ännu tidigare, kom starflockar flitigt till SO-hörnet, alltså till samma lokal som igår. Skiss se härovan!

Under tiden 1620-1650 och eventuellt senare flög minst 5 Nyctalus över ängen bakom stugan. De var mycket livliga. Minst 2 enkelbeckasiner hördes på kvällen.

1708 hördes kör av gäss
1709-1710 kom c 1200 gäss från S (ungefär!), se skiss: OBS ankomst-vägen! Dessa 1200 kom i flera flockar tillsammans, som gäss (sädgäss) gör när de uppträder i stort antal.

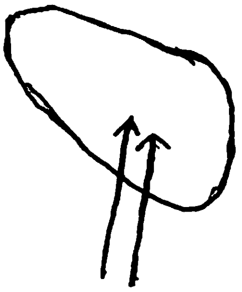

1712 50 gäss kommer
1714 250 " " samt därtill 50 mera från SO
1718 18 " " från SO

Väder: hela dagen enformigt grå, temp. c 8° C; rätt mörkt. På morgonen ytterst lätt duggregn. Sikt (på morgonen och kanske f m) c 1000 m, senare delvis 1500-2000 m. Disigt, fuktigt men ej regn eller [redacted] duggregn utom det lilla som kom på morgonen.

Följande arter sågs också under dagen, tidpunkt ej angiven utom i ett fall: vipa 2 + några ex, gråtrut 1 ad, skrattmås c 600-700-800, och fiskmås c 200-300. (Mycket höga siffror för måsar!). Blåhök flera ex sedda idag men ingen ♂ ad. Ormvråk helt få. Gråsiska hörd flera ggr på morgonen men ej senare, grönsiska hörd på morgonen, bergfink sedd och hörd på f m. Kattuggla hördes c 1830.

Det är tveksamt om bofink sågs eller hördes idag(!!). Och svalor sågs inte idag

Onsdag 1975-10-29.

Jag bodde i stugan vid Krankesjön natten till onsdag. Var uppe tidigt på morgonen, tittade igenom papper, noterade gässens uppflog, vistades på tomten, gjorde i ordning i huset, diskade, städade etc. Klockan 0923 gick jag därifrån, vandrade längs den nedlagda järnvägslinjen upp till Kvinnevad, där jag inväntade bussen till Lund. Promenaden tog 31 minuter; jag gick raskt och gjorde praktiskt taget inga uppehåll, även om jag observerade fågel litet granna. Det var hela morgonen mulet och grått och rätt svag vind. Disigt, men inte dimma: sikt c 1000 - 2000 m men knappast däröver.

Fågel:

→ Jag var ute i god tid i gryningen för att bokföra gässens uppflog. Morgonen var naturligtvis inte ljus, eftersom det var helt och lågt molntäcke och disig luft, men den var dock ljusare än gårdagsmorgonen. Gässen lyfte också något tidigare, nämligen kl 0646; jag stod på marken för att få dem bättre mot himlen, men det gick dåligt eftersom de flög bort m l m rakt mot S över Silvåkraskogen/Silvåkra allé. Jag fick → uppfattningen att högst c 1000 gäss reste då. De hade som vanligt legat mest i SO delen av Krankesjön, till stor del i närmaste klarvatten från tornet räknat. - Därefter, ej mindre än 11 minuter senare, kl 0657, lyfte en andra omgång gäss från sjön och försvann över Silvåkraskogen. Antal skattat till högst 300-400 ex. Det var otur att jag inte stod i tornet denna morgon.

Uppbrottet av stare studerades ej idag.

Från stugan eller dess omedelbara närhet sågs f ö följande: häger ideligen; tydl fanns rätt många ex här, både i sjön och utefter den upprensade kanalen från Silvåkrakärret. Enstaka ex stod också ute på ängen bakom huset etc. Ormvråk sedd och hörd men bara 1 ex. Blåhök ♀ eller juv, 1 eller (troligen) 2 ex över sjön. Vipa flock c 80 ex länge flygande över sjön, mest över närmsta klarvatten, verkade som om de ville fälla där men det gjorde de dock ej. Skrattmås och fiskmås allmänna vid den sträng av muddermassor och avhuggen vegetation som låg längs kanalen; antalet måsar syntes dock vara lägre än igår (men detta är ett ytligt och osäkert intryck). Ringduva sedd enstaka ex. Gröngöling 1 ex flög förbi. Större hackspett hörd nära men ej sedd. Ängspiplärka: enstaka ex flög över. Gärdsmyg sedd och hörd i vassen, där fanns tydligen 2 ex eller flera. RöDhake hörd på morgonen. Koltrast sedd och hörd, rödvinge hörd, gulsparv flög över flera ggr. Gråsiska flock c 25 fällde i → björktopp nära huset. Kråka allmän vid muddermassorna och på ängen upp mot allmänna vägen. Skata några sedda.

Domherre flera gånger

På vandringen upp till Kvinnevad sågs 1 ormvråk, 1 förbiflygande sparvhök nära Kvinnevad samt, när jag väntade på bussen, två flockar gråsiska, varav en på c 18 → ex i björk, den andra flocken, som var på c 10 ex, kom förbi och hade sina vanliga lockläten för sig, men den sittande flocken lockades inte upp.

Från bussen på fälten norr om landsvägen väster om Revingeby: flera 100 → vipor och cirka 1000 ljungpipare. Även ett par rätt stora starflockar på c 300 ex, varjämte kaja, kråka och råka sågs, i rätt stort antal. På dessa fält har vipflockar vistats m l m regelbundet hela hösten, ehuru jag naturligtvis antar att åtskillig omsättning skett; däremot har jag inte förrän nu sett ljungpipare där. Men idag var de ju desto talrikare!

I Lund på gatan nära busstationen en sädesärla.

1975-11-01. Allhelgonadagen, och första jaktdagen på gäss.

Enligt överenskommelse for Inga och jag till jägare Nils Borgström på Sövdeborg för att köpa gäss till Zool. Museet. Vi kom fram 0900; och inom kort, fram till 0920, kom folket med de skjutna gässen, det var 26 ex. Jag köpte 13 stycken för 200 kronor. Enbart sädgäss, och jag köpte mest ad.

Utresan togs genaste vägen via Blentarp - Sövde by. Återresan via Sövdeborgs f d station - Tågra - Spjälla - Ilstorps kyrka - Everlöv för att se efter gäss på eventuellt befintliga ovanliga rastplatser (till följd av beskjutningen, t.ex.); men vi såg intet nämnvärt eftersom det var dis eller dimma. Lugnt, milt och torrt var det.

På utresan sågs c 100 snöskator vid Råby och c 300-400 snöskator, med någon inblandning av rödvinge och taltrast, vid Dalby.

Vid Sövdeborg: flock 15 ljungpipare kom mot S över skogen. Trastar, sidensvans, bofink, bergfink, stare och ängspiplärka sågs också, åtminstone sistnämnda art sågs flyga över mot S-SV, kanske även andra av de nämnda arterna.

Till Lund igen 1045. Såg 100-tals sidensvansar samt 1 hussvala, vilket är mycket sent. Lade gässen i frys. For hem till bostaden och hämtade litet grejor, for sedan till stugan vid Krankesjön. På utvägen, V om Revingeby, c 100 ljungpipare och 40 vipor, därefter mycket fler vipor, ungefär några hundra, glest spridda, men en förbiflygande ormvråk skrämde upp dem, och ridtävlingar pågick här också.

Krankesjön: diset lättade, sikt nu 1500-2000 m. På sjön 150 sädgäss samt 1 spetsbergsgås eller abnormt färgad (säd-) gås, den hade hela översidan silvergrå. Nog c 200 gräsänder, 30 viggar, 3 bläsänder varav 1 ♂ ad, och en skäggdopping(!!). Först 80, sedan 300, sedan 30 vipor rundflygande över närmsta klarvatten. Grönsiska, 2 kungsfiskare; skrattmås först fåtalig, ad + juv, fiskmås också fåtalig, ad + juv, men senare när solen kom fram kretsade totalt 40-50 måsar. Kråka, 1 fjällvråk, 2 ormvråkar, 1 sparvhök, 10 grönsiskor.

2 ormvråkar började kretsa när solen kom. - Vidare sågs resp. hördes: rödhake, gärdsmyg, talgoxe, entita, blåmes, domherre, kaja, 1 häger, 1 trädkrypare på tall på tomten. Gäss nervösa, lyfte, fällde, lyfte, flög bort. 3 knipor. 1 gråtrut ad. Gröngöling hörd. 1 + 2 enkelbeckasiner sedda, dessutom hörd. 5 sångsvanar varav 2 ad och 3 juv flög mot NO över sjön. Kl 1315 några Nyctalus flygande.

Kl 1350 kom c 30 sädgäss till sjön igen. 3 storskrakar, 6 bläsänder, 10 gråsiskor. Flera Nyctalus nu också. 7 gråtrutar juv. Domherre, 1 ryttlande ormvråk.

Inga gick en runda nerom Silvåkrakärret och såg 1 kungsörn juv och 2 gransångare.

Danskar i tornet rapporterade: (a) mycket få gäss på Vombs ängar, men
(b) en hökuggla vid Börringesjön!!!

Kl c 1420 - 1530 gjorde Inga och jag en rundtur Silvåkra by - Vombs ängar - Vombs by - Vombsjöns SV hörn ("Furets hörna") - "Fiskar Bergströms" - Vombsjöns NV hörn (=Hjälmaröd) - tillbaka via Vombs Norregård. Disigt men ej dimma. Mycket milt; ibland syntes solen.

Vid Silvåkrakärret 1 tornfalk.

På Vombs ängar: söder om vägen 300 sädgäss, 1 fjällvråk, 1 ormvråk, och
norr om vägen 3 sädgäss(!!) samt en stor fin fjällvråk

Vombsjöns SV hörn: c 500 vattenfåglar, glest liggande, därav 350-400 gräsänder och inne bland dem 15 brunand ♂♂ och minst 25 viggar samt 18 knipor varav flera ♂♂ ad. Vidare 30 bläsänder och c 5 skäggdoppingar sedda. 6 sädgäss sågs också ligga i sjön. Men det skall sägas att sikten var bara c 1000 m. Kajor och kråkor allmänna.

Vid Vombs Norregård 1 blåhök och 2 ormvråkar.

Mycket vipor flerstädes på ängarna, även på åkrar och sandiga gräsfält etc, Ljungpipare ej sedd.

1530 Kl 1530 tillbaka till stugan. Större hackspett sedd och hörd. Och redan nu, 1530, kom 150 starar i diset.

1540 75 gäss från SO, fällde troligen. Jag går ner till kanalmynningen

1552 6 sädgäss kom, men då de nalkades, ropande, lyfte 60 gäss från sjön och flög mot SO. Några gäss flyger nu åt olika håll: 10 mot SO, 3 mot S, 1 mot SO.

1610 c 2 sädgäss och 10 bläsgäss flyger mot NV, ovisst om de fällde i sjön. 1 varfågel nära. c 2000 starar jagade av blåhök ♀ eller juv. 1 spillkråka

1620 flög förbi. Det blir ny. disigt. Temp kl 1620 är +7 1/2 grader C. Starar kommer men ses knappt i diset.

F O R T S

1975-11-01 forts.

1630 9 enkelbeckasiner flög förbi. Många stora starflockar kom från N, många tusen ex inalles däri. Om starflockar kom från andra håll är osäkert. 2 sädgäss kom från SO
1633 1 blåhök ♂ ad passerar ungefär mot S. Några [illegible] gäss
1635-1650 flera Nyctalus flygande på nära håll
1645 30 + 5 snöskator passera lågt mot SV
1655 15 gäss från S
1656 15 gäss till
1659 30 gäss till. Flera enkelbeckasiner hördes, ivriga läten många ggr. För disigt för att studera stararna
1702 38 gäss från SO, bara sädgäss. Mycket disigt, det är rätt svårt att se gässen på 400 - 500 m håll. Enkelbeckasiner hörda ofta
1704 40 sädgäss till, de kom från SO som de föregående
1705 43 gäss till. Kattuggla flyger lågt förbi
1708 c 12 gäss till
1711 50 + 30 gäss till
1713 och nu ytterligare 25 gäss
1716 avresa. Det är nu mycket mörkt.

1975-11-02.

Jag fick telefonbesked från jägare Borgström att en gammal bläsgås hade skadskjutits vid gåsjakten och att fågeln, om vi ville ha den, fanns till avhämtning i ett visst närmare angivet, olåst källarutrymme på slottet. Jag tackade naturligtvis ja till erbjudandet, och vi for och hämtade gåsen på angiven plats.

Övriga obsar på färden:

I Lund och Veberöd mycket sidensvans.

På återvägen, i glänta i skogen SO om Björka by, 2 kungsöRnar juv nära; de höll sig alldeles intill varandra.

Vombs ängar: söder om vägen litet gäss i diset.

Krankesjön vid kortvariga observationer i dis på gränsen till dimma, sikten var 500 - 1500 m: 1 skäggdopping. 2 rundflygande brunänder, ej ♂♂ ad. Flera hägrar, även flygande. På håll nog över 100 obestämbara vattenfåglar. Gråsiska [illegible] flög över. 2 + några fiskmåsar ad. 15 sädgäss.

Några notiser från slutet av oktober och början av november 1975:

(a) i Lund sågs omkring 27 oktober 6 hussvalor, 1 november vid Klostergården 1 hussvala och 5 november likaledes vid Klostergården 1 hussvala. Oerhört sent!
(b) i Lund sågs sidensvans 7 och 8 november, och i S Sandby "etc" 8 november.
(c) den 8 november sågs: öster om S Sandby 250 ljungpipare
nära Revingeby 1050 ljungpipare, 200 vipor, 35 skrattmåsar samt 1 fiskmås ad. Alltså summa c 1300 ljungpipare på denna färd.
(d) för övrigt utbyte på exkursionen 8 november se följande sidor.

(e) Björn Nilsson rapporterade att han 4 november såg 300 bläsgäss i ren flock på höstsäd nära Tulesbo (ovanför Övedskloster). 60 - 70 % av fåglarna var ungfåglar.

A

1975-11-03.

Gåsjakten på Trolle-Ljungby, som ursprungligen utlysts till 1 nov., hade [redacted] blivit uppskjuten till idag. Kl 1020 reste Magnus Sylvén och jag i bil till Trolle-Ljungby för att köpa gäss till museet. Vi kom fram till jägarens bostad i alldeles lagom tid omkr 1145. Jägaren, som heter Lars Lillienberg, angav att c 10 personer deltagit i jakten. Man hade skjutit 27 sädgäss, 1 spetsbergsgås och 17 kanadagäss. Spetsbergaren hade jägaren och hans kolleger förstås inte observerat. De var mycket trevliga och rediga allihopa och ville gärna veta hur man skiljer gäss åt, både ifråga om art, ålder etc etc., och naturligtvis varför vi ville ha så många sädgäss till museet. Jag redogjorde för läget. Bland de första gäss Magnus såg när han granskade gåsknippena var spetsbergaren.

obs

Jag och Magnus tittade noga på alla gäss, minst noga dock på kanadensarna. Min av sikt var att inte köpa någon sådan, men jag ändrade mig. En bar Riksmusei ring, och jag tyckte den var värd att köpa. Så köpte jag en till som var vacker och, som jag först trodde, en ungfågel, men däri hade jag nog fel. Av sädgäss köpte vi 11 stycken varav (ungefär) 3 ungfåglar, och så köpte vi förstås med förtjusning spetsbergaren; det blev också tal om i vad mån den var tillåten att skjuta. Jag sade dem att om ma ansåg att spetsbergsgåsen är en ras av sädgås, då är den en sädgås och följaktligen tillåten att skjuta. Vi talade kort om sådana frågor. Sädgäss (incl. spetsbergaren) kostade 15 kr/stycket, kanadensarna kostade 20.

obs

En sädgås hade norsk ring. Men den hade huvud och hals avlägsnade och var även f i mycket tråkigt skick, varför jag nöjde mig med att få benet med ring (det var en normal aluminiumring och en spiralring i gul plast). Närmare undersökning av kroppen gjordes inte, vilket naturligtvis är en brist, men det ansvaret får jag ta.

Redan omkr 1240 var vi färdiga med gässen och fortsatte till Landön, där vi unnad oss god tid och gick runt, dock endast i samhället och dess omedelbara närhet. Mycke trevlig biotop, och därtill nära nog folktom nu på senhösten. Sedan for vi till Åhus där vi fann ett öppet konditori och tog en varm fika med goda wienerbröd. Fortsatte så söderut; avsåg att snedda mot SV till Degeberga/Forsakar men ett anslag angav att en bro vid Sjögård var avstängd varför vi måste fara nerom Olseröd. Inget fel på den saken förresten, det var mycket trevligt landskap vi genomkorsade. Stannade vid Forsakar och gick en bit, säkert 500-800 m, uppåt dalen. Mycket vackert men varken fors ärla eller strömstare eller kungsfiskare sågs. Sedan bar det hemåt via Ribbetuaröd (stora, nästan människotomma marker, klara avfolkningsbygder; dessvärre också väldiga arealer planterade med gran). For via Vallarum - Fränninge - Vollsjö - Araskoga - Tulesbo - Övedskloster - norr om Vombsjön - västra Vombsjöstranden - över Vombs Norregård - Vombs ängar - Silvåkra - Tvedöra - S Sandby - Lund, ankomst Zootis omkr 1625. Ordnade gässen (etiketter, placering i frys etc), separerade, tackande varandra för en skön dag. Jag stannade kvar på Zootis någon timme och fick sedan lift hem med Göran Högstedt, som just fått sin nya SAAB.

In

Vädret var under större delen av resan disigt, ofta på gränsen till dimma. Men en avsevärd sträcka, ungefär från Tollarp förbi Kristianstad till Trolle Ljungby, va det bättre sikt och delvis sol, likaså när vi besökte Landön och en stund därefter. När vi gjorde uppehåll vid Äspet invid Åhus mörknade det mycket över havet, sikten blev sämre, diset tätnade och det var uppenbart att molntäcket blev tjockt.

På grund av vädret lämpade sig turen inte för undersökning av tätheten av divers lätt synliga fåglar såsom rovfågel, kråkfågel, gäss etc. Därför bara kortfattade kommentarer till artlistan härnedan. Den är inte helt fullständig, jag noterade t ex inte gråsparv, pilfink, sånglärka, all kråkfågel etc.

i

skäggdopping: utanför Landöns hamn 1 ex nära, 1 ex längre ut. Här var sikten god, säkert 3 km, och det var milt och fint med delvis skarpt solsken
storskarv: 1 ex på fisknätstolpe utanför Landön
kanadagås: på ängsmarken strax N om Landöns samhälle gick en flock på c 70-80 ex. I vattnet utanför låg ytterligare c 100 ex, och på närmaste holmen, vars västra del var öppen och beklädd med kort gräsvegetation, betade minst 60-70 ex, antagligen flera ehuru de var delvis nätt och jämnt synliga. Men 60 ex syntes utmärkt. Inalles alltså minst 230-250 ex här Lätet hördes då och då, och en gång flög 2 ex förbi söderut, också ropande några ggr. Men någon stor kör av läten var det aldrig; bara enstaka eller några få ex lät höra sig samtidigt.

obs

C

1975-11-03 forts.

sädgås: Trolle Ljungby 800. På fälten nära Tulesbo mycket stora mängder, snabbräkning gav c 2500, och på Vombs ängar c 200.

obs

bläsgås: 1 ad sedd i flocken vid Trolle Ljungby.
spetsbergsgås Trolle Ljungby 1 ex skjutet; se ovan.
knölsvan några ex Landön
gräsand sedd Landön och Åhus
kricka några ex Åhus- Äspet
småskrak 5 ex Åhus
ormvråk: summa 17 ex sedda på färden
fjällvråk " 3 " " " "
sparvhök nära Åhus 2 + 1 ex
tornfalk summa 8 ex sedda på färden
rapphöns 5 Landön
kustpipare 1 ex Äspet
kärrsnäppa flock 8 ex Äspet
vipa: flockar flerstädes
ljungpipare flock nära Odarslöv på utresan
skrattmås: bland annat c 200 ex vid Vombsjön, och dessutom under dagens lopp flera flockar flygande västerut
gråtrut sedd Åhus och Landön
havstrut 1 ad Landön
ringduva enstaka sedda
turkduva sedd
ängspiplärka
sidensvans: flockar sedda flerstädes
kungsfågel hörd vid Landön etc
snöskata några småflockar samt på e m en flock på c 800 ex vid Araskoga
sävsparv Landön
gulsparv Landön
bergfink sedd
stare
kråka var avgjort allmän, särskilt framträdande i östra Skåne. När vi körde tillbaka från Äspet vi var ännu på denna plats, nära en av Helgeåns armar), flög ett tiotal kråkor alldeles framför bilen och satte sig delvis i snårmark vid vägen. Däribland var en flavistisk fågel, alltigenom smutsigt och matt gulbrun, ehuru inte alldeles jämnfärgad. Sågs mycket nära men endast kortvarigt.
råka
kaja
skata
nötskrika.

(263)

1975-11-08.
Observera först några notiser från denna dag på föregående sida.

Jag inventerade Vombs ängar idag. Härnedan resultatet från (a) provytan incl. överflygande fåglar, (b) kontrollytan incl. dito, (c) övriga delar av ängarna i den mån de kunde överskådas. De sedvanliga kartorna har inte kommit till användning. Efter studierna på Vombs ängar for vi (Inga och jag) till stugan; obsarna där följer efter det övriga.

(263)

Provytan: 2 + 1 ormvråkar, 1 enkelbeckasin, 2 rådjur, 5 krickor i damm. 20 kråkor och 15 råkor satt i träden vid ån, lyfte tillsammans med flera artfränder och 100 kajor (kajorna satt utanför provytan). Alla flög över provytan bort mot Vomb. Ängspiplärka hörd. 3 enkelbeckasiner och 1 dvärgbeckasin vid dammen i S spetsen. 4 rådjur. 1 blåhök juv jagad av 2 kråkor. 1 fjällvråk ryttlar. Gäss (men ej klart om de rastade eller flög över, sannolikt det sistnämnda). Flock sånglärkor. 25 kråkor + 20 råkor. Mycket litet gås-spillning på provytan, (kanske) delvis emedan gräset var för högt för att gässen skulle trivas. 1 fjällvråk, osäkert om nytt ex eller redan noterat.
Överflygande över provytan: 2 flockar gäss, en på minst 150 ex, nästa på c 100 ex; alla var sädgäss, men dessutom kom 1 + 4 bläsgäss ad. 75 vipor flög mot S, 1 kråka mot N, 1 grönfink mot S; alla riktningar ungefärliga förstås. Flock på 30-40 flygande sånglärkor sågs, och överflygande gråsiska hördes en gång. Senare flög knipa ♂♀ över; vingtonen hördes på 500 m avstånd. Lärkor och vipor överflygande, 1 skogsduva och vid annat tillfälle 1 ringduva; och en duvhök flög mot NO (ålder osäker); rätt kort därefter kom 1 duvhök juv mot SV; det kan ha rör sig om samma ex. 2 kungsörnar juv kretsade också ett slag över provytan; de behandlas f ö härnedan.

Kontrollytan granskades 1340-1408. På östra tredjedelen och en liten bit dessutom gick 450 vipor och 15 starar, och 1 enkelbeckasin lyfte. På kontrollytans V del lyfte 1 ängspiplärka och 1 sånglärka. En del gåsspillning att se på denna yta.
Överflygande över kontrollytan: flockar av gäss, bara sädgäss. 1 blåhök juv kom också häröver. 1 obestämd småfågel med ett underligt läte "pwick pwick" flög över, eller lyfte möjligen. (En del gåsspillning fanns på kontrollytan). 18

På eller över ängarna i övrigt sågs följande. Uppe i norr 1 fjällvråk, 1 tornfalk, 80 betande sädgäss delvis i högt gräs. Vidare kråka, råka och kaja. Överflygande gäss. Beträffande kajflock som satt utanför provytan se härovan.

Från nyharvat fält nere i SV, på V sidan av Klingavälsån, lyfte vipor. Från fältet söder om oljevägen ("mellanstycket", beläget mellan prov- och kontrollytan) lyfte c 100 sädgäss; det var desamma som när jag kom. Dessa gäss flög häftigt iväg mot söder. Orsak: 1 kungsörn juv (nämnd ovan) kretsar 300 m (månne: på 300 m avstånd eller på 300 m höjd??). En annan kungsörn juv (också nämnd ovan) kommer med djupa vingslag dit från SO. Örnarna ger sig in i långvarigt kretsande upp till c 600 - 700 m höjd; de försvann efter 7 - 8 minuter ner mot SV. 3 skrattmåsar kom högt uppe med kurs mot V. - Långt uppe i norr lyfte dessutom minst 250 gäss, de sågs bra; det var bara sädgås. Därtill sågs uppe i norr 1 fjällvråk samt mycket kråkfågel.

Ängarna, och nu talar jag om området som helhet, incl. prov- och kontrollytor, var mycket torra. Ingen genomströmning av vatten i centraldiket. Inga kreatur alls.

Vi fortsatte till stugan, ankomst dit 1415. Avnjöt kaffe på verandan 1430-1450.
Väder: det var lugnt, härligt, fin luft, delvis sol, lätta moln, sällsynt vackert ljus
Temp. kl 1440 var 4 1/2 grader C.

Jag var vid stugan hela eftermiddagen; delvis uppe i tornet. Vädret förblev ungefär som förut, utmärkt fint, klar sikt, men rätt kyligt. Kl 1700 var det knappt +2 1/2 grader C. Fågel:

skäggdopping summa 26 ex sågs i sjön, relativt spridda, dock en flock på 9 ex. Se även nedan under gräsand om obest. vattenfåglar

häger: ideligen sedd och ofta hörd, visserligen knappt mer än 2-3 samtidigt, men tydligen fanns minst 10 ex.

rördrom hördes 1710-1717 många ggr; det starka lätet "gaå" eller "gorr". Det hördes nu samtidigt med häger och sädgäss, tydligen var det 2 ex. Inga, som rusade ut, hörde ett ex flyga mot Silvåkrakärret och ett annat ex flög "rakt fram" över sjön. Mycket kul.

sädgås: kl 1650-1655 flög några flockar, c 20 + 10 + 5 + 12, över Krankesjön åt olika håll, fällde troligen ej. Men kl 1708-1715 kom flera hundra gäss från söder. Siffran är delvis skattad, ty det var för mörkt för att se ordentligt. Därefter hördes kör av gåsläten från sjön. Kl 1720-1750 var kören någorlunda livlig, men jag tror inte på ett högre antal än 500 ex. Bara sädgäss hördes.

1975-11-08 forts.

gräsand: mycket mer än förut syntes i sjön. Kl c 1500 från tornet sågs med tub c
370 vattenfåglar, fördelade sålunda:

gräsand c 100-125
vigg uppe i norr c 120
brunand uppe i norr c 15, mest ♂♂ sedda
knipa flock 16 ex; inga andra
storskrak flock 9 ex, inga andra
salskrak flock 7 ex, " " , och inga ♂♂ ad sedda
skäggdopping summa 26 enligt ovan
obestämd vattenfågel c 100 ex långt bort i V änden, det var troligen en blandning
av gräsand och vigg och kanske litet brunand och kanske också några andra
Anas-arter; blåsand eventuellt hörd en gång. Sothöns kan ha funnits men sågs
ej säkert !!! - Vigg och brunand låg i norr utanför vassen, knipa och storskrak
bildade egna flockar på klarvattnet. Salskrakarna låg nära gräsänder; f ö låg
(art-) änder mest i flockar ehuru enstaka ex och par också sågs.
ormvråk: 2 - 3 ex i Silvåkra allé och vid Krankesjöns SO del
sparvhök 1 ex norrut över sjön kl 1445
duvhök 1 ex mot SV över SÖ delen av sjön kl c 1515, mycket lågt
blåhök 1 ex kl 1600 över SÖ delen av sjön, och kl 1602 sågs 3 andra ex längre bort
i väster. Summa 4 ex alltså, men ingen ♂ ad
rall hörd på em en gång men bra
(sothöns ej sedda säkert!!!)
enkelbeckasin: en flock på 3 ex sedd, därtill hördes ofta enstaka ex på e m & kvälle
skrattmås: några över sjön
fiskmås några ad och juv rätt högt över sjön. - På e m c kl 1545-1600 flög dessutom inalles 75-125 måsar mot Vombsjön långt uppe i norr; troligen var det både
skratt- och fiskmås häri. Ingen trut var med. (OBS att måsar ofta på kvällarna
flyger österut, nästan alltid på rätt långt avstånd i norr från tornet räknat.
Jag förmodar att de har nattkvarter vid Vombsjön.GR)
ringduva 2 ex
kungsfiskare hörd flera ggr på e m vid kanalens utlopp i SO-hörnet
större hackspett ♀ sedd nära; orädd. Något ex dessutom sett och hört
sånglärka enstaka ex överflygande
kråka få
kaja flock på 8 ex sågs, gjorde flygkonster
blåmes 1
gärdsmyg varnade ofta, och sjöng en gång
rödvingetrast hörd en gång i mörkret kl 1715
koltrast 1 + 1 sedda på kvällen
stare: kl c 1550-1630 samlades sammanlagt kanske 150-200 ex till SO-hörnet. Men
flockar kan ha kommit osedda från NV och N; Inga och jag var ute och plockade
svamp ett slag och hade ej full kontroll över sjön.
gråsiska hörd och sedd i enstaka ex
grönsiska liten flock sedd och hörd
steglits 3 + 1 ex överflygande, nära, sågs fint
domherre hörd en gång
bofink hörd, samt 1 ♀ sedd
bergfink hörd några ggr.

Väder kl 2040: stilla; mycket klar stjärnhimmel, och temp. minus 2 1/2 grader C!

Tillägg: (a) sångsvan: 2 ex flög över just när vi kl 1140 ankom från Lund. Detta
sågs av Inga
(b) snöskata: några ex sedda vid Krankesjön på e m och kvällen
(c) ett par danska ornitologer rapporterade stripgås sedd på ängarna!

1975-11-09, söndag.

Jag bodde i stugan på natten. Har inte angivit exakt tid för obsarnas början, men jag studerade gässens uppflog ur sjön:

0652 50 ex upp, flög ungefär norrut
0653 över 1000 ex upp, de flög ungefär mot V-NV, spred sig solfjäderformigt enligt denna skiss:

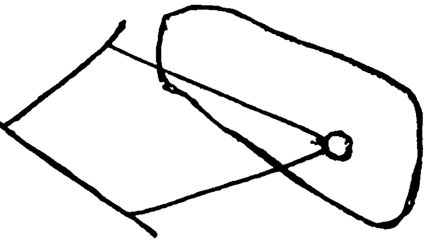

0656 7 gäss mot SO. 0657 se nedan.
0658 35 gäss passerar sålunda:

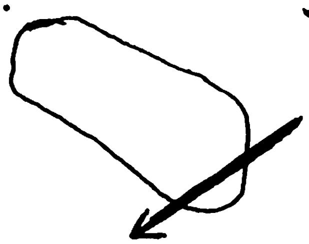

Mycket gäss kvar i sjön.
0657 två skott hörs långt bort i V eller NV.
0658 över 1200 gäss upp, de flög nästan exakt som ovannämnda flock på 1000 ex.
0659 5 gäss mot SO och kanske 50 eller 100 mot N eller NV.
0701 4 eller 5 skott [redacted] hörs långt bort i NV.
100 gäss torde ha flugit ungefär enligt denna skiss:

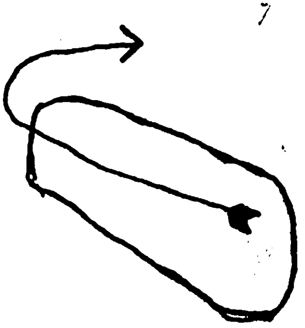

De svängde Att berodde eventuellt på beskjutning.
Väder: mycket klar luft, men molntäckt. Svag NO vind. Kallt: temp. är 2 1/2 grader C.
0704 20 gäss mot SO. Mycket få gäss kvar nu.
Därmed slut på morgonobsarna.

- - - - -

0930 frukost. Fint väder, sol, och mycket grann belysning, men mycket moln.
1 sädgås, missfärgad enligt skiss, kommer flygande ensam. Skissen visar den uppifrån.
De markerade områdena snövita.

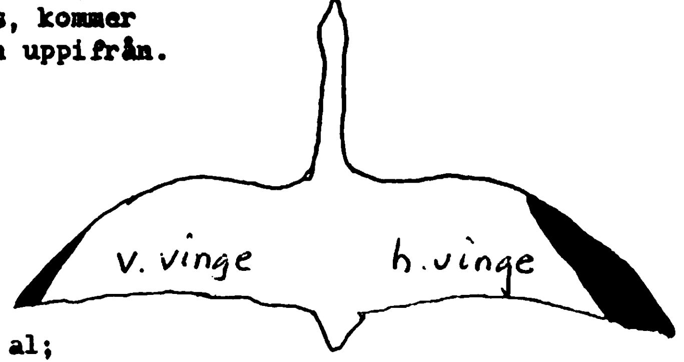

Vidare sågs 1 havstrut ad och 1 dito juv; de var ej i sällskap. 1 gråtrut juv, 3 fiskmåsar och drygt 10 skrattmåsar också sedda. Flock på 13 salskrakar likaså! Stor flock på c 50 gråsiskor fällde i videbuske och ~~s en stund~~ senare i en al; när de återsågs ännu något senare var flocken nog på 75-80 ex. Även såg jag en flock på c 20 grönsiskor.

c 0940-1000 jag upp i tornet. Här var 2 unga män. 1 ormvråk med en ljus (vit) övre stjärttäckare kantstående eller kanske en felvuxen stjärtpenna flög lågt över vassen, mycket nära. Den ene pojken ville ha den till blåhök men accepterade sedan faktum, och gärna. Jag beskådade sjön och gann:
10 storskrakar varav ingen ♂ ad.
1 salskrake, ej ♂ ad; därtill kom 4 salskrakar från Ö [redacted] och störtade ner.
3 sothöns.
summa c 100 synliga gräsänder, [redacted] fördelade på flera flockar.
4 bläsänder varav ingen ♂ ad.
minst 12 skäggdoppingar.
obestämd vattenfågel högst 100 ex.
vigg nog c 50 ex sedda.
Dessutom kom en flock på 25 vipor mot Ö.

c 1000 Redan innan jag gick upp i tornet sågs mycket folk där, och andra var tydligen på rundvandring vid sjön. Omkring kl 1000 samlades SkOF:s exkursionsdeltagare vid P-platsen. Det blev 13 bilar. Jag hörde Johnny Karlsson tala till dem. Men de gick inte upp i tornet.

1015 [redacted] kom 3 knölsvanar mot V-VNV, höjd c 100 m,
1025 " 2 " " V-VNV, " c 50 m,
1040 " 9 " " V V , " c 600 m.
} vingtonen hördes från alla; alla upptäcktes på vingtonen.

I flocken på 9 ex var minst 2 mörka ex; alla övriga var, eller föreföll att vara, rent vita.
1 svartmes nära. Flera talgoxar kom fram, fick bröd. 3 blåmesar[redacted] också sedda.
Den [redacted] mycket trivsamme fotografen Elmelid + flickvän kom på besök.
Ulla Holmbergs ena flicka + pojkvän kom också; de meddelade att de sett 2 kungsfiskare på vanliga platsen.

FORTS

1975-11-09 forts.

1 enkelbeckasin över sjön. 1 blåhök ♀ eller juv över vassen. Domherre hörd.
1 storskrak ♂ ad flygande. 1 större hackspett.
(Det är uppenbart att obsarna nu var föga intensiva och ej oavbrutna!).

1123 kom 11 sädgäss från S och fällde i sjön.
En oerhörd fågelflock ses såsom en rök i luften bortom Revinge, alltså på mycket stort avstånd. Men det är säkert [redacted] den stora ljungpiparflocken. Den steg högt upp; och jag skattade individantalet till c 1000-1500, my. approx (Enkel skiss i originalet, ej återgiven här).

1125 2 obestämda svanar högt mot V.

1155-1435 rundtur, speciellt för att se efter gäss. Vi for stugan - Vombs ängar (kort stopp, högst 100 gäss på samma sätt som igår) - Vombs by - Vombsjöns SV hörn. Då lyfte på långt håll bortom Norregård c 600 gäss, fint, men alldeles för långt håll för detaljstudier. De flög mot S. 1 ryttlande tornfalk sedd, samt massor av svartfågel. Föga studier över vad som låg i Vombsjön. Vi for via Hjälmaröd - Svansjö - till skogsbrynet där Färs Härads hembygdsgård ligger. Stopp här och promenad ner till Vombsjöstranden. Stark sol! Här sågs 1 glada, [redacted] 1 gråtrut ad samt spridda trutar och måsar i motljuset. Av gäss nästan intet. 1 nötskrika. Vi fortsatte till stora sänkan mellan Öved och Tulesbo (Tullesbo). Här ej en gås, men en fin kungsörn juv flög [redacted] mot Ö över Tulesbo, skrämde upp 1 häger ur skogen, den flög med sträckt hals (som hägern ofta eller alltid gör när den lyfter för örn). Vi for ej längre mot Tulesbo utan tog in på vägen mot Sjöbo. På stort fält (närmast) Ö om Öveds festplats gick c 1500 gäss jättefint och i utmärkt ljus, därav 1 stripgås, 1 kanadagås och drygt 50 bläsgäss; av dessa var de flesta ad, men jag tror att en hel del juv bör tilläggas. Antalet sädgäss var c 1400-1500. De var oroliga. 37 bläsgäss lyfte och flög mot Vombsjön, senare gjorde andra (gäss, eller bläsgäss?) likadant. 1 + 1 ormvråkar samt 1 sittande tornfalk också sedda.

Vi for tillbaka via Björka; här sågs ormvråkar. Vidare upp på den s k Norra Vombvägen genom Vombs Fure. Stannade vid Vombsjöns SO hörn, på utsiktsplatsen, och granskade sjön. Alla gässen hade flugit dit. Stripgåsen syntes omigen. Gässen lyfte emellertid ur sjön och flög tillbaka m l m till samma plats där de stått. 2 ad och 5 juv sångsvanar kom men flög tillbaka mot Ö. 1 + 1 + 1 ormvråkar sedda på olika håll. 1 ormvråk till, my. långt bort i riktning Löberöd. Vi for genom furet via Vombs by till svämdammarna som Malmö Vattenverk sköter. Många av dessa dammar var tomma på vatten, många var fulla med vatten men tomma på fågel. Dock låg

i [redacted] en damm: 2 sothöns
i annan " : 2 knölsvanar ad
i " " : 6 knölsvanar ad och 1 knölsvan juv
i " " : 2 knipor.

Här sågs även 1 sparvhök och kortdärpå ännu 1 dito.
Vi for även in till dammarna som ligger i skogen öster om allmänna vägen från Vombs by söderut. Men vid dessa dammar sågs intet. "Plurren i skogen" besöktes också; därmed menas en undangömd damm i Furet, som att döma av vegetation och doft tar emot mycket smutsigt vatten. Ingen fågel sedd här heller. Rabyns reningsverk: intet utom kråkor etc. Över Vombs ängar sågs ett fåtal gäss, litet vipor samt 3 fjällvråkar. Vid Silvåkra 30 snöskator; därefter ej mera på denna rundtur. Det var kyligt och blåsigt.

1538 flock c 60 starar över Krankesjöns SO hörn. 1 havstrut ad och 1 dito juv samt flera hägrar sågs över sjön.

c 1540 flock c 30 måsar högt mot V; det var några gråtrutar juv, resten fiskmås och/eller skrattmås.

Tillägg:
(a) igårkväll, 8 nov., efter mörkrets inbrott, hördes enkelbeckasin.
(b) idag, innan vi startade rundturen 1155, kom ej mindre än 17 hägrar från söder till sjön.
(c) idag sågs 10 hägrar vid Björkadammen. Där, eller på fälten i närheten, ses påfallande ofta rikligt med häger.

SLUT

c

1975-11-15, lördag.

Eftersom det var mycket vackert väder på morgonen, beslöt Inga och jag att fara ut till stugan vid Krankesjön redan idag; vår ursprungliga avsikt var annars att utföra en del arbete i Lund idag och göra en utfärd på söndagen.

Start från Lund c 1210, ankomst stugan 1240. Det var mycket folk i tornet, och jag gick därför till att börja med en sväng vid sydosthörnet. Såg dock inte mycket. Kungsfiskaren var inte att se. Omkr 1315 gick jag upp i tornet och gjorde en grundlig titt över sjön med kikare och tub. Delvis var jag ensam, delvis hade jag sällskap med ett par okända herrar.

Det var sol, lätt eller tämligen lätt dis, alldeles vindstilla och ungefär + 2° Celsius. På delar av klarvattnet i SO och på en del fält närmast omkring de vassruggar, som avgränsar detta klarvatten, var det ytterst tunn is, knappast fast utan mera "mosig", men den täckte dock delar av en yta på väl 400 x 700 m (fast betydande delar av samma yta var beväxta med vass). OBS också att detta var ungefär när dagen borde vara som varmast. Det syntes också att det varit tämligen stark frost: vitt i gräset etc etc. Fågel:

skäggdopping 1 + 12 ex, antagligen flera på långt håll i V - NV

häger snarast allmän; visserligen flög de mest ensamma eller 2 i sällskap omkring, men en granskning visade att det säkert stod 10 hägrar synliga i vasskanter; därtill fanns åtminstone ett par tre ex vid kanalen mellan Silvåkrakärret och sjön

knölsvan: innan jag gick upp i tornet kom 2 ad flygande från Ö och fällde långt ute i sjön. Från tornet såg jag sedan en flock på 6-7 ex långt borta i VNV; nästan säkert låg de 2 knölsvanarna däri, och nästan säkert var allihopa knölsvan. Men omöjligt att bli 100 % säker. - Senare på e m flög 2 knölsvanar ad tillbaka österut. 5 svanar låg då kvar i V Krankesjön.

gräsand låg flerstädes i m l m tydliga flockar, delvis rätt glest. Totalt nog 200 - 250 ex sedda. Det finns ju anledning att tro att det blivit tunn is inne i vassen och att en del änder därför tvingats ut på öppnare ytor.

brunand: några ♂♂ sedda i gles andflock my långt borta

vigg: säkert 15 sedda

knipa: flock 10 ex varav åtminstone ett par ♂♂ ad låg my långt ute

storskrak: flock på c 27 ex sedd långt ute, därav 6 ♂♂ ad. Något enstaka ex sågs på annat ställe i sjön

salskrak: flock minst 5 ex varav troligen ingen ♂ ad låg mycket långt ute

obestämda änder: allra minst 75 ex långt borta, antagligen 100 eller fler. Det var på gränsen att jag kunde bestämma en del: jag är nästan övertygad om att det fanns gräsand, brunand, vigg och knipa och kanske litet salskrak häri. Brunand och vigg kan ha varit rätt rikliga

ormvråk 1 ex med normal teckning flög lågt ut över SO delen av sjön och gjorde en sväng över vassarna innan den försvann i N

fjällvråk 1 ex kom rakt österifrån och fortsatte ut över sjön, rätt högt (150 m)

kungsörn 1 juv kom elegant över sjön från S och flög i något krokig kurs mot NO, senare N. Jag såg en gräsandflock lyfta för örnen

skrattmås: minst ett tiotal sågs över sjön; majoriteten var ad i vinterdräkt, men jag såg minst 2 icke utfärgade ex

fiskmås: 2 ad sedda, troligen även någon juv

gråtrut: enstaka strövare, både ad och juv, och senare fann jag att en flock på minst 8 låg ute på sjön

vipa: c 45 ex kom i spridd och gles ordning flygande mot OSO - SO över sjön och fortsatte ner över Silvåkra by.

ljungpipare: en flock på minst 400 ex flög fint i solskenet över sjön, spred sig, samlade sig åter etc, försvann sedan ungefär mot NO. Se även tillägg sist.

kungsfiskare hördes ropa ljudligt när jag var uppe i tornet. Från vanliga platsen vid kanalmynningen i SO

sidensvans enstaka ex flög över

gärdsmyg surrade i vassen flera ggr

domherre hördes ett par ggr

grönsiska 2 ex flög förbi tornet

skata sedd

kråka sedd, flera ex.

forts!

1975-11-15, lördag forts.

Vi drack kaffe i stugan omkring kl 1400. Det kom verkligt mycket folk till tornet, flera ggr såg vi att det stod minst 5-6 personer i tornet medan 10 väntade på marken. Minst 35 personer måste ha kommit på halvtimme. Några få föreföll föga intresserade av naturen, men de allra flesta ville upp i tornet. Flera bekanta: danska grupper som gärna far hit, vidare bröderna Weibull m fl m fl.

Efter kaffepausen gick Inga och jag bort längs lilla vägen, över stora vägen och vidare över sandmarken ner till nedre kanten av tallskogen, så att vi fick god sikt över Vombs ängar. Detta kl 1430-1515. Såg därvid:

häger enstaka flygande, flera ggr, antal uppenbart avsevärt i trakten
sädgås först bara 1 ex (!!!) flygande på håll, men efter en stund kom en flock på 24 ex rätt högt, med kurs ungefär mot S-SV, svängde dock. Därutöver inga gäss!
ormvråk summa 2 ex
fjällvråk 1 ex sittande på stolpe på ängarna
duvhök 1 ex i träd, bara några meter rakt under en sittande ormvråk. Höken flög bort men ty värr i sådan vinkel att åldern inte kunde avgöras
tornfalk 1 ex
skrattmås: 10 ex flög mot Vombsjön kl c 1500
fiskmås juv sedd
gråtrut juv dito
knölsvan 2 ad flög österut (angivna ovan).

När vi kom tillbaka till stugan c 1515, kom en duvhök alldeles över trädgården och susade in bland alarna norrut vid stranden med hög fart och alldeles lågt, högst 1 m över marken. En spillkråka lyfte då där och skrek vilt och länge alltmedan den flög bort mot SO över sjön. Koltrast sedd ett par ggr.

Kl 1532 kom en flock på 5 starar (!!) och började flyga runt stora buskarna i vassen i SO, i vars närhet de brukar övernatta. Kl 1538 kom 1 (en) stare till!

1 större hackspett kom från N och fällde på tomten i en av de höga björkarna.

Smådopping drillade flera ggr från sjön (hördes även tidigare, men my bra på slutet) Inga uppmärksammade lätet redan när jag stod i tornet. Inga såg förresten kungsfiskaren också. - Vi startade hemfärden 1545, alltså innan mörkret fallit.

Diverse tillägg: på Vombs ängar 2 rådjur långt ute. Just när vi startat hemfärden passerade vi under en ormvråk som satt i ett träd och inte lyfte. Den hade ett ovanligt tydligt och brett vitt halsband eller rättare bröstband.

På utvägen såg vi:

1 tornfalk ryttlande i vägkanten V om S Sandby
1 ormvråk i trädtopp nära Revingeby 8 (gamla stork-gården)
1 sparvhök susande i spikrak kurs snett emot oss i tallskogen nära Revingehed, det syntes att den var hårt ställd på byte, antagligen såg vi den just sekunden innan den skulle slå efter bytet. Men det hela gick fort och det var omöjligt att stanna, åtminstone fanns intet hopp att då få se höken mera.
1 varfågel fritt på telefontråd på stora sandmarken nära där vägen går ner till Saltkråkan
c 75-100 vipor på kortgräsigt fält V om Revingeby
minst 400 ljungpipare på fält intill föregående; dock så att vipor och pipare inte gick blandade om varandra.

Vi kom hem till bostaden i Lund c 1615. Mycket skön tur.

A

1975-11-20.
På morgonen kl c 0730 kom över Lund 10 + 6 + 6 + 5 + 6 sädgäss mot V. Alla flockarna kom inom några minuter. Jag stannade denna morgon hemma något längre än vanligt. När jag gick till bussen kl 0845, flög en hussvala över husen och hållplatsen. Oerhört sent! Jag hörde först lätet och fann så fågeln genast.

1975-11-21.
På morgonen över Lund ett par gåsflockar, dels hörda, dels sedda; men de som jag såg var bara på c 10 ex vardera.
På e m intressant och ur flera synpunkter märklig utfärd: Inga, Johnny och jag for enligt överenskommelse till herr greven Sigvard Beck-Friis på Börringekloster för att diskutera placeringen av ett fågeltorn vid Norra Börringesjön (= Klosterviken). Skånes Ornitologiska Förening önskar få ett sådant torn uppfört där. Trots att jag inte längre är med i SkOFs styrelse, hade jag ombetts (av greven) att deltaga. Jag gjorde detta med en viss tvekan, av flera orsaker, men beslöt dock till sist att ~~[illegible]~~ följa med. Det ångrar jag inte; inte heller tror jag att min närvaro var till skada för den goda saken.
På grund av bristande tid hinner jag inte skriva ~~[illegible]~~ mycket om herr grevens uppträdande. Det hade annars varit förtjänt av en utförlig analys. Men det må vara nog sagt att han var helt otroligt högfärdig, framhöll sin enorma kompetens och sitt lika enorma inflytande på snart sagt alla områden, skröt med sina fina bekantskaper något alldeles fantastiskt; samtidigt, det skall dock erkännas, nämnde han med viss vänlighet och avsevärd tolerans även många sådana personer - t ex kommunalgubbar i Svedala kommun - som knappast kan räknas till denna världens store, åtminstone inte enligt de normer herr greven anlade; och inte heller kan han ha sympatiserat med deras politiska åskådningar, som regel. - Nåväl, han var i alla fall mycket välvilligt inställd till SkOFs planer på ett fågeltorn, och han hade redan utsett platsen! Vi for dit, jag tog då plats i hans bil för att höra litet mer av hans kuriösa åsikter i diverse ärenden (bl a Sturup!). Jag tyckte han luktade whisky när jag satt bredvid honom.
På ett par minuter var vi nere vid den av honom utsedda platsen, belägen vid Klosterviken**s** SO del, bara c 50-100 m norr om järnvägen, närmare bestämt norr om västra änden på Börringe bangård (eller, om man så vill, västra änden på vad som förr i världen var Börringe bangård). Det var onekligen en bra plats ur skilda synpunkter, och jag tycker SkOF bör vara tacksam för grevens ställningstagande, även om jag kan tänka mig att platsen ur andra synpunkter än de ornitologiska kan vara litet diskutabel, exempelvis ifråga om markens bärighet, kanske också ifråga om ~~[illegible]~~ lämpligaste parkeringsplats samt sättet att komma ut till tornet, om det nu byggs där. Men den dagen den sorgen.
Innan vi besökte herr greven, stannade vi kort vid Klosterviken (vanliga platsen vid landsvägen mellan slottet och stationen) och tittade ut över vattnet. Här sågs relativt litet fågel:
2 knipor, 7 knölsvanar och 150-200 sothöns. Inget annat, särskilt märkligt att inga gräsänder fanns i viken, som ~~[illegible]~~ ju brukar vara mycket fågelrik.
När vi stod i sällskap med herr greven på den proponerade platsen för fågeltornet och på banvallen därintill, inträffade en verkligt rolig sak: en korp kom flygande österifrån, kom med några små skrockande läten alldeles nära förbi och flög precis över den föreslagna platsen för fågeltornet!!! Ett gott omen, hoppas jag. Vidare kom inalles 30 - 40 gräsänder från S eller SV och fällde brant i viken. - På långt ~~[illegible]~~ håll i öster såg vi två stora fåglar sitta på en backe, med uppskattningsvis några tiotal meters inbördes avstånd; det var uppenbart två örnar, men arten kunde vi inte avgöra, även om formen på djuren snarast erinrade om havsörn. Men avståndet var mycket långt,och ~~[illegible]~~ något artnamn får inte användas här.

inf: ⊗ i
se!
i

Efter förhandlingarnas slut skildes vi från herr greven och gjorde en kort men högst minnesvärd tur. Vi for förbi Lindved (Norra Lindved heter det visst, det är den gamla fina gården som ligger precis vid järnvägen) ner till den plats där en hökuggla länge hållit till; det är en dunge av grova lövträd på Södra Börringesjöns V sida. Hit kom vi, men någon uggla fann vi tyvärr inte. Däremot mycket annat:
kråka: en påfallande stor mängd, flera tiotal, alla alldeles nära varandra i eller invid ett ~~[illegible]~~ snår vid stranden; Johnny tyckte det var uppenbart att de måste ha funnit ett större kadaver där.
varfågel 1 ex sett
sädgås: flera smärre och medelstora flockar flygande åt olika håll, till stor del

-

fällande på det kuperade åkerlandskapet S om Börringe samhälle. Även såg vi en flock på c 15 ex som kom söderifrån över sjön och, när den oförhappandes "mötte" en havsörn vid en udde med hög skog, häftigt kastade åt sidan. - Inalles ett par hundra sädgäss sedda, knappast mera.

duvhök 1 stort ex på avstånd, anfallet av kråkor, försvann fort bortom ett skogsbryn, men alla hann se fågeln.

ormvråk c 5 ex på kort stund, därav en alldeles magnifik "Börringevråk", den satt i toppen på ett litet träd på f ö öppen mark, belyst av kvällssolen och formligen lyste vit mot mörk bakgrund. När den flög bort, syntes att den var verkligt extremljus, undersidan vit utan synliga mörka teckningar på 250 m håll, och övre vingtäckare och rygg tedde sig också snövita.

HAVSÖRN 2 juv vid V stranden bara ett par 100 m S om hökugglans dunge. Den ene flög ut över sjön, mötte en gåsflock och skrämde den häftigt, den andre visade ett intressant beteende: en sädgås kom flygande rätt högt uppe, vare sig det nu var en fågel som sprängts ut från den skrämda flocken eller ej. Havsörnen steg uppåt med mäktiga djupa vingslag och satte fart efter gåsen, fast denna flög minst 75-100 m högre och ett par 100 m framför örnen. Och, observera, gåsen föreföll flyga absolut normalt, visade inga för oss synliga brister eller skador varken i utseende eller beteende. Det dröjde några sekunder innan vi verkligen förstod att örnen jagade gåsen, men att den gjorde så var det sannerligen intet tvivel om. Dock, gåsen flög faktiskt bra och fort; örnen vann inte på den, och följden blev att efter några 100 m flykt saktade örnen upp, seglade i halvcirkel och gled tillbaka mot sjön.

inf. se!

Vi var inte länge på hökuggleplatsen, vi hade saker att göra i Lund och vände därför tillbaka efter kort stund. Men min själ om inte något av det allra märkligaste återstod: när vi precis kom till N Lindveds gård och skulle korsa järnvägen, kom från andra hållet, över fältet, tre älgar rakt emot oss. En stor ko med två mycket välvuxna kalvar, de var visserligen avsevärt mindre än kon men dock mycket stora, nästan som en häst över bogen!!! De stannade upp när de såg vår bil komma och gick långsamt tillbaka ett knappt hundratal meter över fältet.

Vi fortsatte men kände oss hungriga och beslöt att ta en fika på Sturups flygplats. Restaurangen har ju stängt för längesedan, den gick ekonomiskt uruselt, men en kopp och ett wienerbröd kan man fortfarande få vid en disk. Vi satt där och avnjöt vår lätta måltid och hade det lugnt och mysigt och ingen störning av flygplansbuller eller annat sådant (dylika störningar förekommer som bekant inte extra ofta på Sturup). Det hade mörknat. Vi tittade ut och fann att snö yrde i luften, inte tätt men dock rätt ordentligt i lampornas sken. Efter att ha tömt våra kaffekoppar gick vi ut till bilen. Då skall jag säga att snöfallet ökat. Det yrde ordentligt. Vi for hem till Lund, inte på väg 816 utan på den genare vägen som fanns redan innan 816 byggdes men som då aldrig nämndes; den går via Vismarlöv upp till Klågerup. På vägen blev det rent ut sagt ett helvetes yrväder, flingorna for som en flimrande vit massa framför billjusen, snön blev liggande och det blev riktigt kritiskt att köra. Vi mötte åtskilliga bilar, de körde alla väldigt långsamt. Kilometrarna närmast före Klågerup var värst, sedan lättade det och vi kom lyckligen till Lund. Inga körde, utmärkt bra förresten, men ansträngd blev hon och det undrar jag sannerligen inte på.

Som sagt, en ur flera synpunkter minnesvärd exkursion.

Tillägg: på nervägen, i fint solsken, såg vi på fälten V om vägen och före Klågerup minst 200 sädgäss, kanske betydligt flera, men vi stannade inte. Marken var kuperad, och mycket kan ha dolt sig i sänkorna. Vidare sågs på vägen mellan Lund och Börringe 1 tornfalk, ryttlande nära vägen som ofta är fallet, c 3 ormvråkar samt, i kanten av Sturups flygfält 1 orädd fjällvråk. Den satt på staketet. Enligt Johnny övervintrade en fjällvråk där varje år, där fanns ett par små fuktiga sänkor med höga örter och litet buskar och, likaledes enligt Johnny, tydligen god tillgång på smågnagare.

1975-11-22.

Besökte Krankesjön och Vombs ängar tillsammans med Inga. Kortfattade anteckningar. På utvägen 3 ormvråkar. Därute: 8 ormvråkar samt 1 + 1 blåhökar, 1 kungsörn juv och 1 kungsörn ad eller subad, 2 havsörnar ad samt 1 havsörn juv. 100 sädgäss, 700 gräsänder, 10 salskrakar, 20 storskrakar, en sothöna!!!!, 49 + 1 hägrar!!!! 1 räv på isen. Grönfink, grönsiska, talgoxe, blåmes, kråka, några skrattmåsar, 15 fiskmåsar juv, 1 gråtrut ad. Sjön till 98 procent istäckt. 1 ringduva också sedd. Domherre flera ex hördes. Bofink enstaka hörda, bergfink likaså, gröngöling hörd, och större hackspett ♂ sedd.

Vombs ängar:: på Norregårds mark 1700 sädgäss, c 100 bläsgäss samt 1 snögås. Ytterligare drygt 300 sädgäss och några bläsgäss kom från Ö. Vidare sågs vid Norregård 1 havsörn ad, 1 havsörn juv och 1 havsörn av osäker ålder! (Men det är klart att dessa ex helt eller delvis kan ha varit desamma som kort dessförinnan sågs vid Krankesjön). Även sågs 1 tornfalk, 1 + 1 ormvråk, 1 fjällvråk, 1 kungsörn av oklar ålder, 250 svartfåglar samt 5 rådjur. Dessutom sågs "trastar".

Dessutom sågs svan. Originalanteckningen lyder sålunda: "före V(ombs) Ä(ngar): c 12 svan (sång Efter: 40 ex varav 19-20 ad, många småportioner". Ordet Efter, som är understruket, betyder : "Efter besöket vid Vombs ängar". Exakta lokalen kan jag nu inte klara ut, och artbestämningen är väl knappast klar av texten utom såtillvida att 12 sångsvanar sågs (GR vid renskrivningen 1981-08-03).

A

1975-12-07, söndag.

Start från Lund tillsammans med Inga, Lisen och Henrik c kl 1110, ankomst stugan vid Krankesjön kl 1140. Jag upp i tornet och såg följande:
300 storskrakar, varav massor av gamla hannar;
rätt mycket gräsand, jag skattade summan till mellan 300 och 500,
6 viggar,
1 ormvråk,
1 glada på nära håll bakom stugan över ängsmarkerna,
fiskmås få,
skrattmås få,
havstrut ad 1 ex,
häger "nog 6-8-10", vilket säkerligen kan tolkas så att minst 10 ex fanns där,
→ sädgäss 30 - 40 ex överflygande
→ gråsiska 1 ex överflygande.

OBS: originalanteckningar finns ej kvar, var oläsliga.

Vi for sedan alla ner mot Vombs ängar. Vid Silvåkrakärret 150 sädgäss i flock; jag såg att det fanns en ljus gås i flocken men hann inte artbestämma den (d v s manteln var ljusare grå än på en sädgås).
Vi stannade sedan på vägen över Vombs ängar nära Öbacken och tittade oss runt.
i Utanför undersökningsytorna, närmare bestämt i en av lövdungarna på norra delen av ängarna (m l m väster om Norregård alltså) satt 1 kungsörn. Ålder kunde ej avgöras säkert. Överflygande sädgäss kom förbi, och nere i söder sågs flockar av sädgäss flyga västerut, inalles högst 200 ex där.

Jag inventerade provytan och kontrollytan, se särskilda protokoll. Utöver vad som där är angivet, sågs följande utanför undersökningsytorna:
Den flock svartfågel på c 110 kajor, 25 råkor och 10 kråkor som flög över kontrollytan, fällde på ängen mellan prov- och kontrollytan.

Norr om provytan och kontrollytan sågs på långt håll mycket sädgäss, jag skattade
i dem till högst 500 ex och skrev ner denna siffra på mitt kladdpapper. Den kan ha varit riktig. Men en stund senare, när en kungsörn juv flög förbi (den är omnämnd i protokollen från undersökningsytorna), fortsatte den mot N och skrämde upp c 1100 gäss utanför Norregård. Bland dessa såg jag tydligt några ljusmantlade men det var långt håll och jag kunde inte bestämma dem.
Rätt långt norrut på ängarna fanns också (som vanligt) en hel del svartfågel och (idag) även rätt mycket mås; jag tror där ingick både fiskmås och gråtrut, men proportioner ovissa.
1 örn satt länge i en dunge; det kom folk med kikare gående ut från Norregård, och man kunde se att de arrangerade så att ett par man sändes iväg att skrämma örnen
i till att flyga över de andra. Denna plan lyckades också rätt bra tror jag. Örnen var en kungsörn ad, vilket sågs först när den flög. Folket var i 4 bilar.
Norr om kontrollytan ryttlade 1 fjällvråk. Vinterhämpling hördes. Nere i S syntes ånyo gäss, det var inalles c 250 sädgäss, de flög mot Krankesjön (åtminstone ungefär i den riktningen), fördelade på småflockar.

Kl 1400 hade jag egentligen avslutat inventeringen av mina ytor. Inga, Lisen och Henrik, som hade farit till Vombsjöns sydsida och Vombs Fure när jag inventerade, kom nu tillbaka. Vi stannade ett slag och tittade över markerna, och därför uppger jag i protokollet över inv. av kontrollytan , att denna inv. avslutades kl 1410.
Det gjorde den faktiskt också. OBS att det uttryckligen står i min kladd att utöver
i de angivna fåglarna syntes icke ett liv på kontrollytan. Kl 1401 kom kungsörnen juv, omtalad ovan (och i inv-protokollen), kl 1405 kom 1 tornfalk till kontrollytans Ö del. - På norra ängarna sågs 5 + 3 rådjur, vidare sågs 1 snöskata och på långt håll i N kråkfågel samt måsar, nu särskilt angivet att där ingick både fiskmås och gråtrut.

Kl 1410 återfärd till stugan, där vi drack hett kaffe.
Kl 1450-1502: jag obsade från stugtomten. Över vassar och skog på Krankesjöns S sida (Silvåkraskogen m a o) sågs först 6, sedan 7, så 9, så 10 och slutligen 11 blåhökar samtidigt! Därav var 2 ♂♂ ad. Jag har nog aldrig sett något liknande! I varje fall inte så många så tätt så absolut samtidigt. De flög glest om varandra över vassen och skogen (eller kanske snarast över stranden men så högt att de avtecknade sig mot himlen). Kanske var det ibland bara 400, ibland c 1000 meter mellan de från varandra fjärmaste individerna. - Vi for hem c 1515. SLUT.

C

1975-12-07 kl 1215-1325. Mulet, snöfritt, men dammarna längst i S delvis isbelagda.

På provytan över: rådjursspår, kronhjortspår och en stor räv.

Gustaf Rudebeck

Dessutom överflygande:
2 gulsparvar,
3 steglitsor,
5 gråsiskor,
c 30 sädgäss,
5 fiskmåsar varav 1 ad och 4 juv,
c 230 kajor, 45 råkor och 20 kråkor snabbt överflygande, verkade häftigt skrämda.
Efter obsarnas slut flög även 1 kungsörn juv över provytan (samma som kom över kontrollytan!)

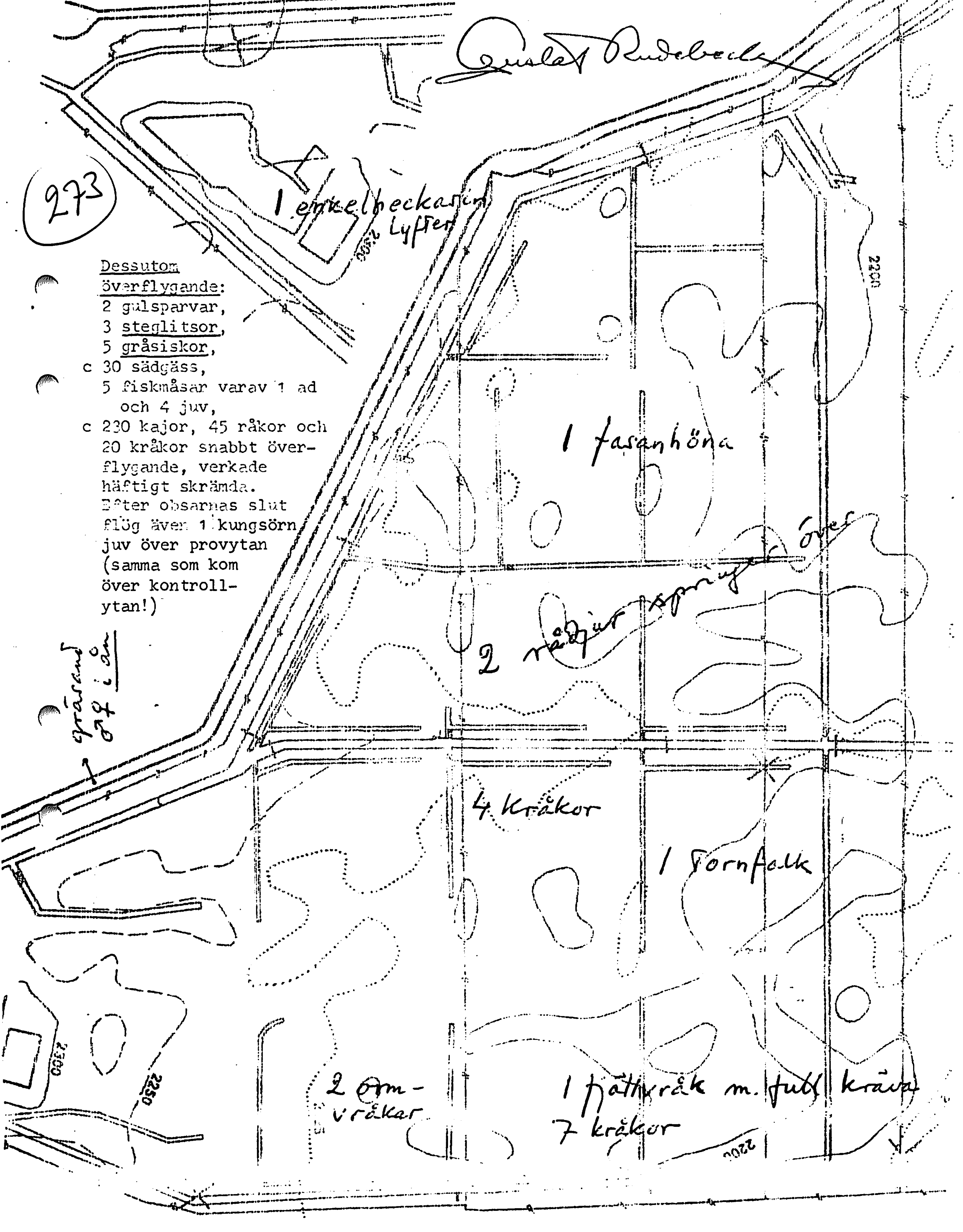

1975-12-07 kl 1330-1410.
Mulet, snöfritt.

Dessutom överflygande:

c 110 kajor, 25 råkor, 10 kråkor, alla m l m tillsammans.

1 kungsörn juv flyger kl 1401 över kontrollytan mot N; utanför rutan skrämmer den upp c 1100 sädgäss (med någon inblandning av andra arter).

Några snöskator flyger över, samt en gråtrut av årgång 1974.

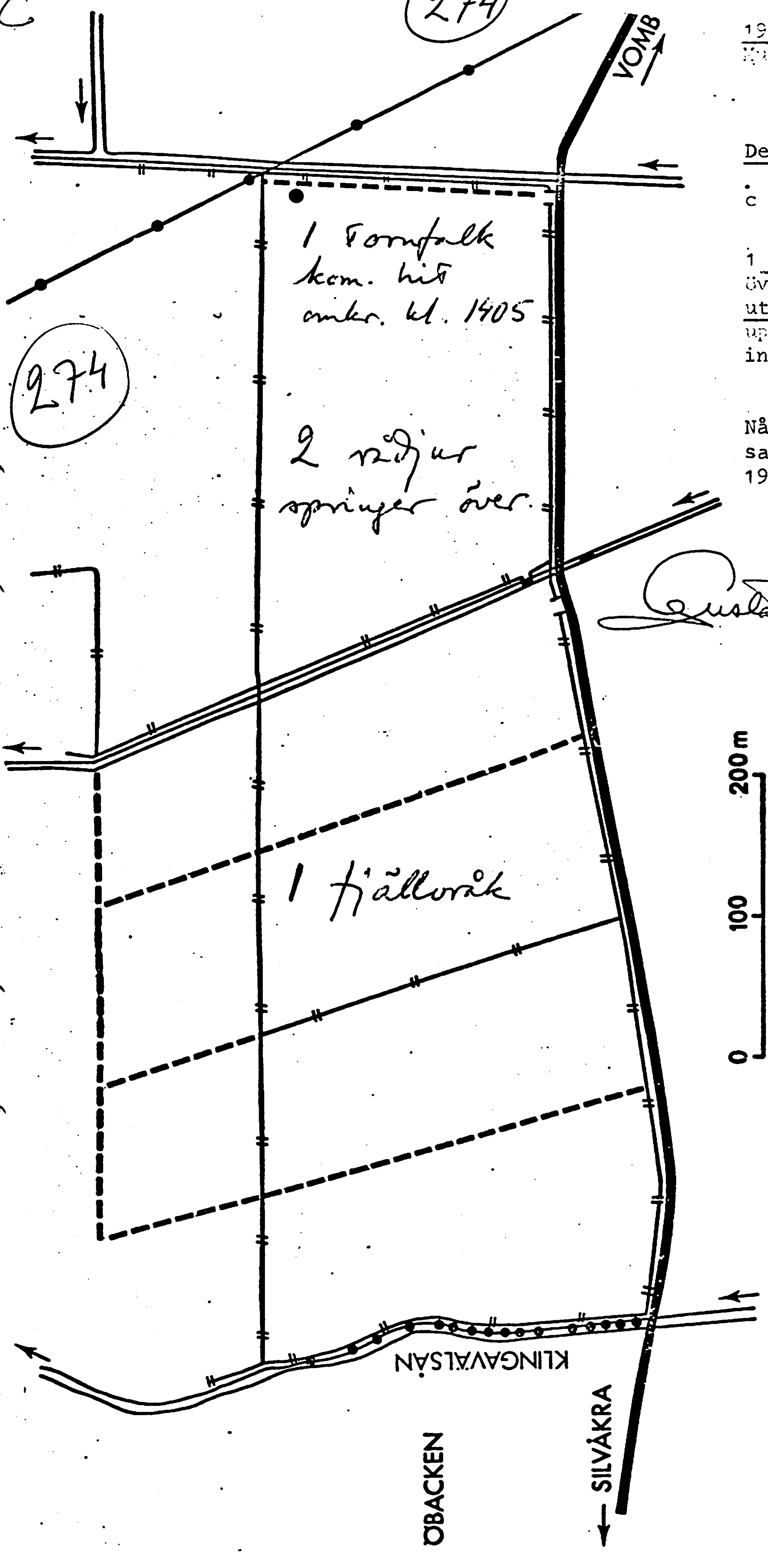

1 Tornfalk kom. hit omkr. kl. 1405

2 rådjur springer över.

1 fjällvråk

(274)

Gustaf Rudebeck

1975-12-14.

Noggrann kikarspaning över Vombs ängar, men endast obetydlig vandring i terrängen. På provytan endast 2 sädgäss, och över densamma c 20 flygande gräsänder. Många rådjur sågs, varav ett par ex berörde provytan.

På ängarna norr om prov- och kontrollytorna sågs dels 1 fjällvråk, dels 2 kungsörnar, båda ad eller subad (intet vitt vid stjärtbasen; den ena fågeln hade delvis ljusgrått på den hoplagda vingen, men ingen hade ungfågelns vingteckning), dels slutligen en tredje örn på långt håll, som sannolikt också var en kungsörn.

Observera det ringa antalet gäss.

Likaledes utanför undersökningsytorna, nära Vombs Södergård, sågs rikligt med svartfågel (kråka, råka, kaja). På mycket långt håll i norr också flockar av svartfågel.

Gustaf Rudebeck

Söndag 1975-12-21. Snabbtur till Krankesjöstugan. Start c 1120, grått väder men stundvis något lättande moln, milt, måttlig vind ungefär V. Sikt rätt god. På utvägen, i Lunds stad, nära Thulehem 26 råkor alldeles tätt och nära i kanten av gatan. Här även 1 kråka. Sedan intet nämnvärt förrän vid militärförläggn. vid Revingehed där 1 ormvråk satt i träd vid vägen alldeles invid stammen, lyfte ej för bilen. Nära Kvinnerstad 1 kretsande blå kärrhök ♀ eller juv, och nära Silvåkra 1 fjällvråk. — Stugan OK, men kaniner har grävt för djävligt i trädgården. Jag upp i Tornet kort stund. Skrev följande på sista sidan i gästboken i Tornet:

"1975-12-21: grått, blåsigt, milt. Nästan helt isbelagd sjö. På isen c 400 gräsänder c 60 svanar (mest sångsvan; delvis obestämbara). 10 hägrar. Några gråtrutar." — Därutöver sågs följande: 4+3 flygande sädgäss, ett par enstaka flygande gråtrutar juv, enstaka skrattmåsar. En skolpojke som kom per cykel från Lund och gick upp i Tornet meddelade att han räknat svanarna på närmare håll och fått 68 ex; mest sångsvan påstod han. Själv kunde jag endast med svårighet avgöra arten på ett antal svanar. — Hägrarna stod, alla 10, i vasskant i SO nära Tornet. Lyfte en gång, flög ut varvid c 7 fälld. på isen, flög bort. Sedan kom minst 4 hägrar till fr. O-SO. — 1 ormvråk flög c ~~2~~ 277 ~~2~~

1975-12-21 forts.

förbi nära Ingas backe. – Gråsiska hördes. På isen på sjön längst ute, rätt nära den plats där alla gräsänderna var koncentrerade, syntes en stor yta (minst 300 × 500 m, grov skattning) **överfläckad** med något som måste vara gåsexkrementer. – Ett par kråkor sedda. – Inga sade att hon gått ner till kanalmynningen men **inte** sett någon kungsfiskare.

Vi startade c. 1230. [illegible] Strax S Filiökra allé, helt nära, **1 blåhök ♂ adult** flygande, och 1 sittande ormvråk.

Vi stannade hos fam. Nyström i Tvedöra och gick in med en julblomma. Fick kaffe, pratade. Startade hemåt c. 1335. Efter ett par km såg 1 ormvråk [illegible] normaltecknad med litet vitt vingmärke på vingens översida på vänstra vingknogen. Fällde. **Annan** ormvråk utan märken kom dit, körde bort den förstnämnda.

Sedan hem med stopp på 2 ställen före S. Sandby. På grön råg (?, i varje fall höstsäd) ngt 100 m norr om vägen gick **på första stället c. 550 gäss** och **på andra stället** (bara c 2 km öster S. Sandby) **c. 600 gäss**, my. bra, men bara sädgäss såg. Ingen detalj-granskning av varje individ, dock. – Vid Kungsmarkens golfbana 1 Tornfalk – Kajor såg i flockar flerstädes, kråka och råka också, flesta ensk. ex. Koltrast ensk. Hem 1415. –

1975-12-25, juldagen.

Inga och jag for ut till stugan med start c 1210. Temp. vid stugan ungefär noll grader C, det var frisk V vind och mycket kallt. Sjön öppen. Luft klar.

På utvägen vid Hardeberga 1 tornfalk ryttlande vid vägen. Vi for via Sandby mosse; här 5 sädgäss flygande samt 1 + 1 ormvråkar. Vid Fredrikslunds gård 1 tornfalk, och nära kvarnen (Ellakvarn) 3 ormvråkar varav 1 på död kanin. På avstånd 3 andra ormvråkar kretsande; alla 6 syntes samtidigt. 1 blåhök ♀ eller juv sågs också här och kort därefter vid Krankesjöns N sida ännu en dito dito samt 1 tornfalk. Summa rovfåglar på utvägen alltså 3 tornfalkar, 8 ormvråkar, 2 blåhökar.

Krankesjön: 1 kungsörn juv uppe i NO. 1 tornfalk nära. I sjön c 250 gräsänder, varav de flesta lyfte från vass i Ö delen där de legat helt osynliga (se även nedan om havsörn). Vidare flera flockar salskrak, summa ex dock bara drygt 20 varav c 6 ♂♂ ad. Storskrak flock c 100 ex i N-NV. Sädgås: flock 15 kom från Ö; häri hördes bläsgås jättefint, kanske var det flera bläs häri, eller rentav de flesta i flocken. Sedan kom 10 + 20 + 2 gäss, enbart sädgäss, de fällde men fortsatte. 2 ad och 2 juv knölsvanar sågs flyga, 4 knölsvanar ad låg kvar, 2 sångsvanar ad också kvar, och långt bort i V änden låg drygt 50 svanar som tyvärr förblev obestämbara.

Massor av hägrar blev uppskrämda i Ö (kanten av sjön) av oviss orsak, de fällde igen men skrämdes upp på nytt av 1 havsörn juv som kom från SSO. Det blev minst 55 hägrar, säkert en av de högsta siffror jag haft i sjön! Några kråkor. Mås: några skrattmåsar samt säkert 25 fiskmåsar ad och juv; därtill över 50, kanske 75 andra måsar långt bort i NV, nästan säkert var det fiskmås ad alltihop. 1 gråtrut ad flög över sjön. Hämpling kanske hörd. 4 ad och 5 juv knölsvanar kom från Ö och fällde.

1400-1425 kafferast. Litet oro på sädgäss, gräsand, salskrak. Inga, som hade gått en runda, hade sett 1 fjällvråk på Vombs ängar samt 1 havsörn sittande i trädtopp, därtill 1 större hackspett sedd.

Vi såg talgoxe. Annars nästan inte en småfågel sedd, varken från tornet eller vid stugan f ö.

Omkring 1430 start från stugan. Vi for via Silvåkra by - Vombs ängar - vanliga vägen från Vombs by - Vombsjöns V strand - Hjälmaröd - Harlösa - Hunneberga - Revinge - hem till Lund. Praktfullt ljus, delvis lugnare, delvis snabba och lätta snöbyar.

Vi såg ~~1~~ vid Silvåkrakärret 1 fjällvråk + 1 ormvråk. (Och på) Vombs ängar: 1 + 1 fjällvråkar, bevisligen olika ex., vidare 1 tornfalk, 1 kungsörn juv över Södergården, eventuellt samma ex som förut. 1 varfågel vid Öbacken.

Vid Vombsjöns SV hörn ("Furets hörna"): Det rådde härlig sikt! I sjön obestämda änder + skrattmås + fiskmås + gråtrut + 4 knölsvanar varav 2 ad och 2 juv. Tämligen mycket mås. Kungsörnen sågs över Norregård. Spridda gäss. 1 gråsiska flög förbi.

Gäss långt borta. Bläsgäss hörda (på) 2 km (avstånd).

Vikens gård: drygt 1500 gäss varav 250 bläsgäss (minst!) samt 11 kanadagäss och på samma fält 84 sångsvanar varav 32 juv. i Vombsjön (säkert nära NV hörnet) sågs 5 sångsvanar ad samt 50 gräsänder. 1 tornfalk på håll.

Vi for hemåt. Efter Harlösa sågs 1 sparvhök, 2 ormvråkar samt av kråkfågel 150 kajor, 50 kråkor och 20 råkor.

SLUT

A

1975-12-26.

Jag vandrade Klostergården - järnvägen - över bron över Höjeå (som nu är under ombyggnad) - tillbaka via landsvägen öster om järnvägen och upp förbi friluftsbadet. Mulet och rätt blåsigt, men milt, och sikten ej dålig. Tid 1510 - 1550. Såg 1 tornfal invid järnvägsbron och 1 sparvhök kom snabbt förbi där också. Vidare en hel del kråkfågel; kråka allmän, skata sedd. Men framförallt mycket trut, de kom i glesa förband mot V i motvinden nära nog oavbrutet ehuru i mycket växlande täthet. Säkert 500 truta sedda, allt var gråtrut så när som på 2 granna havstrutar ad. Man undrar var de kommer ifrån.

1975-12-27.

Jag vandrade ner till järnvägsbron men gick sedan ner och följde Höjeå några 100 m nedströms, förbi den första reningsdammen och fram till den nästa, sedan samma väg tillbaka längs ån men därefter förbi de nyanlagda kolonilotterna till den rivna gårde och så hem. Stora röjningar och provisoriska vägbyggen, upplag etc i samband med ombyggnaden av järnvägsbron. -

Tid 1205 - 1305. Mulet men ej regn. Sikt tämligen god. Mycket milt, omkr + 7° C tro jag. Måttlig vind. Vid reningsverket flock c 40 skrattmåsar, nästan enbart ad i vinterdräkt; därtill kom flera tiotal andra skrattmåsar förbi m 1 m västerut. Enstaka gråtrutar sedda flera ggr. Kråka och skata. Stor fasanjakt på fälten S om ån och hito Trolleberg, det var en helt otrolig kanonad en stor del av den timme jag var ute, och mycket folk syntes där. Flera ggr sågs fasaner i mångtal formligen yra upp, och eftersom det förefaller otroligt att de skulle legat kvar där efter en lång stunds oerhört intensivt skytte alldeles bredvid, så sluter jag att jakten skedde på fågel som släpptes ut från burar. Äkta vit civilisation, alltså. Jag såg massor av fasaner falla til marken, ibland sågs direkt hur fjädern rök av dem. Men naturligtvis klarade sig många och av dem kom en hel del flygande till den gård som ligger närmast V om järnvägen och S om ån. Här stod en skitliten pojke med dubbelbässa och sköt flitigt, i regel bommade han, men minst en fasan fick han. Jag stod på andra sidan ån, helt fritt synlig, men han sköt alldeles ogenerat rakt emot mig. Två gånger med c 3-4 minuters mellanrum såg jag detta ske och hörde, sekunden efter, hur hagel rasslade ner i gräset framför och omkring mig. Tydligen en annan värdig och mogen representant för vit civilisation, hänsyn och andra oskattbara dygder.

Jag såg minst 1 ormvråk nära, troligen var där 2 ex. - I dammen närmast järnvägen 2 knölsvanar ad som lyfte när jag kom för nära och flög till nästa damm. Här låg reda förut 13 ad och 7 juv knölsvanar samt 15 sothöns (de sistnämnda stod delvis på stranden till att börja med). Anmärkningsvärt vad dessa svanar och sothöns brydde sig lite om skottlossningen bara 250 - 300 m längre västerut. Obs att inte en enda gräsand eller dykand sågs i dessa dammar.

obs

Bland det lustigaste jag såg var en tät flock på 29 turkduvor, som flög över med kurs ungefär NV. Aldrig sett en tillnärmelsevis så tydlig flock av turkduvor, åtminstone inte på detta sätt sammanhållande i flykten.

4 sädgäss flög över rätt högt mot V. 1 gärdsmyg lät höra sig i tjock örtvegetation vid ån.

När jag kom hem, fällde en ensam ringduva i en buske utanför huset, tycktes ta bär där (Ovisst vilket slag) och flög sedan ner på marken helt nära. - Flock c 15 gråsiskor flög över. Talgoxe och koltrast sedda på exk.

A

Söndag 28 dec 1975.

Jag hade överenskommit med Lars Svensson (f d red för Vår Fågelvärld, mycket god och kritisk ornitolog) om exkursion. Han bor i sin systers och svågers länga i Skanör och har alltsedan juldagen exkurrerat flitigt i Skåne. Han är dessutom engagerad på Bonniers förlag, där hans far varit vice VD, och har fördenskull utmärkta förbindelser med bokfolk överallt; och han är mäkta kunnig på böcker och känner många utländska orntologer, ej minst de danska.

Idag skulle han från Skanör fara iväg tidigt för att se på gåsflockar vid Håslöv och sedan fortsätta upp till Lund, hämta mig och fortsätta till Krankesjön och Vombsjön. Han hade meddelat att han inte kunde väntas till Lund före kl 0900.

Han kom c 0930, dock inte i allra bästa form eftersom han varit på fest hos Erik Kramshöj nära Köpenhamn föregående kväll, och festen hade varat ända till morgonen, så att han rest över med en båt omkring kl 0800. Och då hade det blåst. - Efter tre kvart timmes vila på min säng samt ett lätt morgonmål med té och smörgåsar var han dock i hygglig form igen, och vi kom överens om dagsprogrammet. Vi skulle fara ut till Krankesjön genast, och ett par timmar senare skulle Inga fara ut till stugan och bjuda på kaffe. Därefter skulle exkursionen fortsätta, så länge det var ljust, och så skulle han äta middag hos oss. Han hade lovat att bjuda på vin - han är god vinkännare och medlem i Sällskapet Munskänkarna i Stockholm.

Programmet genomfördes också, låt vara att det oundvikligen blev förkortat och undergick en del ändringar dessutom. Vi for ut till Stensoffa och gick ner till Almen-torne och fick en god uppfattning om vad som låg i V Krankesjön. Sedan fortsatte vi österut men inte till vår stuga och Silvåkratornet utan till sandmarken V om Klingavälsån och N om "oljevägen", alltså med andra ord den ofta besökta sandmarken varifrån man ha bra sikt över Vombs ängar, särskilt deras norra delar. Här beskådade vi dels två kungsörnar m m, dels letade vi efter ett okular till Lasses tub, som han tappat vi ett tidigare besök där. Vi fann det dock inte, trots att han mycket noga visste var ha rört sig.

i

Efter en trevlig stund här for vi tillbaka till Krankesjön, nu till stugan och Silvåkratornet; Inga hade kommit hit och varit uppe i tornet. Vi upp där, var där en go stund, sedan ner till kaffe med dopp i stugan. Medan vi satt där, kom Peder Weibull oc hans bror Jens, de gick upp i tornet och kom sedan in till oss i stugan ett slag men fortsatte snart hem till en väntande middag.

Det beslöts att Lars skulle fara till Skanör efter kaffet och att jag skulle fara me Inga tillbaka till Lund; sedan skulle vi alla mötas hemma på Sunnanväg omkring kl 18. Så skedde också.

Fågel på färden:

Häger: många i och över Krankesjön, i V bara ett par ex men utanför Silvåkratornet säkert 15-20 ex inalles, stående och flygande; flera ex kom också från SO res flög bort åt det hållet.

Sädgås: mycket allmän. Från Almentornet sågs bara 3 + 19 ex flyga västerut. Från obsplatsen (-platserna) med sikt över Vombs ängar sågs dels mycket gäss på långt håll bortom Norregård, delvis flygande, delvis fällande, uppenbart många hundra även om avståndet var för långt för detaljstudier och procenten blåsgäss därför inte kan anges. Långt nere i S över Klingavälsån S om Veberödsvägen sågs flera små och medelstora gåsflockar flyga västerut, inalles no 75 ex, men avstånd my för långt för närmare studier. På Vombs ängar, de delar som jag brukar inventera och f ö även på resten av de fridlysta ängarna, nästan inga rastande och bara några smärre flockar överflygande. Men när vi just kommit till stugan, blev det stort gåskackel och flera hundra gäss kom rakt över och fällde i sjön. Där låg förresten redan en del på långt håll. De flockar som kom nu syntes alldeles utmärkt; det första jag såg var en liten gås i en flock - kvickt kikaren på den, det var en vitkindad. Alla flockarna fällde i sjön, och från tornet fann Lasse den vitkindade i en stor och tät flock ute vid yttersta vassen eller rättare sagt den näst yttersta eftersom en vassrugge låg utanför. Gässen var mycket nervösa, lyfte igen i omgångar och flög bort mot SO ungefär. Totala antalet sädgäss här nog c 800 - 1000.

Bläsgås: påfallande vanlig i föregående arts flockar. Hörd redan på långt håll över ängarna. Och blaND DE FLOCKAR SOM FLÖG TILL Krankesjön var flera rena fina bläsgåsflockar, några rakt över huvudet på oss (och på flera andra, ty där va en hel del folk). Totalantal vanskligt att säga eftersom det är svårt att se och bestämma alla ungfåglar (och jag vet att andelen ungfåglar i år är stor bland bläsgässen), men säkert fanns 150 - 200 bläsgäss här.

Vitkindad gås: 1 ex, se sädgås. Även när flockarna lyfte, lyckades vi finna den vitkindade, den flög som nr 6 bakifrån i em stor lyftande flock. Många i torne fick se den.

Sångsvan: från Almentornet sågs svanarna utmärkt. Här låg, delvis i småflockar eller par, delvis mera spritt, nästan exakt 50 ad och 12 juv sångsvanar. - I östr sjön såg jag från Silvåkratornet bara 2 sångsvanar, men där fanns flera andra svanar ehuru dessa aldrig blev närmare studerade på grund av gässens oro och dominans.

Knölsvan: Lars S såg 1 ad från Almentornet. Troligen fanns flera i Ö sjön, se ovan.

Gräsand: i V sjön bara ett par tiotal liggande nära sångsvanarna och ett ringa antal flygande. - I östra delen däremot allmän, och för första gången på länge lå ett hyggligt antal, minst c 100, i närmaste klarvatten. Därtill på flera andra ställen, även långt bort utanför S vassen, etc, och jag skattar antalet av mig sedda gräsänder till c 300 eller mera. Inga sade också att det låg mycket gräsänder längre norrut vid sjöns Ö strand, delvis dolda i vassen.

Brunand: 2 hannar i V sjön, invid några gräsänder.

Knipa: 4 ex, ej hannar ad, flög över V sjön, där låg också 1 hanne ad. - I östra sjön några få ex.

Vigg: ej sedd i V, men 1 ex låg bland gräsänderna nedanför Silvåkra-tornet. Kanske betydligt flera, jag hann ej med allt.

Storskrake: dels några ex, högst 10, i V sjön, däribland några magnifika hannar. Dels flock på c 50 långt ute på klarvattnet ungefär "mitt i sjön", rätt glest fördelade i rad, dels slutligen en flock på c 30 längst uppe i NO hörnet och där i närheten ytterligare något tjog spridda. Inalles c 100 ex eller flera.

Salskrake: bara i Ö sjön, dels c 8 varav 3 ♂♂ ad rätt nära, dels längre upp i NO hörnet c 10 ex till varav ett par tre ♂♂ ad. Totalt såg vi alltså c 18 ex, men en pojke i tornet sade att han haft c 30 ex, säkert mycket rimligt och riktigt.

Sparvhök: 1 ex jagande över sandmarken när vi omkring kl 1245 var på väg från denna till stugan.

Ormvråk: på utvägen 3 ex varav 2 nära varandra (de slog efter varandra) öster om Lill Abusa; båda dessa var "halvljusa", inte på något sätt vitlysande men å andr sidan så pass ljusa att de redan på håll väckte uppmärksamhet, och det låg mycket nära till hands att tro att speciellt den ena var fjällvråk. Men båd var ormvråk, den ena hade en viss kontrast mellan stjärtens mörkbruna eller mellanbruna ytterhalva och dess mera gråbruna och något blekare inre del, en sällsynt färgteckning - men rakt inte fjällvråksartad. Även senare såg v nära Silvåkra en vråk på en hög stolpe, och vråken såg ljus ut, men eftersom tarserna syntes mot himlen kunde man tydligt se att de var tunna (= nakna, ej fjäderklädda) och att fågeln alltså var en ormvråk. Detta bekräftades eftersom vi (naturligtvis!) stannade för att se på djuret ordentligt. Huvudprincipen, att titta noga på varje fågel, särskilt om den ger upphov till minsta tvivel om arten, den principen håller sig bra.

inte excerperade

Fjällvråk: över Vombs ängar 1 ex ryttlande långt nere över provytan, ett annat sittand på telefontråd uppe över norra delen; det sistnämnda har jag förresten sett sitta på samma ställe flera ggr. Den sitter regelbundet på en tråd ungefär mitt emellan två telefonstolpar.

Kungsörn: 1 ex satt länge i torrtopp (i en ask) i den fina lövdungen Ö om Klingavälsån Eftersom detta ex aldrig sågs flyga blev vi inte säkra p dess ålder, men det lutade mot att den inte var juv. - Efter en stund kom en fin kungsörn ad eller subad flygande från N-NV, kom nära oss, den hade intet vitt på stjärten men en hel del grått på vingpennorna (som det ena ex hade när jag såg 2 kungsörnar härute med Göran Högstedt för ett par veckor sedan; det kan ju också mycket väl ha varit samma individ). Detta ex fällde bredvid det förstnämnda, mycket snyggt.

i

Tornfalk: 1 ex på utvägen vid Hardeberga, och vid granskningen av Vombs ängar sågs 2 ryttlande ex på olika håll. Inga hade sett ytterligare något ex.

Fasan sedd.

Söndag 28 dec 1975 forts.

Sothöna: flock 4 ex sågs från Almentornet, men inte ett enda ex därutöver på dagen
Skrattmås: några ex över Krankesjöns Ö del
Fiskmås: allmän. När vi skulle gå upp i Almentornet, kretsade en flock på c 40-50 måsar över Silvåkraskogen, och till vår förvåning fann vi att det var enbar fiskmåsar juv. De fällde sedan i sjöns Ö del utanför svanarna, säkert blev det 60 ex som lade sig på vattnet här. Även senare sågs fiskmåsar flera ggr ehuru i måttligt antal.
Gråtrut: över Kranke-sjön några få ex ad och juv. Men på utvägen, mellan Lund och S Sandby, sågs på ett par fält rätt stora ansamlingar av gråtrut, övervägande ad, antal my approximativt kanske 30-40 sedda.
Spillkråka sedd av Inga, som gjorde en rundvandring omkr kl 1200-1240.
Gärdsmyg hörd i vassen vid Krankesjön
koltrast sedd
snöskata några sedda
blåmes 2 ex över vassen från Almentornet
gråsiska 1 ex underligt nog i ett par buskar inne i skogen när vi gick längs vanliga skogsvägen från P-platsen vid Stensoffa ner till Almentornet. - Dessutom såg Inga en flock på c 12 ex.
kråka ofta sedd, inte närmare studerad, men på hemvägen, strax V om S Sandby, såg Inga och jag en verkligt stor svartfågelflock på fältet vid vägen. Säkert 500 ex varav ett par hundra kråkor, kanske 50 råkor och resten kajor (siffror my. approx.)
råka: se föregående. Därtill, på utvägen, alldeles när man passerar mellan ~~Dalbyka~~ Dalbykarusellen och THulehem, en tät flock på c 25-28 råkor precis i vägkanten, såsom jag också såg för en tid sedan.
kaja: se kråka.

Vädret var mulet men mycket milt. Sikt måttlig, men inte hopplös på korta och medelstora avstånd.
Efter avnjutandet av kaffe med dopp avreste vi alla från stugan, Lasse för att ännu en gång leta efter sitt okular till tuben och därefter fortsätta till Skanör f v till Lund, Inga och jag direkt till Lund. Klockan var omkr 1430 när vi startade. Strax efter kl 1800 kom Lasse till oss igen. Inga bjöd på jättegod middag och Lass på utmärkt vin. Han bodde sedan hos oss på natten för att nästa morgon (som var arbetsdag för Inga och mig) gå upp samtidigt med oss, äta frukost och sedan snabbt sticka iväg på nya fältstudier. Först skulle han till Klågerupstrakten, där han av mig fått veta var gässen brukar promenera; vart han skulle sedan vet jag inte än men troligen avsåg han att göra en rätt snabb heldagstur i Skåne.

Diverse tillägg

i 1. en skräntärna sågs över Krankesjön på kvällen 1975-08-31.

2. min första flock sidensvans för hösten sågs över Klostergården lördag 1975-10-25. Ungefär 30 ex, lätet hördes.

3. följande dag, söndag 1975-10-26, såg Inga och jag en flock på c 38-40 sidensvansar på TV-mast på villa nära Klostergården. Vid dessa villor, som ligger nära Sankt Lars sjukhus, ses sidensvans ofta när de alls finns i trakten, säkerligen p g av att där finns mycket bär (rönn m m).

4. tornfalk har setts över Klostergården, mest vid isbanan och därintill, flera ggr nu i slutet av oktober. Alltid bara 1 ex. Detta skrivet 1975-10-27.

i 5. kort efter det att Inga och jag lämnat stugan vid Krankesjön lördag 1975-10-1 omkring klockan 1600 - vi var tyvärr tvungna att resa så tidigt -, kom Staffa till sjön. Han träffade bl a Erik Dahl. De såg från fågeltornet hur stararna samlades. Stararna blev attackerade av 2 blåhökar och en ormvråk. De såg på kvällen inalles 4 blåhökar vid sjön, därav 2 hannar ad. Staffan såg dessutom 1 kungsfiskare vid Ålabäcks utlopp ur sjön; det fanns alltså en vid utloppet och en vid kanalmynningen nära vårt hus (se egna anteckningar!). Dessutom had Staffan och Erik Dahl sett en flock på 21 sångsvanar komma från N in över Krankesjön, men alla svängde [illegible] österut och fällde i Vombsjön

6. Enligt telefonbesked 1975-10-27 såg Staffan på söndagen 1975-10-26 ej mindre än 8 blåhökar vid Krankesjön, på en bilfärd från Fredrikslunds gård till Silvåkratornet. [illegible] Detta är oerhört mycket. Vidare såg han från tornet en brun kärrhök juv flyga över vassen alldeles utanför vår stuga: en mycket sen observation!

i 7. Gammal havsörn hade han också haft över Krankesjön på [illegible] lördagen 25.10.

8. Samma dag som jag hade höstens första sidensvansflock (alltså 1975-10-25, se ovan), hade jag minst 6 hussvalor över höghuset närmast N eller NV om vår bostad på Klostergården. Mycket sent datum, man kan misstänka att häckning pågått särskilt länge för något par.

9. Hussvala var kvar på samma plats ännu senare, nämligen 2 ex 31 oktober och 1 ex 2 november.

i 10. Brun glada 1 ex Falsterbo 7 september på middagen, kom lågt över Lj nära S kusten och sågs av [illegible] många ornitologer, eftersom den kom strax S om den populära obs-platsen vid vägkurvan nära campingplatsen. [illegible] Raritetskommitten, som sammanträtt i Skanör denna dag, hade just avslutat sitt arbete och studerade sträcket över Lj en dryg timme innan vi for därifrån. Tur att få en brun glada så fint. Jag såg redan på rätt långt håll, när fågeln nalkades rakt framifrån, att det måste vara en glada; det syntes på vinghållningen, och färg och kroppsform gjorde att man genast kom in på brun glada. Säkert 15 personer såg den, först my bra, sedan, när den fortsatte västerut, kom den förstås i motljus. Fint väder, skarpt solsken. Jag vet inte om den kom ner till Nabben resp blev obsad där.

Notiser från Lund, december 1975

sädgås	sedd några gånger, smärre flockar flygande över Lund
sparvhök	sedd en gång
fasan	sedd upprepade gånger i Lunds omgivningar: Hardeberga - S Sandby - Revinge
skrattmås	sedd dagligen över Klostergården, både ad och juv. Många ex; när mat kastas ut visar sig genast 12 - 15 stycken eller flera
fiskmås	enstaka juv och ad ofta över Lund, Klostergården etc
gråtrut	rätt ofta sedd överflygande
rödhake	1 ex vid UB 19 dec, och 2 ex sedda Klostergården upprepade gånger.
koltrast	allmän
talgoxe	ofta sedd
blåmes	sedd
gråsparv	dagligen sedd Klostergården
pilfink	" " "
skata	sedda dagligen. En väl besökt nattplats för alla arterna utom skata finns i parken vid S:t Lars.
kaja	
råka	
kråka	

Tillägg.

Tillägg

B

Fredag 10 jan. 1975 omkring kl. 1630 knackade det på min dörr på Zootis. In klev professor Torsten Gustafson. Han framlade följande ärende. Han hade för ett par dagar sedan - jag tror det var 8 januari - färdats med båt från Köpenhamn till Malmö. Det var en stor båt, inte flygbåt. Det hade rått stormigt väder. Då hade han sett vid båten en fågel, som flög på nära håll. Den flög fortare än båten gick och hade snart hunnit förbi båten och korsade sedan dess kosa, framför stäven. Han hade då snabbt flyttat sig till andra sidan för att få se den där också, men detta hade misslyckats.

Han hade sett fågeln bra och med absolut säkerhet sett att den inte hade några ljusa teckningar. Den var helmörk. Det kunde alltså, enligt hans uppfattning, bara vara fråga om två arter, nämligen antingen grå lira eller sjöorre. Och han frågade om en sjöorre verkligen kunde ha lika smala vingar som en grå lira. Jag svarade att skillnaden i vingform var mycket stor. Sedan frågade jag hur stor fågeln var. Han visade med händerna; jag skulle skatta att han visade en längd på fågeln på c 65 cm. Han anmärkte i förbigående att det absolut inte kunde ha varit en stormsvala, det visste han med säkerhet, ty han var, enligt eget förmenande, väl hemma på stormsvalor. Jag frågade varför stormsvala inte kunde komma ifråga. Jo, den har ljusa teckningar. Jag instämde i att bestämningen till stormsvala säkerligen helt måste övergivas, även på grund av storleken.

Vi fortsatte att diskutera fältornitologiska problem en liten stund Vi var överens om att många observationer måste förbli ovissa ifråga om artbestämningen. Så småningom kom vi in på Torstens ovannämnda observation på nytt. Han frågade, rätt oväntat, om det inte möjligen kunde ha varit fråga om vigg. Jag svarade att storleken inte stämde och att viggen alltid hade vita vingband och att åtminstone hannen var rent vit på undersidan. Men kunde det inte ha varit en vigghona då? Jag svarade att även honan hade ett ljust vingband och att den var ljus - om ock ej lysande vit - på undersidan. Torsten mätte på nytt med händerna, höll dem åtskils och sade, att så här stor var fågeln ungefär. Nu skattade jag avståndet mellan händerna till 35-40 cm, i varje fall inte över 40. Samtalet fortsatte, och jag angav att det fanns även andra änder än sjöorren, som var helmörka eller åtminstone gav ett helmörkt intryck, t ex ejderns hona och ungfågel.

Torsten redogjorde nu för fågelns beteende. Den hade haft spetsiga vingar; om vingarnas bredd yttrade han sig däremot mycket försiktigt. På min fråga huruvida fågeln hade flugit som en lira eller stormfågel, alltså med några snabba slag, därefter en bit glidflykt på stela vingar, och så vidare, svarade han nej; den hade flugit med snabba vingslag hela tiden. Hans redogörelse för fågelns utseende och beteende var dock inte alldeles entydig. Vi talade om fältornitologins möjligheter och begränsning, och jag sade ännu en gång att många fåglar måste förbli obestämda, antingen på grund av observatörens bristfälliga kunskaper eller också på grund av att fåglarna ifråga sågs på för långt håll eller i ogynnsam vinkel etc etc.

På min höga bokhylla, ungefär 4-5 meter från den stol där Torsten satt, har jag i åratal haft tre uppstoppade fåglar, nämligen från vänster räknat en fjälluggla, en tornuggla, en kungsörn (sub-adult); och längst till höger på samma hylla ligger sedan länge ett hästkranium. Torsten lyfte plötsligt sina ögon mot hyllan och tittade på föremålen. "Vad har Du där? En jaktfalk?" sade han. Vilket föremål han fixerade vet jag inte, men naturligtvis - man är ju människovän - lyfte jag ner fjällugglan till hans plats och sade vad det var. Jaha, jaså, ja, det såg verkligen inte ut som en fjälluggla på avstånd och snett underifrån, men nu såg han det, efter viss tvekan.

Vi pratade ännu en kort stund om fältornitologiska problem och beslöt bl.a. att någon entydig bestämning av den fågel han sett från Köpenhamnsbåten knappast var möjlig. Och så sade han att han inte ville ta upp min tid mera. Jag svarade att han alltid var välkommen med sina problem. Efter ytterligare ett par vänliga ord från båda håll sade Torsten Gustafson farväl och gick sin väg: han skulle upp till sin gamla institution, sade han.

Lund 1975-01-10 kl. 1947

Gustaf Rudebeck

Tillägg
B

Tillägg.

1975-01-25 forts.

Den del av originalanteckningarna, som jag länge trott vara förlorad, anträffades 1983-04-07 vid genomgång av äldre material, mestadels "rester" av olika slag, som sammanförts i särskilda pärmar.

Renskriften av de återfunna anteckningarna från 1975-01-25 följer här. Jag fortsätter numreringen direkt. Sista arten hittills, gräsanden, hade nummer 7.

- kricka ej sedd med säkerhet

8 vigg: Kr 500-1000, Vs 25

- brunand Kr troligen flock på c 100 ex, men ej bergsäkra

9 knipa Kr 200-300, Vs bara 1 ex.

10 storskrake Kr spridda (ex och småflockar), summa 50 ex, Vs några.

11 salskrake Kr summa 10 sedda, Vs 3 ex

12 sparvhök Kr 1 + 1,och vid Revinge 1 ex

13 ormvråk Kr 1 + 1 + 1, Vä 1, samt 1 osäkert bestämt ex vid Vs

14 havsörn 1 subad vid Kr

15 blåhök 1 hona eller juv Vs

16 tornfalk 1 vid huset (=stugan); 2 på Vä, därav den vita, och 1 ex nere i söder; vidare 2 ~~på~~ västra vid delen av Vs och 1 vid nordvästra delen av Vs. Summa 6 ex,(vilket är en mycket hög dagssiffra).

17 sothöns ungefär 1500 sedda i Kr. OBS parbildning

18 vipa 20 + 150 på Vö

19 skrattmås få

20 fiskmås 250 Vö

- obestämda måsar över 300 ex Vs

21 gråtrut vid Kr 10, vid Vs summa 10 och på Vö troligen över 20 ex inalles

22 havstrut 2 ad Kr

23 ringduva flock på 23 ex, därtill ett ensamt ex

24 jorduggla: 1 Vs västra del samt 1 ex Revinge, invid sparvhöken

25 sånglärka: Inga observerade arten! (Vinterobsar i inlandet ovanliga)
26 varfågel: Inga såg 1 ex
27 gärdsmyg 1 vid Kr
28 snöskata: jag såg 60 ex, Inga såg 100
29 blåmes några sedda
30 grönfink 1 flög mot S
31 grönsiska: 450 ex + flera flockar + enstaka ex!!!
32 skata: bland annat 1 ex hirrande över Kr
33 kaja: flera par + småflockar
34 råka: några Vä
35 kråka: några Kr samt i buske i vassen; dessutom allmän i kanten av Vs.

Förkortningarna, som användes här och förklarades i förra renskriften, upprepas här:

Kr = Krankesjön
Vä = Vombs ängar
Vö = översvämningarna väster om Vombsjön
Vs = Vombsjön

SLUT

Tillägg
B

1975-08-11.

I anteckningsboken i Silvåkratornet skrev jag följande:

"Tropisk afton. Näktergal varnar. Ett par små skrattmåsflockar kommer till sjön kl 2020. 2 knölsvanar på det blanka vattnet. Vårtbitare musicerar. Ett par hägrar ropar strävt. Drillsnäppa hörs. Västerhimlen är mattröd, opal och djupblå. Brisen är ljum. En kattuggla passerar nedanför tornet. Chironomiders surr uppfyller luften. Livet är skönt".

Även noterade jag järnsparv, tornfalk, grönbena och rall.

1975 - 10 - 26.

Bussexkursion till Snogeholmssjön och Krageholmssjön 26 okt. 1975

Första stoppet gjordes vid Snogeholms slott, varifrån vi sakta vandrade en sträcka längs sjöstranden. Det var lugnt och milt väder men tyvärr dimma, som endast stundvis lättade något. Föga vattenfågel sågs. Småfågellivet i strandskogen var däremot rätt rikt: nötväcka, trädkrypare, entita, gärdsmyg och rödhake inregistrerades, en flock grönsiska flög förbi, och rödvingetrasten var allmän. Dagens trevligaste observation kom redan här: en kungsfiskare satt på en påle i vattnet, flög ett par gånger och lät höra sitt höga läte.

Vid Krageholmssjön blev det en rätt lång vandring, delvis i skog, delvis utefter sjöns västra sida. Vissa fåglar sågs i oväntat ringa antal, t.ex. vigg, knipa, sädgås och ormvråk. Men artrikedomen i trakten var uppenbart ganska god, och vi noterade bl.a. en sparvhök med byte, ett fåtal salskrakar i sjön utanför ön Lybeck, en varfågel och rikligt med rödvingetrast. Den kanske finaste estetiska upplevelsen fick vi dock av en småfågelflock som plockade frön på skogsvägen framför oss. Här fanns bofink och bergfink, flera tiotal grönfinkar och ungefär lika många gulsparvar samt elva steglitsor, alla mycket väl samlade.

På hemvägen, som gick via Svedala - Malmö, såg vi från bussen flera tornfalkar, en flock på 200 vipor och en verkligt stor flock snöskator, uppskattningsvis 700 ex.

På grund av det ogynnsamma vädret inräknade vi bara 47 fågelarter. Därtill må nämnas att åtminstone en av deltagarna såg en älg i skogen väster om Krageholmssjön. Exkursionen varade ungefär från kl 0900 till 1500; antalet deltagare var 78 , och som ledare fungerade

Inga och Gustaf Rudebeck

Detta är en avskrift av redogörelsen i Anser. Se min dagbok 1975, nr. 255.

Tillägg

B

1975-12-07, tillägg.

Följande observationer, som gjordes vid Krankesjön, vanliga platsen vid stugan/tornet, skall tilläggas:

1 större hackspett sedd. En ensam stare anlände, fällde i vassen. Ett flertal skrattmåsar sågs; och fiskmåsen var rätt individrik, 30 - 40 ex sågs inalles.

Tillägg
B

1975-12-14.

Hade överenskommit med Göran Högstedt om bilexkursion. Jag lämnade min bostad på Sunnanväg 18 L klockan 0805, stod ute och väntade till 0815. Därvid sågs resp. hördes: kråka många ex s, råka enstaka s, kaja 50 s, skata 3 s, skrattmås 10 s + mycket fler på håll, koltrast flera s, grönfink h, gråsparv h.

Göran kom 0815, och vi startade genast. Väder: jätteklart och strålande, temp -3° C, stilla. Vid Dalbykarusellen kom 8 sidensvansar flygande mot V. Vi for Lund - Dalby - Torna Hällestad. På denna sträcka 1 sittande ormvråk och 1 sittande tornfalk samt 1 flygande sparvhök. Flock fiskmåsar juv, jag skattade antalet ~~c~~till 28 ex men Göran räknade och fick 27. De flög mot VSV. Vidare sågs mycket kråkfågel, men den räknades inte.

Vid Tvet ännu 1 sittande ormvråk, och här kom 6 stjärtmesar förbi. Vombs ängar: 2 sädgäss (!!), en flygande gräsandflock på 20 ex, och på staketstolpar satt 2 kungsörnar, de var ad eller eventuellt sub-ad; ingen av dem var klar juv! På håll en tredje örn som förblev obestämd. 1 fjällvråk.

Vid Vombs Södergård mycket kajor, kråkor och råkor, inalles hundratals ex. Även uppåt Norregård sågs mycket kråkfågel. 2 knölsvanar Vomb.

Här står i originalanteckningarna också: "massor kanin SV sandmark". Ovisst till vilket område detta hänför sig, men det är tydligen fråga om markerna vid Tvet eller vid Vombs ängar eller möjligen i kanten av Vombs Fure, men i varje fall före Ilstorp (GRck vid renskrivningen, som skedde först 1983-07-19). -

Vi fortsatte. Vid Ilstorp ingenting utom kråkfågel. Öster om Ilstorpsgården en flock på 30 gäss flygande. Vid Tågra sågs kråka, råka och kaja, summa c 100 ex varav mest kaja. Vid Sövdeborgs f d järnvägsstation sågs c 50-60 grönfinkar och c 30 gulsparvar.

Sövdesjön med omgivningar: nötskrika några, kråka s, ormvråk 1 + 1 s, gulsparv överflygande, gråsiska, gärdsmyg 1, spillkråka, större hackspett. Gräsand 250, storskrak 30, knipa 1 ex och antagligen flera långt bort, sädgås 20 + 1, bläsgås 1 ad, gråtrut 7 eller 8, fiskmås bara 1 ex och skrattmås också 1 ex, det var en juv som tydligen var skadad. Ytterligare 11 gråtrutar kom från Ö, och gräsand kom från NO; antal ej angivet. Vidare sågs 1 duvhök hanne ad och en flock på 40 snöskator samt vid det hus som bär namnet Granebo en flock talgoxar.

Vi fortsatte på småvägarna S om Sövdesjön fram till väg 102, följd den till nära Knickarp men vek av på den trevliga vägen till Bellinga lagård. Här sågs 1 kungsörn juv och vidare massor av kråkor, en del kajor och några skator.

Norr om Bellinga lagård sågs en fin gåsflock på 400 sädgäss, 40 bläsgäss varav mycket juv, och en vitkindad gås. (Lokalangivelsen är som här står. Nästan säkert stod gässen på fältet mellan allmänna vägen och Ellestasjön. GR). Vidare sågs här kråkfågel, måsar, bofink och gulsparv. Ellestasjön var isbelagd och hyste inga änder; dock sågs flock på 7 viggar som flög över sjön.

Vid Skårby mycket gulsparv.

Därefter stopp vid Krageholmssjön. Här sågs 2 havsörnar ad, och av sångsvan dels 2 ad, dels en flock på 2 ad och 5 juv. Gräsand dels en liten flock på 10 ex, dels en flock på mycket approximativt 300 ex långt uppe i norr. Storskrak en flock på c 100 och en på c 200, i flockarna massor av hannar ad. Salskrak minst 18 ex varav majoriteten var hannar ad. Göran sade att 6 eller 7 ex var honor. Några fiskmåsar på isen. En skäggdopping, vilket jag finner anmärkningsvärt. Göran fann en flock på 4 - 5 knipor. Nötväcka hörd, och gulsparv överflygande. - Vid Sövestad 2 sånglärkor!

Ankomst Ystad c 1150. Här massor av turkduva, vi såg 75 - 100 ex. Skrattmås, fiskmås och gråtrut sågs men räknades inte. Kort före ankomsten till Ystad sågs en flock på c 15 gäss, de flög österut.

Anteckningarna från återresan är kortfattade. De lyder såhär (med korta förtydliganden och kommentarer om nödvändigt):

På hemfärden sågs summa 5 fjällvråkar, 13 + 1 ormvråkar samt 3 tornfalkar. Norr om Klågerup, väster om vägen, sågs 200 gäss.

FORTS.

Tillägg B

1975-12-14 forts.

Vi for hem via Lindved vid Börringe, den plats där en hökuggla hållit till en längre tid. Den har beskådats av talrika ornitologer. Inte minst här danskar kommit i stort antal, eftersom arten är en stor raritet i deras hemland. Vi stannade nära järnvägsövergången och gick fram till den dunge av lövträd där ugglan brukat hålla sig regelbundet. Och idag gick det bra för oss också. Där satt ugglan; det var min första observation av frittlevande hökuggla i Skåne. Den släppte oss nära, flög dock ett stycke till slut med sin egendomliga flykt, så olik andra ugglors.

Här i närheten fick vi andra fina obsar också: vid Lemmeströ 1 havsörn juv, över södra Börringesjön ännu 1 havsörn juv; detta ex var ojämnt i stjärten. Ännu en havsörn, tyvärr av oklar ålder, flög förbi och sågs från hökugglelokalen, och därtill sågs en helt obestäm örn!! Grönsiska sågs där också, gråsiska och bofink är antecknade men oklart om sedda eller hörda eller bådadera. Av ormvråkar sågs 1 börringevråk och en annan som var ljus men ej extremljus; antagligen är dessa ormvråkar inkluderade bland de 13 + 1 som nämndes nederst på föregående sida, men ingen anteckning finnes härom.

Vid den s k punkt 106 strax norr om järnvägsövergången vid Lemmeströ sågs "massor av fiskmås etc".

Havgårdssjön: 35 sothöns, mycket storskrak, 1 häger;

Södra Börringesjön: 30 svanar varav mest sångsvan. 3 svanar flög bort, det var 2 ad och 1 juv. "övr obest". stå det, vilket kanske innebär att de övriga inte kunde bestämmas till åldern. Det har ju angivits på raden ovanför att det var "mest sångsvan". Gröngöling antecknad.

Lilla Börringesjön (=Norra Börringesjön = Klosterviken): 4 obestämda svanar, för övrigt is och ingen mer fågel. Men en duvhök hanne sågs här.

De på föregående sida angivna observationerna från Vombs ängar har redan för längesedan renskrivits och återfinnas på p. 275 i dagboken för år 1975. Detta därför att jag då tillsammans med Johnny Karlsson studerade Vombs ängar regelbundet, som led i ett projekt att restaurera dem som fågellokal. Därför var jag angelägen att presentera alla data från Vombs ängar för Johnny.

Men för övrigt har anteckningarna från denna dag inte renskrivits förrän idag, 1983-07-19. Eftersom pagineringen av renskriften av 1975 års anteckningar är definitiv, måste senare renskrivna anteckningar från det året presenteras i ett särskilt tillägg. Även renskrifterna för åren 1976 t o m 1982 är definitivt paginerade;och, i den mån det finns ännu icke renskrivet material, måste detta komma i särskilt tillägg, bäst om det blir gemensamt för åren 1975-82. Det återstår bara enstaka, av något skäl icke avklarade anteckningar från dessa år nu.

GRck 1983-07-19